Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

1424

1857
22
9-82

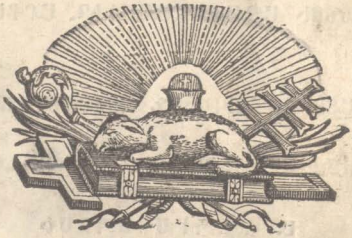
ـــــــ

59
22
Գ-82

ԳՈՐԾՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԹՈՒՂԹՔ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԹՈՒՂԹՔ ԿԱԹՈՒՂԻԿԵՑՒՑ
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

4035

ԱՀ

Ի ՂԱԼԱԹԱ Կ· ՊՕԼՍՈՑ

ՏՊԱՐԱՆԻՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՒԹԵՆՏԻՍ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

1857 — Ռ·Յ·Ջ

Հայ-ССР
Им. А. Мясникяна
Ս. ՄԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

30443-42

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ

ԱԶԳԱՍԵՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾՀՆՏԻՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼԱՀԱՒԱՏ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

Տ. ՅԱԿՈԲԱՅ ԱԶԳԱՍԵՐ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

2001

43470-58

2010

5328

Муз. Хоровой Библиотеки
им. А. Мясникяна
Гос. Филармонии Армении

Մինչդեռ հայէին նոքա՝ ձերացաւ. եւ ամպն
կաշաւ. ջնա յաչաց նոցա։

ամենեքեան էին հանապազորդեալ միաբան
յաղօթս հանդերձ կանամբք, և մարե-
մաւ մարդն Յիսուսի՝ և եղբարբք նորա։
15 *Ուր յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ պետ ԱՆ
րա՛ի ՚ի մէջ եղբարցն՝ ասէ. և էր անդ բազ
մութիւն անուանց իբրև հարիւր և քսանից։
16 *Արք եղբարք՝ պարտ էր կատարել գրոյն,
զոր յառաջագոյն ասաց Հոգին Սո՛ր ՚ի բե-
րանոյ դաւթի, վա՛ յուդայի՝ որ եղև ա-
17 ռաջնորդ ունելեացն յի՛ն. * զի ՚ի թիւս
մեր էր ընդ մեզ. և հասեալ էր նմա վի-
18 ճակ պաշտամանիս այսորիկ։ *Սա ստացաւ
գեօղ ՚ի վարձուց անիրաւութե՛ն. և ուռու-
ցեալ հերձաւ ընդ մէջ և հեղաւ ամ
19 փոր նո՛ր։ *Ուր յայտնի եղև ամենեցուն որ
բնակեալ են յերուսաղէմ. մինչեւ կոչել
գեղջն այնմիկ բարբառովն իւրեանց ա-
20 կեղդամայ. այսինքն է՝ գեօղ արեան։ *Զի
գրեալ է ՚ի գիրս սաղմոսաց. եղիցի բնա-
կու՛թ նո՛ր աւերակ, և մի՛ ոք լիցէ՝ որ բնա-
կիցէ ՚ի նմա. և զկարգ նորա առցէ այլ։
21 *Արդ՝ պարտ է յարանցս յայսցանէ՝ եկե-
ղեցս ընդ մեզ յամ՛ ժամանակի, յորում
22 մուտ և ել առ մեզ տէր յի՛ն. * սկսեալ ՚ի
մկրտութե՛ն յովհաննու մինչև յօրն՝ յորում
վերացաւ ՚ի մէնջ. վկայ յարուցե՛ նո՛ր ընդ
23 մեզ լինել միու՛մ ՚ի սոցանէ։ *Ուր կացու-
ցին երկուս. զյովսէ՛ փ որում բարսաբայն
կոչէին, որ անուանեցաւն յուստոս. և

զմատաթիա : * Եւ կացեալ յաղօթս՝ ա- 24
սեն . դու տէր սրտագէտ ամե՛ն՝ յայտնեա
զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր ի սոցանէ երկու
ցունց . * առնուլ զվիճակ պաշտամանն այ- 25
սորիկ՝ և զառաքելութե՛ն , յորմէ անկաւ
յուդաս գնալ ի տեղի իւր : * Եւ ետուն 26
վիճակս նոցա , և ելանէր վիճակն մատա-
թիայ . և համարեցաւ ընդ մեսսան առ
վ.Հառաքեալսն :

ԳԼ . Բ .

Եւ ի կատարել աւուրցն պենտեկոս- 1
տէից՝ էին ամենեքեան միաբան ի միա-
սին : * Եւ եղև յանկարծակի հնչիւն յերկ- 2
նից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ . և ե-
լից զամ տունն յորում նստէին : * Եւ ե- 3
րեւեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրև
ի հրոյ . և նստաւ ի ւրաքանչիւր ի վե՛ր նո՛ց :
* Եւ լցան ամենեքեան հոգւով սրբով , և 4
սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝ որպ և հո-
գին տայր բարբառել նո՛ց : * Եւ էին յերու- 5
սաղէմ բնակեալ հրէայք արք երկիւղածք՝
յամ ազգաց որ ի ներքոյ երկնից : * Եւ 6
իբրև եղև բարբառս այս՝ եկն միաբան
բազմութի՛ն և խառնեցաւ . զի լսէին յիւ-
րաքանչիւր լեզուս խօսել նո՛ց : * Զքան չա- 7
նային ամենեքեան , և զարմանային՝ և ա-
սէին ընդ միմեանս . ո՞չ աւասիկ ամենե-

քին սոքա որք խօսինն՝ գալիլեացիք են.
8 * և զիա՞րդ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բար-
9 բառս մեր յորում ծնեալ եմք: * Պար-
թեք, և մարք, և իլամացիք, և որ բըն-
նակեալ են ՚ի միջագետս, ՚ի հրէաստանի
10 և ՚ի գամիրս, ՚ի պոնտոս և յասիա. * ՚ի
փռիւգիա և ՚ի պամփիլիա՝ յեգիպտոս և
՚ի կողմանս լիբացւոց, որ ընդ կիւրենա-
11 ցիս, և որ եկք հռոմայեցիք: * Հրէայք
այք՝ և եկք նոցուն, կրէտացիք և արա-
բացիք՝ լսեմք խօսիլ նոքա ՚ի մեր լեզուս զը-
12 մեծամեծս նոյն: * Այլանչանային ամենե-
քեան զարմացեալք, և ասէին ցմիմեա-
13 նըս. զի՞նչ կամիցի այս լինել: * Այլ կիսա-
ցըն ընդ խաղ արկեալ ասէին, թէ քաղց-
14 ուալից իցեն: * Յարուցեալ պետրոս հան-
դերձ մեսասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝
և խօսեցաւ ընդ նոսա. արք հրէաստանեայք՝
և որ բնակեալ էք յերկրէմ ամենեքեան, այս
ձեզ յայտնի լիցի՝ և ունկնդիք բանից ի-
15 մոց: * Այլ որպէս դուքդ կարծէք՝ թէ սոքա
արբեալ իցեն. զի դեռ երեք ժամք են
16 աւուրս: * Այլ այս է՝ որ ասացաւ ՚ի ձե-
17 ռըն մարգրէին յովելեայ: * Այլ եղիցի յետ
այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ նոյն, հեղից
հոգւոյ իմմէ ՚ի վերս ամ մարմնոյ. և մարգրե-
ասցին ուստերք ձեր, և դստերք ձեր. և
երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ծերք
18 ձեր երազովք երազեսցին: * Այլ ՚ի վերս ծա-

ռայից իմոց՝ և ի վե՛ր աղախնայց իմոց՝ յա-
ւուրս յայնոսիկ հեղից հոգւոյ իմմէ, և
մարգարէասցին։ * Եւ տայց նշանս յերկի՛ր 19
ներս ի վե՛ր՝ և նշանս յերկիր ի խոնարհ,
արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ։ * Արեգակ 20
կրկն դարձցի ի խաւար, և լուսին յարիւն՝
մինչեւ եկեալ իցէ օր տէն մեծ և երեւե-
լի։ * Եւ եղիցի ամենայն որ կարդասցէ 21
զանուն տեառն, կեցցէ։

ԱԲ * Արք իսրայէլացիք, լուարուք զբանս 22
զայսոսիկ. զյն Նազովրեցի, զայր ցուցեալ
յայ ի ձեզ զօրութբ՝ և նշանօք և արուես-
տիւք. զոր արար նովաւ ած ի միջի ձե-
ռում. որպ և դուք իսկ գիտէք։ * Զնա 23
նկատեալ խորհրդով և կանխագիտութբն
այ՝ մատնեալ ի ձեռս անօրինաց՝ բեւե-
ռեալ ի փայտի սպանիք. * զոր ած յա- 24
րոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու. քանզի
ոչ էր հնար ըմբռնել նմա ի նմանէ։ * Դա- 25
ւիթ իսկ ասէ զնմանէ. յառաջագոյն տե-
սանէի զտէր առաջի իմ յամ ժամ, զի ընդ
աջմէ իմմէ է, զի մի սասանեցայց. * վ 26
այսորիկ ուրախ եղե սիրտ իմ, և ցնծա-
ցաւ լեզու իմ. եւս և մարմին իմ բնա-
կեսցէ յոսով։ * Զի ոչ թողցես զանձն 27
իմ ի դժոխս, և ոչ տացես սրբոյ քոմ
տեսանել զապականութիւն։ * Ծանուցեր 28
ինձ զճանապարհս կենացս. լուսեցեր զիս
ուրախութիւբ յերեսաց քոց ի քաղցրութիւն։

29 * Ա՛յր եղբարք՝ պարտ է համարձակութիւն
ասել վն նահապետին դաւթի. զի մեռաւ՝
և թաղեցաւ. և գերեզման նր կայ ի մի-
30 ջի ձերում մինչև յայսօր: * Ո՛վ ի մարգա-
րէ էր, և գիտէր՝ եթէ երդմամբ երդ-
ուաւ նմա ած ի պտղոյ յորովայնէ նորա
31 նստուցանել յաթոռ նր: * յառաջագոյն
ծանուցեալ խօսեցաւ վն յարուցեն քրիստ զի
ոչ թողաւ ոգի նր ի դժոխս, և ոչ մարմ-
32 մին նր ետես զապականութիւն: * Ո՛այս յն
յարոյց ած՝ որումամենեքեան մեք վկայ-
33 եմք: * Ա՛ջմէն այ բարձրացեալ, զաւետիս
հոգւոյն սրբոյ ընկալեալ ի հօրէ՝ սփռեաց
զայս, զոր դուք իսկ աեսանէք՝ և լսէք:
34 * Ո՛վ ոչ եթէ դաւիթ ել յերկինս. ասէ
իսկ ինքն՝ ասաց տր տեր իմ, նիստ ընդ աջ
35 մէ իմմէ՝ * մինչև եդից զթշնամիս քո պատ-
36 ուանդան ոտից քոց: * Ա՛րդ՝ ճշմարտիւ
գիտասցէ ամ տունն իսրայլ, զի և աէր զ
նա և օծեալ ած արար. զայս յիսուս՝ զոր
37 դուքն խաչեցէք: * Ա՛ր լուեալ զայս զղջա-
ցան ի սիրտս իւրեանց. և ասեն ցպետ-
րոս՝ և ցայլ առաքեալան. զի՞նչ գործեա-
38 ցուք արք եղբարք: * Ա՛ռ ցնս պետրոս.
ապաշաւեցէք՝ և մկրտեսցի իւրաքանչիւր
ոք ի ձէնջ յանուն յն քրիստ ի թողու-
թիւն մեղաց, և ընկալջիք զաւետիս հոգ-
39 ւոյն սրբոյ: * Ո՛վ ի ձեզ են աւետիքս՝ և
որդւոց ձերոց, և ամ հեռաւորաց՝ զոր

կոչեսցէ տէր Աստուած մեր : * Եւ այլովք բա- 40
նիւք բազմօք վկայութիւն դնէր , և մխի-
թարէր զնոսա՝ և ասէր . ապրեցարուք յազ-
գէ աստի խոտորելոց յայսմանէ : * Որոնց 41
յօժարութիւք ընկալեալ զբան նո՛ր մկրտե-
ցան . և յաւելան յաւուրն յայնմիկ ոգիք
իբրև երեք հազարք :

ԻԳ * Եւ էին հանապազորդեալք վարդա- 42
պետուն առաքելոցն , և հաղորդուն՝ և
բեկանելոյ հացին , և աղօթիցն : * Եւ լի- 43
նէր Աստ՝ անձին՝ ահ և երկիւղ . բազում
նշանք և արուեստք՝ ի ձեռս առաքելոցն
գործէին : * Որոնք հաւատացեալքն էր- 44
ին՝ ի միասին , և ունէին զամ ինչ հասա-
րակաց : * Եւ զստացուածս և զկենչս վա- 45
ճառէին , և բաշխէին զայն ամենեցուն՝
ումն զիարդ պիտոյ ինչ լինէր : * Հանապա- 46
զօր կանխեալ միաբանութ՝ ի տաճարն , և
առանին՝ բեկանէին զհացն , և առնուին
կերակուր ուրախութ և միամտութ սրբո-
տիս : * օրհնէին զԱստ՝ և ունէին շնորհս 47
առ ամ ժողովուրդն . և տէր յաւելոյր՝ ի
վերեալսն հանապազօր՝ ի նոյն :

Գ Ի : Գ

Պետրոս և յովհաննէս ելանէին՝ ի տա- 1
ճար անդր յիննեներորդ ժամու աղօթիցն :
* Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ մօր իւ- 2

բոյ՝ զոր բարձեալ դնէին հանապազ առ
դրան տաճարին, որ կոչէր գեղեցիկ. խընդ-
րել ողորմութիւն յայնցանէ՝ որ մտանէին ի
3 տաճարն: * Որոյ տեսեալ զպետրոս և զՅ-
յովհաննէս՝ զի մտանէին ի տաճարն, ա-
4 ղաչէր ողորմութիւն առնուլ: * Ակնեցաւ ի
նա պետրոս յովհաննու հանդերձ, և ա-
5 սէ. հայեաց ի մեզ: * Նա դարձաւ ի նոսա,
6 և ակն ունէր առնուլ ինչ ի նմանէ: * Իսկ
ասէ պետրոս. արծաթ և ոսկի ոչ ունիմ.
բայց զոր ունիմ՝ զայս տայ քեզ. յա-
նուն յիսուսի քրիստոսի նազովրեցւոյ արի՝ և գնա:
7 * Իսկ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց
զնա. և անդէն հաստատեցան բարձք նո-
8 ցա և սրունք: * Ելեր վազեայ և սկսաւ գո-
նալ, և եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն. գո-
9 նայր և վազվազէր՝ և օրհնէր զԱստուած: * Իսկ
ետես ամենայն ժողովուրդն զնա՝ զի գնայր և
10 օրհնէր զԱստուած. * և գիտէին զնա՝ զի սա
էր, որ նստէր վասն ողորմութեան առ գեղեցիկ
դրան տաճարին, և լցան զարմանալեօք ի
11 վերայ նշանին՝ որ եղեւ: * Իսկ մինչ նա ունէր
զպետրոս և զյովհաննէս, ընթացաւ ամենայն
ժողովուրդն առ նոսա ի սրահն՝ որ կոչէր
12 սողոմոնի՝ զարմացեալք: * Իբրև ետես
պետրոս, պատասխանի ետ ժողովրդեանն.
արք իսրայելացիք՝ զիա՞ զարմացեալ էք ի վերայ
այսորիկ՝ կամ ընդ մե՞զ՝ զիա՞ էք սլուացեալ,
իբրու թէ անձին զօրութիւք ինչ՝ կամ քա-

ջուրթիք արարեալ իսկ գնալդ գմա։ * Ընդ 13
աբրահամու՝ և ընդ սահակայ՝ և ընդ յա-
կոբայ, ընդ հարցն մերոց փառաւորեաց
զորդի իւր զյի. զոր դուքն մատնեցիք՝ և
ուրացայք առաջի պիղատոսի, ի դատել
նմի արձակել։ * Նա դուք զնորն և զար- 14
դարն ուրացայք, և խնդրեցիք այր մի
մահապարտ շնորհել ձեզ։ * Նա զառաջ- 15
նորդ կենացն սպանիք, զոր ընդ յարոյց ի
մեռելոց. որում մեք իսկ վկայ եմք։ * Նա 16
հաւատովք անուան նորա զսա՝ զոր տեսա-
նէքդ և գիտէք, հաստատեաց անուն նո.
և հաւատքն որք նովաւ, եռուն դմա զա-
ռողջութիս զայս՝ յանդիման ձեր ամենե-
ցուն։ * Նա արդ եղբարք՝ գիտեմ զի ան- 17
գիտութիւն արարիք՝ ոմն և իշխանքն ձեր։
* Ընդ ընդ՝ ոմն յառաջագոյն պատմեաց ի 18
բերանոյ ամ մարգարէից զչարչարելն քրի
ստոսի՝ նոյնպէս և կատարեաց։ * Ընդ՝ ա- 19
պաշաւեցէք և դարձարուք ի ջնջել զմե-
ղսս ձեր. * որպ զի եկեսցեն ժամանակք 20
հանգստեան յերեսաց տեառն. և առաքեսցէ
զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ՝ զյի քրս։
* Զոր պարտ է երկինիս ընդունել մինչեւ 21
ի ժամանակս ամենեցուն հաստատելոյ.
զորոց խօսեցաւ ընդ ի բերանոյ սրբոց իւ-
րոց մարգարէից։

ԱՒ * Ասվեհս ասաց ցհարան մեր. Թէ մար- 22
դարէ յարուսցէ ձեզ տէր ընդ ձեր յեղ

քարոյ ձերոյ իբրեւ զնա, նման լսիլքիք՝
ըստ ամի՝ որ գինչ և խօսեցայ առ ձեզ։
23 * Այս եղիցի ամ անձն՝ որ ոչ լսիցէ մարգ-
գարէին այնմիկ, սատակեսցի ի ժողովրդ-
24 դենէն։ * Այս ամ մարգարէք՝ որ ի սա-
մուէլէ և այսր՝ խօսեցան, և պատմեցին
25 զաւուրս զայսոսիկ։ * Դուք էք որդիք մարգ-
գարէիցն՝ և ուխտին, զոր ուխտեաց Ած
ընդ հարս ձեր, և ասէ ցաբրահամ. ի
զաւակի քում օրհնեսցին ամ ազգք երկ-
26 րի։ * Ձեզ նախ յարոյց Ած զորդի իւր, և
առաքեաց զնա օրհնել զձեզ՝ ի դառնալ
ձեղ իւրաքանչիւր ի չարեաց ձերոց։

Գ Լ. Գ.

1 Այս մինչդեռ խօսէին նոքք ընդ ժողովրդ-
դեանն, հասին ի վր նոցա քահանայապետ-
քըն և իշխանք տաճարին՝ և սադուկե-
2 ցիքն, * զայրագնեալք՝ վր ուսուցանելոյ
նոցա զժողովուրդն՝ և պատմելոյ յհիս դյա-
3 րուքիւն մեռելոց։ * Ա՛խեցին ի նոս զձեռս
իւրեանց. և եդին զնոս ի բանտի՝ մինչև
4 ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս։ * Իսկ բա-
զումք ի լսողաց բանին՝ հաւատացին. և
եղև թիւ մարդկան իբրև հազարաց հնձ-
5 գից։ * Այս եղև ի վաղիւ անդր՝ ժողովել
նոցա զիշխանան և զերիցսունս և զդպիրսն
6 յԵրէմ, * և զաննա քահանայապետ՝ և զ-

կայիափա , և զյովհաննէս և զաղէքսանդ-
րոս , և որք միանգամ էին յազգէ քահա-
նայապետին : * Ոչ կացուցեալ զնոսա ՚ի մէջ 7
հարցանէին . որո՞վ զօրութ կամ որո՞վ ան-
ուամբ արարէք դուք զայս : * Յայնժամ 8
պետրոս լցեալ հոգւովն սրբով՝ ասէ ցնոսա . իշ-
խանք ժողովրդեան՝ և երիցունք իսրայէլ . * Ե- 9
թէ արժան ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր վն
երախտեաց առն միոյ տկարի , որով սա
բժշկեցաւ : * Յայտնի լիցի ամենեցուն 10
ձեզ՝ և ամ՛ ժողովրդեանդ իսրայէլ . զի յա-
նունն յիսուսէ քրիստոսէ նազովրեացւոյ՝ զոր դուք
խաչեցիք՝ զոր յոտն յարոյց ՚ի մեռելոց , նո-
վաւ սա կայ աւասիկ առաջի ձեր ողջա-
կեալ : * Ա՛յս է վէմն անարգեալ ՚ի ձէնջ 11
շինողաց , որ եղեւ գլուխ անկեան . * և 12
չիք այլով իւիք փրկութիւն . զի և ոչ անուն
այլ գոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի մարդ-
կան՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ :
Աե * Ա՛յեցեալ ՚ի համարձակութիւն պետ- 13
րոսի և յովհաննու , և ՚ի վեր հասեալ՝ թէ
արք տգէտք՝ և առանց դպրութեան են ,
զարմանային . զի ճանաչէին զնոսա՝ թէ
ընդ յիսուսի էին . և զայրն եւս տես- 14
սանէին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ նմա . և
ոչինչ կարէին տալ պատասխանի : * Ա՛յլ 15
հրամայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն
ելանել , խորհէցան ընդ միմեանս , * և 16
ասեն . զի՞նչ արասցուք արանցս այսոցիկ՝

զի երևելի նշան եղև ՚ի ձեռն նց . ամ իսկ
բնակչաց երկրի յայտ է , և ոչ կարեմք ու-
17 րանալ : * Այլ զի մի առաւել ճարակեսցի
՚ի ժողովուրդն , սպառնասցուք նմ՝ մի և
իսկ յանուն յայն՝ մի ումեք ՚ի մարդ-
18 կանէ : * Նց կոչեցեալ զնոսա պատուիրե-
ցին ամենեւին մի խօսել՝ և մի ուսու-
19 ցանել յանուն յիւ : * Իսկ պետրոս և յով-
հաննէս պատասխանի ետուն՝ և ասեն ցը-
նոսա , եթէ արժան իցէ առաջի աստու-
ծոյ՝ ձեզ լսել առաւել քան նմ , ընտրե-
20 ցէք : * Այլ մեք ոչ կարեմք՝ զոր տեսաքն
21 և լուաք՝ չխօսել : * Նոքա սպառնացեալ
արձակեցին զնա՝ և ոչինչ գտեալ թէ ոն-
պատուհասեսցեն զնս վս ժողովրդեանն .
զի ամենեքեան փառաւոր առնէին զնծ՝
22 վս իրացն եղելոց : * Օ ի ամաց էր այրն՝
աւելի քան զքառասուն՝ յորոյ վերայ եղև
23 նշանս այս բժշկուե : * Նց անտի արձա-
կեալ՝ եկին առ իւրեանցն , և պատմե-
ցին՝ որչափ ինչ առացին ցնս քահանայա-
24 պետքն և երիցունքն : * Նց նոցա լուեալ
ամբարձին զձայնս իւրեանց առ ած՝ և
ասեն : Տէր ած՝ որ արարեր զերկիր
նբս և զերկիրն՝ զծով և զամ որ ՚ի նոսա .
25 * որ ՚ի բերանոյ հօր մերոյ դաւթի ծա-
ռայի քո՝ ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբ ասացեր .
զի՞ խռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք
26 խորհեցան ՚ի սնոտիս . * յանդիման եղեն

թագաւորք երկրի, և խչհանք ժողովեցան 'ի միասին վը՛ն և վը՛ օծելոյ նորա։
* Ժողովեցան արդարև 'ի քաղաքիս յայսմիկ 'ի վը՛ սրբոյ որդւոյ քո յՀի՛ զոր օծեր, 27
Հերովդէս և պոնտոս պիղատոս՝ ազգօք և ժողովրդովք ի՛ՀԷլ, * առնել՝ որչափ ձեռն 28
քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին լինել։ * Նայ արդ տէր՝ Հայեաց 'ի սպառնալիս նոցա, և տուր ծառայից քոց ամ 29
Համարձակութ՛իւն խօսել զբանն քո, * 'ի ձգել զձեռն քո 'ի բժշկութ՛իւն, և նշանս և 30
արուեստս՝ լինել անուամբն սրբոյ որդւոյ քո յՀի։ * Նայ մինչ կային նոքա յաղօթս 31
Թլս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին ժողովեալ, և լցան ամենեքեան Հոգւովն սրբով. և խօսէին զբանն ա՛ՀՀ Համարձակութ՛իւն։
ԱՋ * Նայ բազմութ՛եան Հաւատացելոցն էր 32
սիրտ և անձն մի. և ոչ ոք 'ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց Թէ իւր էին, այլ էր նոցա ա՛ՀՀ ինչ Համարակաց։ * Նայ զօրու- 33
թեամբ բազմաւ ապա՛ին վկայութ՛իւն առաքեալքն զյարուցեա՛ն տն յՀի՛ քո՛ի, և շնորհք մեծամեծք էին 'ի վը՛ ամենեցուն նոցա։ * Նայ ոչ ոք կարօտէր 'ի նո՛ն. զի որ 34
միանգամ տեարքն էին գեղից կամ տապանից՝ վաճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն, * դնէին առ ոտս առաքելոցն. 35
և բաշխէին իւրաքանչիւր՝ ոմն ումեր պիտոյ ինչ լինէր։ * Յովսէփ՝ որ Հոչեցաւն 36

բառնաբաս յառաքելոց անուն, որ թարգ-
մանի՝ որդի մխիթարուհե, ղևտացի յազգէ՝
37 կիպրացի. * էր նմա գիւղ, վաճառեաց՝ և
եբեր զդինն՝ եդ առ ոտս առաքելոցն:

Գ Լ. Ե:

1 Իսկ այր ոմն անանիա անուն, հան-
դերձ կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց
2 ագարակ. * և խորհեաց ՚ի գնոց անտի՝ գի-
տելով և կնոջն. և եբեր մասն ինչ՝ եդ
3 առ ոտս առաքելոցն: * Ասէ պետրոս. ա-
նանիա՝ ընդէր եղեց սատանայ զսիրտ քո՝
ստել քեզ հոգւոյն սրբոյ, և խորել ՚ի գնոց
4 նոց գեղջն. * ոչ ապաքէն մինչ կայրն՝ քո
էր, և ՚ի վաճառեալն՝ ընդ քո իշխանութիւն
էր. զի՞ դն եդիր ՚ի սրտի քումմ գնդս
5 զայս. ոչ ստեցեր մարդկան, այլ աստ: * Լս-
լեալ անանիա զբանս զայսոսիկ՝ անկաւ՝
և եհան զոգի. և եղեւ ահ մեծ ՚ի վերայ
6 ամենեցուն՝ որ լսեանն զայն: * Յոտն կա-
ցին երիտասարդքն՝ և ամփոփեցին զնա,
7 և տարան թաղեցին: * Լս եղեւ երբեք
ժամք երեք անցին, և կին նորա ոչ գիտէր
8 զինչ եղեալն էր, եմուտ ՚ի ներքս: * Պա-
տասխանի եաս նմա պետրոս՝ և ասէ. ա-
սա դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց գգեօղն
վաճառեցէք ասէ. այո այնչափ:
9 * Լս ասէ ցնա պետրոս. զի՞ դն զի միա-

13470-18
40327
(5328

ՀՍԽՀ-ССР

բանեցայք դուք փորձել զՀոգին տեն. ա-
հա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո՝ ի դրան,
հանցեն և զքեզ: * Յն անկաւ անդէն առ 10
աստ Նորա՝ և եհան զոգի. մտին երիտա-
սարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, և հանին
թաղեցին առ առն իւրում: * Յն եղեւ 11
երկիւղ մեծ՝ ի վերայ ամ եկեղեցւոյն, և
՝ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսեան զայն:
Աե * Յն՝ ի ձեռս առաքելոցն լինէին նըշ 12
անք և արուեստք բազումք՝ ի ժողովրդ
դեան. և էին միաբան ամենեքեան՝ ի
սրահին սողոմոնի: * Յն յայլոց անտի ոչ 13
ոք իշխէր մերձենալ առ նմա. այլ յարգէր
զնա ժողովուրդն: * Յն առաւել ևս յա 14
ւելուին հաւատացեալքն՝ ի տէր, բազ
մութիւն արանց և կանանց. * մինչև՝ ի հրա 15
պարակն հանել զհիւանդս, և դնել պատ
գարակօք և մահճօք իբրեանց. զի ընդ
անցանելն պետրոսի՝ գոնէ հովանի նորա
հասցէ ումեք՝ ի նոցանէ: * Յն ժողովէր 16
բազմութի շուրջ՝ ի քաղաքաց անտի յԵրէմ,
բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայսոց
պղծոց. որք և բժշկէին ամենեքեան:
* Յարուցեալ քահանայապետն, և ամե 17
նեքին որ ընդ նմա՝ և աղանդ սադուկե
ցւոց՝ լցան նախանձու: * Յն արկին զոր 18
ձեռս յառաքեալսն, և եդին զնոսա հրապա
րանաւ՝ ի բանտի: * Այլ հրեշտակ տեն 19
փիշերի եբաց զդուրս բանտին, և հա

20 նեալ զնոսա՝ ասէ . * գնացէք՝ կացէք ՚ի
տաճարին , և խօսեցարուք ընդ ժողովրդ-
դեանն զամ պատգամս կենացս այսոցիկ :
21 * Եւ էբրև լուան , մտին ընդ առաւօտն
՚ի տաճարն՝ և ուսուցանէին : Եկեն քահա-
նայապետն՝ և որ ընդ նմա , կոչեցին մի-
աբան զաստեանն՝ և զամ ծերակոյտ որդ-
ոցն իսրայէլ , և առաքեցին ՚ի բանտն ածել
22 զնա : * Եւ էբրեւ եկին սպասաւորքն՝ ոչ
գտին զնա ՚ի բանտին . դարձեալ անդրէն
23 պատմեցին , * և ասեն . Զի զբանտն գը-
տաք փակեալ ամ զգուշութ , և զպահա-
պանն՝ զկայսն առ դրանն , բայց՝ և
24 ՚ի ներքս զոք ոչ էաս գտաք : * Էբրև լուան
զբանս զայս իշխանք տաճարին և քահա-
նայապետքն՝ հիանային վն նմ , Զի զինչ
25 արդեօք լինիցի այն : * Եւ եկն ոմն պատ-
մեաց նոցա՝ Զի ահա արքն զորս եդիք ՚ի
բանտի՝ կան ՚ի տաճարին , և ուսուցա-
26 նեն զժողովուրդն : * Յայնժամ երթեալ
իշխանն սպասաւորօքն հանդերձ՝ ած զնա
ոչ բռնութ . զանգիր երկնչէին ՚ի ժողովրդ-
27 դենէն՝ զի մի քարկոծեսցին : * Եւ ածեալ
զնա՝ կացուցին յատենի . եհարց ցնա քա-
28 հանայապետն , * և ասէ . Ոչ պատուիրե-
լով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի ուսուցանել
յանունն յայն , և արդ՝ ահաւասիկ լցիք
զերուսաղէմ ուսմամբ ձերով , և կամիք
ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն զայնա-

բիկ։ *Պատասխանի եւս պետրոս և այլ 29
առաքեալքն և ասեն. հնազանդել պարտ
է այ առաւել՝ քան մարդկան։ *Ած հարց 30
ցըն մերոց յարոյց զյի՝ զոր դուք սպանիք
կախեալ զփայտէ։ *Զնա ած առաջնորդ 31
և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով տալ
ապաշխարութիւն իսրայէլի՝ և թողուլ մե
ղաց։ *Եւ մեք եմք վկայք բանիցս այսո 32
ցիկ, և հոգին սբ՝ զոր ետ ած հնազան
դելոց իւրոց։ *Եւ նոքա իբրև լսեան, 33
առաստանային և խորհէին սպանանել
զնոսա։

ԲԿ *Յարուցեալ ոմն ի մէջ ատենին փա 34
բիսեցի՝ որում անուն էր գամալիէլ, օ
բէնսուսոյց՝ պատուական ամ ժողովրդեա
նըն. հրամայեաց սակաւիկ մի զարան ար
տաքս տանել։ *Եւ ասէ ցնոսա. արք իս 35
րայէլացիք՝ հայեցարուք ի ձեզ վն արանց
այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ գործել։ *Յա 36
ռաջ քան զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ թեւ
դաս՝ ասել զանձնէ, թէ իցէ ոմն. յոր
անկան արք թուով իբրև չորեք հարիւր.
որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ միաբա
նեալ էին ընդ նմա, բակտեցան՝ և եղեն
յոչինչ։ *Յետ նը յարեաւ յուդա գա 37
լիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին. և ա
պըստամբեցոյց ժողովուրդ բազում զինի
իւր. և նա կորեաւ՝ և ամենեքեան որ
նմայն հաւանեալ էին, ցրուեցան։ *Եւ 38

զարդիս ասեմ ձեզ. ՚ի բաց կացէք յա-
բանդ յայդցանէ՝ և թոյլ տուք դոցա.
զի թէ ՚ի մարդկանէ խոհուրդդ այդ
39 կամ գործդ, քակտեսցի. *ապա թէ յԱ-
ստուծոյ է՝ ոչ կարէք քակտել զդոսա. գուցէ և
40 աստուածամարտք գտանիցիք։ *Հաւա-
նեցան նմա. և կոչեցեալ զառաքեալսն՝
գան հարին, և պատուիրեցին՝ մի՛ եւս
խօսել յանուն յիսուսի. և արձակեցին
41 զնոսա։ *Իսկ նոքա գնացին ինդալով ե-
րեսաց աւետին, զի վա՛ր անուան նմին ար-
42 ժանի եղեն անարգելոյ։ *Իսկ զամ օր ՚ի
տաճարին և առանին ոչ դադարէին ու-
սուցանել՝ և աւետարանել զյի՛ քի՛։

ԳԼ. Ը.

1 Իսկ յաւուրսն յայնոսիկ ՚ի բազմանալ
աշակերտացն, եղև տրտունջ յունեաց առ
հեբրայեցիսն. զի արհամարհեալ լինէին
՚ի պաշտամանն հանապազորդ այրիք նո՛ց։
2 *Կոչեցին երկոտասանքն զբազմութի՛ն աշա-
կերտացն՝ և ասեն. ոչ է հաճոյ մեզ թո-
ղուլ զբանն Աստուծոյ և պաշտել զսեղանս։
3 *Նայերեցէք եղբարք՝ վկայեալս ՚ի ձեզ
արս եօթն, (լիս հոգւով սրբով և իմաս-
տուքի). զորս կացուսցուք ՚ի վե՛ր պիտոյի-
4 ցըս այսոցիկ. *և մեք աղօթից և պաշ-
5 տաման և բանին հպատակ լեցուք։ *Եւ

հաճոյ Թուեցաւ բանն առաջի ամ բազմութեան, և ընտրեցին զստեփաննոս՝ այր լի հաւատովք և Հոգւով սրբով, և զփիլիպպոս և զպրոքորոն և զնիկանովրա և զտիմովնա և զպարմենաս՝ և զնիկողայոս զեկն անտիոքացի։ *Որս կացուցին առաջի առ 6
աքելոցն. և աղօթս արարեալ՝ եդին ի վերայ նոցա զձեռս։ *Եւ բանն այ աճէր. և 7
բազմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ։ և բազում ժողովք ի քահանայիցն անացին հաւատոցն։

ԲԲ *Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօ- 8
րութիւն, առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս ի ժողովրդեանն։ *Յարեան ոմանք ի ժողովրդենէ, որ կոչէր լիբերտացւոց՝ և կիւրենացւոց՝ և աղեքսանդրացւոց՝ և որ ի կիւլիկեցւոց՝ և յասիա, վիճել ընդ ստեփաննոսի. *և ոչ կարէին 10
դիմել ունել իմաստութեն և հոգւոյն, որով խօսէր։ *Յայնժամ հրապուրեցին 11
այս ոմանս ասել. թէ լուաք զդորա խօսեալ բանս հայհոյութիւն ի մովսէս և յաստծ։ *Եւ խառնեցին զժողովուրդն և զերիցսն և զդպիրսն. և հասեալ ի վերայ՝ յափշտակեցին զնա՝ և ածին յառեան։ *Եւ կացուցին վկայս սուտս՝ որ ասէին, 13
այր այս ոչ դադարէ խօսել բանս հայհոյութիւն զտեղւոյն սրբոյ՝ և զօրինացն։ *Զի լուաք ի դմանէ զի ասէր՝ թէ յի՛ն նա 14

զովքեցի նա քակեսցէ զաեղիս զայս, և
փոխեսցէ զօրէնս՝ զոր եւս մեզ մովսէս։
15 * Իւ հայեցեալ ՚ի նա ամենեցունն՝ որ նըս-
տէին յաստեղին, սեսին զերեսս նորա իբ-
րեւ զերեսս հրեշտակի։

Գ·Լ· Ի·

1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարեւ
2 այդ այդպէս իցէ։ * Իւ նա ասէ. արք
եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ։ Աստ-
ուած փառաց երևեցաւ հօր մերում աբ-
րահամու մինչդեռ ՚ի միջագետս էր, մինչ-
չև բնակեցուցեալ էր զնա ՚ի խառան. և
3 ասէ ցնա։ * Իել յերկրէ քումմէ և յազգէ
քումմէ, և եկ յերկիրն՝ զոր ցուցից քեզ։
4 * Յայնժամ ելեալ յերկրէն քաղդէացւոց
բնակեցաւ ՚ի խառան։ և անտի յետ մե-
ռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց, և պանդխտ
սեցոյց զնա յերկիրս յայսմիկ, յորում
5 դուք այժմ բնակեալ էք։ * Իւ ոչ եւս նմա
ժառանգութիւն ՚ի սմա, և ոչ քայլ մի
ոտին. և խոստացաւ տալ նմա զսա ՚ի բըն-
նակութի, և զաւակի նէր յետ նէր, մինչ ոչ
6 գոյր նէր որդի։ * Խօսեցաւ ածմ այդպէս,
թէ եղիցի զաւակ նէր պանդուխտ յօտար
երկրի, և ծառայեցուսցեն զնա՝ և չար-
7 չարեսցեն սմա չորեքհարիւր։ * Իւ զազ-
գըն՝ որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես,

ասէ ՏԵՐ . և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշ-
տեսցեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ : * Իւ 8
եւս նմա ուխտ Թլփատուե : և ապա ծը-
նաւ զԻսահակ , և Թլփատեաց զնա յա-
ւուրս ութերորդի . և Իսահակ զՅակովբ .
և Յակովբ զերկոտասան նահապետան :
* Իւ նահապետքն նախանձեալ ընդ Յով- 9
սեփայ՝ վաճառեցին յԵգիպտոս . և էր Տէ
ընդ նմա : * Իւ փրկեաց զնա յամ՛նեղու- 10
թեանց նո՛ . և եւս նմա շնորհս և իմաս-
տութիւն առաջի փարաւոնի արքային եգիպ-
տացւոց . և կացոյց զնա իշխան եգիպ-
տացւոցն՝ և ամ՛ տան նո՛ : * Իւ եկն սով 11
յամ՛ երկիրն եգիպտոսի , և ՚ի քանան նե-
ղութի մեծ . և ոչ գտանէին կերակուր
հարքն մեր : * Իւ լուեալ Յակոբեայ Թէ 12
գտանի կերակուր յԵգիպտոս , առաքեաց
զհարսն մեր յառաջագոյն : * Իւ յերկրորդ 13
դումն եւս ծանօթ Յովսէփ եղբարց իւ-
րոց . և յայտնի եղև ազգն նո՛ փարաւովի
նի : * Ի՛նդրեաց Յովսէփ՝ և կոչեաց զՅա- 14
կովբ զհայր իւր , և զամ՛ ազգատոհմն՝ ո՛
գիս եօթանասունն և հինգ : * Իւ էջ Յա- 15
կովբ յԵգիպտոս՝ և վախճանեցաւ ինքն և
հարքն մեր : * Իւ փոխեցան ՚ի սիւքէմ , 16
և եգան յայրին , զոր ստացաւ աբրահամ
գնով արծաթոյ յորդւոցն Եմովրայ՝ ՚ի սիւ-
քէմ : * Իբրեւ մերձեցաւ ժամանակ ա- 17
ւետեացն՝ զոր խոստացաւ Տէ աբրահա-

մու, աճեաց ժողովուրդն՝ և բազմացաւ
18 յեգիպտոս. * մինչեւ յարեաւ այլ թա-
գաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր զյով-
19 սէփ: * Նա հնարեցաւ ազգին մերում,
և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել ընկե-
ցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի ապրեսցին:
20 * Յորում ժամանակի ծնաւ և մովսէս, և
էր կայտառ առաջի աւ. որ և սնաւ ՚ի
21 տան հօր իւրոյ ամիսս երիս: * Նա ընկե-
ցիկն առնել զնա՝ եբարձ զնա գաւառ
փարաւոնի, և սնոյց զնա իւր յորդեգիր
22 ըստ: * Նա վարժեցաւ մովսէս ամ իմաս-
տութիւն եգիպտացւոցն. և էր զօրաւոր
23 բանիւք և գործովք իւրովք: * Իբրեւ
լցաւ նմա քառասնամեայ ժամանակ, ան-
կաւ ՚ի սիրտ նորա հոգալ զեղբարքն իւ-
24 րովք՝ զորդւովքն իսրայէլ: * Նա տեսեալ
զոմն զրկեալ՝ զյարեցաւ, և խնդրեաց զգ
վրէժ զրկելոյն ապանեալ զեգիպտացին:
25 * Ոչ մտաւ ածէր թէ իմացին եղբարք նմա,
զի ամ ՚ի ձեռն նմա տալոց էր զփրկու-
26 թիւն նոցա. և նոքա ոչ իմացան: * Նա ՚ի վաղիւ
անդր երևեցաւ նոյ մինչդեռ մարտնչէին՝
և վարեաց զնոսա ՚ի խաղաղութիւն, ասէ. արք՝
27 եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս: * Իսկ
որ զրկէր զընկերն, մերժեաց զնա՝ և ա-
սէ, ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և դատաւոր
28 ՚ի վե՞ր մեր: * Միթէ սպանանել կամիցիս
զիս՝ զոր օրինակ սպաներ երէկ զեգիպ-

տացին ։ * Այլ փախեաւ մովսէս ՚ի բանիւ 29
ցըս յայսցանէ , և եղև պանդուխտ յերկ-
րին մադիամու . ուր ծնաւ երկուս որդիս ։
ԲԳ * Այլ ՚ի կատարել ամացն քառասանից , 30
երևեցաւ նմա յանապատի լերինն սինայ
հրեշտակ տեառն ՚ի բոց հրոյ մորենւոյն ։
* Այլ մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ 31
տեսիլն . և ՚ի մատչելն նո՛ր նշմարել՝ եղեւ
ձայն տեառն ։ * Այս եմ՛ Աստ Հարց քոց , Աստ 32
աբրահամու՝ և սահակայ՝ և յակովբայ .
և զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշխէր հա-
յել ։ * Այլ ասէ ցնա տէր . լո՛ծ զկօշիկս 33
ոտից քոց , զի տեղի՝ յորում դու դո՛ղ կաս
ցես՝ երկիր սո՛ւրբ է ։ * Տեսանելով տեսի ըղ 34
չարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յեգիպ-
տոս , և լուայ հեծութեան նոցա , և իջի
փրկել զնո՛ս . և արդ՝ եկ առաքեցից զքե՛զ
յեգիպտոս ։ * Զայն մովսէս՝ զոր ու-րա- 35
ցանէն և ասեն . ո՞ կացոյց զքե՛զ իշխան և
դատաւո՛ր ՚ի վե՛ր մեր , զնա՛ Աստ իշխան և
փրկիչ առաքեաց ՚ի ձեռն հրեշտակին , որ
երևեցաւ նմա ՚ի մորենւոջն ։ * Նա եհան 36
զնո՛ս՝ արարեալ նշանս և արուեստս յերկ-
րին եգիպտացւոց՝ և ՚ի կարմիր ծովուն ,
և յանապատին՝ ամս քառասուն ։ * Այս 37
մովսէս է , որ ասաց որդւոյն իսրայէլի . մար-
գարէ յարուսցէ ձեզ տէր Աստ ձեր յեղ-
բարց ձերոց իբրեւ զիս , նմա լուիջիք ։
* Այս է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն յանապատ 38

սին ընդ հրեշտակին, որ խօսեցաւ ընդ
նմա ՚ի լերինն սինայ՝ և ընդ հարսն մեր.
որ ընկալաւ զպատգամս կենդանիս՝ տալ
39 մեզ։ * Որում ոչ կամեցան հնազանդ լի-
նել հարքն մեր. այլ մերժեցին՝ և դարձ-
40 ան սրտիւք իւրեանց յեգիպտոս։ * Ասե-
ալ ցահարոնէ. արա մեզ ածս, որ եր-
թայցեն առաջի մեր. զի մովսէսն այն՝ որ
եհան զմեզ յերկրէն եգիպտացւոց, ոչ
41 գիտեմք զի եղեւ նմա։ * Եւ արարին յա-
ւուրսն յայնոսիկ որթ, և մատուցին զո-
հս կռոց, և ուրախ լինէին ՚ի գործս ձե-
42 ռաց իւրեանց։ * Դարձոյց ածՙ և մատ-
նեաց զնոսա ՚ի պաշտօն զօրութեանց երկնից.
որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս մարգարէից.
մի՛թէ զո՞հս և պատարագս մատուցէք ինձ
զամս քառասուն յանապատին՝ տունդ իս-
43 րայէլ։ * և առէք զվրանն մողոքայ, և
զաստղն աստուծոյ հռեմփայ, զպատկերսն՝ զոր
արարիք երկիրպագանել նոցա. և փոխեցից
44 զձեզ յայն կողմն բաբելացւոց։ * Խորանն
վկայութեան էր ընդ հարսն մեր յանապա-
տին. որպէս հրամայեաց եւ որ խօսէրն ընդ
մովսէսի, առնել զայն ըստ օրինակին զոր
45 եառեալ։ * Զոր և ընկալեալ բերին հարքն մեր
հանդերձ յեսուայ ՚ի վիճակ ազգացն,
զորս մերժեաց աստուած յերեսաց հարցն
46 մերոց. մինչեւ յաւուրս դաւթի, * որ
եգիտ շնորհս առաջի աստուծոյ, և խնդրեաց

պատանել զյարկս ՚ի յակովբայ : *Եւ եհաս 47
սողոմոնի շինեաց նմա տուն : *Այլ ոչ 48
եթէ բարձրեալն ՚ի ձեռագործս տաճարս
բնակէ . այլ ոտն մարգարէին ասէ . *Երկինք 49
աթոռ իմ են , և երկիրս պատուանդան
ոտից իմոց . որպիսի տուն շինեցէք ինձ ,
ասէ տէր . կամ ո՞րչափ տեղի հանգստեան
իմոյ . *ոչ ձեռն իմ արար զայս ամենայն : 50
*Խստասիրտոց և անթլփատսրտից 51
և ականջք . դուք հանապազ հոգւոյն
սրբոյ հակառակ կայք . ոտն հարքն ձեր և
դուք : *Ո՞ ՚ի մարգարէիցն ոչ հալածե- 52
ցին հարքն ձեր . և սպանին զանոսիկ որ
յառաջագոյն պատմէցին վասն գալստեան
արդարոյն , որոյ դուք այժմ մատնիչք և
սպանողք եղէք . *որք առէք զօրէնս ՚ի 53
հրամանս հրեշտակաց , և ոչ պահեցէք :
*Այլ լուեալ զայս զայրանային ՚ի սիրտս 54
իւրեանց , և կրճտէին զատամունս ՚ի վր
նորա : *Այլ նա էր լի հոգւով սրբով . 55
հայեցաւ յերկինս՝ և եահս զփառս ՚ի ,
և զյն ի կայր ընդ աջմէ ՚ի . և ասէ՝ ահա
տեսանեմ զերկինս բացեալ՝ և զորդի մարդ
ոյ ի կայ ընդ աջմէ ՚ի : *Աղաղակեալ 56
՚ի ձայն մեծ՝ խլին զականջս իւրեանց , և
իմիեցին առ հասարակ ՚ի վերայ նորա :
*Այլ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկո- 57
ձէին . և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց
առ ոտս երիտասարդի միոջ՝ որ կոչէր սա-

58 ուղղ։ * Իբր քարկոծ առնէին զսաեփանոս , որ կարդայր և ասէր . տէր Յիսուս՝
59 ընկալ զոգի իմ։ * Եդ ծունր՝ և աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր . տէր՝ մի՛ համարիր դոցա զայս մեղս . և զայս իբրեւ ասաց՝ ննջեաց . և սողոս էր կամակից սպանման նորա ։

Գ Լ . Ը .

1 Իբր եղև յաւուր յայնմիկ հալածումն մեծ ՚ի վերայ եկեղեցւոյն յԵրէմ. և ամենեքեան ցրուեցան ՚ի գեօղս Հրէաստանի՝
2 և ՚ի սամարիա՝ բայց յառաքելոցն ։ * Իբր բարձին զսաեփանոս արք երկիւղածք՝ և արարին կոծ մեծ ՚ի վերայ նորա ։
3 * Եայց սողոս վնասակար էր եկեղեցւոյն . ՚ի տունս տունս մտանէր , քարշէր
4 զարս և զկանայս՝ մատնէր ՚ի բանտ ։ * Իբր սփռեալքն՝ շրջէին և աւետարանէին զբ
5 բանն ։ * Իսկ փիլիպպոս իջեալ ՚ի քաղաքն սամարացւոց՝ քարոզէր նոցա զքրիստոս ։
6 * Լսէին դնէին ժողովուրդքն բանիցն փիլիպպոսի միաբան՝ ՚ի լսել նոցա և ՚ի տեսանել զնշանսն , զոր առնէր ։ * Ջանզի բազումք որ ունէին զոյս պիղծս՝ աղաղակէին ՚ի ձայն մեծ և ելանէին ։ * և բազումք անդամալոյծք և կաղք բժշկէին ։
9 * Իբր եղև ուրախութիւն մեծ ՚ի քաղաքին

յայնմիկ ։ Այր սմն անուն սիմոնի՝ յառա-
ջագոյն էր ի քաղաքին . մոգ էր , և ապ-
շեցուցանէր զազգն սամարացւոց . ասել
զանձնէ՝ թէ իւրէ մեծ սմն ։ * Որոր հայէ- 10
ին ամենեքեան ի փոքուէ մինչեւ ի մեծա-
մեծս . և ասէին , սա է զօրութիւն այ , որ
կոչի մեծ ։ * Էայէին ի նա վասն բազում 11
ժամանակաց մոգութիւնքն ապշեցուցանէ-
լոյ զնոսա ։ * Ապայ յորժամ հաւատացին փի- 12
լիպպոսի , որ աւետարանէր վասն արքայու-
թեանն այ , և անուանն յիսի քրիստ , մկրը-
տէին ամենեքեան արք և կանայք ։ * Այլ 13
և ինքն սիմոն հաւատաց , և մկրտեալ
կանխէր առ փիլիպպոս ։ տեսեալ զնշանս
և զմեծամեծ զօրութիւնսն որք լինէին , զար-
մանայր ։ * Իբրև լուան՝ որ յերուսաղէմ 14
առաքեալքն էին , թէ և ի սամարիա ընկա-
լան զբանն այ , առաքեցին առ նոսա զպետ-
րոս և զյովհաննէս ։ * Որք իջեալ կացին 15
յաղօթս ի վերայ նոցա , ոչ զի առցեն ըզ
հոգին սրբ . * զի գայնժամ չէ և էր և ոչ 16
ի վերայ միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն մկրը-
տեալք էին յանուն տեառն յիսի ։ * Ապա 17
ժամ եդին զձեռս ի վերայ նոցա՝ և առ-
նուին հոգի սրբ ։ * Տեսեալ սիմոնի՝ թէ 18
ձեռն ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տը-
ւեալ լինի հոգին սրբ , մատոյց նոցա՝ և
ասէ . * տուք և ինձ զիշխանութիւնս զայս , 19
զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հո-

20 գի սուրբ : Այլ պետրոս ասէ ցնա . * արդ
ծաթի քո ընդ քեզ լինի ՚ի կորուստ , գի
զպարգեւան ՚ի համարեցար ընչիք ստա-
21 նալ : * Ոչ գոյ քեզ մասն և վիճակ ՚ի բա-
նիդ յայդմիկ . քանզի սիրտ քո ոչ է ու-
22 ղիղ առաջի ՚ի : * Ապաշաւեա դու ՚ի չա-
րեացդ քոց յայդցանէ , և աղաչեա զՏէր .
թերևս թողուլի լինի քեզ ՚ի մեղմէս խոր-
23 հրդոց սրտի քո : * Քանզի ՚ի դառնու-
մաղձի , և ՚ի կնճիռն անիրաւութե տես-
24 նեմ զքեզ : * Պատասխանի եւս սիմոնի և
ասէ . աղաչեցէք դուք վե՛ր իմ զտէր . գի
մի՛ ինչ եկեսցէ ՚ի վե՛ր իմ՝ յորոց դուքդ ա-
25 սացիք : * Այլ նոցա եդեալ զվկայութի՛ն՝
խօսեցան զբանն ՚ի , և դարձան յերու-
սաղէմ . և ՚ի բազում գեօղս սամարացւո-
ցըն աւետարանէին :
26 * Հրեշտակ տէն խօսեցաւ առ փիլիպ՝ Բե
պոս՝ և ասէ . արի և գնա դու ՚ի կողմն
հարաւոյ՝ ընդ ճանապարհ որ իջանէ յե-
րուսաղէմ ՚ի գազայ . զի այս է անա-
27 պատ : * Այլ յարեաւ գնաց : Այլ ահաւա-
սիկ այր մի եթէովպացի ներքինի հզօր՝
կանդակայ տիկնոջ եթէովպացւոց . որ էր
՚ի վե՛ր ամ գանձուց նո՛ր . որ եկեալ էր եր-
28 կիրպագանել յերուսաղէմ . * և էր անդ-
րէն դարձեալ , և նստեալ ՚ի կառս իւ-
րում , ընթեռնայր զմարգարէն զեսայի :
29 * Ասէ հոգին սփիլիպոսի . մատիր՝ և յա-

բեաց ՚ի կառսդ յայդոսիկ ։ * Իւ ընթաց 30
ցեալ փիլիպպոս՝ լսէր զի ընթեռնայր զե-
սայի մարգարէ , և ասէ . գիտիցիս արդ-
եօք՝ զոր ընթեռնուցուդ ։ * Իւ նա ա- 31
սէ՝ զիա՞րդ կարիցեմ, թէ ոք ոչ առաջ
նորդեսցէ ինձ ։ և աղաչեաց զփիլիպպոս
ելանել նստել ընդ նմա ։ * Իւ գլուխ գր- 32
քոյն զոր ընթեռնայր՝ էր այս . իբրև զոչ
խար ՚ի սպանդ վարեցաւ , և իբրև զգրոջ
առաջի կտրչի իւրոյ անմռունչ , այնպէս
ոչ բանայ զբերան իւր ։ * Ի խոնարհուե- 33
նէր դատաստան նէր բարձաւ , և զազգա-
տհիմն նէր ո՞ պատմեսցէ . զի բառնին յերկ-
րէ կեանք նէր ։ * Պատասխանի եւս նեղբէ- 34
նէն փիլիպպոսի , և ասէ . աղաչեմ զքեզ՝
վն՞ր սր ասէ մարգարէն զայս . վն՞ր ի՞ր , ե-
թէ վն՞ր այլոյ ուրուք ։ * Իբայց փիլիպպոս 35
զբերան իւր , և սկսեալ ՚ի գրոցս յայս-
ցանէ՝ աւետարանեաց նմա զյն ։ * Իբրև 36
երթային զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր
ինչ . և ասէ նեղբէնէն , ահաւասիկ ջուր՝
զի՞նչ արգելու զիս ՚ի մկրտելոյ ։ * Իւ ա- 37
սէ ցնա . եթէ հաւատաս բովորով սրտիւ
քով՝ մարթ է ։ Պատասխանի եւս և ա
սէ . հաւատամ՝ եթէ յն քն է որդի ՝ն՝ ։
* Իւ հրամայեաց կացուցանել զկառն . 38
և իջին երկոքեան ՚ի ջուրն՝ փիլիպպոս և
նեղբէնէն , և մկրտեաց զնա ։ * Իւ իբրև 39
ելին ՚ի ջրոյ անտի՝ հոգին տն եկն ՚ի վե-

քայ նեքքինեւցին . և հրեշտակ տէն յայրըշ-
տակեաց պիլիպպոս , և ոչ ևս ետես ըզ
նա նեքքինեն . և գնայր զճանապարհ իւր
40 ուրախութեամբ : * Իսայ փիլիպպոս գը-
տաւ յազովտոս . և շրջեալ աւետարանէր
ամենայն քաղաքացն մինչև ի գալ նորա
ի կեսարիա :

Գ Լ . Թ .

1. Իսկ սօղոս տակաւին լըեալ սպառնա- ԲՋ
լեօք և սպանմամբ աշակերտացն տեառն ,
2 մատուցեալ առ քահանայապետան . * խընդ-
րեաց ի նմանէ թուղթս ի դամասկոս առ
ժողովուրդն . որպէս եթէ զոք գտցէ զայ-
նըր ճանապարհի՝ արս կամ կանայս , կա-
3 պեալսածցէ յերուսաղէմ : * Իւր ընդ եր-
թալ նորա՝ եղև մերձենալ ի դամասկոս .
յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայլատա-
4 կեաց լոյս յերկնից : * Իւր անկեալ յեր-
կիր , լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա . սա-
5 ւուղ սաւուղ՝ ընդէ՞ հալածես զիս : * Իւր ա-
սէ՝ ո՞վ ես տէր : Իւր նա ասէ . ես եմ
յի՛ն զոր դուն հալածես . խիստ է քեզ
6 ընդդէմ խթանի աքացել : (* Իւր զար-
հուրեալ՝ և անշշունչ լեալ ասաց . տէր՝
7 զիս զինչ կամիս առնել : * և ասէ ցնա
տէրը) : Արի՛ յոտն կայ՝ և մուտ ի քաղա-
քըդ , և պատմեսցի քեզ՝ զինչ պարտ է

ցէ առնել։ Իսկ արքն՝ որ ընդ նմայնն էր
Թագէն, կայէն անչշունչ. զձայնն միայն
լսէին՝ բայց տեսանէին և ոչինչ։ * Յա- 8
րեաւ սօղոս յերկրէ անտի, և աչօք բա-
ցօք ոչ զոք տեսանէր. զձեռանէ առեալ
նէր մուծին ՚ի դամասկոս։ * Էր էր անդ 9
աւուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր, և ոչ ե-
կեր և ոչ արբ։ * Էր էր ումն աշակերտ ՚ի 10
դամասկոս՝ անանիա անուն. ասէ ցնա տէր
՚ի տեսլեան, անանիա։ և նա ասէ, աւա-
սիկ եմ տէր։ * Եւ ասէ ցնա տէր. յոտն կաց՝ 11
և գնա ընդ փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ, և
խնդրեսցես յապարանն յուդայ՝ սօղոս ա-
նուն զտարսոնացի՝ զի կայ դէտ յաղօթս։
* Եւ ետես ՚ի տեսլեան այր մի անանիա ա- 12
նուն՝ մտեալ և եդեալ ՚ի վէր նէր ձեռն, սո՛
զի տեսցէ։ * Պատասխանի ետ անանիա. տէր՝ 13
լուայ ՚ի բազմաց վէ՛ առնն այնորիկ՝ ո՛ր
չափ արար չարիս սրբոց քոց յերուսաղէմ.
* և աստ ունի իշխանութի ՚ի քահանայա- 14
պետէն կապել զամենեսեան, որ կար-
դան զանուն քո։ * Ասէ ցնա տէր. երթ 15
դու՝ զի անօթ ընտրութեան է ինձ նա,
կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և
թագաւորաց՝ և որդւոցն իսրայէլ։ * Ցանզի 16
ես իսկ ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ
նմա չարչարիլ վէ՛ անուան իմոյ։ * Եւ գը- 17
նաց անանիա՝ և եմուտ յապարանն. և
եդեալ ՚ի վէր նէր ձեռս, ասէ. սաւո՛ւղ եղ-

քայր՝ ի վեր հայեաց , տեր առաքեաց
զիս , յո՝ որ երևեցաւն քեզ ի ճանապարհ
հին՝ յորում գայիր , որպ զի տեսցես և
18 լցխս հոգւով սրբով : * Եւ վաղվաղակի
անկան յաչաց նր իբրև կեղևանք . եառ՝
19 և յարեաւ մկրտեցաւ . * և առեալ կե-
րակուր՝ զօրացաւ . և եղև ի դամասկոս
20 ընդ աշակերտսն աւուրս ինչ : * Եւ վաղ
վաղակի ի ժողովուրդսն քարոզեաց զյն ,
21 թէ սա է որդին ն : * Զարմացեալ էին
ամենեքեան , որ լսէինն , և ասէին . ո՞չ
սա էր՝ որ աւար հարկանէր յերուսաղէմ
զայնոսիկ , որ կարդային զանուն յն . և
այսր նմին իբրև եկեալ է , զի կապեալս ընդ
22 սոսա տարցի առ քահանայապետսն : * Ա՛լ
սօղոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յաղթա-
հարէր զհրէայսն , որ բնակեալ էին ի դա-
մասկոս . և խելամտեցուցանէր թէ սա
23 է քրիստոսն : * Իբրև կատարէին աւուրք
բազումք . խորհեցան հրէայքն սպանանել
24 զնա : * Յայտնեցաւ սօղոսի նենգութիւն
նոցա . քանզի պահէին զդրունսն ի տուէ
25 և ի գիշերի՝ ոզի զի սպանցեն զնա : * Եւ
առեալ զնա աշակերտացն ի գիշերի՝ ընդ
պարիսպն կախեալ ի զամբիւղի վանդակաւ :
26 * Իբրև եկն սօղոս յերուսաղէմ , ընդ-
ելաւ ներ յարել յաշակերտսն . և ամենեքեան
երկնչէին ի նմանէ , չհաւատային թէ ի-
27 ցե աշակերտ : * Այլ բառնաբաս առեալ

զնա՝ ած առ առաքեալսն . և պատմեաց
նոցա՝ որպէս ի ճանապարհին եաես զտէր ,
և զի խօսեցաւ ընդ նմա . և զի ի դա-
մասկոս համարձակեցաւ յանունն Յիսուսի :
* Յե էր ընդ նա ի մտանել և ելանել յե- 28
րուսաղէմ, համարձակեալ յանունն տեն :
* Խօսէր և վիճէր ընդ հրեայսն . և նքա խո- 29
կային սպանանել զնա : * Յե իմացեալ եղ- 30
բարց՝ իջուցին զնա ի կեսարիա , և առա-
քեցին զնա ի տարսոն : * Ի այց եկեղե- 31
ցին ընդ ամ հրէաստան՝ և ի սամարիա
և ի գալիլեա ունէր խաղաղութիւն , շի-
նեալ և երթեալ ի հետ երկիւղի տեն . և
լիանայր հոգւոյն սրբոյ բազմանայր :
ԻԲ * Յե եղև ի շրջելն պետրոսի առ ա- 32
մենեքումբք , իջանել նմա և առ սբեան՝ որ
բնակեալ էին ի լիւդիա : * Յե եգիտ 33
անդ այր մի , որում անուն էր ենեա ,
ութամեան դնէր ի մահիճս անդամալոյծ :
* Յե ասէ ցնա պետրոս . Ենեա՝ բժշկէ 34
զքեզ տէր յս քս , արի՝ և քեզէն թոթա-
փեա զանկողինս քո : և վաղվաղակի յա-
րեաւ : * Յե տեսին զնա ամենեքեան , որ 35
բնակեալ էին ի լիւդիա և ի սարոնիա ,
որք և դարձան իսկ ի տէր : * Յե ի յոպ- 36
պէ էր կին ոմն աշակերտեալ՝ անուն տա-
բիթա , որ թարգմանեալ կոչի այծուիկ .
սա էր լի գործովք բարեօք և ողորմու-
թեամբք զոր առնէր : * Յե եղև յաւուրս 37

սրն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռա-
նել. լսացին զնա՝ և եդին ի դահլիճի
38 անդ։ * Իբր մերձ էր Լիւդիա ի յոպպէ.
աշակերտացն լսեալ եթէ պետրոս անդ
է, առաքեցին երկուս արս առ նա՝ աղա-
չել, զի մի դանդաղեսցի գալ առ նոսա։
39 * Իբր յարուցեալ պետրոս՝ եկն ընդ նո-
ցա. որ՝ իբրև եկն՝ հանին ի վերնատունն,
և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն ամ. լա-
յին և ցուցանէին զձորձս և զհանդերձ
40 ձբս, որչափ առնէր նոցա ածեալիկն։ * Իբ
հանեալ արտաքս զամենեսեան պետրոս,
եդ ծունր՝ եկաց յաղօթս. և դարձաւ ի
մարմինն և ասէ. տաբիթա՝ արի կաց յա-
նուն ին յիս քրիս. և նա եբաց զաչս իւր.
և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ կանգուն։
41 * Ձեռն եւս նմա՝ և յարոյց զնա. կոչեաց
զորբսն և զայրիս, առաքի կացոյց զնա
42 կենդանի։ * Իբ յայտնի եղեւ ընդ ամ
յոպպէ, և հաւատացին բազումք ի տր։
43 * Իբ եղև աւուրս բազումս լինել նմա ի
յոպպէ՝ առ ումեմն սիմովնի խաղխորդի։

ԳԼ. Ժ.

1 Այր մի էր ի կեսարիա՝ անուն կոռ- ԳԿ
նելիոս՝ հարիւրապետ, ի գունդ որ կոչէր
2 իտալացի. * բարեպաշտոն՝ և երկիւղած
յն ամ տամբ իւրով. առնէր ողորմու-

թիւնս բազում ՚ի ժողովրդեանն , և յաղ-
ղօթս կայր առ ինձ յամ ժամ : * Տեաս ՚ի 3
տեսլեան յայտնապէս զինեերորդ ժամու
աւուրն՝ զհրեշտակ ՚ինչ , զի մտանէր առ
նա՝ և ասէ ցնա . կոռնէլիէ : * Նա ցնա 4
հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , և ա-
սէ . զի՞ է տէր : և ասէ ցնա . աղօթք քո՝
և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ ա-
ռաջի ՚ինչ : * Եւ արդ՝ յղեա արս ՚ի յոպպէ՝ 5
և կոչեա զսիմոն զոմն՝ որ կոչի պետրոս .
* նա մտեալ է առ սիմոնէի ումեմն խա- 6
զախորդի , որոյ է տունն մերձ ՚ի ծով :
* Եւ իբրեւ գնաց հրեշտակն՝ որ խօսէր 7
ընդ նմա , կոչեաց երկուս ՚ի ծառայից
իւրոց՝ և զինուոր մի բարեպաշտօն ՚ի ըս-
պասաւորացն իւրոց , * և պատմեալ նոյ- 8
ցիմ՝ առաքեաց զնոս ՚ի յոպպէ : * Եւ ՚ի 9
վաղիւ անդր ՚ի ճանապարհ անկանելոյ նո-
ցա՝ և մօտ ՚ի քաղաքն լինելոյ , ել պետրոս
՚ի տանիսն կալ յաղօթս զինեերորդ ժա-
մուն : * Քաղցեաւ՝ և կամէր ճաշակել . 10
և ՚ի պատրաստելն նոցա՝ եղև ՚ի վերն նորա
զարմացումն : * Եւ տեսանէր զերկինս 11
բացեալ . և զչորեցունից տրանոց կապել
սահմի լինչ իբրև զկտաւ մեծի , իջեալ
նատեալ ՚ի վերն երկրի . * յորում էին ամ 12
չորքոտանիքն և սողունքն երկրի՝ և թռու-
չունքն երկնից : * Եւ եղև ձայն առ նա . 13
արի պետրոս , զնէ՝ և կեր : * Եւ պետ- 14

աեսի զտղբաանին եկիր, և զգազանն
7 և զտղուն, և զԹոչուն երկնից. * և
ըստ բարբառ՝ որ ասէր ցիս. արի սեա-
8 րան՝ զնն և կեր: * Իսկ ասեմ. քանի լինի
ատէր, զի խառնակ լինիչ և անտուրբ ոչ եր-
9 բէք եմուտ ի բերան իմ: * Պատասխանի
եաս ինձ երկինցս անգամ՝ բարբառն Տեր-
նից. զոր ոճ սրբեաց՝ դու մի խառնակ
10 համարիր: * Այս եղև երկից, և վերա-
11 ցաւ ոճ զարձեալ Տերկինս: * Իսկ ահա
անդէն երեք արք եկին կացին առ տաս-
բանիցն՝ ուր եան էի, առաքեալքն ի կե-
12 սարիայ առիս: * Իսկ ասէ ցիս Հոգին՝ եր-
թալ ընդ նոսա՝ և մի լինչ խղճել: եկին
ընդ իս և նոքա վեցեքին եղբարքս, և մտաք
13 ի տուն առնն այնորիկ: * Իսկ պատմեաց
մեզ՝ որպէս եսես զհրեշտակն ի տան իւ-
րում, զի կայր և ասէր ցնա. առաքեա ի
Յոպպէ, և կոչեա զսիմոն ըզկոչեցեալն
14 պետրոս. * որ խօսեսցի բանս ընդ քեզ.
15 որովք կեցցես դու՝ և ամ՝ տուն քո: * Իսկ
երբեմն սկսայ խօսել՝ եկն Հոգին նոքա ի վե-
16 նից. ոպ և ի վերմեր ի սկզբանն: * Յիշե-
ցի զբանն տեն զոր ասէրն. յովհաննէս մկ-
կրտեաց ի ջուր. բայց դուք մկրտիցիք
17 ի Հոգին նոքա: * Իսկ արդ՝ եԹէ զհաւասար
կաց պարգեւն եաս նոցա՝ որպ և
մեզ՝ ի հաւատալն ի տէր յիսքս. ես զի՞նչ
18 կարող էի արգելուլ զնոճ: * Իսկ լուեալ

զայս՝ լռեցին և փառաւորր առնէին զԱստ-
ուած՝ և ասէին. ուրեմն և ի հեթանոսս ետ
ասծ զապաշխարութիւն կենաց։

ԳԴ * Իսկ յրուսաղէմ ի նեղուիլն որ եղև 19
ի վերայ ստեփանոսի՝ հասին մինչև ի փիւ-
նիկէ և ի կիպրոս և յանտիոքիայ. ոչ ուս-
միք խօսէին զբանն, բայց միայն հրէից։
* Իսկ էին ոմանք ի նոցանէ արք կիպրա- 20
ցիք և կիւրենացիք՝ որք մտեալ յանտիոք՝
խօսէին ընդ յոյնան աւետարանեալ զտէր
յի։ * Իսկ էր ձեռն տան ընդ նմ. և բազ 21
մութիւն հաւատացելոց դարձաւ ի տէր։
* Ոյս եղեւ բանս այս յականջս եկեղե- 22
ցւոյն՝ որ էր յերուսաղէմ, վասն նոցա. և առաքե-
ցին զբառնաբաս մինչեւ յանտիոք. * որ 23
իբրև եկն՝ և տես զշնորհսն ասծ՝ ուրախ
եղև, և մխիթարէր զամենեսեան՝ յօժարու-
թեամբ սրտի կալ նոցա ի տէր։ *Ո՛վ ի էր այր 24
զուարթաւիտ՝ և լի հոգւով սրբով և հա-
ւատով. և յաւելաւ ժողովուրդ բազում
տան։ * Իսկ եկ ի տարսոն խնդրել զսօղոս, 25
և գտեալ զնա՝ ած յանտիոք։ * Իսկ եղև 26
նոցա զամն ողջոյն ժողովել յեկեղեցին՝ և ու-
սուցանել ժողովուրդ բազում, և անուա-
նել նախ յանտիոք զաշակերտան քրիստո-
նեայս։ * Ինդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ե- 27
ջին յերուսաղէմ մարգարէք՝ յանտիոք։ * Յա- 28
րուցեալ մի ոմն ի նոցանէ անուն ագա-
բոս՝ նշանակեաց հոգւովն սով մեծ լինել

ընդ ամ աշխարհ՝ որ եղև առ կղզեաւ ։
29 Իսայ յաշակերտաց անտի ոմն զնարդ կա-
րող նք էր՝ ի-բաքանչիւրոք ի նոցանէ ո-
րոշեցին առաքել ի պէտս եղբարցն որ
30 բնակեալ էին ի հրէաստանի . * զոր և ա-
րարին իսկ՝ առաքեալ առ երիցուսն ի
ձեռն բառնաբայ և սօղոսի ։

Գ Լ . ԺԲ .

1 Ընդ ժամանական ընդ այնոսիկ արկ Գ ե
հերովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմա-
2 նըս յեկեղեցւոյն . * և սպան զյակովբոս
3 զեղբայրն յովհաննու սրով ։ * Իտես եթէ
հաճոյ է հրէիցն , յաւել և առնել զպետ-
րոս . և էին աւուրքն բաղարջակերաց ։
4 * Որ իբրև կալաւ՝ եդ ի բանտի , և
մատնեաց չորիս չորրորդաց զինուորաց
պահել զնա . և կամէր յետ զատկին ա-
5 ծել զնա ժողովրդեանն ։ * Իսկ պետրոս ի
պահեստի էր ի բանտին . և աղօթք ըս-
տեպ լինէին յեկեղեցւոյն վասն նո՛ա առ ած ։
6 * Իբրև կամեցաւ զնա ածել հերովդէս .
ի գիշերին յայնմիկ էր պետրոս ի-քուն ի
մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ կրկին
շղթայիւք . և պահապանքն առաջի դրա-
7 նըն պահէին զբանտն ։ * Իսկ ահա հրեշ-
տակ տեառն եկաց ի վր՝ և լոյս ծագեաց
ի տանն , և խթեաց զկողն պետրոսի՝

յարոյց զնա՝ և ասէ. արի վաղվաղակի.
և անկան շղթայքն ի ձեռաց նր։ *Եւ 8
ասէ հրեշտակն ցնա. զգե զգեստ քո, և
արկ զհողաթափս յոտս քո. և արար այն-
պէս։ և ասէ ցնա, արկ զձորձս քո՝ և ե՛կ
զկնի իմ։ *Եւ ելեալ երթայր զհետ, և 9
ոչ գիտէր՝ թէ ճշմարիտ իցէ որ ինչ ե-
ղեւն ի հրեշտակէն. զի համարէր երազ
տեսանել։ *Եւ իբրև անցին նոքա զառ 10
ի պահ և զառ երկուս, եկին մինչև ի
դուռն երկաթի՝ որ հանէր ի քաղաքն.
որ ինքնին բացաւ նոցա. և մտեալ անցին
ընդ փողոց մի. և վաղվաղակի ի բաց ե-
կաց ի նմանէ հրեշտակն։ *Եւ պետրոս 11
իբրև ի միտս եղև, ասէ. արդ գիտեմ
ճշմարիտ եթէ առաքեաց տէր զհրեշտակ
իւր, և փրկեաց զիս ի ձեռաց հերովդէ,
և յամենայնէ ժողովրդեանն հրէից։
*Եւ լեալ ի միտս՝ եկն ի տունն մարեմու 12
մօր յովհաննու, որ կոչեցաւն մարկոս.
ուր էին բազումք ժողովեալ՝ և աղօթս
առնէին։ *Եւ ի բաղխել զդուրսն տա- 13
նէն, մատեաւ աղախին մի՝ ունկն դնէր.
որում անուն էր հռովդէ։ *Եւ ճանու- 14
ցեալ զձայնն պետրոսի՝ ի խնդալոյն ոչ ե-
բաց զդուռն. ի ներքս ընթացեալ պատ-
մեաց, թէ պետրոս առ դրանն կայ։ *Նք 15
ասեն ցնա՝ մոլիս։ և նա ևս պնդէր՝ թէ
այսպէս է։ և նոքա ասէին՝ հրեշտակ նո-

16 բա լցէ ։ * Յե պետրոս առէպ բաղխէը ·
իբրև բացին · տեսին զնա և զարմացան ·
17 * Յե նա ձեռամբ ցուցանէը նց լռել · և
պատմեաց՝ որպէս ետր եհան զնա ՚ի բան-
տէն · և ասէ՝ պատմեցէք յակովբայ և եղ-
18 բարց զայս ։ և ել գնաց յայլ տեղի ։ * Յե
իբրև այգ եղև՝ էր խռովութի մեծ ՚ի մէջ
զինուորացն , զի՞ արդեօք պետրոսն եղև ։
19 * Իսկ հերովդէս իբրև խնդրեաց զնա՝ և
ոչ եգիտ , հարցեալ զպահապանն՝ հրա-
մայեաց սպանանել ։ և իջեալ ՚ի հրեաս-
20 տանէ ՚ի կեսարիա՝ և անդ լինէը ։ * Յե
էր հերովդէս ցասմամբ ընդ տիւրացիս
և ընդ սիդոնիացիս · և նոքա առ հասա-
րակ եկին առ նա · և ՚ի բանի արարեալ
զբղտատոս սենեկապետն արքայի , խնդ-
րէին զհաշտութի վն կերակրելոյ երկրին
21 նց յաբքունուստ ։ * Յաւուր միում յե-
րեւելոջ՝ հերովդէս զգեցեալ էր զհան-
դերձ թագաւորուե՝ և նստեր յատեանի ,
22 և խօսէր ընդ նս հրապարակաւ ։ * Յե
ամբոխն աղաղակէր՝ թէ այ բարբառ է ,
23 և ոչ մարդոյ ։ * Յե անդէն եհար զնա
հրեշտակ տն , փոխանակ զի ոչ ետ փա-
ռս այ · և եղեալ որդնալից՝ սատակե-
24 յաւ ։ * Յե բանն աստուծոյ աճէր և
բազմանայր ։
25 * Յառնաբաս և սողս դարձան յե-
րուսաղեմ՝ իբրև կատարեցին զպաշտօ-

նըն. առեալ էր ընդ իւրեանս և զյովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր մարկոս։

Գ Լ. ԺԹ.

Էին ոմանք յանտիոք ըստ եկեղեցւոյն, մարգարէք և վարդապետք, բառնաբաս՝ և շմաւոնն կոչեցեալն նիւգէր, և ղուկիաս կիւբենացի, և մանայեն դաստիարակ հերովդի չորրորդապետի, և սօղոս։ *Մինչդեռ ի պաշտամանն տեն կային՝ և պահէին, ասէ հոգին ընդ. որոշեցէք ինձ զբառնաբաս և զսօղոս ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա։ *Յայնժամ պահեալ՝ և աղօթս արարեալ՝ եդին ձեռն ի վերն նոքա՝ և արձակեցին։ *Նոքա առաքեալք ի հոգւոյն սրբոյ՝ էջին ի սեղեւկիա, և անտի նաւեցին ի կիպրոս։ *Ընդ հասեալ ի սաղամինա՝ պատմէին զբանն աստ ի ժողովուրդս հրէից. ունէին և զյովհաննէս պաշտօնեակ։ *Ընդ ջեալ ընդ ամ կղզին մինչև ի պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ սուտ մարգարէ՝ հրէայ, որում անունն էր բարէյեսուս։ *Որ էր ընդ փոխանակի բդեշխին սերգեայ պօղոսի՝ առն խնամասնոյ։ Նոքա աղաչեալ զբառնաբաս և զսօղոս՝ խնդրեր լսել զբանն աստ։ *Ընդդէմ եկաց նոցա եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգմանի ա-

նուն նէր. խնդրեր զջլել զփոխանակ բըզ-
9 դեչխին ի հաւատոյ: * Իսկ սօղոս, որ և
պօղոսն՝ լեալ հոգւով սրբով հայեցաւ
10 ի նա, * և ասէ. ով լի ամ նենգութիք և
խորամանկութիք որդի սատանայի՝ թշնա-
մի ամ արդարուն, ոչ լռես ի թիւրելոյ
11 զճանապարհս տէն զուղիղս: * Նյւ արդ՝ ա-
հա ձեռն տէն ի վր քս, և եղիցիս կոյր՝
չտեսանել զարև մինչև ի ժամանակ մի.
և անդէն անկաւ ի վր նր մէգ և խաւար,
12 և շջլեալ խնդրեր առաջնորդս: * Յայն-
ժամ տեսեալ փոխանակի բդեչխին զբան
որ եղեն՝ հաւատոյ, զարմացեալ ընդ
վարդապետութիւնն տեառն:
13 * Նյւ ամբարձեալ ի պաphեայ պօղոս գ՚ի
տեանց՝ եկին ի պերգէ պամփիլեայ. յորմ
հանեսս մեկնեալ ի նոքնէ՝ դարձաւ յերէմ:
14 * Նյւ նք գնացեալ ի պերգեայ՝ եկին յան-
տիոք պիսիդեայ, և մտեալ ի ժողովուր-
15 դըն յաւուր շաբաթուց՝ նստան: * Նյւ
յետ ընթերցանլոյ զօրէնսն և զմարգարէս,
առաքեցին առ նս ժողովրդապետքն՝ և
ասեն. ա՛րք եղբարք՝ եթէ իցէն ի ձեզ
բանք մխիթարուե առ ժողովուրդդ՝ խօ-
16 սեցարուք: * Յոտն եկաց պօղոս՝ շարժ
ձեաց զձեռն և ասէ. ա՛րք իսրայելիք՝ և
17 որք երկնչիք յն՝ լուարուք: * Նյ ժողո-
վրդեանս այսորիկ իսրայել ընտրեաց զհայր-
սն մեր, և զժողովուրդն բարձրացոյց ի

պանդխտուԹե յերկրին եգիպտացւոց . և
՚ի բազուկ բարձր եհան զնա անտի : * Իւ 18
իբրեւ քառասնամեայ ժամանակ կերաւք
բեաց զնա յանապատի : * Իւ քակեալ աղ 19
գըս եօԹն յերկրին քանանու՝ ժառանգե-
ցոյց նմ զերկիրն նոցա՝ * իբրև ամն չորեք 20
հարիւր և յիսուն . և յետ այսորիկ ետ
նմ դատաւորս մինչև ՚ի սամուէլ մարգա-
բէ : * Իւ անտի յառաջ խնդրեցին Թա- 21
գաւոր . և ետ նոյ ած զսաւուղ որդի կի-
սեայ՝ այր յազգէ բենիամինի , ամս քա-
ռասուն : * Իւ իբրև փոխեաց զնա , յա- 22
րոյց նմ զդաւիԹ Թագաւոր , որում և
ասաց վկայուԹիւն . գտի զդաւիԹ որդի յես-
սեայ այր ըստ սրտի իմում . որ արասցէ
զամ զկամս իմ : * Ի սորա զաւակէ ած 23
ըստ աւետեացն յարոյց իւրեւ զփրկիչն յի-
սուս * ըստ յառաջագոյն քարոզեաց յովհան- 24
նու . առաջի երեսաց մտին նր մկրտու-
Թիւն ապաշխարուԹեան՝ ամ ժողովրդեանն
իսրայէլ : * Իւ իբրև լնոյր յովհաննէս զըն- 25
Թացան , ասէր . զի որ կարծէք զինէն՝ Թէ
նոցեմ . չեմ ես այն . այլ ահա գայ զինի
իմ , որում չեմ արժանի զիւղիկս ոտից
լուծանել : * Իբր եղբարք՝ որդիք աբրա- 26
համեան ոտիմին , և որ ՚ի ձեզ երկիւ-
ղած էք նոցա . ձեզ բանս այս փրկու-
Թեան առաքեցաւ : * Իայց որ բնակեալ 27
են յերեմ , և իշխանք նց՝ անծանօԹ եղեն

’ի նմանէ . և ըստ բարբառոյ մարդարէիցն , որ ցամ շաբաթան ընթեռնուին՝
28 դատել կատարեցին . * և ոչ մի ինչ պատճառս մահու գտեալ՝ խնդրեցին ’ի պիղ
29 ղատոսէ սպանանել զնա : * Այլ իբրև կատարեցին զամ՝ որ վնն նէր գրեալ էր , և
ջուցեալ ’ի փայտէն՝ եդին ’ի գերեզմանի :
30 * Այլ ած յարոյց զնա ’ի մեռելոց . որ և
31 րևեցաւ աւուրբք բազմօք այնոցիկ , * որ
եկեալ էին ընդ նմա ’ի գալիլէ յեէմ . որք
և արդ իսկ վկայք են նէր առ ժողովուրդն : * Այս մեք ձեզ աւետարանեմք զըղ
32 խոստումն՝ որ առ հարսն եղեալ էր :
33 * Զի զնոյն ած կատարեաց առ մեզ որդիս նց՝ յարուցեալ զյն . ոպ և ’ի սաղմոսին գրեալ է յերկրորդումն . որդի իմ ես
34 դու . և ես այսօր ծնայ զքեզ : * Այս զի յարոյց զնա ’ի մեռելոց , և ոչ ևս դառնալոց է յապականութիւն . այպէս ասէ , եթէ
տայց ձեզ զսրբութիւնան դաւթի զհաւատա-
35 տարիման : * Վասնզի և ’ի միւսումն ասէ .
ոչ տայցես սրբոյ քոմ տեսանել զապակա-
36 նու : * Զի դաւիթ յազգի անդ իւրում պաշտեաց . և ’ի կամ ած ննջեաց , և յա-
եելաւ առ հարս իւր՝ և ետես զապակա-
37 նու : * Այլ՝ զոր ած յարոյց՝ ոչ ետես
38 զապականութիւն : * Յայտնի լցցի ձեզ արք եղբարք , զի սակաւ ձեզ թողուլի մեղացս առետարանի : և յամէ՝ յորմէ ոչ կարացիք

օրինաքն մովսէսի արդարանալ. * սակայն 39
ամ որ հաւատայ՝ արդարանայ: * Օ գոյշ 40
կացէք՝ գուցէ եկեսցէ՛ ի վերայ ձեր ասա-
ցեալն՝ ի մարգարէս: * Տեսէք արհամարհ 41
հոսք՝ և զարմացարուք և եղծարուք. զի
գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր, գործ՝
որում ոչ հաւատայցէք՝ եթէ ոք պատ-
մեսցէ ձեզ: * Եւ իբրև ելին անտի, աղ- 42
աչէին՝ ի միւսում շաբաթու խօսել նոցա
զնոյն բանս: * Իբրև արձակեցաւ ժողո- 43
վուրդն, զհետ երթային բազումք՝ ի հր-
էից անտի և՝ ի պաշտօնէից եկամտից՝
զպօղոսի և զբառնաբայ. որք խօսէին ընդ
նոսա, և հաւանեցուցանէին զնոսա կալ
մնալ՝ ի շնորհն աստուծոյ:
ԴԿ * Եւ՝ ի գալ միւսոյ շաբաթուն, գրե- 44
թէ ամ քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն
աստուծոյ: * Իբրև տեսին հրէայքն զամբոխն՝ 45
լցան նախանձու. և ընդդէմ դարձեալ
ասացելոցն՝ ի պօղոսէ՝ հայհոյէին: * Եւ 46
մարձակեալ պօղոսի և բառնաբայ՝ ասէ-
ին. առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբա-
նըն աստուծոյ. և քանզի դուք մերժեցէք զնա,
և ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա-
ւիտենականաց, ահաւասիկ դառնամք՝ ի
հեթանոսս: * Օ՛ի այսպէս պատուիրեաց 47
մեզ տէր. եդի զքեզ՝ ի լոյս հեթանոսաց՝
լինել քեզ՝ ի փրկութիւն մինչև՝ ի ծագս
երկրի: * Օ՛այս լուեալ հեթանոսացն՝ ու- 48

բախ լինէին, և փառաւորը առնէին զԱստ-
ուած. և հաւատային՝ որք էին կար-
49 գեալ ի կեանսն յաւիտենականս: * Իւ-
50 րաքանչիւր ոք ընդ ամ գաւառն: * Իսկ
հրեայքն գրգռեցին զպատուականեայ կանայս
զգաստս՝ և զպետսն քաղաքին, և յա-
րուցեալ հալածանս ի վերայ պօղոսի և բառ-
նաբայ՝ հանին զնոսա ի սահմանացն իւրեանց:
51 * Իւ նոքա թօթափեալ զփոշին յոտից ի վեր
52 նից, եկին իկոնիան: * Իւ աշակերտքն լը-
նուին խնդութեամբ՝ և հոգւով սրբով:

ԳԼ. ԺԴ.

1 Իւ եղև իկոնիան ի միասին մտանել
նոցա ի ժողովուրդ հրէից, և խօսել նոյն-
պէս. մինչև հաւատալ հրէից՝ և յունաց
2 բազմաց մեծ: * Իսկ անհաւատ հրէայքն
քրն յարուցին և չարացուցին զանձինս
3 հեթանոսացն ի վեր եղբարցն: * Իտաղուս
ժամանակս շրջեին համարձակեալք ի
վերայ տեառն, բանիւ շնորհաց իւրոց. և տայ
նշանս և սքանչեացս լինելոյ ի ձեռս նոցա:
4 * Իւ եղեն հերձուածք ի բազմութեան քա-
ղաքին. ոմանք էին ի հրէայն, և ոմանք
5 յառաքեալսն: * Իբրեւ եղեւ դիմել հե-
թանոսացն և հրէից իշխանօքն իւրեանց՝
6 ի թշնամանել և ի քարկոծել զնոսա, * տես-
եղեալ նոցա փախեան ի քաղաքս լիկաո-

նացեալ ՚ի լիւսատրա և ՚ի դերբէ՝ և շուրջ
զգաւառառաւն, և անդ աւետարանէին ։
ԴԲ * Իւ այր մի լիւսատրացի ոմար յոտից 7
նատէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ
երբէք չէր գնացեալ ։ * Այս լուաւ զՊաւ- 8
սըն պօղոսի. որոյ հայեցեալ ՚ի նա, և տե-
սեալ՝ թէ ունի հաւատս փրկուե՛ն, * ասէ 9
մեծաձայն. քեզ ասեմ յանուն Տն մերոյ
Յսի քրսի՝ յոտն կաց ՚ի վե՛ր ոտից քոց ու-
ղիղ. և վազվազէր՝ և գնայր ։ * Իւ ժո- 10
ղովրդոյն տեսեալ՝ զոր արարն պօղոս,
բարձին զձայնս իւրեանց լիկաւոնարէն,
և ասեն. ա՛ծք նմանեալք մարդկան ի՛ջին
առ մեզ ։ * Իւ կոչէին զբառնաբաս դիոս, 11
և զպօղոս հերմէս, քանզի նա էր առաջ
նորդ բանին ։ * Իսկ քուրմն դիոյ՝ որ կայր 12
առաջի քաղաքին, ցուլս և պսակս հասու-
ցեալ ՚ի դուռնն՝ հանդերձ բազմութիւնն՝
կամէր զոհել ։ * Իւ լուեալ առաքելոցն 13
բառնաբայ և պօղոսի, պատառեալ զգ
հանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վազեցին
յամբոխն. աղաղակէին, * և ասէին. 14
արք ա՛ինչ գործէք զայդ. մե՛ք ձեզ նմա-
նողք կարեօք մարդիկ եմք, աւետարա-
նել ձեզ յայդսիսի ունայնուե՛ց դառնալ
յա՛ծ կենդանի. որ արար զերկինս և զեր-
կիր և զծով և զա՛մ որ ՚ի նո՛ս ։ * Որ յան- 15
ցեալ ազգա՛ն թոյլ եա՛մ հեթանոսաց
գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց ։ * Իւ սա- 16

կայն ոչ եթէ առանց վկայուԹե՛ ղինքն ե-
Թող՝ բարերարուԹիւն տալ յերկինից ձեզ
անձրեւս՝ և ժամանակս պտղաբերս, լը-
նուլ կերակրովք և ուրախուԹիւք զսիրտս
17 ձեր։ * Նա զայս ասացեալ՝ հազիւ լըռե-
ցուցանէին զժողովուրդսն՝ ի չզոհելոյ նո-
ցա. այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս։
18 * Նա՛ ի հընձէն նից և յուսուցանել՝ եկին Դգ
Հասին յանտիոքէ և յիկոնիէ հրեայք. և
՝ի վհՃել նից համարձակուԹիւք՝ պատրեցին
զժողովուրդսն՝ ի քաց կալ՝ ի նոցանէ, և
ասէին՝ Թէ ոչինչ ՃշմարտուԹի ասեն, այլ
զՅամ ասեն. և քարկոծեալ զպօղոս՝ քար-
շեցին արտաքս քան զքաղաքն, և համա-
19 րէին զնա մեռեալ։ * Նա՛ ի պատել զնո-
վաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ՝ ի քա-
ղաքն. և ՝ի վաղիւ անդր ել բառնաքաւ
20 հանդերձ՝ ի դերբէ։ * Նեւտարանեալ՝ ի
քաղաքին յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբա-
զումս, դարձան՝ ի լիւստրայ՝ և յիկոնիոն՝
21 և յանտիոքիայ, * հաստատել զանձինս ա-
շակերտելոցն՝ և մխիԹարել կալ հաստա-
տուն՝ ի հաւատոն. և Թէ բազում՝ նե-
ղուԹիք պարտ է մեզ մտանել յարքայու-
22 Թիւնն ացն։ * Ձեռնադրեցին նից ըստ եկե-
ղեցւոյ՝ երիցսունս. աղօԹս արարեալ հան-
դերձ պահօք, յանձն արարին զնս տն՝ յոր
23 հաւատացեալն էին։ * Նա՛ շրջեալ ընդ
24 պիսիդայ՝ եկին՝ ի պամփիւլեայ. * և խօ-

սեցեալ ՚ի պէրդէ զբանն տեն, իջին յատա-
լնայ : * Եւ անտի նաւարկեալ՝ գնացին 25
յանտիոք, ուստի էին յանձն արարեալ
շնորհացն ած՝ ՚ի գործն զոր կատարեցին :
* Եկեալ և ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատ- 26
մեցին որչափ արար ած ընդ նոսա. և զի
եբաց հեթանոսաց դուռն հաւատոց :
* Ընկէին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ ա- 27
շակերտսն :

Գ Լ. ԺԵ.

ԵՒ Եւ ոմանք իջեալ ՚ի հրէաստանէ՝ ու- 1
սուցանէին զեղբարս. եթէ ոչ թլփատիք
ըստ օրինացն Մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել :
* Եւ ՚ի լինել ոչ սակաւ հակառակութիւն 2
և խնդրոյ՝ պօղոսի և բառնաբայ ընդ նո՛,
եդին եւանել պօղոսի և բառնաբայ և ո-
մանց ՚ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երէ-
ցսն յերկիմ վե՛ խնդրոյն այնորիկ : * Եւքա 3
յուղարկեալք եկեղեցւոյն, շրջեցան ընդ
փիւնիկէ. և ընդ սամարիա պատմէին զդ
դարձն հեթանոսաց, և առնէին ուրա-
խութիւն մեծ առ եղբարս : * Եւ հասեալք 4
յերկիմ, ընկալեալք եկեղեցւոյն և յառա-
քեալսն և յերէցանց՝ պատմեցին որչափ
ինչ արար ընդ նո՛ ած : * Յարեան ոմանք 5
՚ի հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատա-
ցեալք, և ասեն՝ թէ պարտ է թլփա-

տել զդուստս, և պատուիրել պահել զօրհնութիւն
6 սրն մովսէսի։ * Իւ ժողովեցան առաքեալքն և երիցունք տեսանել վը բանիս այ-
7 սորիկ։ * Իւ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ յոտն եկաց պետրոս՝ և ասէ ցնս. արք եղբարք՝ դուք ինքնին գիտէք, զի յաւուրց ցըն առաջնոց ՚ի միջի ձերում ընտրեաց ած բերանով իմով լսել հեթանոսաց բա-
8 նին աւետարանի, և հաւատալ։ * Իւ սրտագէտն ած վկայեաց նց, տալով նոցա
9 զՀոգին նբ որպ և մեզ. * և ոչինչ ընտրուի արար ՚ի մէջ նց և մեր, հաւատովք
10 սրբեալ զսիրտս նց։ * Իւդ՝ ընդէր վսրձէք զած, դնել լուծ ՚ի վր պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր՝ և ոչ մեք
11 կարացաք բառնալ։ * Իւյ հնորհօքն տն յիս քրս հաւատամք ապրել, զորօրինակ
12 և նոքա։ * Ռեաց ամ ժողովուրդն, և լսէին բառնալոյ և պօղոսի պատմելոյն. որչափ արար ած նշանս և արուեստս ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռս նոցա։
13 * Իւ յետ լռելոյն նց՝ պատասխանի Դե
14 ետ յակոբոս և ասէ. արք եղբարք՝ լը-
15 սարուք ինձ։ * Ընդ մաւօն պատմեաց՝ որպ յառաջագոյն ած այց արար առնուլ ժո-
16 ղովուրդ ՚ի հեթանոսաց անուան իւրոյ։ * Իւ ընդ սմա վիճաբանին բանք մարգարէիցն.
17 որպ և գրեալ է։ * Յետ այսորիկ դարձայց և շինեցից զխարկան դաւթի զան-

կեալն, և զկործանեալսն նո՛ր վերստին շի-
նեցից՝ և կանգնեցից զնա. * ոչ զի խնդ- 17
րեսցեն մնացորդք մարդկան զտէր. և ամ
հեթանոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է ա-
նուն իմ, ասէ տէր. որ առնէ զայս ամ
* յայտնի է ի յաւիտեանսն, (ան գործ 18
իւր): * Վ ո՛ր ոյ և ես իրաւունս համա- 19
րիմ, մի՛ նեղել զայնոսիկ՝ այլ ի հեթա-
նոսացն դառնան առ աՀծ: * Այլ տալ 20
թուղթ առնՁ, խորշել ի կերակրոց կռ-
ոց՝ և ի պոռնկութենէ և ի մեռելոտից՝
և յարեւնէ: * Օ՞ի մովսէս յաղագայն ա- 21
ռաջնոց ըստ քաղաքաց զքարոզիչսն իւր
ունի ի ժողովսն ըստ ամ շաբաթուց ընթ-
երցեալ: * Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ 22
առաքելոցն և երիցանցն ամ եկեղեցեա-
ւքն, արս ընտրեալս ի նոցանէ առաքել
յանտիոք ընդ պօղոսի և ընդ բառնա-
բայ, զյուդա՝ զկոչեցեալն բարսաբայ,
և զսիղա՝ արս գլխաւորս. * գրեալ առ 23
եղբարս ի ձեռն նո՛ց զայս ինչ: Առաքեալք
և երիցունք և եղբարքը, յանտիոք և ի
սիւրիա և ի կիւղիկիայ եղբարցդ՝ որ ի
հեթանոսացդ էք, ողջոյն: * Քանզի լը- 24
սաք՝ թէ ոմանք իբրև ի մէնջ խռովե-
ցուցին զձեզ բանիւք, խախտել զանձինս
ձեր. ասեն թլփատել և պահել զօրէնսն՝
որոց ոչ հրամայեցաք: * Հաճոյ թուե- 25
ցաւ մեզ միաբան ժողովեալոցս, արս ընտ-

բեալս յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր՝
26 ընդ բառնաբայ և ընդ պօղոսի. * որք՝
որք մատնեցին զանձինս իւրեանց վե՛ր ան-
27 ուան տէր մերոյ յիսի քսի: * Ընդ՝ առա-
քեցաք պյուդա և զչիղա. և նո՛ր ի բա-
28 նից գնոյն պատմել: * Ո՛վ հաճոյ Թուե-
ցաւ հոգւոյն սրբոյ և մեզ, մի՛ ինչ աւե-
լի բեռն դնել ձեզ. բայց միայն ի կարե-
29 ւորացս յայսոցիկ * ի բաց կալ ի զոհելոյ
կռոց՝ և յարենէ՛ և ի հեղձուցելոյ՝ և ի
պոռնկուէ՛. յորոց պահեալ զանձինս բար-
30 ւոք գործէք. ողջ լերուք: * Իւ նոքա ար-
ձակեալք՝ իջին յանտիոք, և ժողովեալ
31 զժողովուրդն՝ եառուն զԹուղթն: * Իւ
ընթերցեալ՝ ուրախ եղեն ի վե՛ր մխիթա-
32 րուԹե՛: * Յուդա և չիղա, զի և նոքա
մարգարէք էին՝ բանիւք բազմօք մխիթա-
33 րեցին զեղբարս՝ և հաստատեցին: * Իւ
եղեալ անդ ժամանակս՝ արձակեցան խա-
34 ղաղութ յեղբարց առ առաքեալն: * Իւ
հաճոյ Թուեցաւ չիղայի մնալ անդէն:
35 * Իսայց պօղոս և բառնաբաս շրջէին յան-
տիոք, ուսուցանել և աւետարանել՝ և
այլովք բազմօք զբանն տեառն:
36 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ պօղոս ցբ՚ Դ՚
բառնաբաս. դարձցուք և շրջեսցուք զեղ
քարբ՚ ըստ ամ՚ քաղաքաց յորս քարոզե-
37 ցաք զբանն տեառն՝ Թէ ոյզ ունիցին: * Իառ-
նաբաս կամէր առնուլ և զյովհաննէս ըզ

կոչեցեալն մարկոս. *բայց պօղոս աղաչէր՝ 38
թէ զմեհենեան ՚ի նոցանէ ՚ի պահիւլեայ,
և զչեկեալն ընդ նմ ՚ի գործն, մի առնուլ
ընդ ինքեան: *Իւ եղև գ ժամուն՝ մինչ 39
չեւ մեհենել նմ ՚ի միաբանից, բառնաբայ
առնուլ զմարկոս՝ նաւել ՚ի կիպրոս: *Իւ 40
պօղոսի ընտրեալ զիւղա՝ եւ, յանձն արա-
բեալ շնորհացն ՚ի յերզարց անտի: *Իւ 41
ջոջեր ՚ի կողմանս ասորւոց և կիւլիկե-
ցւոց, և հաստատէր զեկեղեցիան:

ԳԻ. ԺՉ. ✝

Էկն եհաս ՚ի դերբէ և ՚ի լիւստրա. 1
և ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն տի-
մոթէոս, որդի կնոջ հրեի հաւատացելոյ՝
և հօր հեթանոսի: *Որ վկայեալ էր ՚ի 2
լիւստրացւոց և իկոնացւոց եղբարց: *Զ 3
սա կամեցաւ պօղոս ընդ իւր տանել. և
առեալ թլփատեաց զնա վ՚ն հրէիցն, որ
էին ՚ի տեղիան յայնոսիկ. քանզի գիտէին
ամենեքին զհայր նր թէ հեթանոս էր:
*Իբրև անցանէին ընդ քաղաքն՝ աւան- 4
դէին նոցա պահել զհրամանան պատու-
իրեալս յառաքելոցն և յերիցանցն՝ որք յե-
րուսաղէմ: *Իւ եկեղեցիքն հաստատէ- 5
ին ՚ի հաւատս, և յաւելուին ՚ի թիւն
հանապազօր:

Դէ *Իւ շրջեցան ընդ փռիւգիա և ընդ 6

կոզմանս գաղատացւոց, արդելեալք ՚ի
7 հոգւոյն սըբ խօսել զբանն յասիա։ *Իսպ
եկեալ առ Միւսեաւ՝ Թեւակոխէին երբ
Թալ ՚ի բիւԹանիա, և ոչ համարձակեաց
8 նոցա հոգին յՒի։ *Իւ անցեալ ըստ Միւ-
9 սիա՝ էջին ՚ի տրովադա։ *Իւ տեսիլ եղ
բեւեցաւ ՚ի գիշերին պօղոսի. այր ոմն
մակեդոնացի կայր, աղաչէր զնա՝ և ա-
սէր. անցեալ ՚ի մակեդոնիա՝ օգնեացես
10 մեզ։ *Իւ երբև զտեսիլն ետես, վաղվա-
ղակի խնդրեցաք ելանել ՚ի մակեդոնիա.
տեղեկացեալք՝ Թէ հրաւիրեաց զմեզ
11 տէր աւետարանել նոքա։ *Իւ ելեալ ՚ի տրո-
վադա՝ դէպ ուղիղ գնացաք ՚ի սամոԹրա-
12 կէ, և ՚ի վաղիւ անդր ՚ի նոր քաղաք. * և
անտի ՚ի փիլիպպուս, որ է առաջին վի-
ճակ՝ մակեդոնացւոց քաղաք՝ կողոնիա.
և անդ ՚ի քաղաքին դադարեալ մեր ա-
13 ւուրս ինչ. *յաւուրն շաբաԹու ելաք
արտաքոյ քաղաքին առ գետակին՝ ուր հա-
մարէր աղօԹս մատուցանել. և նստեալ
14 խօսեաք ընդ ժողովեալ կանայս։ *Իւ կին
ոմն անուն լիդիա ծիրանավաճառ՝ ՚ի Թիւ-
ատիր քաղաքէ՝ երկիւղած յՅ՝ լուաւ.
զորոյ տէր խակ եբաց զսիրտն անսալ խօ-
15 սիցն պօղոսի։ *Իւ երբև մկրտեցաւ ինք
քըն և տունն իւր, աղաչէր և ասէր. ե-
Թէ համարիցիք զիս հաւատացեալ Տն,
մտեալ ՚ի տուն իմ ապերուք. և բռնա-

դատեաց տարաւ զմեզ։ * Այլ եղև միևչ 16
երթայաք մեք յաղօթս, պատահեաց մեզ
աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ.
որ շահս բազումս տայր տերանց իւրոց՝
մոգելովին։ * Նա զհետ եղեալ պօղոսի և 17
մեր՝ աղաղակէր և ասէր. արքս այս՝ ծա-
ռայք են բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ
զճանապարհս փրկուե։ * և զայս առնէր 18
ի բազում աւուրս։ Այբացեալ պօղոս՝
դարձաւ և ասէ ցոյն. պատուիրեմ քեզ
յանուն Յի. քսի, ել ի դմանէ. և ել ի
նմին ժամու։ * Իբրև տեսին տէրքն նր՝ 19
եթէ հատաւ յոյս շահի նց, առեալ զպօ-
ղոս և զիղա՝ ձգեցին ի հրապարակ առ
իշխանան։ * Այլ ածեալ զնս առ զօրագլ- 20
լուխան՝ ասէին. արքս այս խռովեցուցա-
նեն զքաղաքս մեր. հնչեանք հրէայք են,
* և պատմեն մեզ օրէնս՝ զոր չէ արժան 21
մեզ ընդունել, և ոչ առնել. զի հռովմա-
յեցիք եմք։ * Այլ կուտեցաւ ամբոխն ի 22
վր նց. և զօրագլուխքն պատառեցին զզ
հանդերձս իւրեանց. հրամայեցին գան
հարկանել. * և բազում վէրս եդեալ ի վր 23
նց՝ արկին ի բանտ, պատուիրեցին բան-
տապետին զգուշութ պահել զնս։ * Որ 24
առեալ զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնս ի
ներքին բանտն. և զոտս նց պնդեաց ի
կոճեղս։ * Այլ ի մէջ գիշերոյն պօղոս և 25
ղիղա կային յաղօթս՝ և օրհնէին զԱծ. և

26 ունկն դնէին նմ կալանաւորքն : * Իւ եղե յանկարծակի շարժումն մեծ՝ մինչեւ
ի շարժել հիմանց բանտին . և բացան
անդրէն դրունքն ամ, և ամենեցուն կա-
27 պանք լուծան : * Իբրև զարթեաւ բան-
տապետն՝ և եառեալ բացեալ զդուրս բան-
տին , ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր երթալ
զինքսին . կարծէր փախուցեալ զկապեալք
28 սքն : * Իւ գոչեաց ՚ի ձայն մեծ պօղոս՝ և
ասէ . մի ինչ գործեր ընդ անձն քո չար ,
29 քանզի ամենեքեան աստ եմք : * Խնդրեաց
լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս . և զահի հարեալ
30 անկաւ առաջի պօղոսի և շիղայի . * և ա-
ծեալ զնոսա արտաքս՝ ասէ . տեարք՝ զի՞նչ
31 պարտ է ինձ առնել՝ զի ապրեցայց : * Իւ
նոքա ասեն . հաւատա ՚ի տէր յն քս , և
32 ապրեսցիս դու՝ և ամ տուն քո : Իւ խօ-
սեցան նմա զբանն տն՝ և ամենեցուն որ
33 էին ՚ի տան նր : * Իւ առեալ զնոսա ՚ի նո-
մին ժամու գիշերոյն՝ լուաց ՚ի վերոյ
անտի . և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն ամե-
34 նեքեան անդէն վաղվաղակի : * Իւ ա-
ծեալ զնոսա ՚ի տուն իւր , եդ առաջի նոցա
սեղան . և ուրախ եղեւ ամ տամբն հա-
35 ւատացեալ յաստ : * Իւ իբրև այգ եղեւ՝
առաքեցին զօրապետքն զնուէրեան , և
36 ասեն . արձակեա զարտ զայդոսիկ : * Իւ
պատմեաց բանտապետն զբանն՝ պօղոսի ,
եթէ առաքեցին զօրապետքն զի արձա-

կիցք. արդ ելէք՝ և երթայք խաղաղու-
թեամբ։ * Իսկ պօղոս ասէ ցնոսա. դան հա- 37
րեալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս անմեղս
հռովմայեցիս արկին ի բանտ, և արդ լը-
ռելեաւն հանեն զմեզ. ոչ այդպէս, այլ
եկեսցեն՝ ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ։
* Յն պատմեցին զօրապետացն նոքիրակքն 38
զբանսն. զահի հարան իբրև լուան՝ թէ
հռովմայեցիք են. և եկեալ աղաչեցին զը-
նոսս։ * Յն իբրև հանին, աղաչէին գնալ 39
ի քաղաքէն։ * Յն եղեալ ի բանտէն՝ մը-
տին առ լիւդիա. և տեսեալ զեղբարս՝
մխիթարեցին զնոսա, և գնացին։ ✝

ԳԼ. ԺԷ.

ԵԿ Յն շրջեալ ընդ ամփիպօլիս և ընդ ա- 1
պողոնիա, եկին ի թեսաղոնիկէ, ուր էր
ժողովուրդ հրէից։ * Յն ըստ սովորութեն 2
պօղոս եմուտ առ նոսա, և ի շաբաթս
երիս խօսեցաւ ընդ նոսս ի գրոց։ * Ի- 3
նայր՝ և դնէր առաջի, եթէ պարտ էր
քրիստոս չարչարիլ և յառնել ի մեռելոց. և
թէ նա է քրիստոս յիս՝ զոր ես պատմեմ ձեզ։
* Յն ոմանք ի նոցանէ հաւանեցան, և վի- 4
ճակեցան պօղոսի և շիղային. բայց պաշ-
ծոնէիցն հեթանոսաց էր բազմութիւն մեծ,
և ի կանանց գլխաւորաց ոչ սակաւք։
* Յն նախանձեցան հրէայքն, և առեալ 5

արս ոմանս գտեհիլս անօրէնս՝ ամբոխս ա-
րարեալ խռովեցին զքաղաքն. և կուտեալ
առ յատարանըն յասոմիլի, խնդրեցին զնա
6 ածել ՚ի հրապարակ: * Իբր իբրև ոչ գտին
զնա՝ քարշէին զյասոմն և զոմանս եղբարս
առ քաղաքապետսն. բողոք բարձեալ՝ թէ
ոչք զաշխարհս խռովեցին՝ ոտքս և այսր
7 հասին. * զորս ընկալեալ է յասոմիլի. և նք
ամենքն հակառակ հրամանացն կայսերք գոր-
8 ծեն. թագաւոր զոմնասեն զյն: * Իբր
խռովեցուցին զժողովուրդսն և զքաղա-
9 քապետսն, որ լսէին զայս: * Իբր առեալ
երաշխաւորուէ առ ՚ի յասոմիլայ և յայլ-
10 ցըն՝ արձակեցին զնոսա: * Իսայց եղբարք
վաղվաղակի գիշերայն յուղարկեցին զպօ-
ղոս և զՀիղա ՚ի բերիա. ոչք իբրև հա-
սին անդր ՚ի ժողովուրդն հրեից գնացին:
11 *Զի նք էին աղնուականագոյնք՝ քան որ
՚ի թեսաղոնիկին էին. ոչք ընկալան զբանն
ամ յօժարութ. հանապազ քննէին զգիրս,
12 եթէ էցէ այս այսպէս: * Իբր բազումք ՚ի
նոցանէ հաւատացին. և ՚ի յունաց կա-
նանց զգաստից՝ և յարանց՝ ոչ սակաւք:
13 *Իսայց իբրև գիտացին՝ որ ՚ի թեսաղոնիկ
կէ հրեայքն էին, եթէ և ՚ի բերիա պատ-
մեցաւ ՚ի պօղոսէ բանն այ, եկին և անդր
շարժել և խռովեցուցանել զժողովուրդսն:
14 *Յայնժամ վաղվաղակի զպօղոս առաքե-
ցին եղբարք գնալ մինչև ՚ի ծովեզր. և

ՄՆացին հիզա և տիմոթէոս անդէն ։ *Իւ 15
որք տանէին զպօղոս , ածին զնա մինչեւ
յաթէնս . և առեալ պատուէր ՚ի նմանէ
առ հիզա և տիմոթէոս , զի վաղվաղակի
եկեսցեն առ նա . և գնացին ։
ԵՐ *Իւ յաթէնս ՚ի մնալ նոցա պօղոսի , 16
զայրանայր հոգի նէր ՚ի նմա . զի տեսանէր
՚ի կռապաշտութեն զքաղաքն ։ *Իւ խօսէր 17
՚ի ժողովրդեանն ընդ հրէայս և ընդ պաշ
տօնեայսն՝ և ՚ի հրապարակին զամ օր՝ ո
րոց և պատահէին ։ *Իմանք էեպիկուր 18
եանցն , և ՚ի ստոյիկեանց փիլիսոփայից
հակառակէին ընդ նմա . և ոմանք ասէին ,
զի՞նչ կամիցի սերմանաբաղս այս խօսել .
իսկ այլք , թէ օտարոտի իմն դիւց թուի
պատմիչ լինելոյ . քանզի զյն և զյարու
առեսաբանէր ։ *Իւ առեալ զնա ածին 19
յարիսպագոսն , և ասէին . կարասցուք ի
մանալ՝ թէ զի՞նչ է նոր վարդապետու՛իդ՝
որ ՚ի քէն պատմի ։ *Օտարացուցիչ իմն 20
քերես ՚ի լսելիս մեր . կամիմք գիտել՝ թէ
զի՞նչ կամիցի այս լինել ։ *Օ՛ի աթենա 21
ցիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ յայլ
ինչ պարապէին , բայց ասել ինչ կամ լը
սել նորագոյնս ։ *Իկաց պօղոս ՚ի մէջ ա 22
րիսպագին՝ և ասէ . արք աթենացիք , ըստ
ամի ևքրև պաշտօնեասէրս տեսանեմ զդ
ձեզ ։ *Վանզի շրջեալ և տեսեալ զպաշ 23
տամունս ձեր , գտի բագին մի՝ յորում

գրեալ էր, անճառելի՛ այ. զոր դուքն
յանճառելիս պաշտէք, ես զնոյն պատ-
24 մեմ ձեզ: *Ա՛ստ՝ որ արար զաշխարհս և
զամենայն որ ի նմա, նա երկնից և երկրի է
տէր. ոչ ի ձեռագործ տաճարս բնակէ,
25 *և ոչ ի ձեռաց մարդկան պաշտի իբրև
կարօտ իմիք. նա տայ ամենայնի կեանս և շունչ՝
26 և զամենայն: *Արար ի միոջէ արեանէ զամ-
ազգս մարդկան՝ բնակեալ ի վերայ ամ երե-
սաց երկրի. հաստատեաց կարգեալ ժա-
մանակս և սահմանագրութիւնս բնակուե-
27 նից՝ խնդրել զնա. *զի թերեւս զննիցեն
զնա և գտանիցեն. նաև ոչ հեռի իսկ է
28 յիւրաքանչիւր ումեքէ ի մէնջ: *Ո՛վ
նովաւ կեանք և շարժիմք և եմք, որպէս
և ոմանք ի ձերոց ճարտարաց ասացին,
29 թէ նո՛ւ և ազգ իսկ եմք: *Նո՛ւ արդ՝ որովք
հետև ազգք եմք այ, ոչ պարտիմք համա-
րել ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարւոյ, որ
ի ճարտարութենէ և ի մտաց մարդոյ քան-
դակեալ իցէ, զաստուածն լինել նմանող:
30 *Այլ զժամանակս անգիտութեան անտես
արարեալ այ, արդ զայս պատուիրէ մարդ-
31 կան՝ ամ ումեք ապաշխարել: *Վասնզի
հաստատեաց օր յորում պարտ է դատել
զաշխարհս արդարութ, ի ձեռն առն՝ ո-
րով սահմանեաց տալ հաւատս ամենե-
32 ցուն յարուցեալ զնա ի մեռելոց: *Իբ-
րև լուան զյարուն մեռելոց, ոմանք ծա-

ղըբ առնէին. կէսքն ասէին՝ լուխցուք ՚ի
քէն վ՚ այգորիկ միւսանգամ։ *Կ՚ւ ապա 33
պօղոս ել գնաց ՚ի միջ նոց։ Կ՚ւ ամենք 34
արք անկեալք ՚ի նա, հաւատացին. ընդ
որս էր և դիոնէսիոս արիապագացի, և
կին մի անուն դամարիս՝ և այլք ընդ նմ։

Գ Լ. Ժ Ը.

ԵԳ Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթէ- 1
նացւոց անտի՝ եկն ՚ի կորնթոս. *և ե- 2
գիտ հրէայ զոմն անուն ակիւղաս՝ յազգէ
պոնտացի, այն ինչ եկեալ յիտալիա. և
զպրիսկիղա կին նորա, վ՚ ետ հրամանին կղօ-
դեաց՝ որոշել զամ հրէայս ՚ի հռոմայ. և
յարեցաւ ՚ի նս։ *Կ՚ւ վ՚ ի համարուեստ 3
էր, եղև առ նմ՝ և գործէր. քանզի էին
խորանակարք արուեստիւ։ *Կ՚ւ խօսէր 4
՚ի ժողովրդեանն ըստ ամ՚ շաբաթուց, և
հաւանեցուցանէր զհրէայս և զհեթանո-
սս։ *Իբրև էջին ՚ի մակեդոնիայ՝ շինա 5
և տիմոթէոս, ստիպէր հոգւովն պօղոս
դնել վկայութիւն հրէից՝ թէ յի՛ս է քրիս։
*Կ՚ւ յորնդեմ դառնալ նոց՝ և ՚ի հայհո- 6
յել, թօթափեաց զձորձս՝ և ասէ ցնս.
արիւն ձեր ՚ի գլուխս ձեր. քաւեալ եմ
ես. յայսմ հետէ ՚ի հեթանոսս երթամ։
*Կ՚ւ գնացեալ անտի՝ եմուտ ՚ի տունն ու- 7
րու մի, որում անուն էր տիտոս յուստոս՝

պաշտօնեայ ՚ից . որոյ ապարանքն էին մերձ
8 ՚ի ժողովետէն : * Արիապոս ժողովրդապետ
հաւատաց ՚ի տէր ՚ամ ամբ իւրով . և
բազմաց ՚ի կորնթացւոցն լուեալ՝ հաւա-
9 ային և մկրտեցան : * Իւ ասէ տէր ՚ի
գիշերին տեսլեամբ պօղոս . մի երկնչիր՝
10 այլ խօսեաց՝ և մի լռեր . * քանզի ես ընդ
քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ դարձցի քո՝ ՚ի
չարչարել զքեզ . քանզի ժողովուրդ է իմ
11 բազում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ : * Իւ նըս-
տաւ անդ տարի մի և ամիսս վեց՝ ուսու-
ցանել նոցա զբանն աստուծոյ :
12 * Իւ գաղիովնեաւ փոխանակաւ բդեշ ԵՒ
խին աքայեցւոց , յարեան միաբան հրուխ-
այք ՚ի վե պօղոսի , և ածին զնա յատեան .
13 * և ասէին , եթէ արտաքոյ օրինաց պատ-
14 րէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զԱծ : * Իւ իբ-
րև մերձ էր պօղոս բանալ զբերան իւր ,
ասէ գաղիովն ցհրէայն . եթէ էր ինչ ա-
նիրաւութիւն կամ խարդախութիւն չարեաց՝
ով հրէայք , ՚ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ :
15 * Ապա եթէ խնդիրք ինչ են վե բանի և
անուանց և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձե-
զեն . քանզի դատաւոր այդպիսի իրաց չկա-
16 միմ լինել : * Իւ մերժեաց զնա յատեանէ
17 անտի : * Իւ առեալ ամենեցունն յունացն
զսոսթենէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին
առաջի ատեանին . և ոչինչ զայնմանէ գա-
18 ղիովնի փոյթ լինէր : * Նայց պօղոս տա-

կաւին ճնացեալ աւուրս բազումս, յեղ-
բարց հրաժարեալ՝ նաւէր յասորիս. և
ընդ նմա պրիսկիղա և ակիւղա փոքրել
դեղս'ի կենդրայ, քանզի ուխտադիր էր։
* Եւ հասեալ յեփեսոս՝ զնա եթող անդ, 19
և ինքն մտեալ 'ի ժողովուրդն խօսէր ընդ
հրեայսն։ * Եւ աղաչէցին զնա՝ բազում 20
ժամանակս լինել անդ. և ոչ առ յանձն.
* այլ հրաժարեաց 'ի նոցանէ. և ասէ. 21
դարձեալ հոգեցայց առ ձեզ ՚ի կամս։
ամբարձաւ յեփեսէայ, * և իջեալ 'ի կե- 22
սարիա՝ ել և ետ ողջոյն եկեղեցւոյն. էջ
յանտիոք։ * Եւ եղեալ անդ ժամանակ 23
լինչ, ել հոգեկարգաւ ընդ գաղատացւոց
աշխարհն և ընդ փռիւգիա, հաստատել
զամ աշակերտեալսն։ * Հրէայ ոմն ա- 24
ղէս անուն՝ աղէքսանդրացի յպղտէ այր
ճարտարաբան, եկն եհաս յեփեսոս. զո-
բաւոր էր գրովք։ * Սա էր սեղեկացեալ 25
ճանապարհին տն, և եռայր հոգւով. խո-
սէր՝ և ուսուցանէր ճշմարտութիւն վե յնի.
գիտէր միայն զմկրտութիւնն յովհաննու։
* Սա սկսաւ համարձակել 'ի ժողովրդեա- 26
նէն. և լուեալ 'ի նմանէ ակիւղայ և պր-
իսկիղայ, առին զնա առ իւրեանս, և
ճշմարտագոյնս պատմեցին նմա զճանա-
պարհն տն։ * Իբրև կամեցաւ նա գնալ 27
յաքայիա, յօժարեալ եղբարքն՝ գրեցին առ
աշակերտան ընդունել զնա։ որ իբրև ե-

հաս անդր՝ բաղում նպաստս լինէր հաւա-
28 տացելոցն՝ ի ձեռն շնորհացն։ * Զանգի
պնդապէս զհրէայսն յանդիմանէր հրա-
պարակաւ. յուցանել գրովք՝ եթէ քրիս-
տոսն է յիսուս։

Գ Լ. Ի Թ.

1 Այլ եղեւ միջոցեաւ ապողոսի՝ ի կորնթ- եե
թոս էր, պօղոսի շրջեալ զվերին կողմանք-
քըն՝ և իջեալ յեփեսոս, և գտեալ զոմա-
2 նըս զաշակերտս, * ասէ ցնա. եթէ հոգի
սո՛ւրբ ընկալարո՞ւք ի հաւատալն։ Նո՛ք ասեն
ցնա. այլ և ոչ լիք հոգի սուրբ գուցէ՝
3 լուեալ է մեր։ * Այլ ասէ, իսկ յի՞նչ մկրտ-
տեցարուք։ Նոքա ասեն. ի յովհաննու
4 մկրտուե՛ն։ * Այլ ասէ պօղոս. յովհաննէս
մկրտեաց մկրտուե՛ի ապաշխարուե՛ն ամ
ժողովրդեանն. և ասէր, զի որ գալոցն է
յետ նո՛ր՝ ի նա հաւատասցեն. այսինքն է՝
5 ի յի՛սուս։ * Այլ իբրեւ լուան, մկրտեցան
6 յանուն տե՛ն յի՛սի։ * Այլ ի դնել ի վե՛ր նոցա
պօղոսի զձեռն, եկն հոգին սո՛ւրբ ի վե՛ր նո՛ց.
7 խօսէի՛ն լեզուս՝ և մարգարէանայի՛ն։ * Այլ
էին ամենեքեան արք իբրեւ երկոտասան։
8 * Այլ մտեալ ի ժողովուրդն՝ համարձա-
կէր աւիսս երիս. խօսէր՝ և հաւանեցու-
9 ցանէր վե՛ր արքայութե՛ն տ՛ւ։ * Իբրեւ ոմանք
խստանային՝ և ընդդէմ դառնային բամ

բասել զՀանապարհն առաջի բազմաւէն.
մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտ-
սն. Հանապազօր խօսէր ՚ի դիւանին տիւ-
բանեայ ուրումն: * Եւ այս եղեւ զերկ- 10
կեամ մի, մինչեւ ամ բնակչացն ասիացւոց
լսել զբանն տն՝ հրէից և հեթանոսաց:
* Եւ զօրութիս ոչ սակաւս առնէր տՀ ՚ի 11
ձեռն պօղոսի. * մինչ զի և ՚ի հիւանդս 12
տանել ՚ի քրտանէ նորա թաշկինակս կամ
վարշամակս, և մերժել ՚ի նոցանէ ախտ-
ցն, և ոգոց չարաց ելանել: * Յանդգն- 13
նեցան ոմանք և ՚ի շրջող հրէից՝ որ երդ-
մնեցուցիչքն էին, անուանեալ ՚ի վերայ
այնոցիկ՝ որ ունէին այսս չարս, զանուն
տն յտի, և ասէին. երդմնեցուցանեմ զձ
ձեզ ՚ի յն՝ զոր պօղոս քարոզէ: * Էին 14
ուրուք սկեւեայ հրէի քահանայապետի
եօթն որդիք, որ զայս առնէին: * Պատաս- 15
խանի ետ ոգին չար՝ և ասէ ցնոսա. զյն
գիտեմ և զպօղոս ճանաչեմ, բայց դուք
ո՞վ էք: * Եւ վազեաց այրն՝ յորում էր ոգ- 16
ին չար, ըմբռնեալ զերկուսեան յաղթա-
հարեաց զնո, մինչեւ մերկս և վիրաւորս
փախչել ՚ի տանէ անտի: * Եւ յայտնի ե- 17
ղեւ ամ հրէից և հեթանոսաց՝ որ բնակ-
կեալ էին յեփեսոս. և անկաւ երկիւղ
յամենեսեան ՚ի նոս. և մեծանայր անուն
տն յտի: Եւ այլ բազումք ՚ի հաւատա- 18
ցելոցն գային, և խոստովան լինէին՝ և

19 պատմէին զգործս Իւրեանց : * Իւ քա-
զմէք ի կախարդասարացն բերէին զգիր-
սն , այրէին առաջի ամենեցուն . և հա-
մրեցան զգինս նոցա և գտանէին արծա-
20 թոյ բիւրս հինգ : * Իւ այսպէս բանն ոյ
աճէր՝ և զօրանայր :
21 * Իւ իբրև կատարեցաւ այս , եդ պօ-
ղոս ի մտի չորել ընդ մակեդոնիա և ընդ
աքայիա՝ և գալ յերուսաղէմ . ասէ , եթէ
յետ երթալոյն իմ անդր , պարտ է ինձ և
22 զհռոմ տեսանել : * Իւ առաքեաց ի մակե-
դոնիա երկուս ի պաշտօնէիցն Իւրոց զտի-
մոթէոս և զերաստոս , և ինքն մնաց ի
23 ինչ յասիա : * Իւ եղեւ ի ժամանակին
յայնմիկ խռովութիւն ոչ սակաւ վն ճանա-
24 պարհին : * Իսկ դեմետրիոս ոմն անուն՝
արծաթագործ , գործէր մեհեանս արծա-
թիս արտեմի դից . և տայր ճարտարացն
25 լինել ոչ սակաւ շահ . * որ ժողովեաց իսկ
զձեռագէտս արուեստին , և ասէ . արք՝
դուք ձեզէն իսկ գիտէք , զի յայմ գործոյ է
26 շահ մեզ : * Իւ տեսանէք և լսէք՝ եթէ ոչ
միայն զեփեսացւոց , այլ գրեթէ զամ իսկ
ասիացւոց՝ պօղոս այս հաւանեցուցեալ
ջրհեաց բազում ժողովս՝ ասել , թէ ոչ են
27 աստք՝ ձեռագործք : * Իւ ոչ միայն այս ճըգ-
նէ զմեր կողմնս գալ ի յանդիմանուի , այլ
և զմեծին ոյ արտեմեայ զմեհեանն յոչինչ
համարել . նաև քակելոց և իսկ մեծու-

նք, զոր ամ ասիա՝ և ամենեքեան պաշտեն։
* Ոչ զայս իբրև լսեան, լի եղեն բարկութ. 28
ազաղակէին և ասէին, մեծ է արտեմիս
եփեսացւոց։ * Ոչ լցաւ քաղաքն խառնակ 29
թեամբ. դիմեցին առ հասարակ ՚ի թէ-
ատրոնն, յափշտակէին զգայիոս և զարիս-
տարքոս մակեդոնացիս՝ զուղեկիցսն պօղո-
սի։ * Ոչ այլ պօղոս իբրև կամեցաւ մուտ 30
նել յամբոխն, ոչ թողին զնա աշակերտք
քըն։ * Եւ մանք և յասիապետացն՝ որ էին 31
նմ բարեկամք, յղէին առ նա՝ և աղաչէ-
ին, մի տալ զանձն ՚ի թէատրոնն։ * Ոմք 32
այլ ինչ աղաղակէին. զի էր ժողովն նոցա
խառնեալ. և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գի-
տէին, թէ վասն ո՞ր ժողովեալ էին։ * Ոչ 33
յամբոխէն բազմուէ յառաջ կալան զա-
ղէքսանդրոս. և իբրև ածին զնա հրէայ-
քըն յառաջ, աղէքսանդրոս շարժեաց ըզ
ձեռն՝ և կամէր պատասխանի առնել ամ
բոխին։ * Իբրև գիտացին՝ եթէ այրն հր- 34
էայ է, միաբարբառ եղեալ յամենե-
ցունց՝ իբրև ժամն երկուս աղաղակել,
եթէ մեծ է արտեմիս եփեսացւոց։ * Ո- 35
ւեցոյց դպրապետն զամբոխն՝ և ասէ. այր
եփեսացիք՝ իսկ ո՞ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ
գիտէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենաղարդ՝
մեծին արտեմեայ դիցին, և դիոպետեայ։
* Ոչ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝ ձեզ 36
պարտ է հանդարտել, և մի ինչ յանդգն-

37 նուէր գործել։ * Ընդէր զարդ զայդոսիկ
այսր, ոչ մեհենականապուտս՝ և ոչ հայ-
38 հոյիչս ոմն մերոյ։ * Ո՞վ եթէ դեմետրիոս
և որք ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին ինչ
ընդ ումեք բանս, յատեան երթիցեն, և
դատաւորք գոն, և ամբաստանի լիցին ըզ-
39 միմեանց։ * Իսպա եթէ վեր այլ իրիք խընդ-
իր իցէ՝ յօրինաւոր ժողովրն վճարեսցեն։
40 * Քանզի և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կրա-
ւոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցա-
նաց լինելոյ. զորմէ ոչ կարասցուք պա-
տասխանի տալ վեր ժողովոյս այսորիկ։ Ու-
զայս ասացեալ՝ արձակեաց զժողովն։

Գ Լ. Ժ.

1 Ու յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց Եէ
պօղոս զաշակերտան, և մխիթարեաց. ողջ
2 ջոյն ետ՝ և ել գնաց ՚ի մակեդոնիա։ * Ու
շրջեալ ընդ կողմանան ընդ այնոսիկ՝ և մը-
խիթարեալ զնոսա բանիւք բազմօք, եկն յել-
3 լադայ։ * Իբրև արար ընդ ամիսս երիս,
եղև նմա դաւ ՚ի հրեից, մինչդեռ կա-
մէր ելանել յասորիս. խորհուրդ կալաւ
4 դառնալ ընդ մակեդոնիա։ * Ու երթայր
ընդ նմա մինչև յասիա՝ սոսիպատրոս պի-
ռա բերիացի, և ՚ի թեսաղոնիկեցւոց՝ ա-
րիստարքոս և սեկունդոս՝ և գայիոս դեր-
բացի, և տիմոթէոս, և ասիացիք՝ տիւ-

քիկոս և տրոփիմոս ։ * Սաքա յառաջ եր- 5
թեալ մնային մեզ ՚ի տրովադա ։ * Իւ մեք 6
նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց
՚ի փիլիպպէայ՝ և եկաք առ նոսա ՚ի տրովա-
դա՝ մինչև յաւուրս հինգ . անդ դադա-
րեցաք աւուրս եօթն ։ * Իւ յաւուրն շա- 7
բաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկա-
նել զհացն , պօղոս խօսէր ընդ նոս՝ զի գը-
նալոց էր ՚ի վաղիւ անդր . և երկայնեաց
զբանն մինչև ՚ի մէջ գիշերոյն ։ * Իւ ին լապ- 8
աերք բազումք ՚ի վերնատանն , ուր էաքն
ժողովեալ ։ * Իւ նստէր ոմն երիտասարդ՝ 9
անուն եւտիքոս ՚ի վերս պատուհանին , նիր-
հէր ՚ի քուն Թանձրանե՝ ՚ի խօսելն պօղո-
սի յաճախ , ընկղմեալ ՚ի քնոյ անտի՝ ան-
կաւ յերրորդ դասիկունէն ՚ի վայր , և բար-
ձաւ մեռեալ ։ * Իւ իջեալ պօղոսի անկա- 10
նէր զնովաւ . առնոյր զնա ընդ գիրկ՝ և
ասէր . մի խռովիք , քանզի հոգի սորա ՚ի
սմին է ։ * Իւ ել երեկ զհացն՝ և ճաշա- 11
կեաց . և բազում եւս խօսեցաւ մինչեւ
յառաւօտ , և ապա ել գնաց ։ * Իւ ա- 12
ծին զպատանին կենդանի , և մխիթա-
րեցան ոչ սակաւ ։ * Իւ մեք մտեալ ՚ի նա- 13
ւըն՝ ամբարձաք յասոսէն . անտի առն ու-
նէաք միւսանգամ առնուլ զպօղոս . զի
այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն զգա-
մաքաւն երթալոց էր ։ * Իւ իբրև դիպե- 14
ցաւ մեզ ՚ի յասոսէն , առեալ զնա եկաք ՚ի

15 մեռիլինէ ։ * Իւ անտի նաւեալ՝ ի վաղիւ
անդր հասաք հանդէպ քիոյ . և ի միւս
օրն հասաք ի սամոս . և ի վաղիւ անդր
16 եկաք ի միլիտոն ։ * Զի ի մտի եդեալ էր
պօղոսի նաւել առ եփեսեաւս՝ որպէս զի
մի լինի նմա ժամանակ լինել յասիա .
քանզի փութայր եթէ հնար լինիցէ նմա՝
զօրն պենտեկոստէից երթալ յերեմ ։

17 * Իւ ի միլիտեայ յղեալ յեփեսոս՝ կոչ
18 եցաց զերիցունս եկեղեցւոյն ։ * Իւ իբրև
եկին առ նա , ասէ ցնոսա . դուք ձեզէն գի
տէք յօրէ յառաջնմէ՝ յորմէ եկի յասիա .
19 ոգի ընդ ձեզ զամ ժամանակս եղէ . * ծա
ռայել տան տեառն խոնարհութեամբ և բազում ար
տասուօք և փորձութիւնք՝ որ դիպեցան ինձ
20 ի նենգութեանց հրէից ։ * Զոգի ոչինչ զանգի
տեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ՝ և ու
սուցանել զձեզ հրապարակաւ և առանձին .
21 * տալ վկայութի հրէից և հեթանոսաց զա
պաշխարութեան՝ որ առ Աստ , և զհաւատս
22 յն որ ի տէր մերմ յիսուս ։ * Իւ արդ՝ ա
հաւասիկ ես կապեալ հոգւով երթամ
յերեմ . և որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց
23 իցէ՝ չգիտեմ ։ * Բայց զի հոգին սբ ըստ
քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և ասէ , եթէ կա
24 պանք և նեղութիւք մնան քեզ ։ * Ոչ յղեա ոչ
իւիք համարիմ զանձն իմ պատուական՝
ոգի զկատարել զընթացս իմ ուրախութիւք ,
և զպաշտօնն զոր առի ի տեառնէ յիսուսէ՝ վկայ

լինել աւետարանի չնորհացն այ։ * Եւ 25
արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ եւս
տեսանելոց էք զերեսս իմ դուք ամենե-
քեան, յորս շրջեցայ քարոզել զարքայու-
թիւնն այ։ * Վասն որոյ վկայուն դնեմ ձեզ 26
յաւուր յայսմիկ՝ զի սբ եմ յարենէ ամե-
նեցունն։ * Զանգի ոչ խորշեցայ՝ ի պատ- 27
մելոյ ձեզ զամ կամս այ։ * Զգոյշ կացէք 28
անձանց և ամ հօտիդ, յորում եդ զձեզ
հոգին սբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ
տեառն զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով։
* Զանգի գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկ- 29
նելոյ գայցեն գայլք յափշտակողք՝ ի ձեզ,
որ ոչ խնայեսցեն հօտին։ * Եւ՝ ի ձէնջ 30
յարիցեն սրբ՝ որք խօսիցին թիւրս, ձը-
գել զաշակերտան զկնի իւրեանց։ * Վասն 31
այսորիկ արթուն կացէք, և յիշեցէք՝ զի
զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադա-
րեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրա-
քանչիւր։ * Եւ արդ՝ յանձն առնեմ ըզ 32
ձեզ այ՝ և բանի չնորհացն նո՛ր, որ կարող
է շինել՝ և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ
ծբան ամ։ * Ար՛ծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ 33
հանդերձից՝ ոչ ուրուք՝ ի ձէնջ ցանկացայ.
* դուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէտսն իմ և 34
որոց ընդ նս էին՝ պաշտեին ձեռքս այս։
* Եւ զամ ինչ ցուցի ձեզ, զի այսպէ պարտ 35
է վաստակել, գթարմանել զհիւանդս, և
յիշել զբանն տն յիւ, զոր ինքնին ասաց

ասաց. երանելի է մանաւանդ տալ՝ քան
36 առնուլ: * Ըւ զայս իբրև ասաց, եդեալ
ծունր ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս:
37 * Եւազում լալիւն եղեւ ամենեցուն. և
անկեալ զպարանոցսն պօղոսի՝ համբու-
38 րէին զնա: * Ամրմանքէին մանաւանդ՝ ի վե-
րանին՝ զոր ասէր, թէ ոչ ևս տեսանելոց
են զերեսս նորա. և յուղարկեցին զնա՝ ի
նաւ անդր:

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ըւ իբրև եղև ելանել մեզ և մեկնել զՔ
՝ի նոցանէ, հանդէպ գնացեալ եկաք՝ ի
կով. և՝ ի վաղիւ անդր՝ ի հռոդոն, և անտ
2 ուր՝ ի պատարայ: * Ըւ գտեալ նաւ մի՝ ել
երթայր՝ ի փիւնիկէ, և ելեալ՝ ի նա գնա-
3 ցաք: * Ըւ յայտ եղեալ կիւպրեայ՝ թո-
ղաք զնա՝ ի ձախակողմն, նաւեցաք յասո-
րիս, և իջաք՝ ի տիւրոս. քանզի անդ էր
4 նաւն թափելոց զբեռինսն: * Ըւ գտեալ
զաշակերտան՝ կացաք անդ աւուրս եօթն.
որք ասէին ցպօղոս՝ ի ձեռն հոգւոյն՝ մի
5 ելանել յԵրեմ: * Ըւ իբրև եղև մեզ կա-
տարել զաւուրսն՝ ելեալ գնացաք, յու-
ղարկեալ զմեզ ամենեցունն հանդերձ կա-
նամբք և որդւովք մինչև արտաքոյ քա-
ղաքին. և եդեալ ծունր առ ծովեզերին՝
6 կացաք յաղօթս: * Ըւ հրաժարեցաք՝ ի մի-

մեանց՝ և ելաք ի նաւն. և նք դարձան
յիւրեանց տեղիս: * Իսկ մեր ընդ նաւն առ- 7
խեթեալ ի տիւրոսէ՝ հասաք ի պտողե-
մայիդա. և ողջոյն տուեալ եղբարց՝ եղաք
օր մի առ նոսա: * Իսկ ի վաղիւ անդր ե- 8
լեալ անտի՝ եկաք ի կեսարիա. և մտեալ
յապարանն փիլիպպոսի աւետարանչի,
որ էր յեօթանց անտի, ատաք առ նմա:
*Նորա էին դստերք չորք՝ կոյսք մարգա- 9
րէիք: * Իսկ ի լինելն մեր անդ աւուրս բա- 10
զումս, էջ ոմն ի հրէաստանէ մարգարէ՝
անուն ագաբոս: * Իսկ եկեալ առ մեզ, ա- 11
ռեալ զգօտին պօղոսի՝ կապեաց զոտս և
զձեռս իւր, և ասէ. այսպէս ասէ հոգին
սբ. զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կա-
պեսցեն յերկիմ հրէայք, և մատնեսցեն ի
ձեռս հեթանոսաց: * Իսկ իբրեւ լսաք 12
զայն՝ աղաչէաք մեք, և որ ի տեղւոջն է-
ին՝ չելանել նմա յերկիմ: * Յայնժամ պա- 13
տասխանի եւս պօղոս. զինչ գործէք, զի՞
լայք և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ. քան-
զի ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլ և մեռանել
լոյ յերկիմ պատրաստ եմ վասն անուանն տն
յսի քսի: * Իսկ ի չանասն նորա՝ լռեցաք, ա- 14
սեմք. տեառն կամք լիցին:
ԶԳ * Իսկ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձ 15
ձեալ ելանէաք յերկիմ: * Երկին ընդ մեզ և 16
յաշակերտաց անտի կեսարացւոց, և տա-
նէին զմեզ առ որում վասն ունելոյ էաք՝

ծնաւոլքի ուժեմն կխոստացուց՝ առաջին ա-
17 շակերտաւ : *Նա ի մտանելն մեր յերկիր,
18 խնդուքէ ընկալան զմեզ եղբարք : *Ի վա-
ղիւ անդր եմուտ պօղոս ընդ մեզ առ յա-
19 կովբոս . և եկին ամ երիցունքն : *Նա ողջ
ջոյն տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միու-
ջէ՝ զոր արար Աստ ի հեթանոսս ի ձե-
20 ռըն պաշտաման նորա : *Նա նոցա լուեալ՝
փառաւորս առնէին զԱստ : և ասեն ցնա .
տեսանես եղբայր՝ քանի բիւրք են հա-
ւատացելոցն հրէից , և ամենեքեան նա-
21 խանձաւոր օրինացն են : *Այլ իրաղեկ
եղեն վասն քո՝ թէ ապստամբուել ուսու-
ցանես ի մովսեսէ՝ որոց ի հեթանոսս
ամ հրէայք են , ասես՝ մի թլփատել զոր-
22 դիս նոյն , և մի ըստ կրօնիցն գնալ : *Ընդ
դինէ լինիցի՝ ապաքէն լսեն , եթէ եկեալ
23 ես : *Ընդ զայս արա զոր ասեմք քեզ .
են ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս
24 իւրեանց . *զնոսա առեալ՝ սրբեացիս ընդ
նոսա . և ծախեա ինչ ի նոսա՝ զի գերծցեն
զգլուխս . և գիտասցեն ամենեքեան , թէ
զորոց իրաղեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է . այլ
25 միաբանիս և դու պահել զօրէնս : *Նայց
ի՞ն հաւատացելոցն հեթանոսաց , մեք ա-
ռաքեցաք՝ ոչ ընտրեցաք , մի ինչ այնպի-
սի պահել նոցա . բայց միայն զգուշանալ ի
կռոց զոհելոյ , և յարեանէ , և ի հեղձու-
26 ցեալ , և ի պոռնկութէ : *Յայնժամ պօ-

զսակ առեալ զաբան՝ ի վաղիւ անդր ընդ
նն սրբեալ եմուտ ի տաճարն. յայտ առ-
նել զկատարումն աւուրցն սրբուե, մին-
չեւ մատեաւ ի վերայ իւրաքանչիւր ու-
րուք ի նոցանէ պատարագ։

ԶԴ *Իւ իբրեւ մերձ էին եօթն աւուրքն 27
ի կատարել, տեսեալ զնա ի տաճարին ա-
սիացւոց հրէից՝ զեղուին զնովաւ զամ
զամբոխն, և արկեալ ի նա ձեռս՝ ա
ղաղակէին. *արք իսրայէլք՝ օգնեցէք. այս 28
այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և օ
րինացն և տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն
ամ ուրեք ուսուցանէ. մինչեւ հեթհանոս
եւս եմոյծ ի տաճարն՝ և պղծեաց զսուրբ
տեղին։ *Քանզի էր յառաջագոյն տեսեալ 29
զտրոփիմոս զեփեսացի ի քաղաքին ընդ
նմա. զոր կարծէին, եթէ ի տաճար ան-
դրը եմոյծ պօղոս։ *Շարժեցաւ քաղաքն 30
ամ, և կուտեցաւ ժողովուրդն. և ա
ռեալ զպօղոս՝ ձգէին արտաքոյ տաճարին.
և վաղվաղակի փակեցան դրունքն. *և 31
խնդրէին զնա սպանանել։ Եհաս զլուծ ի
հազարապետ գնդին, եթէ խռովեալ է
ամ երուսաղէմ։ *Առլոյ անդէն առեալ 32
զօրականս և հարիւրապետս՝ դիմեաց ի
վե նդ, և նդ տեսեալ զհազարապետն և
զզօրականն, դադարեցին ի հարկանելոյ
պօղոս։ *Յայնժամ մատուցեալ հազա- 33
րապետն կալաւ զնա, և հրամայեաց կա-

պել կրկին հղիացիք՝ և հարցանէր՝ թէ
34 ո՞ իցէ, և ովքո՞ւ իցէ արարեալ։ *Ա՛յլք
այլ ինչ աղաղակէին զնմանէ յամբոխին.
իբրև ոչ կարաց գիտել զաղաղն վը՛ա ամ
բոխին, հրամայեաց ածել զնա ՚ի բա
35 նակն։ *Ու իբրև եհաս յաստիճանան,
դէպ եղև բառնալ բերել զնա ՚ի զօրակա
36 նացն՝ վը՛ա բռնութե ամբոխին։ *Քանզի
գիտեաց երիսայր բազմութի ժողովրդեանն,
37 և ասէին՝ բարձ զդա։ *Ընդդեմ մտաւ
նելոց էր պօղոս ՚ի բանակն, ասէ ցհա
զարապետան՝ եթէ արժա՞ն իցէ ինձ խօ
սել ընդ քեզ. և նա ասէ. յունարէն գի
38 տե՞ս. *մի՞ արդեօք դու իցես եգիպտա
ցին, որ յառաջ քան զայս աւուրս ապըս
տամբեցուցեր՝ և հաներ յանապատ չորս
39 հազարս արս սիկարեանս։ *Ու ասէ պօ
ղոս, ես եմ այր հրեայ ՚ի տարսոնէ կիլե
կեցւոց, ոչ աննշան քաղաքի քաղաքացի.
աղաչեմ զքեզ հրամայեա ինձ խօսել առ
40 ժողովուրդդ։ *Ու ՚ի հրամայելն նորա՝
պօղոս կացեալ ՚ի վը՛ա աստիճանացն՝ շար
ժեաց զձեռն ժողովրդեանն. իբրև բա
զում լռութի լինէր, սկսաւ բարբառել
հեբրայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ։

ԳԼ. ԻԲ.

1 Ա՛նք եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ

այժմ առ ձեզ պատասխանատու լինիմ։
*Երբև լսան՝ թէ հեբրայեցւոց լեզուա- 2
ւըն բարբառեցաւ նոյ՝ առաւել ևս դա-
դարեցին ի լռութիւն։ *Յոր ասէ. ես եմ 3
այր հրէայ ծնեալ ի տարսոնէի կիլիկե-
ցւոց՝ սնեալ ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս
դամաղիէլի, խրատեալ ըստ ճշմարտու-
հայրենի օրինացն. նախանձայոյզ էի այ՝
որպ ամենեքին դուք այսօր։ *Որ զսոյն 4
ճանապարհ վարեցի մինչեւ ի մահ, կա-
պել և մատնել ի բանտս արս և կանայս.
*որպ և քահանայապետդ վկայէ ինձ՝ և 5
ամ ծերակոյտդ. յորոց և թուղթս առ-
եալ առ եղբարս ի դամասկոս երթայի,
ածել և անտի կապեալս յԵրեմ, զի պատ-
ժեսցին։ *Յոր եղեւ ինձ ի գնալն և ի 6
մերձենալ ի դամասկոս, զկիջաւուրբքն
յանկարծակի յերկնից փայլատակեալ լոյս
սաստիկ զինեւ. *և անկայ յերկիր, և լը- 7
ւայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս. սաւուղ սա-
ւուղ՝ զի հալածես զիս։ *Յոր ես ետու 8
պատասխանի՝ թէ ով ես տէր։ և ասէ
ցիս. ես եմ յն Նազովրացի՝ զոր դուն հա-
լածես։ *Իսկ որ ընդ իմն էին՝ զսոյն 9
տեսանէին. այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խո-
սէր ընդ իս։ *Յոր ասեմ, զինչ արարից 10
տէր։ և ասէ ցիս տէր. յարուցեալ եր-
թիցես ի դամասկոս, և անդ պատմես
ցի քեզ վն ամի որ հրամանն է քեզ առ-

11 նել։ * Իբրև ոչ տեսանէի ՚ի փառաց լու-
սոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ ՚ի նոցա-
նէ՝ որ ընդ իս էին, մտի ՚ի դամասկոս։
12 * Նանիա ոմն այր երկիւղած ըստ օրի-
նաց, վկայեալ յամ բնակչաց՝ որ ՚ի դա-
13 մասկոս հրէայքն էին. * եկն եկաց առ
իս՝ և ասէ. սաւուղ եղբայր՝ ՚ի վեր հայ-
14 եաց։ * Նոյն ժամայն ՚ի վեր հայե-
ցայ ՚ի նա. և նա ասէ ցիս. ՝ած հարցն
մերոց յառաջագոյն ընտրեաց զքեզ ճա-
նաչել զկամս նորա, և տեսանել զարդա-
րն, և լսել բարբառ ՚ի բերանոյ նորա.
15 * զի եղիցիս վկայ նմ առ ամ մարդիկ՝ ո
16 րոց տեսեր և լուար։ * Նոյ արդ՝ զի՞
հեղգաս, արի մկրտեայ և լուա զմեղս
17 քո ՚ի կարդալ զանուն նորա։ * Նոյ եղեւ
ինձ ՚ի դառնալն յԵրեմ՝ և կալ յաղօթս ՚ի
18 տաճարին, լինել ՚ի զարմացման. * և տե-
սանել զնա՝ զի ասէր ցիս. փութա եւ
յերեմ վաղվաղակի, քանզի չեն ընդու-
19 նելոց զքո վկայութիւդ վն իմ։ * Նոյ ես
ասեմ. տէր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես
էի որ ՚ի բանտ տայի, և զան հարկանէի
ըստ ժողովրդոց զհաւատացեալս ՚ի քեզ։
20 * Նոյ յորժամ հեղոյր արիւնն ստեփաննո-
սի վկայի քոյ, ես ինքն էի՝ որ ՚ի վերայ
կայի, և համակիւց լինէի սպանման նո՛ր, և
21 պահէի զհանդերձս սպանողացն նո՛ր։ * Նոյ
ասէ ցիս. գնա, զի ես ՚ի հեթանոսս հե-

ռաւօրս առաքեցից զքեզ։ * Իւ ուն֊ 22
դնէին նմա մինչև ցայս բան. ապա բար֊
ձին զձայնս իւրեանց՝ և ասեն. բարձ
յերկիր զայդպիսիդ՝ զի չէ պարտ այդ֊
պիսւոյդ կեալ։ * Իւ յաղաղակէին նոցա՝ 23
և ընկենուլ զհանդերձս՝ և զփոշին ցա֊
նել յօդսն, հրամայեաց Հազարապետն 24
մուծանել զնա ի բանակին. ասէր՝ գանիւ
հարցանել զնա, զի գիտացից վասն որոյ
յանցման այնպէս աղաղակէին զնմանէ։
* Իւ իբրև պրկեցին զնա վոկովք, ասէ 25
պօղոս ցհարիւրապետն՝ որ ի վերայ կայր.
եթէ զայր հռովմայեցի և անարատ պաշտ
ևոյկ ձեզ գան հարկանել։ * Իբրև լուաւ 26
հարիւրապետն, մատուցեալ առ հազա֊
րապետն պատմեաց՝ և ասէ. զի՞նչ կա֊
միս առնել՝ քանզի այրս այս հռովմայեցի
է։ * Իւ մատուցեալ հազարապետն, ա֊ 27
սէ ցնա. ասա դու ցիս՝ հռովմայեցի՞ ես.
և նա ասէ, այո։ * Պատասխանի ետ հա֊ 28
զարապետն. ես բազում գլխոց զքինուս
րուեթիս զայս ստացայ։ ասէ պօղոս. ես ծը֊
նեալ իսկ ի դմին եմ։ * Իւ վաղվաղակի 29
ի բաց կացին ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն
էին զնա. և հազարապետն իսկ երկեաւ,
իբրև գիտաց եթէ հռովմայեցի է. և զի
կապեալն ևս էր զնա։

22 * Իւ ի վաղիւ անդր կամեր գիտել զըզ 30
ճշմարիտն, թէ զի՞նչ չարախօսուեթի կայ

հրեից. արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց կոչել զքահանայապետսն և զամ առեւանն. և ինքեալ զպօղոս կացոյց ի մէջ նոցա։

Գլ. Ի.

1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յառեւանն՝ ասէ. ա՛րք եղբարք՝ ես ամ ուղիղ միօք գընաց
2 եալ եմ առաջի աց մինչև ցայսօր։ * Եւ քահանայապետն անանիա հրամայեաց
3 զպասաւորսն հարկանել զբերան նորա։ * Յայնժամ պօղոս ասէ ցնա. հարկանել
ըց է զքեզ ած՝ պատ բառել. և դու նըս
տիս դատել զիս ըստ օրինաց, և առանց
4 օրինաց հրամայես զիս հարկանել։ * Եւ
որ շուրջն կային՝ ասեն. զքահանայապետս
5 աց հայհոյես։ * Եւ ասէ պօղոս. ոչ գի
տէի եղբարք՝ եթէ իցէ քահանայապետ.
գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժողովրդեան քո ոչ
6 հայհոյեսցես։ * Իբրև գիտաց պօղոս՝ ե
թէ ի կողմն սադուկեցւոց է՝ և միւսն
փարիսեցւոց, աղաղակէր ի մէջ առեն
ին. ա՛րք եղբարք՝ ես փարիսեցի եմ, որպէս փա
րիսեցւոց. վասն յոյսոյ և յարու
թե մեռելոց՝
7 ես առաւել դատիմ։ * Եւ զայս իբրև ա
սաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և
սադուկեցւոց. և պատառեցաւ բազ
8 մութիւն։ * Քանզի սադուկեցիքն ասեն, չիք
յարութի, ոչ հրեշտակ և ոչ հոգի. բայց

փարիսեցիքն խոստովանին զերկոսեան ։
* Այլ եղև աղաղակ մեծ . յոտն կացին ոմանք ի դպրաց անտի ի կողմանէ փարիսեցւոց , հակառակէին և ասէին . ոչինչ չարութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ , բայց թէ հոգի խօսեցաւ ի դմա՝ կամ հրեշտակ ։ * Այլ ի բազմանալ ամբոխին՝ երկուցեալ հազարապետն թէ գուցէ ճեղքիցի պղծոյն ի նոցանէ , հրամայեաց զօրականին իջանել յափշտակել զնա ի միջոյ նոցա , ևածել ի բանակն ։ * Այլ ի վաղուեան գիշերին եկաց առ նմա տէր , և ասէ . քաջալերեաց պօղէ , զի որպէս վկայեցեր վասն իմ յերուսաղէմ , նոյնպէս պարտ է քեզ և ի հռովմ վկայել ։

* Այլ իբրև այգ եղեալ՝ արարեալ ժողով հրեից՝ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն զպօղոս ։ * Այլ էին աւելի քան զքառասունն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս արարեալ էր ։ * Ումք մատեան առ քահանայապետս և երիցուսն՝ և ասեն . նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել մինչեւ սպանցուք զպօղոս ։ * Այժմ դուք ցուցէք հազարապետին հանդերձ ասեղնիւ , զի իջուսցէ զնա առ ձեզ , որպէս թէ կամիցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնմանէ . և մեք յառաջքան զմօտել նմա՝ պատրաստ եմք ի սպանանել զնա ։ * Այլ լուաւ

ւեալ քեռորդւոյն պօղոսի զդաւաճանու-
թիւնն, եկն եմուտ ի բանակ անդր՝ պատ-
17 մեաց պօղոսի։ *Իւ կոչեցեալ պօղոսի առ
իւր զմի ի հարիւրապետացն ասէ.
զպատանիս զայս տար առ հազարապետն,
18 զի ունի ինչ պատմել նմա։ *Իւ նորա ա-
ռեալ զնա տարաւ առ հազարապետն՝ և
ասէ. կապեալն պօղոս կոչեաց զիս, և ա-
ղաչեաց զպատանիս զայս ածել առ քեզ,
19 ունի ինչ խօսել ընդ քեզ։ *Իւրեալ զձե-
ռանէ նորա հազարապետին գնաց մեկու-
սի, հարցանէր՝ թէ զի՞նչ ունիս խօսել
20 ընդ իս։ *Իւ նա ասէ. հրեայք միաբա-
նեցին աղաչել զքեզ, զի ի վաղիւ զպօ-
ղոս իջուսցես յատեան, իբրև թէ կամիս
ցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել վասն
21 նորա. *արդ՝ դու մի՛ անսայցես նոցա.
քանզի դարան գործեալ է նմա ի նոցանէ՝
արանց աւելի քան զքառասունն, որ նզո-
վեցին զանձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝
մինչև սպանցեն զնա. արդ պատրաստ են՝
22 և սպասեն քո՛ւմ հրամանի։ *Իւ պա-
զարապետն արձակեաց զպատանին՝ պատ-
ուիրեալ մի՛ ումեք ասել, թէ զայս զգա-
23 ցուցեր ինձ։ *Իւ կոչեաց երկուս ի հա-
րիւրապետացն՝ և ասէ. պատրաստեցէք
զօրականս երկերիւր, որպէս զի երթիցեն
մինչև ի կեսարիա. և հեծեալս եօթանա-
սուն՝ և սիպաւորս երկերիւր, ի յերկից

ժամու գիշերոյն. * և գրաստ պատրաս- 24
տական՝ ոմն ի ինուցեալ զպօղոս ապրե-
ցուսցեն. և առ փելիքս դատաւորդ, * զը- 25
րեալ Թուղթ, որ ունէր օրինակ զայս ։
* Կղովիս լիւսիաս առ քաջ դատաւորդ 26
փելիքս՝ ողջոյն ։ * Զայրս զայս կալեալ ի 27
հրէից՝ և մերձ ի սպանանել ի նոցանէ.
հասեալ ի վերայ զօրականաւ ապրեցուցի,
իմացեալ թէ հռովմայեցի է ։ * Կամեցայ 28
գիտել զվինան՝ վասն որոյ ամբաստանէին
զդմանէ, ի ինուցի զդա յատեան նոցա ։ * Զոր 29
գտի ամբաստանեալ վերայ խնդրոյ իրիք ի-
րեանց օրինաց. և ոչինչ արժանի մահու
կամ կապանաց ունէր վինաս ։ * Իբրև ազդ 30
եղև նենդուԹիե յայրդ լինելոյ ի նոցանէ՝
յղեցի առ քեզ. հրամայեաց տուեալ և ա-
րահոսացն խօսել զդմանէ առաջի քո. մնաք
լեր ։ * Իսկ զօրականացն ըստ հրամանի նմա 31
առեալ զպօղոս՝ ածին գիշերոյն յանտի-
պատրիս ։ * Իսկ ի վաղիւ անդր արձակեալ 32
զհեծեալս ընդ նմա երԹեալ՝ դարձան ի
բանակն ։ * Նոքա մտին ի կեսարիա. և 33
տուեալ ցդատաւորն զԹուղթն, առաջի
կացուցին նմա և զպօղոս ։ * Իբրև ընԹեր- 34
ցաւ՝ եհարց Թէ յորմէ՞ նահանգէ էցէ.
և ստուգեալ եԹէ ի կիւլիկեայ է. * Լը- 35
սայց քեզ ասէ՝ յորժամ և չարախօսքն քո
եկեսցեն. և հրամայեաց յատարանն հե-
րոմի պահել զնա ։

ԳԼ. ԻԲ.

1 Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն անանիա հանդերձ ծերովք ոմանք, և Ճարտարախօսաւ տերտիւղեաւ ոմանք. որք և ղպացուցին դատաւորին վն պօղոս։ 2 * Եւ ի կոչելն զնա՝ սկսաւ տերտիւղոս ամբաստան լինել և ասել։ Խաղաղութեամբ խաղաղութիւն գտեալ է ի քէն՝ և իրաց ուղղութեի ազգիս այսորիկ քով խնամով. 3 * ամիւս և ամ ուրեք ընդհակառակ եմք՝ քաջդ փելիքս՝ ամ գոհութ։ * Իսպ զի մի աւելի և աշխատ արարից զքեզ, աղաչեմ լսել մեզ կարճ ի կարճոյ՝ քոյին հեզութեդ։ 5 * Գտանեմք գոտաք զայրս զայս ապականիչ և խռովիչ ամ հրեից՝ որք են ընդ տիեզերս, և առաջնորդ նազովրեացւոց հերձուա- 6 ծոյն։ * Որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել. զոր և կալաք, և ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք։ * Եկեալ լիւսիաս հա- զարապետ՝ մեծաւ բռնութ ի ձեռաց 8 մերոց եհան։ * Հրամայեաց և չարախօսացն նոր գալ առ քեզ. յորմէ դու իսկ բաւական լինիցիս վերտին դատել, ամի հասու լինել՝ զորոց մեքս ամբաստանեմք 9 զդմանէ։ * Ա՛իաբանեցին և հրեայքն՝ ա- 10 սեն՝ այդ այդպէս է։ * Պատասխանի եւ պօղոս, յակնարկել նմա դատաւորին խօ-

սել. Ի բազում ամաց լինել քեզ դատաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ. յօժարութիք վասն իմոյ իրաց պատասխանի առնեմ։
* Կանգնի կարող ես գիտել, զի ոչ ինչ աւելի է իմ քան զաւուրս երկուտասան՝ յորմէհետէ ելի երկիրպագանել յԵրուսաղէմ։
* Եւ ոչ ի տաճարի անդ գտին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողովս արարեալ բազմաց, ոչ ի ժողովուրդս՝ * և ոչ ի քաղաքի. և ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ՝ վասն որոյ այժմդ չարախօսեն զիս։ * Խոյց զայս խոստանամ քեզ, եթէ ըստ ճանապարհին՝ զոր ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի Աստուածն, հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ յօրէնս և ի մարգարէս գրեալ է։ * Ունիմ յոյս առ Աստուած, որում և դոքա իսկ ակն ունին՝ եթէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց։
* Յորում և ես իսկ ձգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ Աստուած և առ մարդիկ յամենայն ժամ։ * Ի բազում ամաց ողորմութիս եկի առնել յազգդ իմ. և ետուս պատարագիս.
* որովք գտին զիս սրբեալ ի տաճարին՝ ոչ բազմօք և ոչ ամբոխիւ։ * Իմանք յաւիտեանց անտի հրեայք որոց պարտ էր գալ առաջի քո՝ և ամբաստան լինել, եթէ ունիցին ինչ զինէն. * և կամ ինքեանք ոքա ասասցեն, զինչ գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ կայի յատենին։ * Խոյց

միայն վե միով բարբառոյս այսորիկ՝ զոր
աղաղակեցի մինչ կայի ՚ի մէջ նոց. եթէ
վե յարուցեր մեռելոց դատիմ ես այսօր ՚ի
22 ձէնջ: * Եւ յայսպիսեաց վնեն փեղիքս, զի
ստուգագոյնս գիտեր վե ճանապարհին,
ասէ. յորժամ լիսիաս հազարապետ իջցէ
23 այսր՝ տեղեկացայց վե ձեր: * Հրամայեաց
հարիւրապետին պահել զնա. և ունել
յընդարձակի, և մի զոք յիւրոց անտի
արգելուլ ՚ի պաշտելոյ զնա:
24 * Եւ յետ աւուրց մինչ եկն փեղիքս էբ
հանդերձ դրուսեղաւ կնաւ իւրով, որ
էր հրէայ. կոչեաց զպօղոս՝ և լսաւ ՚ի
25 նմանէ վե որ ՚ի յս քս հաւատոյն: * Եւ
՚ի խօսելն նր վե արդարուե և ժուժկա-
լուե և հանդերձեալ դատաստանին, զա-
հի հարեալ փեղիքս, ետ պատասխանի.
դու առ այժմ երթ՝ և յորժամ ժամ լինիմ
26 ցի, կոչեցից զքեզ: * Միանգամայն և
ակն ունէր՝ թէ տացի մինչ նմա ՚ի պօղո-
սէ. վե որոյ և ստէպ կոչեցեալ զնա՝ խօ-
27 սեր ընդ նմա: * Եւ ՚ի կատարել երկուց
ամաց՝ եկն փոխանակ փեղիքսի՝ փեստոս
պորկիոս: իբրև կամեցաւ շնորհս առնել
հրէից փեղիքս, եթող զպօղոս կապեալ:

ԳԼ. ԻԵ.

1 Փեստոս իբրև եհաս յիշխանութեին,

յետ երից աւուրց եկն յԵրէմ՝ ի կեսարիա ։
* Եւ ղացաւորին նմա քահանայապետքն 2
և գլխաւորք հրէից զպօղոսէ , * և աղ- 3
աչէին խնդրել ընդհա՝ ի նմանէ . զի կո-
չեսցէ զնա յԵրէմ. դարան գործեալ սպա-
նանել զնա՝ ի ճանապարհի ։ * Իսկ փես- 4
տոս արար պատասխանի՝ պահել զնա՝ ի
կեսարիա . թէ ինքն իսկ ընդ հուպ ան-
դր երթալոց է ։ * Եւ որ՝ ի ձէնջ կա- 5
րողք իցեն՝ ասէ . ընդ իս իջցեն , և եթէ
իցէ ինչ յառնն զնա՝ ամբաստան լինիցին
զնմանէ ։ * Եւ լեալ անդ աւուրս՝ ոչ ա- 6
ւելի քան զուրթ կամ զտասն , եկն էջ՝ ի
կեսարիա . և՝ ի վաղիւ անդր նստեալ յա-
տեանն , հրամայեաց ածել զպօղոս ։ * Եւ 7
երբեմն եկն՝ կացին շուրջ զնովաւ՝ որ յե-
րուսաղեմէ իջեալ էին հրէայք . բազում
և ծանր զնէին՝ զոր ոչ կարէին
ցուցանել ։ * Պանդն առնէր պատասխա- 8
նի պօղոս , եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ
՝ի տաճարըն՝ և ոչ՝ ի կայսր ինչ զնացեալ
եմ ։ * Իսկ փեստոս կամեցեալ հրէից 9
շնորհս առնել՝ պատասխանի ետ պօղոսի՝
և ասէ . կամիս յԵրէմ երանել՝ և անդ վը-
դոցին երից գատել առաջի իմ ։ * Եւ ա- 10
սէ պօղոս . յատեանի կայսեր հասեալ կամ,
ուր պարտ է ինձ գատել . հրէից ինչ
չեմ զնացեալ , ոդի և դու իսկ քաջ գի-
տես ։ * Եպա եթէ զնացեալ իցեմ՝ և ար- 11

ժանի մահու [ինչ գործեցի, ոչ զանգի-
աեմ ՚ի մեռանելոյ. իսկ եթէ ոչինչ [ոչ]է՝
ըստոյ ոտքս ամբաստան լինին ինձ, ոչ ոք
կարէ ինձ դոյզ ինչ ընդհարել. ՚ի կայսր բողո-
12 քեմ։ *Յայնժամ փեստոս խօսեցեալ ընդ
խորհրդակցին՝ արար պատասխանի, ՚ի
կայսր բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիջիր։
13 *Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս
պաս արքայ և բերենիկէ եկին ՚ի կեսա-
14 րիա՝ յողջոյն փեստոսի։ *Իւ իբրեւ ա-
ւուրս բազումս հանէին անդր, փեստոս
ցինոյց արքայի զպօղոսէ՝ և ասէ. այր մի
15 է առա մնացեալ կապեալ՚ի փելիքսէ։ *Վ ո-
րոյ իբրև ջոքայ յեէմ, զդատուցին ինձ
քահանայապետքն և գլխաւորքը հրէից.
խնդրէին յինէն առնել նմա պատուհաս։
16 *Ըստոյ ետուս պատասխանի. եթէ չէ օ-
րէն հռովմայեցւոց չնորհել ումեք զոք,
մինչեւ ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդատապարտն՝ և տեղի պատասխանւոյ առնուցու վասն ամբաստանութեն։
17 *Իւ իբրև եկին այսր՝ ոչ ինչ յապաղեցի, այլ ՚ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրա-
18 մայեցի ածել զայրն։ *Վ ան որոյ մատուցեալ ամբաստանքն և ոչ մի ինչ ինաս չաբութեան ՚ի մէջ բերէին՝ զորոյ ես կարծէի. * բայց խնդիրս ինչ՝ որ վն իւրեանց պաշտաման ունէին ընդ նմա. և վն յիսուսմն մեռելոյ, զորմէ ասէր պօղոս թէ

կենդանի է : * Իբրև յանհնարս մոխ վը 20
այնպիսի իրաց քննուԼե , ասեմ. եԹէ կա-
միցի երԹալ յեԼեմ, և անդ դատել վասն
նոցին իրաց : * Նոցա ՚ի պօղոսի բողոքեին՝ 21
զի պահիցի ՚ի քաջի արանցն յանդիմանու-
Թիւն , հրամայեցի պահել զնա՝ մինչեւ
առաց առնել առ կայսր : * Ագրիպպաս 22
ցփեստոս ասէ . կամէի և ես լսել առնն .
և նա ասէ՝ ՚ի վաղիւ լուիցես :

* Նա ՚ի վաղիւ անդր իբրեւ եկին ագ- 23
րիպպաս և բերենիկէ՝ բազում և երևե-
լի սպասուք , և մտին յատեանն հանդերձ
հազարապետօքն և արամբք պատուակա-
նօք քաղաքին . և հրամայեալ փեստոսի՝
ածին զպօղոս : * Նա ասէ փեստոս , արքայ 24
ագրիպպա՝ և ամ արք՝ որք ընդ մեզ էք .
տեսանէք զսա , վը որ ամ ժողովք հրէից
ամբաստան եղեն ինձ յեԼեմ, և աստ աղա-
ղակէին՝ Թէ չէ պարտ դմա կեալ : * Նայց 25
ես ՚ի վը հասի Թէ ոչինչ է դորա արժանի
մահու գործեալ . և դորա ինքնին բողոք
կալեալ առ քաջ արանցն , յորհնեցայ յը-
ղել : * Վ ՚ը որոյ ստուգութ ինչ գրել տն 26
իմում ոչ ունիմ. վը այնորիկ ածի զդա
առաջի ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քո արք-
քայ ագրիպպա . որպէս վերատին քննեալ՝
մարԹացիոյ ինչ գրել : * Զանցն անպատ 27
տեհ իմն Թուի ինձ՝ տալ տանել կապեալ
մի , և ոչինչ միտս դնմանէ նշանակել :

ԳԼ. Լ.

1 Նա ապրիպպաս ասէ ցպօղոս. Հըրաժ
մայեալ է քեզ՝ վե՛ր քո խօսել. յայնժամ
պօղոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատաս
2 խանի։ * Վ՚ը ամ ամբաստանուԼ հրէից
զինեն՝ ապքայ ապրիպպա՝ համարիմ զան
ձըն երանելի. զի քո առաջի այսօր տալոց
3 եմ պատասխանի։ * Մ՚անաւանդ զի գի
տակ ես իսկ ամ կրօնից և խնդրոց հըրէ
ից. վ՚ը որոյ աղաչեմ երկայնմտուԼ լսել
4 ինձ։ * Զանգը զկենաց իմոյ՝ որ ՚ի ման
կուԼ, ՚ի սկզբանէ լեալ յազգի իմում յե
րուսաղէմ, տեղեակ են ամ հրէայք։
5 * Զառաջագոյն գիտեն ՚ի վաղուց հեռէ,
եԹէ կամիցին վկայել, զի ըստ ճշմարտա
գոյն կրօնից օրինացն մերոց կեցեալ եմ
6 փարիսեցի։ * Նա արդ վասն յուսոյն՝ առ
հարսն եղելոց աւետեացն յայ՝ դատեալ
7 կամ յատենի. * յոր երկոտասան ազգա
տոհմիս մերոց անպակաս ջըայգ և զգերեկ
պաշտեալ ակն ունին հասանել. վ՚ը որոյ
յուսոյ ամբաստանիմ ապքայ ՚ի հրէից։
8 * Զ՚ինչ անհաւատ Թուի ձեզ՝ եԹէ ած
9 զմեռեալս յարուցանէ։ * Նա իսկ ինքնին
պատշաճ համարէի՝ զբազում ինչ հակա
ռակ անուանն յի՛ն Նազովրեցւոյ գործել։
10 * Զ՚որ և արարի իսկ յերուսաղէմ. և զբազում

'ի սրբոյն ես քանատարգել առնէի, 'ի քա-
հանայապետիցն առեալ իշխանութիւն. և
ըսպանելոցն նոյ բերէի համար: * Ոչ ըստ 11
ամ ժողովրդոցն՝ բազում անգամ պատ-
ժեալ զնոս բռնադատէի հայհոյել. առա-
ւել ևս մոլեալ 'ի վերայ նոցա՝ հալածէի մինչև
յարտաքին քաղաքան: * Որով գնացեալ 12
'ի դամասկոս՝ իշխանութիւն և հրամանօք
քահանայապետիցն, * զմիջաւորեալն 'ի 13
ճանապարհի տեսի՝ արքայ, յերկնից ա-
ռաւել քան զլուսաւորութիւն արեգական
ծագեալ զնոսա լոյս, և զնոքօք՝ որ ընդ իմն
երթային: * Ոչ ամենեցուն մեր անկա- 14
նել յերկիր, լսեայ ձայն որ ասէր ցիս՝
հեբրայեցւոց բարբառովն. սաւուղ սա-
ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս. խիստ է քեզ ընդ
դէմ խթանի աքացել: * Ոչ ես ասեմ, ո՞ 15
ես տէր. և տէր ասէ, ես եմ յիսուս զոր
դուն հալածես: * Այլ արի և կաց 'ի վե՛ր 16
ոտից քոց. զի վե՛ր այսորիկ երևեցայ քեզ՝
առնուլ զքեզ 'ի ձեռն պաշտօնեայ և վկա-
կայ՝ որոց տեսերդ զիս, և որոց երեւեց-
ցայց քեզ: * փրկել զքեզ 'ի ժողովրդենէդ՝ 17
և 'ի հեթանոսաց, յորս ես առաքեցից
զքեզ. * բանալ զաչս նոցա, դարձուցանել 18
'ի խաւարէ 'ի լոյս, և յիշխանութենէ սատա-
նայի՝ յԱստուած. առնուլ նոցա զթողութիւն մեղաց,
և վիճակ ընդ սրբս՝ հաւատովքն որ յիս:
* Որոստի արքայ ագրիպպա՝ ոչ եղէ ան- 19

20 Հաւան երկնաւոր տեսլեանն . * այլ նախ
որոց ի դամասկոս և յԵրեմ էին , և ընդ
ամ գաւառս հրէաստանի և ի հեթանո-
սս , պատմեցի ղղջանալ՝ և դառնալ յաստ
կենդանի . արժանի ապաշխարութ գործս
21 գործել : * Վասն այսորիկ հրէից կալեալ
զիս ի տաճարին , կամէին սպանանել :
22 * Օգնութ հասեալ առ յայ՝ մինչև ցայսօր
կայի վկայեալ փոքու և մեծի . ոչինչ ար-
տաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն և մով
սէս խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ .
23 * եթէ չարչարելոց է քրիստոս , եթէ ա
ռաջին ի յարուստ մեռելոց՝ լոյս պատմե
լոց է ժողովրդեանն՝ և հեթանոսաց :
24 * Ընդ նորա զայս պատասխանի տուեալ ,
փեստոս ի ձայն մեծ ասէ . մոլիս պօղէ ,
բազում դպրութիքդ զքեզ ի մոլութիւն
25 դարձուցանեն : * Իսկ պօղոս ասէ , ոչ մո
լիմ՝ քաջդ փեստոս , այլ զցածուխեմ և
26 զճշմարտութիս բանս բարբառիմ : * Գի
տակ իսկ է այսոցիկ արքայ , ընդ որում
և համարձակեալդ խօսիմ . քանզի ծած
կել ի բնէն իմիք ի սոցանէ՝ չառնումեան
ձըն . զի ոչ եթէ յանկեան ուրեք գոր
27 ծեալ իցէ այս : * Հաւատաս մարքայ ագ
րիպպա մարգարէից . գիտեմ զի հաւա
28 տաս : * Իւ ասէ ագրիպպա ցպօղոս , փո
քու իմն հաւանեցուցանես զիս լինել քրի
29 ստոնեայ : * Իւ պօղոս ասէ . խնդրեմ

յայ՝ և փոքու և մեծաւ՝ ոչ միայն զքեզ՝
այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լի-
նել այսպիսի ոյզ և ես եմ, բայց ՚ի կա-
պանաց աստի: * Յոան եկաց աքքայն և 30
դատաւորն և քերթնիկէ, և որ ընդ նո-
սայն նստէին: * Ուր իբրև գնացին, խո- 31
սէին ընդ միմեանս և ասէին. Թէ ոչինչ
արժանի մահու կամ կապանաց գործէ
այրս այս: * Իսկ ագրիպպաս ցհերատոս ա- 32
սէ. արձակել մարթ էր զայրս զայս՝ եթէ
ոչ էր բողոքեալ ՚ի կայսր:

ԳԼ. ԻՀ. ✝

էե Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտա- 1
լիա, տային զպօղոս՝ և զայլս ումանս կա-
պեալս ցհարիւբատեռ մի, որում անուն
էր յուլիոս սեբաստեան գնդին: * Ուր 2
ելեալ ՚ի նաւ մի անդրամիւտացի, որ ել-
թալոց էր ՚ի կողմանս ասիացւոց՝ գընաս-
ցաք. էր ընդ մեզ և արիստարքոս՝ մա-
կեդոն թեսաղոնիկեցի: * Ուր ՚ի վաղիւ 3
անդր ելքաք ՚ի սիդովն. և մարդասիրու-
ցուցեալ յուլիոս առ պօղոս, հրամայեաց
առ բարեկամանն երթալ՝ և դարման գը-
տանել: * Ուր անտի ելեալ խոնարհադոյն 4
նաւեցաք ՚ի կիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդդէմ
լինելոյ: * Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիւ- 5
լիկեայ և պամփիլեայ նաւեալ՝ ելքաք ՚ի

6 ամիսայ լինկիացւոց : * Իբր անդ գտեալ
Տարխւրապետին զնաւ մի աղէքսանդրա-
յի՝ որ երթայր յիտալիա , եմայծ զմեզ
7 անդր : * Իբր ի բազում աւուրս ծանրա-
նաւելք հազիւ հասաք առ կնիդաս . և
ի չթողացուցանել մեզ հոզմայն , նաւե-
ցաք խոնարհագոյն ի կրետէ առ սաղմո-
8 նեաս : * Հազիւ անցեալ առ նովաս՝ ե-
կաք ի տեղի մի՝ որ կոչէր գեղեցիկ նա-
ւահանգիստ . յոր հուպ էր քաղաքն զա-
9 սեայ : * Իբր խբրեւ բազում ժամանակք
անցանէին , և սխալ ևս լինէր նաւելոյն .
և վասն այն մինչ ևս պահոցն անցանելոյ ,
10 ասէր խրատ պօղոս . * և ասէ ցնոսա . արք՝
տեսանեմ զի թշնամանօք և բազում վնա-
սու՝ ոչ միայն բեռինդ և նաւիդ , այլ և
անձանց մերոց լինելոյց է նաւարկութիւս :
11 * Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նա-
ւավարին առաւել անսայր՝ քան քանիցն
12 պօղոսի : * Իբրև դժպատեհ ին թուէր
նաւահանգիստն առ ի ձմերել , բազումք
խորհեցան գնալ անտի , թերևս կարաս-
ցեն հասանել ի փիւնիկէ՝ ձմերել ի նա-
ւահանգստին կրետացւոց , որ հայէր ընդ
13 հարաւակողմն և ընդ աշխատհն : * Իբր ի
շնչել հարաւոյն , համարեցան ուր դի-
մեալն էին հասանել . և արկեալ՝ մօտ անդ
14 ցանէին զկրետեաս : * Իբր ոչ յետս բա-
զում ժամուց՝ անկաւ զնովաս հողմ ու-

ուսցիկ, որ կոչի Եբրակիկոն։ * Ինդ յա- 15
փըշտակել Նաւլին՝ և ի հանդուրժել ընդ-
դէմ հողմին, թայլ տուեալ երթայաք
և գայաք։ * Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կո- 16
չէր կղօդեա, հազիւ կարացաք ըմբռա-
նել զմակոյկն։ * Օր առեալ՝ յօգնակա- 17
նութիւն կապէին ընդ նաւն, երկուցեալ թէ
գուցէ ի յորձանուտն անկանիցին, իջու-
ցեալ զառագաստն՝ այնպէս երթային և
գային։ * Եւ ի սաստկագոյն վտանգալոյն 18
մերոյ՝ ի վաղիւ անդր զկարասին ընկե-
ցիկ առնէին։ * Եւ յերիր աւուր ընդ 19
իւրեանց ձեռն՝ զգործիսն նաւին ընկե-
ցին։ * Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք ե- 20
րեւէին ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ
սակաւ կայր ի վերայ, ապա բառնայր ամ
յոյս փրկուե՛ն մերոյ։ * Եւ զի բազում աւ- 21
ուրս նօթի էին, յայնժամ պօղոս կացեալ
ի մէջ նոցա՝ ասէ, պարտ էր ձեզ ամ զգը՝
անսալ ինձ, և ոչ ելանել ի կրետեայ՝ և
շահել զվիշտս զայս՝ և զվնաս։ * Եւ արդ՝ 22
խրատեմ զձեզ քաջալերել. զի վնաս ան-
ձին՝ և ոչ միւսի ի ձէնջ լինիցի, բայց ի
նաւէդ։ * Վասնզի երեւեցաւ ինձ յայսմ 23
գիշերի հրեշտակ աստուծոյ՝ որոյ եմն եմ,
և պաշտեմ զնա, * և ասէ. մի երկնչիր պօ- 24
ղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման
լինել. և ահա շնորհեալ է քեզ ա՛յ՝ զա-
մենեսեան, որ են ընդ քեզ ի նաւիդ։

25 * Ա՛յ այսորիկ քաջալերացարուք արք, զի
հաւատամ յԱծ՝ թէ այսպէս լինի՝ զոր օ-
26 րինակ խօսեցաւ ընդ իս: * Բայց՝ ի կղզի
ինչ հասանել մեզ անկանել:
27 * Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լի՛ էջ
նէր՝ մինչդեռ ծփէաք ի Հանդրին ան-
դունդս, ի միջ գիշերին կարծէին նա-
ւավարքն եթէ հասեալ լցեն յաշխարհ
28 ուրեք: * Եւ ընկեցեալ զդունդան՝ գտին
գիրկս քան. և սակաւ ինչ դադարեալ՝
դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս հնձ-
29 գետասան: * Ո՛ահի հարեալ թէ գուցէ
ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին, յետուստ
կողմանէ ընկեցին խարիսխս չորս. ըղձա-
30 նային այգուն լինելոյ: * Բայց նաւավար-
քըն խնդրէին փախչել ի նաւէ անտի. և
իջուցեալ զկուբն ի ծով անդր՝ պատճա-
ռանօք՝ որպէս թէ առաջոյ կողմանէ խա-
31 րիսխս ձգելոց լցեն: * Ասէ պօղոս ցհա-
րիւրապետն և ցզօրականսն. եթէ ոչ դո-
քա մնան ի նաւիս՝ դուք ապրել ոչ կա-
32 րէք: * Յայնժամ զօրականքն հատին զպ
33 լարս կրին՝ և ի բաց ընկեցին: * Եւ մինչ
դեռ այգն կամէր լինել, աղաչէր պօղոս
զամենեսեան առնուլ կերակուր, ասէ.
այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում աին
ունիք նօթիս կատարել, և չէ ինչ ճաշա-
34 կեալ: * Ա՛յ որոյ աղաչեմ զձեզ՝ ճաշա-
կել կերակուր, զի այն իսկ վի՛ն ձերոյ փրկ-

կուԹեան է . զի ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ մազ
մի ՚ի գլխոյ կորիցէ : * Եւ իբրեւ ասաց 35
զայս , առեալ հաց՝ գոհացաւ զՅ առաջ
ի ամենեցունն . եբեկ՝ և սկսաւ ուտել :
* Եւ քաջալերեցան ամենեքեան , և նոքա 36
առին կերակուր : * Եւ էաք ամ հոգիք ՚ի 37
նաւին՝ երկերիւր եօԹանասուն և վեց :
* Իբրև յագեցան կերակրոյն , ԹեԹեւաց 38
ցուցին զնաւն՝ Թափեալ զցորեանն ՚ի ծո
վըն : * Եւ իբրև այգ եղև՝ զերկիրն ոչ 39
ճանաչէին , բայց զդոզ մի նշմարէին՝ Թէ
աւին ծովուն ելջ . յոր խորհէին Թէ հը
նար ինչ ելջ՝ զերծուցանել զնաւն : * Եւ 40
զնաարիսին հատեալ՝ ընկեցին ՚ի ծովն ,
Թողացուցին զնաառնելիս Թեւոցն , և ՚ի
բաց առին զառագաստն , և ետուն հով
մըն յաւին կոյս ծովուն : * Ընկեալ ՚ի տե 41
զի մի երկծով Թիւրեցւոյն զնաւն . և ա
ռաջին կողմն նաւին խրեալ՝ անշարժ մը
նայր , և յետին կողմն քակէր ՚ի բռնուԹէն :
* Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ 42
զի զկատեալսն սպանցեն , և մի ոք լո
ղնցէ և փախիցէ : * Եւ հարիւրապետն 43
քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել զպօղոս՝
արգել զնոսն ՚ի խորհրդոյն . հրամայեաց զի
որ կարողն ելցեն լուղել՝ անկանիցին նախ ,
և ՚ի ցամաք ելանիցեն . * և զայլսն՝ զոմն 44
՚ի տախտակս , և զոմս յայլ ինչ կահ ՚ի նաւ
էն անտի . և այսպէս եղեւ ամենեցունն
փրծանել յերկիր :

ԳԼ. ԻԲ.

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ
Մելիտինէ էր անուն կղզւոյն. բայց բար-
բարոսքն չնորհեցին ոչ սակաւ մարդասի-
2 րութիւն մեզ։ * Քանզի լուցին խարոյկ՝ եւ ըն-
կալան զամենեսեան զմեզ վասն անձրեւին
3 որ ստիպէր՝ եւ վասն ցրտոյն։ * Եւ ի ժողո-
վել պաղտոսի խուրձ քանզ բազում՝ եւ դնել
ի վերայ խարուկին, լիժ մի ի ջերմուէն
4 ելեալ՝ կալաւ զձեռանէ նորա։ * Եւ իբրեւ
տեսին բարբարոսքն կախեալ զգազանն զը
ձեռանէ նորա, ասէին ցմիմեանս. ուրեմն
սպանող է այրս այս՝ որ թէպէտ եւ ապ-
րեցաւ ի ծովէն, իրաւունքն չեհոսէն
5 կեալ։ * Եւ նորա թօթափեալ զգազանն
6 ի հուրն, եղեւ նմա չար եւ ոչնչ։ * Եւ
նոքա աչն ունէին նմա այտնլոյ՝ կամ ան-
կանելոյ՝ եւ յանկարծակի մեռանելոյ։ իբ-
րեւ շատ աչն կալեալ՝ եւ տեսանէին թէ
ոչնչ վնաս եղեւ նմա՝ դարձեալ դարձու-
7 ցեալ զգանան՝ ասէին թէ աստուած է։ * Եւ
շուրջ զտեղեաւն զայնու իկ էին գիւղք
գլխաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր պուպ-
ղիոս. որ առ զմեզ յերաշխիս զերիս աւուր-
8 բըս՝ եւ սիրով ընկալաւ։ * Եւ եղեւ հօրն
պուպղեայ ի ջերմն եւ յախտ թանչից հիւ-
անդանալ՝ դնել։ առ որ մտեալ պօղոս՝

և կացեալ յաղօթս՝ եդ զձեռն և բժըշ-
կեաց զնա ։ * Նոյ իբրև այս եղեւ , այլ 9
հիւանդք՝ որ էին ի կղզւոյն գային և
բժշկէին ։ * որք և բազում պատուով 10
պատուէին զմեզ . և իբրեւ գնացաք ,
եառնն՝ որ ինչ պէտք էին ։

ԻԷ * Նոյ յետ երից ամսոց ելաք ի նաւ մի 11
աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ի կղզ-
ւոյն նշանաւորաւ դիոսկուրացւոց ։ * Նոյ 12
իջեալ ի սիրակուսա՝ եղաք աւուրս երիս ։
* Ուստի գնացեալ հասաք ի հռեգիոնն . 13
և յետ աւուր միոյ ի հնչել հարաւոյն ,
երկրորեայք եկաք ի պաոիողոս ։ * Ուր և 14
գտաք եղբարս՝ աղաչեցեալք ի նոցանէ
լինել աւուրս եօթն . և ապա ելաք ի
հռոմ ։ * Նոյ անտի լուեալ եղբարց զմեզ 15
մինչ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչև յորգոս-
տայն ապիեայ՝ և երիցն կրպակաց . զորս
տեսեալ պօղոսի՝ գոհացաւ զՅ՝ և քաջա-
լերեցաւ ։ * Նոյ իբրեւ մտաք ի հռոմ , 16
հրամայեցաւ պօղոսի լինել առանձին
հանդերձ զինուորաւն՝ պահպանաւ իւ-
րով ։ * Նոյ եղև յետ երից աւուրց՝ կո- 17
չել նմա զհրէիցն գլխաւորս . և իբրև ե-
կին , ասէ ցնոսա . ես՝ արք եղբարք՝ ոչինչ
հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝ կամ
կրօնիցն հայրենեաց , կապեալ յերուսա-
ղէմէ՝ մատնեցայ ի ձեռն հռոմայեցւոց ։
* Որք իբրև դատեցան զիս՝ կամեցան ար- 18

ձակել, վը և ոչ մի ինչ վնաս մահու գը-
19 տանելոյ չիս: * Ի հակառակել հրէիցն,
հարկ եղեւ բողոքել ի կայսր. իբր ոչ ի-
թէ զազգէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել:
20 * Վ ի այսր պատճառանաց աղաչեցի զը-
ձեզ՝ տեսանել և խօսել. քանզի վը յոյ-
21 սոյն իրէլի կամ՝ ի շղթայս յայսոսիկ: * Ը-
նդքա սահն ցնա. մեք ոչ թուղթս ինչ վը
քո ընկալաք ի հրէաստանէ, և ոչ եկեալ
ոք յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ
22 ինչ վը քո չարութիւ: * Լայց աղաչեմք ի
քէն լսել՝ թէ զինչ խորհիցիս. զի վասն
հերձուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ,
23 զի համ ուրեք հակառակուի կրէ: * Համ
եղեալ նմա օր մի, եկին ի վանան առ
նա բազումք. որոց պատմէր վկայութիւ
զաքքայուի ամ. և հաւանեցուցանէր զնա
վը յիսի, յօրինացն մովսէսի և ի մարգա-
24 րէից՝ յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ: * Ը ոմանք հաւանէին բանիցն, և կէսքն չհա-
25 ւատային: * Ը անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձակէին. յասելն պօղոսի բան
մի, թէ բարւոք խօսեցաւ հոգին սուրբ
ի ձեռն եսայեայ մարգարէի առ հարսն
26 մեր. * և ասէ. երթ առ ժողովուրդն, և
ասասցես. լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք,
և տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք:
27 * Օի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն
այնորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանր լը-

ւան. և զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի երբէք տեսցեն աչօք և ականջօքն լուիցեն և սրտիւք իմասցին՝ և դարձցին, և բժշկեցից զնոսա։ * Ուր արդ՝ յայտնի լեցի 28
ձեզ, զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկու-
թիւն այդ՝ նոքին և լուիցեն։ (* Ուր իբրև 29
զայս ասաց՝ արտաքս գնացին՝ ի նմանէ
հրեայքն. ոչք ունէին՝ ի մէջ ինքեանց
զբազում խնդիրս)։ * Ուր եղև զերկեամ 30
մի՝ բովանդակ իւրով վարձու. * և ընդ 31
դուռնէր զամենեսեան որ մտանէին առ նա։
* Քարոզէր զարքայութիւնն աստուծոյ, 32
և ուսուցանէր վասն տեառն յիսուսի քրիստոսի,
անխափան՝ ամենայն համարձակութիւ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ՀՌՈՄԱՑԵՑԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ յիսուսի քրիստոսի, կոչեա
ցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւե
2 տարանն աստուծոյ. * որ յառաջ խոստացաւ ի
ձեռն մարգարէից իւրոց գրովք սրբովք,
3 * վասն որդւոյ իւրոյ եղելոյ ի զաւակէ դաւ
4 թի ըստ մարմնոյ. * սահմանեալ որդւոյն
աստուծոյ զօրութիւք ըստ հոգւոյն սրբութե. ի յա
5 րութէ մեռելոց յիսուսէ քրիստոսէ տեառնէ մերոյ. * որով
ընկալաք շնորհս և առաքելութի՝ ի հնա
զանդուել հաւատոց յամենայն հեթանոսս վասն
6 անուան նորա. * յորս և դուք էք կոչեցեալ
7 յիսուսի քրիստոսէ։ * Ամենեցուն որոց էք ի հռոմ,
սիրելեաց աստուծոյ՝ կոչեցելոց սրբոց, շնորհք

ընդ ձեզ և խաղաղութի՛ յայ հօրէ մերմէ՝
և՛ ի տնէ յէսէ քրէ ։ *Նախ գոհանամ զայ 8
իմոյ՛ ի ձեռն յիսւ քրսի վե՛ ձեր ամենեցուն .
զի հաւատք ձեր պատմեալ են ընդ ամ
աշխարհ ։ *Վկայ է ինձ ածՙ, զոր պաշ 9
տեմն հոգւով իմով յաւետարանի որդ-
ւոյ նո՛ր, *թէ որպ զիշատակս ձեր առ 10
նեմ յամ ժամ յաղօթս իմ, աղաչելով
զի թերևս երբէք յաջողեսցի ինձ կամօքն
այ գալ առ ձեզ ։ *Կանգի անձկացեալ 11
եմ տեսանել զձեզ, զի փոխեցից ի ձեզ
շնորհս ինչ հոգեւորս՝ առ ի հաստատել
զձեզ. *այսինքն է, միխիթարակից լինել 12
ձեզ վե՛ ընդ միմեանց իմոյ և ձերդ հա-
ւատոյ ։ *Ոչ կամիմ եթէ տգիտք իցէք 13
եղբարք. զի բազում անգամ յօժարեցի
գալ առ ձեզ, և արգելեալ մինչև ցայժմ.
զի և ի ձեզ գտից պտուղ ինչ որպ և յայլ
հեթանոս ։ *Կանգի յունաց և բարբա 14
րոսաց՝ իմաստնոց և անմտից պարտական
եմ, *այնպէս՝ որչափ իմովքանն յօժարու 15
թեամբ՝ և ձեզ որ ի հռոմ էք՝ աւե-
տարանել ։ *Օ՛ի ոչ եթէ ամօթ ինչ հա 16
մարիմ զաւետարանն. քանզի զօրու՛ն այ
է ի փրկու՛թի ամ հաւատացելոյ. նախ հը-
րէի՛ և ապա հեթանոսի ։ *Օ՛ի արդա 17
րու՛թին այ նովաւ յայտնի՛ ի հաւատոյ ի՛
հաւատս. ոպ և գրեալ է, թէ արդարն
ի՛ հաւատոյ կեցցէ ։

18 * Քանզի յայտնեալ է բարկութիւն Աստ
յերկինից ի վէր ամ ամբարշտութե և անիրա-
ւութե մարդկան, որք զճշմարտութիւն անի-
19 րաւութիբ ունին. * վասն զի գիտութիւն աս
յայտնի է ի նոսա, քանզի Աստ իսկ յայտ-
20 նեաց նոյ: * Զի աներեւոյթք նորա ի
սկզբանէ աշխարհի, արարածովքս իմա-
ցեալ տեսանին, այսինքն է՝ միանձնեա-
ւորութիւն և զօրութիւն և Աստուածութիւն նո՛ր, զի ոչ
գտանիցեն ամենեւեին տալ պատասխանի:
21 * Զի ծանեան զԱստ, և ոչ իբրեւ զԱստ
փառաւորեցին՝ կամ գոհացան, այլ նան-
րացան ի խորհուրդս իւրեանց, և խա-
22 ւարեցաւ անմտութիբ սիրտք նոցա: * Զանձինս
նոա առ իմաստուն ունէին՝ յիմարեցան:
23 * Եւ փոխեցին զփառս անեղծին Աստ՝ ի նը-
մանութիւն պատկերի եղծանելի մարդոյ և
24 թռչնոց և չորքոտանեաց և սողնոց: * Վասն
որոյ մատնեաց զնոսա Աստ ի ցանկութիւն սրտից
նոցա ի պղծութիւն, անարգել զմարմինս իւ-
25 րեանց յանձինս իւրեանց. * որք փոխա-
նակեցին զճշմարտութիւն Աստ ընդ ստութիւն,
հնազանդեցան՝ և պաշտեցին զարարածս,
և ոչ զարարիչն, որ է օրհնեալ յաւի-
26 տեան, ամէն: * Վասն այնորիկ մատնեաց
զնոսա Աստ ի կարիս անարգուած. զի էգք նոցա
փոխանակեցին զպէտս բնականս ի պէտս
27 անբնականս: * Նոյնպէս և արուսացն թո-
ղեալ զբնական պէտս իգուցն, բորբոքե-

ցան ցանկութիք իւրեանց ՚ի միմեանս . ա-
րուք ընդ արուս վնաստաւակութիւն գոր-
ծէին , և զգարձ փոխարինին՝ որ սպարտ էր
մոլորուեն նոցա՝ յանձինս իւրեանց ընդու-
նէին : * Եւ ոչ՝ զի ոչ ընտրեցին զաճ ու- 28
նել ՚ի գիտութեան , մատեաց զնոս աճ ՚ի մի-
տս անարգութիւն՝ գործել զանարժանս .
*լցեալս ամենայն անիրաւութիւք , պոռնկութիւք 29
անզգամութիւք ագահութիւք չարութիւք , լի նա-
խանձու , սպանութիւք հեռիս՝ նենգութիւք
չարաբարութիք , չոգմոգք * չարախօսք աճա- 30
տեացք թշնամանօղք ամբարտաւանք ամ
բարհաւաճք , գտիչք չարեաց , զծնողս
անարգուք . * անմիտք ուխտադրուժք ա- 31
նագորոյնք անհնուէրք անողորմք : * Որ 32
հասեալ էին յայն իրաւանցն վերայ , եթէ
որք զայսպիսիսն գործեն՝ արժանի են մա-
հու . և ոչ միայն որ զայն առնեն , այլ և
որ կամակիցն լինին գործելեացն :

Գ Լ . Բ .

Վա՛յ որոյ առանց պատասխանի տալոյ 1
ես ո՛վ մարդ՝ որ դատիս : զի որով դա-
տիս զընկերն , զանձն քո դատապարտես ,
զի դու զնոյն գործես՝ որով դատիս :
* Գիտեմք , եթէ այ դատաս- 2
տանն ճշմարտութիւք է ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որ
զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝ խորհիս 3

ցին զայս ամ մարդ, որ դատիս զչնոսիկ՝
որ զչնպիսիան գործեն՝ և դու զնոյն գոր-
ծես. եթէ դու ապրեցայ կրես ի դա-
4 տաստանաց անտի Աստուծոյ: * Կամ զմեծու-թիւն
քաղցրու-թեան նր, և զնեղբլայն և զերկայն-
մտուքեն արհամարհիցես. չգիտիցե՞ զի
քաղցրու-թիւն Աստուծոյ զքեզ յապաշխարու-թիւն ածէ:
5 * Այլ ըստ խստու-թեանդ քումմ, և ըստ անզեղջ
սրտի դանձիս անձին քումմ բարկու-թիւն
յաւուր բարկու-թեան և յայտնու-թեան արդար
6 դատաստանի Աստուծոյ: * Որ հատուցանէ իւ-
7 րաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց. * որ
համբերու-թիւն են ի գործս բարուն՝ զփա-
ռըս և զպատիս և զանեղծուածն խնդրեն,
8 զկեանն յաւիտենից: * Իսկ որ ի հակա-
ռակու-թիւն անտի են՝ և ապստամբք ի ճըշ-
մարտուն՝ և զհետ երթեալ զանիրաւու-
9 թեան, բարկու-թի և սրտմտու-թիւն, * նեղու-
թիւն և անձկու-թիւն ի վր ամ մարդոյ՝ որ
գործէ զչար. նախ հրէի՝ և ապա հեթա-
10 նոսի: * Փառք պատիւ և խաղաղու-թի ա-
մենայնի՝ որ գործէ զբարի. նախ հրէի՝
11 և ապա հեթանոսի: * Զի ոչ է ակնա-
ռու-թիւն առաջի Աստուծոյ:
12 * Որք միանգամ առանց օրինացն մե- ԱՆ
ղան, առանց օրինացն և կորնչին. և որք
ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն և դատես-
13 ցին: * Զի ոչ եթէ որ լսելիք օրինացն
են՝ արդարացեալ են առաջի Աստուծոյ, այլ առ-

նեալք օրինացն արդարացեին ։ * Այլ յոր- 14
ժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս ոչ ունին,
բնութէ զօրինացն գործիցեն, նոքա որ զօ-
րէնան ոչ ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են
օրէնք. * որք յուցանեն զգործս օրինացն 15
գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութէ մի-
տաց իւրեանց, և յանդիմանել զմիմեանս
՚ի խորհրդոց իւրեանց, կամ թէ պատաս-
խանի իսկ տալ, * յաւուրն՝ յորում դա- 16
տիցի Աստ զդաղանիս մարդկան՝ ըստ աւե-
տարանիս իմոյ, ՚ի Յեսուէ քրիստոսէ ։ * Այս 17
եթէ դու հրէայ անուանեալ ես, և յեն-
ցեալ ես յօրէնսն՝ և պարծիս յԱստ, * և 18
գիտես զկամս նորա, և ընտրես զլաւն, և
խրատեալ ես յօրինացն. * վստահ ես յան- 19
ձին քո առաջնորդ լինել կուրաց՝ լոյս խա-
ւարելոց՝ * խրատիչ անզգամաց՝ վարդա- 20
պետ տղայոց. ունել զկերպարանս գի-
տուե և ճշմարտուե օրինացն ։ * Իսկ արդ՝ 21
որ ուսուցանես զընկերն, զանձն քո ոչ
ուսուցանես. որ քարոզես չգողանալ՝ գո-
ղանաս. * որ ասես չշինալ՝ շինաս. որ գար- 22
շիս ՚ի մեհենից՝ զսրբանս կողոպտես. * որ 23
օրինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն
զԱստ անարգես ։ * Զի անուն Աստուծոյ վա- 24
հայհոյի ՚ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրե-
ալ է ։

Աշ * Թլփատուե՛ի օգնէ՝ եթէ զօրէնսն 25
պահիցես. ապա եթէ յանցաւոր օրինա-

ցըն լցես, Թլփատուի քո անթլփատու-
26 Թիւն եղիւ։ * Իսկ եթէ անթլփատուին
զկրաւունս օրինացն պահիցէ. ոչ ապա-
քէն անթլփատուի նէր ի Թլփատուի հա-
27 մարեսցի. * և դատիցի՝ որ ի բնէ անթլ-
փատուի է՝ զօրէնան կատարելով՝ զքեզ,
որ գրովն և Թլփատուքն յանցաւոր օրէ-
28 նացն լցես։ * Օ՛ի ոչ եթէ որ յայտնի
հրէայն է, և ոչ որ յայտնի մարմնով Թլ-
29 փատուի. * այլ որ ի ծածուկ հրէայն է,
և ԹլփատուԹիւնն սրտի հոգւով՝ և ոչ
գրով. որոյ գովուԹիւնն ոչ ի մարդկանէ
է, այլ յաստուծոյ։

Գ Լ. Գ.

1 Իսկ արդ՝ զինչ աւելի է հրէին, կամ
զինչ օգուտ ի ԹլփատուԹենէ ոմանէ։
2 * Բազում կինչ՝ ամ իրօք. նախ այն իսկ՝ զի
3 հաւատարիմ եղեն պատգամքն աստ։ * Իսկ
արդ՝ եԹէ չէր հաւատացեալ ոմանց՝ մի-
Թէ անհաւատուԹիւն նոցա զայն հաւատան խա-
4 փանէը. քաւ լիցի։ * Արդ՝ եղիցի ամ
ճշմարիտ՝ և ամ մարդ սուտ. ոպէս և գը-
րեալ է, ոպէ արդար եղիցիս ի բանս քո,
5 և յաղԹեսցես ի դատել քեզ։ * Իսկ արդ՝
եԹէ ապիրատուԹիւն մեր զայ արդարու-
Թիւն յանդիման կացուցանէ՝ զինչ ասեմք. մի-
Թէ անիրաւ ինչ է ամ՝ որ ածէ զբար-

կու[ի], * ըստ մարդկուե՛ ասեմ. քա՛ւ լեցի։ 6
ապա թէ ոչ՝ գլուխ դատի ա՛ծ զաշխարհ։
* Օ՛ի եթէ ճշմարտու՛թիւն այ յիմա՛մ սուս 7
թեան առաւելու՛ ի փառս նո՛ր, զի՛ և ա՛ս ես
իբրև զմեղաւոր դատիմ։ * Ու՛ կամ թէ՝ 8
ոչ հայհոյի՛քն, և ոչ ասեն զմի՛նչ ոմանք
ասել, թէ արասցուք զչար՝ զի եկեսցէ
բարի. որոյ դատաստանքն յիրաւի են։
* Ու՛ արդ՝ ի՛ւ իւ՛ր առաւել խցեմք. ա՛ 9
պաքէն և ոչ իւ՛ր. քանզի յառաջագոյն
իսկ մեղադիր եղեա՛ք հրէից և հեթանո՛
սաց՝ ամենեցուն ընդ մեղս լինելոյ։ * Ո՛չ 10
և գրեա՛լ է. թէ ոչ ո՛ք է արդա՛ր՝ և ոչ
մի. * և ոչ գո՛յ՝ որ իմանայ, և ոչ ո՛ք է՝ որ 11
խնդրէ զա՛ծ։ * Ու՛մենեքեան խոտորեցան, 12
՚ի միասի՛ն անպիտանացան։ ոչ ո՛ք է որ առ
նէ զքաղցրութի՛ւն և ոչ ո՛ք է մինչև ՚ի մի։
* Գերեզմա՛ն բաց է կոկորդ նո՛ց, լեզուս՛ք 13
իւրեանց նենգաւորե՛ք եղեն։ Թո՛յնք իժից
՚ի նեղբից շրթանց նո՛ց։ * Որոց բերա՛նք ա՛ 14
նիծի՛ւք և դառնութի՛ւ լի՛ են։ * Ու՛րագ են 15
ոտք նոցա հեղուլ զարիւն։ * Խեղո՛ւմն և 16
թշուառութի՛ւն ՚ի ճանապարհս նո՛ց. * և զղ 17
ճանապարհն խաղաղութե՛ն ոչ ծանեան։
* Ո՛չ է երկիւղ այ առաջի աչաց նոցա։ 18
ԲՒ * Գի՛տեմք՝ որ ի՛նչ միանգամ օ՛ 19
րինքն ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինաքն են
ասեն. զի՛ ամ բերան խցցի, և դատա
պարտ լինի՛ համ աշխարհ այ։ * Օ՛ի ՚ի գոր 20

ծոց օրինաց ոչ արդարասցի առ մարմին
առաջի նր. քանզի օրինաքն է գիտուԹի
21 մեղաց: * Բայց արդ՝ առանց օրինացն խակ
արդարուԹիւն աց յայտնեալ է՝ վկայեալ յօ
22 րինաց անաւ՝ և ՚ի մարգարէից: * Պանղի
արդարուԹիւն աց ՚ի հաւատոց անաւ յամ
բիլ յամ հաւատացեալս. և ոչինչ է խտիր:
23 * Պանղի ամենեքեան մեղան. և նուա
24 զեալ են ՚ի փառաց անաւ աց: * Ար
դարանան ձրի նորին շնորհօք ՚ի ձեռն
25 փրկուԹե որ ՚ի քս յն. * զոր յառաջն եդ աձ
՚ի քաւուԹի ՚ի ձեռն հաւատոց արեամբն
նր, ՚ի հանդէս արդարուԹե նր վն Թողու
ԹեաՆ յառաջադոյն մեղացն գործեալոց,
26 * ՚ի ներելն աց՝ ՚ի հանդէս արդարուԹե
նր ՚ի ժամանակի յայսմիկ. զի եղիցի նա
արդար, և արդարացուսցէ զայն՝ որ ՚ի
27 հաւատոցն յսի: * Իսկ արդ՝ պր են պար
ծանքն. արգելան: յորո՞ց օրինաց, ՚ի գոր
ծոց անաո՞. ոչ, այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց:
28 * Պանղի համարիմք հաւատովք արդա
րանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց:
29 * Եթէ հրէից միայն Իցէ աձ՝ և հեԹա
30 նոսաց ոչ. այո՝ և հեԹանոսաց: * Ո՛ի ե
Թէ մի է աձ՝ որ արդարացուսցանէ ըղ
ԹլփատուԹիւնն ՚ի հաւատոց, ապա և
31 զանԹլփատուԹիւնն նովին հաւատովք: * Ա՞րդ՝
զօրէնան ինչ խափանեմք հաւատովքս,
քա՛ւ Իցի. այլ զօրէնան հաստատեմք:

Գ Լ Ը Գ Ի Ա

ԲՋ

1 Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք զգտանելն
աբրահամու նահապետին մերոյ ըստ մարմ-
նոյ։ *2 Զի եթէ աբրահամու գործովք
էր արդարացեալ՝ ունելոյ ունէր պարծա-
նս՝ այլ ոչ առ Աստուած։ *3 Իսկ զինչ ասիցէ
գիր. Հաւատաց աբրահամ Աստուծոյ՝ և հա-
մարեցաւ նմա յարդարութիւն։ *4 Նոցա այնմ
որ գործիցեն, ոչ համարին վարձքն ըստ
շնորհաց՝ այլ ըստ պարտեաց։ *5 Իսկ այ-
նմ որ ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատայցէ
յայն՝ որ արդարացուցանէ զամբարիշտն,
համարին հաւատք նորա յարդարութիւն։ *6 Որպէս
և դաւիթ ասէ զերանութիւն մարդոյ՝ որում
Աստուած համարի արդարութիւն առանց գործոց։
*7 Երանելի որոց թողան անօրէնութիւնք, և
որոց ծածկեցան մեղք իւրեանց։ *8 Երա-
նելոյ է այր՝ որում ոչ համարեսցի տէր
զմեղս նորա։ *9 Արդ՝ երանութիւնս այս ՚ի վե-
րինսն թլփատութենէն է, եթէ ՚ի վերայ ան-
թլփատութեանն. քանզի ասեմք՝ եթէ հա-
մարեցան աբրահամու հաւատքն յարդա-
րութիւն։ *10 Արդ զիա՞րդ համարեցան. մինչ
դեռ ՚ի թլփատութենէն էր եթէ յանթլփ-
փատութե՞ն։ ոչ ՚ի թլփատութենէն, այլ յանթ-
լփատութե՞ն։ *11 Եւ նշանակ առ զթլփա-
տութիւնն, կնիք արդարութե՞ն հաւատոցն՝

12 որ յանէլփատուէ անսի. * զի եղիցի նա
հայր ամ հաւատացելոց, որ յանէլփա-
տուէ անսի լցեն, առ ի համարել և
նց արդարուէի. և հայր էլփատուէ ո-
ջոց ոչ ի էլփատուէ անսի և եթ, այլ
և որոց երթայցեն ընդ հետս անէլփա-
տուէ հաւատոց հօր մերոյ աբրահամու։
13 * Օ՛ի ոչ եթէ օրինաքն են աւետիքն Գ
աբրահամու՝ և զաւակի նր ժառանգ լի-
նել աշխարհի, այլ ի հաւատոյն արդա-
14 րուէ։ * Օ՛ի եթէ որք յօրինացն են, ժա-
ռանգք լցեն. ապա ընդունայն են հա-
15 ւատքն՝ և դատարկ աւետիքն։ * Վ՛ասղի
օրէնքն զբարկուէ գործեն. բայց ուր ոչ
16 են օրէնք՝ և ոչ յանցանք լինէ։ * Վ՛ ա-
նորիկ ի հաւատոյ անսի, զի ըստ շնոր-
հացն լցէ. առ ի լինելոյ հաստատուն ա-
ւետեացն ամ զաւակին. ոչ այնմ միայն՝
որ յօրինաց անսի, այլ և այնմ որ ի հա-
ւատոյն աբրահամու, որ է հայր մեր ա-
17 մենեցուն. * որպ և գրեալ է, թէ հայր
ազգաց բազմաց արարից զքեզ առաջի
ցոյ. որում հաւատաց՝ եթէ կենդանի առ-
նէ զմեռեալս, և կոչէ զգոյն իբրև զգոյ։
18 * Վր յանցոյն յուսով հաւատաց լինել նը-
մա հայր ազգաց բազմաց. որպ և ասա
ցաւն, թէ այնպէս եղիցի զաւակ քո։
19 * Լ՛ւ նա ոչ երկմտեաց ի հաւատոյն.
թէպէտ և հայեցաւ ի մարմին իւր ա-

նուհետև իբրև ՚ի մեռեալ. քանզի զհա-
րիւրամենիւք ուրեմն էր. և ՚ի մեռելոյն
յարգանդին սառայի։ * Բայց յաւետա- 20
ցըն ՚ով ոչ երկմտեաց անհաւատութիւ.
այլ զօրացաւ հաւատովք, ետ փառս ՚ով.
* և հաստատեցաւ ՚ի միտս իւր, եթէ որ 21
խոստացաւն՝ կարող է առնել։ * Վ՚ր որոյ 22
համարեցաւ նմա յարդարութիւ։ * Ա՚յդ՝ զի 23
գրեցաւն, ոչ եթէ վ՚ն նր՝ միայն՝ եթէ հա-
մարեցաւ նմա. * այլ և վ՚ն մեր՝ որոյ հա- 24
մարելոց է. որք հաւատամք յայն՝ որ յա-
րոյցն զ՚ն զ՚ներ մեր ՚ի մեռելոց. * որ մատ- 25
նեցաւ վ՚ն յանցանաց մերոց. և յարեաւ
վասն զմեղ արդարացուցանելոյ։

Գ԰Լ. Ե.

Ա՚յսուհետև արդարացեալք ՚ի հա- 1
ւատոց անտի, խաղաղութի՛ կալցուք առ
Ա՚ծ ՚ի ՏԵՌՆ ՄԵՐոյ Յ՚Ի՝ քՆ՚Ի. * որով և 2
զ՚ննծայութի՛ ընկալաք հաւատովք ՚ի շնորհս
յայսոսիկ՝ յորում՝ կամք, և պարծիմք յու-
սով փառացն ՚ով։ * Ա՚յլ ոչ այսչափ միայն, 3
այլ և պարծիմք ևս ՚ի նեղութիս մեր. քան-
զի գիտեմք, եթէ նեղութի՛ զհամբերութի 4
գործեն, * համբերութի՛ զհանդէս, հան- 5
դէս զյոյս. * յոյս՝ ոչ երբեք ամաչեցու-
ցանէ. զի սէրն ՚ով սփռեալ է ՚ի սիրտս
մեր, ՚ի ՏԵՌՆ Հոգւոյն սրբոյ՝ որ տուաւ

6 մեզ։ * Օ՛ի մինչդեռ տկարն էաք՝ քո՛ւ ա՛ն
մեր ՚ի ժամանակի ՚ի վե՛ր ամբարշտաց մե-
7 ռաւ։ * Օ՛ի վա՛ղ արդարոյ հազի՛ւ ոք մե-
ռանիցի. այլ վա՛ղ բարւոյ Թերևս համարձ-
8 ձակիցի ոք մեռանել։ * Յայտնեաց ա՛ծ
զսէրն իւր ՚ի մեզ. զի մինչդեռ մեղաւորք
9 քրիստոս էաք, * քո՛ւ վա՛ղ մեր մեռաւ. որչափ
ևս առաւե՛լ յարդարանալս մերում այժմ
միկ արեամբն նո՛ր՝ ապրեցուա՛ք նովաւ ՚ի
10 բարկութե՛ն անտի։ * Օ՛ի եթէ մինչ Թշնա-
միքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ ա՛ծ մահ ո-
ւսամբ որդւոյ նո՛ր. որչափ ևս առաւե՛լ ՚ի
հաշտեալս մերում՝ ապրեցուա՛ք կենաքն նո-
11 րա։ * Ո՛չ այսչափ միայն. այլ և պարծիմք
ևս յա՛ծ ՚ի տէրն մե՛ր մեր յիսո՛ւս քրիստո՛ս.
որով ևս զհաշտութի՛ւնն իսկ ընկալաք։

12 * Օ՛ի որպէս ՚ի միո՛ւմէ մարդոյ մեղք գա՛ն
յաշխարհ մա՛ւն՝ և ՚ի մեղացն անտի մահ.
և այնպէս յա՛մ մարդկա՛յ տարածեցաւ մա՛հ՝
13 որով ամենեքե՛ան մեղան։ * Ո՛րանգի մինչեւ
յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի. բայց մե՛ղք
14 ոչ համարին, ուր օրէնք ոչ լինի։ * Ա՛յլ
թագաւորեաց մահ յադամայ մինչև ցմո՛ւսէս՝ և ՚ի վե՛ր չմեղանացելոցն, ըստ նո՛ւ
մանուա՛ն յանցաւածոցն ադամայ. որ է օ՛ր
15 բրնաւոր հանդերձելոցն։ * Ա՛յլ ոչ որպէս
յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն. զի եթէ
միոյն յանցանօք բազո՛ւմք մեռան, որչափ
ևս առաւե՛լ շնորհքն աստուա՛ծոյ և պար-

գեւքն՝ ընդհօք միոյն մարդոյ յիսուսի քրիստոսի՝ ի բազումս առաւելեալ։ * Այլ ոչ 16
ա՛ռ՝ ի միոջէ յանցուցելոյն պարգեւքս. զի դատաստանն՝ ի միոջէ յանցուածոյ անսի՝ ի դատապարտութի՛ւն. այլ շնորհքն՝ ի բազմաց յանցուածոցն յարդարութի՛ւն։ * Զի եթէ 17
ի միոջէ յանցանաց մահ թագաւորեաց միոյն, որչափ ևս առաւել որք զառաւելութի՛ւն շնորհաց և զպարգեւաց արդարութեն առնուցուն, կենօք թագաւորեսցեն՝ ի ձեռն միոյն յի՛սի քրիստոսի։ * Այսպա ուրեմն՝ որպէս միոյն յանցանօք յամ՛ մարդիկ դատապարտութի՛ւն, նոյնպէս և միոյն արդարութե՛ամբ՝ յամ՛ մարդիկ արդարութի՛ւն կենաց։ * Զի որպէս անհնազանդութե՛ամբ միոյն մարդոյ՝ մեղաւորք բազումք եղեն. նոյնպէս և հնազանդութե՛ամբ միոյն, արդարք բազումք եղիցին։ * Օրէնքն՝ ի ներքս 20
անկան, զի յանցանքն բազմասցին. զի ուր առաւել եղեն մեղքն, առաւել եւս յաւելան շնորհքն։ * Զի որպէս թագաւորեսյին մեղքն՝ ի մահու անդ, նոյնպէս և շնորհքն թագաւորեսցեն արդարութե՛ամբ՝ ի կեանան յաւիտենից՝ ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ։

ԳԼ. Ը.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք, յաձախեա 1

յո՞ք ՚ի մեղան՝ զի չնորհքն բազմասցին ։
2 * Ոչ։ մեռա՛ք մեռաք մեղացն , զիա՞րդ
3 տակաւին ՚ի նմին կեցցեմք ։ * Կամ ոչ
գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտեցաք ՚ի քս
4 յս՝ ՚ի մահ անդր նր՛ մկրտեցաք ։ * Թա՛
զեցաք ընդ նմին մկրտութեն ՚ի մահ . զի
որպ յարեաւ քս ՚ի մեռելոց փառաւք հօր ,
նոյնպէս և մեք ՚ի նորոգութիւն կենաց չքո
5 ջեսցուք ։ * Զի եթէ տնկակից եղեաք
նմանութե մահու նր՛ . այլ և յարութե նր՛
6 լինիցիմք ։ * Զայս գիտասջիք՝ զի հին մարդ
դն մեր խաչակից եղեւ նր՛ , զի խափա
նեսցի մարմին մեղացն , մի՛ և ծառայել
7 մեզ մեղացն ։ * Զի որ մեռանին՝ արդա
8 րացեալ է ՚ի մեղաց անտի ։ * Իսկ եթէ
մեռաք ընդ քսի , հաւատամք՝ թէ և կեց
9 ցուք ընդ նմա ։ * Գիտեմք՝ եթէ քս յա
րուցեալ է ՚ի մեռելոց . այսուհետև ոչ
10 մեռանի , և մահ նմա ոչ և սիրէ ։ * Զի
որ մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ ,
և որ կենդանին է՝ կենդանի է աստու
11 ծոյ ։ * Նոյնպէ և դուք համարեսջիք զան
ձինս մեռեալս մեղացն , և կենդանիս աց
՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր ։
12 * Մի՛ այսուհետև թագաւորեսցեն ԴԿ
մեղք ՚ի մահկանացու մարմնին ձեր հնա
13 զանդել ցանկութե՛ նր՛ ։ * Եւ մի՛ պատ
րաստէք զանդամս ձեր զէն անիրաւու
թեան մեղացն , այլ պատրաստեցէք զան

ձինս ձեր այ՝ ոչ ի մեռելոց ի կենդանիս .
և զանդամս ձեր զէն արդարուեն այ : * Օ՛ի
մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն . քանզի ոչ էք 14
ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք : * Իսկ արդ՝
զիա՞րդ , մեղիցո՞ւք՝ զի չեմք ընդ օրինօք 15
այլ ընդ շնորհօք . քա՛ւ լեցի : * Ո՞չ գի՛
տէք՝ թէ որում պատրաստէք զանձինս 16
ձեր ծառայս ի հնազանդուել , ծառայէք ,
որում հնազանդիքն , եթէ մեղաց՝ ի մահ ,
և եթէ ի հնազանդութիւն արդարուե՛ ի
կեանս : * Այլ շնորհ՛ս այ . զի էիք ծառայք 17
մեղաց՝ հնազանդեցայք ի սրտէ՝ որում ա
ւանդեցայք յառակ վարդապետութեան : 18
* Արդ՝ աղատացեալք ի մեղաց՝ ծառայե
ցէք արդարուե՛ : * Մարդկօրէն ասեմ վի՛ 19
տկարութե՛ մարմնոյ ձերոյ . զի ո՛չ պատ
րաստեցիք զանդամս ձեր ծառայս պղծուե՛
և անօրէնուե՛ յանօրէնուե՛ . նոյնպէս և
այժմ պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծա
ռայս արդարուե՛ ի սրբուե՛ : * Օ՛ի մինչ 20
ծառայքն էիք մեղաց՝ ազատացեալ էիք
յարդարութէ՛ն : * Իսկ արդ՝ զի՞նչ պտուղ 21
ունէիք յայնժամ , որովք այժմդ զամօթի
հարեալ էք . զի վախճան նո՛ մահ է : * Ն՛այց
արդ ազատացեալք ի մեղացն՝ և ծառայ 22
եալք այ՝ ունիք զպտուղ ձեր ի սրբուի՛ ,
և վախճան նորա կեանք յաւիտենից : * Օ՛ի
թոշակն մեղաց մահ է . այլ շնորհքն այ 23
կեանք յաւիտենից ի քո՛ տե՛ ի տէր մեր :

Գ Լ. Լ.

1 Լեթէ ոչ գիտէք եղբարք, զի ընդ գի-
ՏԳ
տունս օրինացս խօսիմ. զի օրէնք տիրեն
մարդոյ՝ որչափ ժամանակս կենդանի է
2 ցէ։ * Կանդղ կին առնակին՝ ի կենդանի
այր իւր կապեալ կայ օրինօք. իսկ եթէ
մեռցի այրն, արձակեալ է յօրինացս առն։
3 * Ապա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն,
շուն կոչի՝ եթէ լինիցի առն այլումն։ և
եթէ մեռցի այրն՝ ազատ է յօրինացն,
չհամարեալ շուն՝ եթէ լինիցի առն այ-
4 լումն։ * Այսուհետեւ և դուք եղբարք՝
մեռայք օրինացն մարմնովն քրիստոսի. լինել
այլումն որ ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի
5 պտղաբերը լիցուք Աստուծոյ։ * Կանդղ մինչ էա-
քըն մարմնով, կարիք մեղացն՝ որ օրինօքն
էին՝ զօրանային յանդամս մեր, առ ի
6 պտղաբերը առնելոյ զմեզ մահու։ * Բայց
այժմ դատարկացաք յօրինացն անտի. քանզ
զի մեռաք այնմիկ՝ որով բռնեալն էաք,
առ ի ծառայել մեզ նորոգութիւն հոգւոյն՝
7 և ոչ հնութիւն գրոյն։ * Իսկ արդ զի՞նչ ա-
սեմք. օրէնքն մե՞ղք իցեն, քաւ լիցի։ այլ
զմեզս ոչ գիտէի, եթէ ոչ օրինօք. և զըզ
յանկուճի ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինացն
8 էր ասացեալ՝ մի՛ յանկանայցես։ * Պատ-
ճառս առեալ մեղքն պատուիրանաւն, և

գործեցին յիս զայդ կանկուճի, զի առանց
օրինացն մեղաւալ էին։ * Այլ ես 9
առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի.
այլ իբրև եհաս յիս պատուիրանն, մեղքն
կենդանացան. * և ես մեռայ. և գտաւ 10
ինձ պատուիրանն՝ որ ՚ի կեանն էր, նոյն
՚ի մահ։ * Օ՚ի մեղացն պատճառս առեալ 11
պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս, և նո-
վին սպանին։
Դ.Ջ * Այսուհետեւ օրէնք սուրբ են՝ և 12
պատուիրանն սուրբ և արդար և բարե-
բար։ * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մահ եղեւ. 13
քա՛ւ լեցի. այլ մեղքն. զի երեւեսցին
մեղքն բարեաւն գործել ինձ զմահ.
զի եղիցին ըստ առաւելութե՛ մեղքն մե-
ղաւոր ՚ի ձեռն պատուիրանին։ * Գի՛տ 14
առեմք՝ զի օրէնքն հոգեւոր են. այլ ես
մարմնաւոր եմ, ընդ մեղօք վաճառեալ։
* Օ՚ի զոր գործեմն ոչ գիտեմ, ոչ եթէ 15
զոր կամիմն՝ զայն առնեմ, այլ զոր ատե-
մըն՝ զայն գործեմ։ * Այլ եթէ զոր ոչն 16
կամիմ՝ զայն առնեմ, վկայեմ օրինացն՝
եթէ բարւոք են։ * Այլ արդ՝ ոչ եթէ 17
ես գործեմ զայն, այլ բնակեալ յիս մեղ-
քըն։ * Գիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս, 18
այսինքն ՚ի մարմնի իմում, բարի չինչ.
զի կամքն առաջի կան լինձ. և առ-
նել զբարին ոչ։ * Օ՚ի ոչ եթէ՝ զոր 19
կամիմ զբարին՝ առնեմ, այլ զոր ոչն կա-

20 միմ զչարն . զայն գործեմ : * Ա՛պա եթէ
զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ, ոչ եւս ես
առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ յիս մեղքն :
21 * Ես արդ՝ գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ
կամիցին առնել յիս զբարին . և ինձ չարն
22 առաջի կայ : * Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն
23 ՚ի ըստ ներքինն մարդոյն . * բայց տեսա-
նեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, զինեալ հա-
կառակ օրինաց մտացս իմոց . և գերեալ
զիս օրինաքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ :
24 * Ա՛յր մի տառապեալ եմ ես ՚ի ապրե-
ցուսցէ զիս ՚ի մարմնոյ մահու սորա :
25 * Ա՛յլ շնորհքն ՚ի Տեառն յիսուսի քրիս-
տոսի տեառն մերոյ :
26 * Ա՛պա ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք իմովք ~~եկ~~
ծառայեմ օրինացն աստուծոյ . և մարմ-
նով օրինացն մեղաց :

ԳԼՈՒԽ Ը:

1 ԹՒ այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատապար-
2 տութի է այնոցիկ՝ որ ՚ի քրիստոս : * Օ՛ի օ-
րէնք հոգւոյն կենաց ՚ի քրիստոս ազատեցին
3 զիս յօրինաց մեղացն և մահու : * Օ՛ի որ
անհնարելին էր օրինացն՝ որով տկարանայր
մարմնով . Աստ զորդին իւր առաքեաց ՚ի
նմանութի մարմնոյ մեղաց՝ և վն մեղաց ,
և դատապարտեաց զմեղս ՚ի մարմնի անդ
4 * զի արդարութի օրինացն կատարեսցի ՚ի մեզ ,

որք ոչ ըստ մարմնոյ գնայցեմք՝ այլ ըստ
հոգւոյն։ *Օ՛ի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմար- 5
մնոյն խորհին, և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգ-
ւոյն։ *Օ՛ի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է, և 6
խորհուրդ հոգւոյն կեանք և խաղաղութի։
*Վասնզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամութի 7
է յԱՍՏ՝ զի օրինացն ՅՈՎ ոչ հնազանդի. նաև
կարէ իսկ ոչ։ *Օ՛ի որ մարմնովին են, ՅՈՎ 8
հաճոյ լինել ոչ կարեն։ *Ւսայց դուք ոչ 9
էք մարմնով՝ այլ հոգւով, եթէ իսկ հո-
գին ՅՈՎ ՚ի ձեզ բնակեալ. ապա եթէ ոք
զհոգի քրիստոսի ոչ ունի, սա չէ նորա։ *Իսկ ե- 10
թէ քրիստոս ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ
է վասն մեղացն, և հոգին կենդանի է վասն
արդարութե։ *Ւթէ հոգի այնորիկ՝ որ յա- 11
րոյց զՅՍՈՒՍ ՚ի մեռելոց, բնակեալ է ՚ի ձեզ.
ապա և որ յարոյց զՅՍՈՒՍ քրիստոս ՚ի մեռելոց՝ կեն-
դանացուսցէ զմահկանացու մարմինս ձեր
վասն բնակեալ հոգւոյնն իւրոյ ՚ի ձեզ։
*Ւսուհետեւ եղբարք պարտապան 12
եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ։
*Օ՛ի թէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանիլ 13
լոց էք. իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմ
նոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք։ *Օ՛ի որ հոգ- 14
ւովն ՅՈՎ վարին, նոքա են որդիք ՅՈՎ։ *Օ՛ի 15
ոչ առիք զհոգին ծառայութե միւսանգամ
յերկիւղ, այլ առիք զհոգին որդեգրու-
թեան. որով աղաչեմք աբբայ, հայր։
*Ւնքն հոգին վկայէ հոգւոյս մերում, 16

17 եթէ եմք որդիք ՚ի : * Իւ եթէ որդիք ,
ապա և ժառանգք . ժառանգք ՚ի և ժա-
ռանգակիցք քրիստի . եթէ չարչարանացն կըր-
ցորդք լինիմք , և փառացն հաղորդ լի-
18 նելոց եմք : * Կնձ այսպէս թուի եթէ
ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց են
19 ՚ի մեզ : * Օ՚ի ակնկալուԹի արարածոց՝
20 յայտնուԹե որդւոցն ՚ի սպասէ : Օ՚ի ընդ-
դունայնուԹե արարածք հնազանդեցան ,
ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ վե՛ն այնորիկ՝ որ
21 հնազանդեցոյցն յոյսով . * զի և ինքեանք
իսկ արարածքն ազատեսցին ՚ի ծառայու-
Թե ապականուԹե՝ յազատուԹի փառաց
22 որդւոցն ՚ի : * Գիտեմք , եթէ
ամ՛ արարածք հեծեծն և երկնեն միանգեր
23 ցայժմ : * Իւ ոչ այսչափ միայն . այլև մեք
իսկ՝ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք անձամբ
յանձինս մեր հեծեծեմք՝ որդեգրուԹե ա-
կընկալեալ փրկուԹեան մարմնոյ մերոյ :
24 * Օ՚ի յուսով ապրեցաք . այլ յոյս տեսա-
նելի՝ չէ յոյս . զի զոր տեսանէ ոք՝ զի՞
25 եւս յուսայ : * Ապա Թէ զոր ոչն տեսա-
նեմք՝ յուսամք , համբերուԹեամբ ակն
26 ունիմք : * Նմանպէս և հոգին ՚ի Թիկուա-
նս հասանէ տկարուԹեան մերում . զի
զոր կամքն չաղօԹս՝ որպէս արժան է
ցե՛ ոչ գիտեմք . այլ ինքնին հոգին բա-
րեխօս լինի ՚ի հեծուԹիւնս անմուռնչս :

* Ասաց որ քննեն զսիրտս՝ գիտէ զինչ խոր- 27
հուրդ է հոգւոյն. զի ըստ այ բարեխօ-
սէ վասն սրբոց: * Ասաց գիտեմք՝ եթէ սրտի 28
սիրենն զԱծ՝ յամի գործակից լինի ի բա-
րիս՝ որք հրաւիրեալքն կոչեցան: * Զի 29
զորս յառաջն ճանաչէր՝ յառաջագոյն և
հրաւիրեաց կերպարանակից լինել պատ-
կերի որդւոյն իւրոյ. զի եղիցի նա անդ-
րանիկ ի մէջ եղբարց բազմաց: * Զոր զա- 30
րըս յառաջագոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին և
կոչեաց. և զորս կոչեացն, զնոսին և ար-
դարացոյց. և զորս արդարացոյցն, զնո-
սին և փառաւորս արար: * Զի արդ զինչ 31
ասեմք առ այս. եթէ Ած ի մեր կայ՝ ո՞վ
իւիկ մեր հակառակ: * Որ չիւր որդին 32
ոչ խնայեաց, այլ վասն մեր ամենեցուն մատ-
նեաց. զնա. զիա՞րդ ոչ նովաւ հանդերձ
զամ շնորհիցէ մեզ: * Ո՞վ իւիկ որ մեզադ- 33
դիր լինիցի ընտրելոց այ. Ած է որ ար-
դարացուցանէ, * իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դա- 34
տապարտ առնիցէ: Քն յն՝ որ մեռաւն,
մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է. և է
ընդ աջմէ այ, որ և բարեխօս իսկ է վասն
մեր: * Զի՞ զմեզ զիտէ ի սիրոյն 35
քնի, նեղութի՞ թէ անձկութի՞ թէ հա-
լածանք՝ թէ սով՝ թէ մերկութիւն՝ թէ
վիշաք՝ թէ սուր. * որպ և գրեալ է. վասն 36
քո մեռանիմք զօրհասապաղ, համարեցաք
իբրև զոչխար ի սպանդ: * Այլ յայսմ 37

ամի՝ առաւել յաղթեմք նովաւ՝ որ սի-
38 րեացն զմեզ : * Վասնզի հաստատեալ եմ,
եթէ՝ ոչ մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտա-
կըք և ոչ իշխանութիւնք , և ոչ որ կանս
և ոչ հանդերձեալքն , և ոչ զօրութիւնք ,
39 * և ոչ բարձրութի՛ւն և ոչ խորութի՛ւն , և ոչ
այլ ինչ արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ ՚ի
սիրոյ անտի աստուծոյ , որ ՚ի քրիստոս յի-
սուս ՚ի տէր մեր :

Գ Ի . Թ .

1 Ճշմարտութի՛ւն ասեմ ՚ի քո՛ն և ոչ ստեմ , ես
2 վկայեն ինձ միտք իմ ՚ի հոգի սուրբ . * զի
արտմուտի՛ւն է ինձ յոյժ և անպակաս ցաւք
3 սրտի իմոյ : * Օ՛ ի ուխտիւք խնդրէի ես
իսկ ինքնին նզով լինել ՚ի քո՛ն , վասն եղ-
բարցդ իմոց և ազգականաց ըստ մարմնոյ ,
4 * որ են իսրայէլացիք . որոց որդեգրուի՛ն
և փառքն և կտակարանքն և օրէնադրու-
5 թիւնն և պաշտօնն և աւետիքն , * որոց
հարքն , յորոց և քո՛ն ըստ մարմնոյն , որ է
՚ի վե՛ր ամենեցուն Աստ օրհնեալ յաւիտեա-
6 նըս . ամէն : * Այլ ոչ է մարթ՝ եթէ անկ
կած լինիցի բանն Աստ . զի ոչ ամենեքեան՝
որ յիսրայէլէն են , նոքա իսրայէլեանք ի-
7 ցեն . * և ոչ որ զաւակն աբրահամու են՝
ամենեքեան որդիք իցեն . այլ ի հասկաւ
8 կոչեցի քեզ զաւակ : * Այսինքն՝ ոչ եթէ

որ որդիք մարմնոյն են, են որդիք ոգ.
պլ որդիք աւետեացն համարին ՚ի զա-
ւակ: * Քանզի աւետեաց իսկ է բանս 9
այս, եթէ ՚ի ժամանակի յայսմիկ եկից՝ և
եղիցի որդի սառայի: * Ոչ այնչափ մի- 10
այն՝ այլ և ՚ի հռեբեկայ ՚ի միոջէ անկողն
նոյ սահակայ հօր մերոյ: * Ո՛չ ի մինչեւ- 11
ծնեալ էին, և մինչեւ բարի ինչ՝ կամ
չար գործեալ էին: զի բաս ընտրութեանն
առաջադրութիւն ոգ հաստատեսցի. * ոչ ՚ի 12
գործոց՝ այլ յայնմանէ որ կոչեացն՝ ասա
ցաւ նմա. Թէ երէցն կրասերոյն ծառա- 13
յեսցէ. ոպ և գրեալ է, Թէ զյակովբ սի-
րեցի, և զեսաւ ատեցի: Իսկ արդ՝ զինչ 14
ասեմք. միթէ անիրաւութիւն իցէ ոգ.
քաւ լեցի: * Ո՛չ ի մովսէսի ասէ. ողորմե- 15
ցայց՝ որում ողորմեցայցին, և գթացայց՝
յորս գթացայցին: * Ապա ոչ բաս այնմ 16
ինչ է՝ որ կամիցին, և ոչ բաս այնմ՝ որ
ընթանայէ. այլ բաս ոգ՝ որ ողորմին:
եզ * Քանզի ասէ գիր ցփարաւոն. Թէ վա- 17
այնորիկ գործեցի զքեզ, զի ՚ի քեզ ցու-
ցից զզօրութիւն իմ, և պատմեսցի անուն
իմ ընդ ամ երկիր: * Ապա ուրեմն՝ ում 18
կամի ողորմի, և ում կամի՝ խստանայ:
* Իսկ արդ՝ ասիցես, Թէ մեղ ևս զի դըժ- 19
նէ՝ զի կամացդ նո՛ր ոչ ոք կայ հակառակ:
* Իսկ արդ՝ դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատաս- 20
խանի տաս ոգ: միթէ ասիցէ՞ ստեղծուա-

ծըն ցատեղծիչն՝ թէ ընդէ՞ր այդպէս ա-
21 բարեր գնա : * Իսկ թէ ո՞չ ուներկի իշխանու-
թի բըռատն կաւոյն , ի նմին զանգուածոյ
առնել անօթ՝ զոմն ի պատիւ և զոմն յա-
22 նարգանս : * Ապա եթէ կամէր ած ցու-
ցանել զբարկութի , և յայտնի առնել զզո-
րութիւն իւր . որ համբերէն բազում երկ-
կայնմտութիւք անօթոյն բարկութե՝ պատ-
23 րաստելոյն ի կորուստ : * Օ՞ի յայտնի ա-
րասցէ զմեծութի փառաց իւրոց ի վե՞ր
նօթոյն ողորմութե , զոր պատրաստեաց
24 ի փառս : * Զոր և կոչեաց զմեզ , ոչ մի-
25 այն ի հրէից՝ այլև ի հեթանոսաց . * ոյ՞
և յովսէէ ասէ . կոչեցից՝ զոր ոչ ժողո-
վուրդն իմ , ժողովուրդ ինձ , և զչսիրե-
ցեալն՝ սիրեցեալ , և զողորմեալն՝ ողոր-
26 մեալ : * Այլ եղիցի ի տեղւոջ յորում ա-
սացաւ նո՞ց՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք ,
անդ կոչեսցին նոքա որդիք ած կենդան-
27 ւոյ : * Եսայի աղաղակէ վե՞ր իսրայէլ . եթէ ի-
ցէ թիւ որդւոցն իսրայէլի իբրև զաւազ ծո-
28 վու՝ սակաւ ինչ միացորդք միասցեն : Օ՞ի
բան մի հակիրճ և համառօտ արդարու-
թեամբ . զբանն հակիրճ արասցէ տէր ի
29 վերայ երկրի : * Այլ ոյ՞ ասէ եսայի . թէ
ոչ տեառն զօրութեանց թողեալ էր մեզ
զաւակ , իբրև զսոդոմ լինեաք՝ և գոմո-
րայ նմանեաք :
30 * Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հեթա-

նոսք՝ որ ոչ երթային զհետ արդարութեանն
հասին արդարութեանն, այնմ արդարութեանն
որ ի հաւատոց անտի։ * Այլ ինքն երթայր 31
զհետ օրինացն արդարութեան և յօրէնս ար-
գարութեանն ոչ ժամանեաց։ * Ընդէր. զի 32
ոչ ի հաւատոց՝ այլ իբրև ի գործոց օրէն
նայ. քանզի գթեցին նմա առ վիմին գայ-
թագղուեր. * ոտն և գրեալ է. ահա եսիկ 33
դնեմ ի սիօն քար գայթագղուեր և վէմ
գլորման. և ամենայն որ հաւատասցէ ի
նա՝ մի ամաչեսցէ։

Գ Լ. ԻԱ։

Եղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ 1
ած, վասն նոցա են ի փրկութիւն։ * Քանզի 2
վկայեմ նմա՝ թէ զնախանձն ած ունին, այլ
ոչ գիտութիւն։ * Զի տգէտ են ած արդա- 3
րութեան, և զիւրեանցն խնդրեն կացուցա-
նել. զի արդարութեան ած ոչ հնազանդե-
ցան։ * Քանզի կատարած օրինացն քրս է՝ 4
յարդարութիւն ամ հաւատացելոյ։
Զի * Այսպէս գրէ զարդարութենէն, որ յօրի- 5
նաց անտի է. թէ արասցէ զայն մարդ՝
կեցցէ նովքն։ * Իսկ զհաւատոցն արդա- 6
րութէ այսպէս ասէ. մի ասիցես ի սրտի
քումմ, ով իջանիցէ յերկինս, այսինքն է՝
զքրս ի վար ածանել. * կամ ով իջանիցէ յան- 7
գունդս, այսինքն է՝ զքրս հանել ի մե-

8 ուելոց ։ *Ա՛յլ զինչ ասէ գիր. մերձ է
բանն ի բերան քո՝ և ի սրտի քում է.
այսինքն է՝ բանն հաւատոյ զոր քարո-
9 զեմք ։ *Զի եթէ խոստովանեսցես բե-
րանով քով տէր զյի. և հաւատասցես ի
սրտի քում, թէ ած յարոյց զնա ի մեռե-
10 լոց, կեցցես ։ *Զի սրտիւ հաւատայ
յարդարութիւն, և բերանով խոստովանիք
11 ի փրկուի ։ *Գրանդի ասէ գիր. ամենայն՝
որ հաւատասցէ ի նա, մի ամաչեսցէ ։
12 *Զի ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի.
քանզի նոյն տէր է ամենեցուն, բաւական
13 յամենեսին՝ զոր կարդան առ նա ։ *Զի
ամ՝ որ կարդասցէ զանուն տեն՝ կեցցէ ։
14 *Իսկ զինքդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւա-
տացին. կամ զինքդ հաւատասցեն՝ ո-
րոմ ոչ լուան. կամ զինքդ լուիցեն ա-
15 ռանց ուրուք քարոզելոյ. *կամ զինքդ
քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին. որպ
և գրեալ է. իբրեւ զի գեղեցիկ են ոտք
աւետարանչացն խաղաղուե և աւետա-
16 բանչացն բարուե ։ *Ա՛յլ ոչ ամենեքեան
հնազանդ եղեն աւետարանին. եսայի ա
զաղաւակ. տէր՝ ո հաւատաց լոյց մերում ։
17 *Ա՛պա ուրեմն հաւատք ի լսելոյ են, և
լուր ի բանէն քրիստոսի ։ վ.ջ
18 *Ա՛յլ ասեմ, միթէ ոչ լուան. մանա-
ւանդ՝ զի ընդ ամ երկիր ել բարբառ նոց,
19 և ընդ ծագս տիեզերաց խօսք նոց ։ *Ա՛յլ

ասեմ, մինչեւ ինչ լուսաւ . նախ մովսէս
ասէ , ես նահանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժո-
ղովրդեամբ , և ազգաւ անմտաւ զկնե-
ցուցից զձեզ : *Իսպ եսայի համարձակ 20
կի իսկ՝ և ասէ . գտայ այնոցիկ՝ որ զիս
ոչ խնդրէին . յայտնի եղէ այնոցիկ՝ որ զիս
նէն ոչ հարցանէին : *Ընդ առ ինձ ասէ . 21
զօր ամ ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ
անհաւատ՝ և հակառակող :

ԳԼՒԽ ԺԱ.

ՀԱ Իսկ արդ ասեմ, միթէ մերժեաց Աստ 1
ժողովուրդ իւր . քաւ լիցի . քանզի և ես
իսրայէլացի եմ, ի զաւակէ աբրահամու
յազգէ բենիամինի : *Ոչ մերժեաց Աստ 2
ժողովուրդ իւր , զոր յառաջն ծանեաւ .
թէ ոչ գիտէք յեղիա զինչ ասէ գիր . որ
պէս ամբաստան լինի ցիսրայէլ : *Տէր՝ 3
զմարգարէս քո կոտորեցին , և զսեղանս
քո կործանեցին . ես մնացի միայն , և
խնդրեն զանձն իմ : *Այլ զինչ ասէ նմա 4
պատասխանին . թողի ինձ ասէ՝ եօթն հա-
զար այր , որ ոչ կրկնեցին ծունր բահա-
ղու : *Այսպէս և յայսմ ժամանակի մն 5
նացորդք՝ ըստ ընտրութեանն շնորհացն եղեն :
*Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ ևս ի գործոց . ա- 6
պա թէ ոչ՝ շնորհքն՝ ոչ եւս շնորհք լի-
նին : *Իսկ արդ՝ զոր խնդրէին իսկ, այնմ 7

ոչ եհաս . քայց ընտրուեն եհաս . և այլ
8 քըն կուբացան . *որպ և գրեալ է . եա
նիչ ձծ հոգի յիմարութե . աչա՝ որովք ոչ
տեսանիցեն , և ականջս՝ որովք ոչ լսեւ-
9 ցեն , մինչև ցայսօր ժամանակի : *Յր գա-
ւիթ ասէ . եղիցին սեղանք նիչ յորոգայթ
և ՚ի յորս և ՚ի գայթագղութե՝ և ՚ի հա-
10 տուցումն նոցին : *Խաւարեսցին աչք նիչ
զի մի տեսցեն . և զթիկունս նիչ հանապ-
11 պազ կորացո : *Խոկ արդ ասեմ , միթէ վը-
պիտրիկ յանկեան՝ զի կործանեսցին . քա-
լեցի : այլ նոցա յանցանօքն փրկութե հե-
12 թանոսաց . զի նախանձ արկցէ : *Խոկ ե-
թէ յանցանքն նիչ մեծութե աշխարհի , և
պարտութեն նիչ մեծութիւն հեթանոսաց .
որչափ ևս առաւել լրութիւն նոցա :
13 *Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորչափ էկ
ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ ,
14 զպաշտօնն իմ փառաւորս առնեմ : *զի թե-
րևս նախանձ արկից նիչ մարմնով իմով՝ և
15 ապրեցուցից զոմանս ՚ի նոցանէ : *Օ ՚ի ե-
թէ մերժումն նիչ հաշտութե աշխարհի է .
իսկ ընդունելութեն զինչ իցէ , եթէ ոչ
16 կենդանութե ՚ի մեռելոց : *Խոկ եթէ ա-
կիզքն սուրբ է՝ և զանկուածն . և եթէ ար-
17 մատն՝ ապա և ոստքն : *Եթէ յոստոց ան-
տի ոմանք փշրեցան , և դու որ ձիթե-
նիդ վայրենի էիր՝ պատուաստեցար ՚ի նա ,
և բաժանորդ եղեր արմատոյն՝ և պա-

բաժանեցէ ձիթենւոյն, *մի պարծիր առ 18
ոտառվքն. ապա եթէ պարծիցիս՝ ոչ եթէ
դու զարմատն ի վեր ունիս, այլ արմատն
զքեզ: *Խակ արդ՝ ասիցես, ոստքն փշրե- 19
ցան՝ զի ես պատուաստեցայց: *Լաւ ըս- 20
է՝ անհաւատութքն փշրեցան, և դու հա-
ւատովք հաստատեցար. մի հպարտանար՝
այլ երկիւղ: *Ո՛չ թէ ած ի բուն ոստան 21
ոչ խնայեաց, գուցէ երբէք և ի քեզ ոչ
խնայիցէ: *Լո՛ւր՝ տես զքաղցրութիւն և 22
զսաստկութիւն այ. ի վե՛ր կործանելոցն սաստ
կութիւն, և ի վե՛ր քո քաղցրութիւն այ, եթէ
կացցես ի նմին քաղցրութեանդ. ապա թէ ոչ՝
և դու կոճոպեացիս: *Լ՚ոչ նոքա եթէ ոչ 23
ի նմին անհաւատութեանն կացցեն, պատ-
ուաստեացին. զի կարող է ած միւսանգ-
դամ պատուաստել զնոսա: *Ո՛չ եթէ դու 24
ի բուն ի վայրենի ձիթենւոյ անտի հա-
տար՝ և յանբուն ի բարի ձիթենւոջն
պատուաստեցար, ո՛րչափ ևս առաւել նո՛ք՝
որ բունքն իսկ են՝ պատուաստեացին յիւ-
րեանց ձիթենւոջն:

*Ո՛չ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք ի- 25
ցէք խորհրդոյս այսմիկ, զի մի յանձինս
ձեր իցէք իմաստունք. զի կուրութի փորը
ի շատ եղև Իսրայէլի. մինչև լրումն հեթա-
նոսաց մտցէ, *և ապա ամ իսրայէլ կեց- 26
ցէ. որպէս և գրեալ է. եկեսցէ ի սիովնէ
փրկիչ՝ և դարձուսցէ զամբարշտութիւնն

27 ի յակովբայ : * Լ՚ս այս նոցա՝ որ յինէն
28 ուխտ , յորժամ բարձից զմեղս նոցա : * Լ՚ստ
աւետարանիս Թշնամիք են վե՛ր ձեր , ըստ
29 ընտրուեն սիրելիք վե՛ր հարցն : * Յանդի
30 անդեղջ են հնորհք՝ և կոչումն աՀ : * Օ՚ի
ոմն և դուք երբեմն ապստամբ եկիք յաՀ՝
և արդ ողորմութի գտիք առ նա՛ ապստամբ
31 բութեն , * նոյնպէս և նոքա այժմ ապըս-
տամբ եղեն առ ձեր՛ով ողորմութիդ , զի և
32 նո՛ք ողորմութի գտցեն : * Յանդի արգել ած
զամենեսին յանհաւանութե՛ , զի ամենե-
33 ցուն ողորմեսցի : * Ով խորք մեծութե՛
և իմաստուե՛ և գիտուե՛ն աՀ . ո՛րպէս զի
առանց քննելոյ են դատաստանք նո՛ր , և
առանց գննելոյ են ճանապարհք նորա :
34 * Օ՚ի ո՛վ գիտաց զմիտս տե՛ն , կամ ո՛վ խոր-
35 հրդակից եղև նմա . * կամ ո՛վ եա նմա
փոխ , և առնուցու զփոխարէն ի նմանէ :
36 * Օ՚ի ի՚ նմանէ՝ և նովաւ՝ և ի՚ նոյն տա՛ :
նմա փառք յաւիտեանս . ամէն : Վ.Ջ

ԳԼ՚. ՅԲ.

1 Ընդէմ զձեզ ե՛ղբարք զթութե՛քն աՀ՝
պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ
կենդանի սո՛ւրբ՝ հաճոյ աՀ՝ զկուսուն պաշ-
2 տօնդ ձեր . * և մի՛ կերպարանիք կերպա-
րանօք աշխարհիս այսորիկ . այլ նորոգե-
ցարուք ի՚ նորոգութի մտաց ձերոց , առ ի

քննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ են կամ
քըն ու՝ բարին և հաճոյն և կատարեալն։
*Ո՛յս ասեմ ընդհօքն ու՝ որ տուեալ 3
են ինձ, ամենայնի որ է ի ձեզ. մի ա-
ռաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհե-
լոյ. այլ խորհել ի զգաստանալ իւրաքան-
չիւր՝ ոմն և բաժանեաց ամծ չափ հաւա-
տոց։ *Ասի ի միում մարմնի անդամս բա- 4
զումս ունիմք, և անդամքն ամ ոչ զնոյն
գործ ունին։ *Նոյնպէս և բազումքս մի 5
մարմին եմք ի քս. այլ իւրաքանչիւր մի
մեանց անդամք եմք։ *Ունիմք մեք 6
ընդհս ըստ շնորհացն, որ տուեալ են
մեզ ազգս ազգս. եթէ մարգարէութի՝
ըստ չափուն հաւատոց, *եթէ պաշտօն՝ 7
ըստ պաշտամանս, եթէ որ ուսուցանէն՝
ըստ վարդապետութեն. *եթէ որ մխիթ 8
թարէն՝ ըստ մխիթարութեն. որ առատն
է՝ զուարթութբ, որ վերակացուն է՝ փու-
թով. որ ողորմին՝ լջմտութբ։ *Սէր ա- 9
նմոյ կեղծաւորութե, ատեալ զչար, զը
հետ երթալ բարեաց. *յեղբայրսիրութե 10
առ միմեանս գթածք. ի պատիւ զմի
մեամբք եւանել. *ի փոյթ՝ մի վհեհերոյք. 11
հոգւով եռացեալք, տէն ծառայեցեալք, *յու- 12
սով խնդացեալք, նեղութե համբերեցեալք,
աղօթից ատեպ կացեալք. *ի պէտս սրբոց 13
հաղորդեցարուք. զհիւրասիրութե զհետ
երթայք։ *Օրհնեցէք զհալածիչս ձեր, 14

15 օրհնեցէք և մի անիծանէք : * Խնդալ ընդ
16 խնդացողս , լալ ընդ լացողս . * զնոյն մի-
մեանց խորհիլջիք . մի ամբարտաւանէք՝
այլ ընդ խոնարհս զիջանիցիք . մի լինիք
17 իմաստունք յանձինս ձեր . * մի ումեք չա-
րի չար հատուցանէք . խորհեցարուք զը
18 բարիս առջի ամ մարդկան : * Եթէ հնար
ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ամ մարդկան զխաղա-
19 ղուի կալջիք : * Ոչ զանձանց վրէժխընդ-
րէք սիրելիք , այլ տուք տեղի բարկու-
թեա . քանզի գրեալ է . իմ է վրէժխընդ-
րութիւն , և ես հատուցից ասէ տէր :
20 * Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝
հաց տուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջուր
տուր նմա . զայս արարեալ՝ կայծակունս
21 հրոյ կուտեսցես ի գլուխ նր : * Ոչ յաղ-
թիր ի չարէն . այլ յաղթեա բարեաւն
չարին :

ԳԼ . ԺԴ .

1 Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութիւ-
ցէ՝ ի հնազանդութեա կացցէ . քանզի ոչ
ուստեք է իշխանութիւն , եթէ ոչ յաց . և
2 որ են , յաց կարգեալ են : * Այսուհետև
որ հակառակ կայ իշխանութեն , աց հրա-
մանին հակառակ կայ . և որք հակառակին
կան , անձանց դատաստանս ընդունին .
3 * զի իշխանքն ոչ են չերկիւղ բարեաց գոր-

ծոց՝ այլ չարաց ։ կամիս չերկնչել յիշ
խանուէ անտի , զբարիս գործեա , և ըն
կալիս զգովուԹի՝ ի նմանէ . * զի ՚ի պաշ 4
տօնեայ է քեզ ՚ի բարիս ։ Այլ եԹէ չար
գործիցես , երկիր . զի ոչ եԹէ վայրա
պար ածեալ է սուսեր ընդ մէջ ։ ՚ի սպա
սաւոր է՝ վրէժխնդիր ՚ի բարկուԹի , այ
նմ՝ որ զչարն գործիցէ ։ * Վ ասն որոյ 5
հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վՀ բար
կուԹեն , այլև վՀ մտացն խղճի ։ * Վ Հ այ 6
նորիկ և հարկս հարկանէք , զի ՚ի սպա
սաւորք են ՚ի նոյն կանխեալք ։ * Ա՛րդ՝ 7
հատուցէք իւրաքանչիւր զպարտս . ո
րում զհարկ՝ զհարկն , որում զմաքս՝ զմ
մաքսն , որում զերկիւղ՝ զերկիւղն , ո
րում զպատիւ՝ զպատիւն ։ * Այլ մի ու 8
մեք պարտական գտանիցիք , բայց զմի
մեանս սիրելոյ . զի որ սիրէ զընկերն , զօ
րէնսն կատարէ . * զմի չնայցեան , և մի 9
գողանայցես , և մի սուտ վկայիցես , և
մի ցանկանայցես . և եԹէ այլ ինչ պատ
ուիրան է՝ յայն բան բովանդակի , եԹէ
սիրեացես զընկերն քո իբրև զանձն քո ։
* Սէր ընկերի իւրում չար ոչ առնէ . լը 10
րումն օրինացս սէր է ։ * Այլ զայս գիտասջ 11
ջիք վՀ ժամանակիս . զի արդ ժամ իսկ է
մեզ ՚ի քնոյ զարԹնուլ . զի այժմ մերձ է
մեզ փրկուԹիւն քանզի յորժամ հաւատացա
քըն . * գիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մեր 12

ձեռյաւ . ՚ի բայ արասցուք այսու հեռու
զգործան խաւարի , և զգեցցուք զզէնն
13 լուսոյ : * Իբրեւ ՚ի տունջեան զգաստա-
ցեալք չքնեսցուք . մի անառակութիւք՝ և
արբեցութիւք , և մի խառն անկողնով՝
և պղծութիւք , և մի նախանձու՝ և հա-
14 կառակութիւք . * այլ զգեցարուք զտէր յի-
քրիստոս , և մարմնոյ խնամ մի տանիք ՚ի
ցանկութիւնս :

ԳԼ . ԺԴ .

1 Ա՚յլ զտկարացեալն ՚ի հաւատս ընկա-
2 լարուք՝ մի խղճիւ երկմտութեաց : * Ոմն
հաւատայ ուտել զամ . և որ հիւանդն է ,
3 բանջար կերիցէ : * Որ ուտէն , զայն՝ որ
ոչն ուտէ՝ մի անգոնանեսցէ . և որ ոչն ու-
տէ , զայն՝ որ ուտէն , մի դատեսցի . քան-
4 զի աձ զնա ընկալաւ : * Դու ո՞վ ես՝ որ
դատիս զայլոյ ծառայ . իւրում տեն կայ՝
կամ անկանի . բայց կացցէ՝ զի կարող է
5 տէր հաստատել զնա : * Ոմն պահէ օր
ըստ օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանապազ .
իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հաստեսցէ :
6 * Որ խորհի զօրն՝ տէն խորհի . և որ ոչն
խորհի զօրն , տէն չխորհի . և որ ուտէ ,
տէն ուտէ և գոհանայ զտէր . և որ ոչն ու-
7 տէ , տէն չուտէ , և գոհանայ զտէր : * Ո՚չ ի
ոչ ոք ՚ի մէնջ անձամբ կեայ , և ոչ ան-

ձամբ մեռանիլ ։ * Երէկ կեամք՝ ան կեամք , 8
և երէկ մեռանիմք՝ ան մեռանիմք . և արդ՝
երէկ կեամք և երէկ մեռանիմք՝ ան եմք ։
* Վանդլ ի նայն իսկ և քո մեռաւ և ե- 9
կեաց , զի մեռելոց և կենդանեաց առ
հասարակ տիրեացէ ։ * Դու զի դատիս 10
զեղբայր քո . կամ ընդէր անգոանես զեղ-
բայր քո ։ Վանդլ ամենեքեան կալոց եմք
առաջի աւետնին քրիստոսի ։ * Զի գրեալ է . 11
կենդանի եմ ես ասէ տէր . զի ինձ կքրիս-
նեացի ամ ծունր՝ և ամ լեզու խոստովան
լիցի ամ ։ * Արդ ուրեմն՝ իւրաքանչիւրոք 12
ի մէնջ ընդ անձին համարս տացէ ամ ։
* Այսուհետև՝ մի զմիմեանս դատեսցուք . 13
այլ առաւել զայս դիք ի մտի՝ չդնել գայ-
թագղուլթի եղբօրն ։ * Զայս գիտեմ, և 14
հաստատեալ եմ ի քրիստոս, զի ոչինչ է
պիղծ նովաւ . բայց այնմ՝ որ համարիցի
ոք լինչ պիղծ՝ նմա է պիղծ ։ Զի եթէ 15
վնաս կերակրոյ եղբայրն քո տրտմի , ոչ եւս
սիրով գնացեր . մի կերակրովն քով զնա
կորուսաներ , վասն որոյ քրիստոս մեռաւ ։ * Մի 16
հայհոյեացի բարին ձեր ։ * Զի ոչ է արա- 17
քայութիւն ամ կերակուր և ըմպելի , այլ
արդարութիւն և խնդութիւն և խաղաղութիւն
ի հոգին սուրբ ։ * Զի որ յայսմ ծառայէ 18
քրիստոսի , հաճոյ է ամ՝ և ընտիր մարդկան ։
* Այսուհետև զհետ երթիցուք ըղ- 19
խաղաղութիւն , և զչինութիւն՝ որ առ մի-

20 մեանս : * Այլ վա՛յ կերակրոյ քակեր զգործ
այ : ամ ինչ սուրբ է . այլ չար այնմ մար-
21 դոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ : * Լաւ է ոչ
ուտել միս , և ոչ ըմպել գինի . և ոչ՝ ո-
րով եղբայրն քո գայթագղի կամ գթէ
22 կամ տկարանայ : * Դու ապաքէն հաւա-
տըս ունիս , կամ առանձինն առաջի այ .
երանի՛ որ ոչ դատիցի զանձն , որով ղնի-
23 կերն փորձիցէ : * Ուստի որ խղճէն , թէ-
պէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ է՝ զի
ոչ ըստ հաւատոյ , զի ամ ինչ որ ոչ ՚ի
հաւատոյ է՝ մեղք են : Այլ այնմ , որ կա-
րողն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարա-
նիս իմոմ և ըստ քարոզութեան յիսուսի
քրիստոսի , ըստ յայտնութեան խորհրդ-
դոյն՝ ժամանակաւքն յաւիտենից լռեցելոյ ,
և յայտնելոյ այժմիկ ՚ի ձեռն գրոց մար-
գարէականաց՝ ըստ հրամանի մշանջենա-
ւորին աստուծոյ , ՚ի հնազանդութիւն
հաւատոյ , յամենայն հեթանոսս ծանու-
ցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն այ , ՚ի ձեռն
յիսուսի քրիստոսի , որում փառք յաւի-
տեանս . ամէն :

ՊԻ . ՅԱԿ .

1 Պարտ է մեզ՝ որ կարողս եմք զտկա-
րութիւն տկարացն բառնալ . և մի անձանց
2 և եթ հաճոյ լինել : * Այլ ի՛ւրաքանչիւր

որ ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ լեալ ՚ի բարիս՝
ՎՒ չինուեր : * Վասնզի և քրիստոս ոչ եթէ 3
անձին հաճոյ եղև , այլ ոպէս և գրեալ է .
Նախատինքն նախատողացդ քոց անկան ՚ի վրաս
իմ : * Բայց որ ինչ գրեցաւն ՚ի մեր վարդ 4
դապետութեն գրեցաւ . զի համբերութեք
և մխիթարութեք գրոց , զյոյսն ընկալցուք : * Այլ ած համբերութեն և ամ մխ 5
խիթարութեն , տացէ ձեզ զնոյն խորհել
ընդ միմեանս ՚ըստ քրիստոսի : * զի միաբանութեք 6
՚ի մի բերան փառաւորէ առնիցէք զած , և
զհայր տեն մերոյ յիսուս քրիստոս : * Վասն որոյ ընդ 7
կալարուք զմիմեանս , ոպէս և քրիստոս
զձեզ ՚ի փառս ած : * Այլ ասեմ , թէ քրիստոս 8
սպասաւոր թլփատութեն լինել՝ վրայ ճշմարտութեն ած էր , առ ՚ի հաստատուն առնել զսահմանս հարցն : * Այլ հեթանոսք 9
վրայ ողորմութեք փառաւորս առնեն զած , ոպէս և գրեալ է . վրայ այսորիկ գոհասցայց զքէն
՚ի հեթանոսս , և անուանի քում սաղմոս
ասասցից : * Այս դարձեալ ասէ . ուրախ 10
լերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան նորա :
* Այս դարձեալ թէ , օրհնեցէք ամ հեթ 11
թանոսք զտէր , և գովեցէք զնա ամ ժողովուրդք : * Այս դարձեալ եսայի ասէ . 12
եղիցի արմատն յեսսեայ . և որ կանգնեցոյցն է իշխան հեթանոսաց , ՚ի նա հեթանոսք յուսասցին : * Այլ ած յուսոյ՝ լի 13
սրասցէ զձեզ ամ խնդութեամբ և խաղ

զաղուԹեամբ , առաւելուլ ձեզ յուսով
զօրուԹեամբ Հոգւոյն սրբոյ ։
14 * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղ էՊ
բարք իմ՝ վե ձեր , զի դուք լի էք բա
րուԹիք . լի էք ամ գիտուԹիք , կարող էք
15 զմիմեանս խրատել ։ * Ա՛յլ համարձակա
գոյնս գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր
՚ի շատէ , իբրև յիշեցուցանելով ձեզ վե
16 շնորհացն՝ որ տուեալ են ինձ յաՅ . * լի
նել ինձ սպասաւոր յաի քրի ՚ի հեԹանոս ,
ըղձակերպս առնել զաւետարանն ամ , զի
եղիցի պատարագն հեԹանոսաց ընդու
17 նելի՝ սրբեալ Հոգւովն սրբով ։ * Ունիմ
այսուհետև պարծանս ՚ի քրի յն առ ամծ ։
18 * Ոչ իշխեմ խօսել ինչ՝ զոր ոչ
գործեաց քրս ինև ՚ի հնազանդուԹիի հե
19 Թանոսաց՝ բանիւք և արդեամբք , * զօ
րուԹիք նշանաց և արուեստից , զօրու
ԹեամբՀոգւոյն սրբոյ . ոՊ ինձ չեՓեմ և
շուրջ մինչև ՚ի կողմանս Լիւրիկացւոց լը
20 նուլ զաւետարանն քրի ։ * Ա՛յնպէս առա
ւաՁեալ չաւետարանել , ոչ ուր անուա
նեցաւ քրս , զի մի երբեմն չայլոյ հիման վե
21 րայ շինիցեմ , այլ ոՊ և գրեալ է , * ԹէԷ
որոց ոչ պատմեցաւ վե նորա՝ տեսցեն . և
22 որոց ոչ լսէ լաւեալ՝ ՚ի միտ առցեն ։ * Վ ա
որոյ շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ ։
23 * Ի՛սկ արդ՝ ոչ ևս գոյ ինձ տեղի ՚ի կող
մանս չայսոսիկ . և անձուկ չոյժ ունիմ ՚ի

բազում ամաց գալ առ ձեզ : * Յորժամ 24
անցանիցեմ ի սպանիա , ակն ունիմ յան-
ցանելն առ նոսա՝ տեսանել զձեզ . և ի
ձէնջ յուղարկիլ անդր , եթէ նախ իսկ
փոքր ի շատէ ձեօք լցայց : * Բայց այժմ 25
երթամ յեռ սպասել զքան : * Քանզի 26
հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և ա-
քայեցւոցն հաղորդութիւն ինչ առնել ընդ
աղքատս սրբոցն՝ որ են յեռ : * Հաճոյ 27
թուեցաւ , քանզի և պարտապան իսկ ե-
ւին նոցա . զի եթէ հոգեւորացն նոցա հա-
ղորդ եղեն հեթանոսք , պարտին և մարմ
նաւորացն կցորդ լինել նոյ : * Արդ՝ զայս 28
կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նոյ , ան-
ցից առ ձեօք ի սպանիա : * Գիտեմ , 29
զի ի գալն առ ձեզ , լրութիւք օրհնութեա
աւետարանին քրիստոսի եկից :
էե * Աղաչեմ զձեզ եղբարք ի տեառն հն 30
մերոյ յիսուսէ քրիստոսէ և սիրով հոգւոյն , պատե-
րազմակից լինել ինձ յաղօթս վն իմ առ
աստ . * զի ապրեցայց յապստամբացն , որ 31
ի հրէաստանի են . և պաշտօնն իմ որ յե-
րուսաղէմ , ընդունելի լեցի սրբոյն . * զի 32
խնդութիւք եկեալ առ ձեզ ի կամս այ , հան-
գեայց ընդ ձեզ : * Իւ աստ խաղաղութիւն 33
եղիցի ընդ ձեզ ամենեսեան . ամէն :

Գ Լ. Յ. Օ.

1 Յանձն առնեմ ձեզ զվիրբ զքոյր մեր,
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենքբացւոց.
2 * զի զնա ընկալջիք ՚ի տէր՝ արժանի սրբոց,
և վերակացու լինիջիք նմա՝ յոր պէտս ի
րոց և կոչեսցէ զձեզ. քանզի և նա վե
րակացու եղև բազմաց, և ինձ իսկ զըս
3 խովին: * Ողջոյն տաջիք պրիսկեայ և ակ
ուիլայ՝ գործակցաց իմոց ՚ի քրիստոս Յի
4 սուս. * որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց
պարանոցս մատուցին. զորոց ոչ ես մի
այն գոհանամ, այլ և ամ եկեղեցիք հե
5 թանոսաց: * և առանին եկեղեցւոյն նո
ցա: ողջոյն տաջիք եպենետեայ սիրելւոյ ի
6 մոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոց ՚ի քն: * Ող
ջոյն տաջիք մարեայ՝ որ բազում վաստա
7 կըս վաստակեաց ՚ի ձեզ: * Ողջոյն տաջիք
անդրոնիկեայ և յունեայ ազգականաց ի
մոց՝ և գերեկցաց, որք երևելիքն իսկ են
յառաքեալս. որք և յառաջ իսկ քան զիս
8 եղեն ՚ի քն: * Ողջոյն տաջիք ամպղեայ սի
9 րելւոյ իմոյ ՚ի տէր: * Ողջոյն տաջիք ուր
բանեայ գործակցի իմոյ ՚ի տէր, և ստա
10 քեայ սիրելւոյ իմոյ: * Ողջոյն տաջիք ա
11 պելեայ՝ որ ընտիրն է ՚ի տէր: * Ողջոյն
տաջիք նոցա, որ յարիստաբուղեայ տանէ
անտի են. ողջոյն տաջիք հերովդիոնեայ

աղգականի իմոյ ։ ողջոյն տաջիք այնոցիկ՝
որք ի նարկիսեայ տանէն իցեն ի տէր ։
*Ողջոյն տաջիք տրիփոնեայ և տրիխոսեայ 12
վաստակաւորացդ ի տէր ։ ողջոյն տաջիք
պերսիդեայ սիրելւոյ, որ բազում վաս-
տակս վաստակեաց ի տէր ։ *Ողջոյն տա- 13
ջիք ռուփեայ ընտրելոյ ի տէր, և մօր նո՛
և իմոյ ։ *Ողջոյն տաջիք ասինկրիտեայ՝ 14
փլեգոնտեայ՝ երմեայ՝ պատրոբայ՝ երմոյ,
և որ ընդ նմ՛ եղբարք իցեն ։ *Ողջոյն տա- 15
ջիք փիլողոգեայ՝ յուլեայ՝ ներեայ՝ և
քեռ նո՛ւ. և ուղիմպեայ, և որ ընդ նոսա
սուրբք ամենեքին իցեն ։ *Ողջոյն տաջիք 16
միմեանց ի համբոյր սրբութե՛. ողջոյն տան
ձեզ ամ՛ եկեղեցիք քրիստոսի ։
էջ *Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ դիտել զայն- 17
պիսիսն, որ հերձուածս և գայթագղու-
թիւնս առնիցեն արտաքոյ վարդապետու-
թեանն՝ զոր դուքն ուսայք. և խորշեցա-
րո՛ւք ի նոցանէ ։ *Օ՛ի այնպիսիքն տեա- 18
ւքն մերում քո՛ւն ոչ ծառայեն, այլ իւ-
րեանց որովայնի. և քաղցրաբանութիւ՛ և
օրհնութիւնամբ պատրեն զսիրտս անմեղաց ։
*Օ՛ի ձեր հնազանդութի՛ն առ ամենեսեան 19
հասեալ է. և արդ՝ ի ձեզ ուրախ եմ.
բայց կամիմ զձեզ իմաստուն լինել ի
բարիս՝ և անմեղս ի չարիս ։ *Նա՛ւ 20
խաղաղութե՛ խորտակեսցէ զսատանայ ընդ
ոտիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ ։ շնորհք

21 ահն մերոյ յիսի քսի ընդ ձեզ։ * Աղջոյն տայ
ձեզ ախմեթիոս եղբայր և գործակից իմ,
և ղուկիոս, և յասոնն, և սոսիպատրոս՝
22 ազգականք իմ։ * Աղջոյն տամ ձեզ՝ և ես
տերտիոս, որ գրեցի ի տէր։
23 * Աղջոյն տայ ձեզ գայիոս տանկեան իմ,
և ամ եկեղեցւոյն։ Աղջոյն տայ ձեզ ե-
րաստոս շահապ քաղաքիս, և կուարտոս
24 եղբայր։ * Շնորհք ահն մերոյ յիսի քսի ընդ
25 ձեզ ընդ ամենեսին. ամէն։ * Ետ այնմ,
որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւե-
տարանիս իմոյմ, և ըստ քարոզութեն յիսի
քսի, ըստ յայտնութե խորհրդոյս այսորիկ՝
26 ժամանակօք յաւիտենից լռեցելոյս. * և
յայտնելոյ այժմիկ ի ձեռն գրոց մարգա-
րէականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենաւո-
րին աց, ի հնազանդութիւն հաւատոյ,
27 յամ հնութանոսս ծանուցանելոյ, * միայ-
նոյ իմաստնոյն աստուծոյ ի ձեռն յիսու-
սի քրիստոսի. նմա պատիւ և փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ի հռովմայեցիս գրեցաւ ի կորնթոսէ ի
ձեռն փիբեայ սարկաւագի։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑԻՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԱՌ Պօղոս կոչեցեալ առաքեալ յԱ 1
քին կամաքն աստ, և սուրբեն հղ
բայր. * եկեղեցւոյդ աստ որ է ի կորնթոս 2
նուիրելոյ ի քն յս, կոչեցելոյ սրբ՝ առ
նեքուամբք հանդերձ, որք կարդան զանուն
տեն մերոյ յսի քնի յամէն տեղիս նոց՝ և մեր:
* Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յստ 3
ծոյ մերմէ՝ և ի տնէ յսէ քնէ: * Գոհ 4
անամ զստ իմոյ յամէն ժամ վս ձերդ՝ ի վր
շնորհացն ստ՝ որ տուեալ են ձեզ ի քն
յս. * զի յամէն մեծացարուք դուք նովաւ՝ 5
ամ բանիւ և ամ գիտութ. * ոզ վկայու 6
թիւնն իսկ ստ հաստատեցաւ ի ձեզ.

7 * զի դուք մի՛ նուաղեցիք՝ և մի՛ իւիք չը-
նորհօք , ակնկալեալ յայտնութե՛ն ան մե-
8 ծոյ յի՛սի քո՛ւի . * որ և հաստատեսցէ զձեզ
մինչև՛ ի կա՛տարած՝ անարատս՝ յօրն ան մեծոյ
9 յի՛սի քո՛ւի : * Հաւատարի՛մ է ան՛ծ , որով
կոչեցարուք ի՛ հաղորդութի՛ որդւոյ նորա
Յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ :
10 * Ա՛ղաչեմ զձեզ ե՛ղբարք անուամբն Ա-
ստ՛ան մերոյ յի՛սի քո՛ւի . զի զնոյն բան ունիցիք
ամենեքեան , և մի՛ իցեն ի՛ ձեզ հերձ-
ուածք . քանզի էիք հաստատեալք ի՛ նոյն
11 միտս և ի՛ նոյն հանճար : * Ա՛յդ եղև ինձ
վի՛ ձեր ե՛ղբարք՝ ի՛ քղուացո՛ց անտի , թէ
12 հակառակուի՛ք են ի՛ ձեզ : * Այս արդ ա-
սեմ՛ իակ , եթէ իւրաքանչիւրոք ի՛ ձէնջ
ասէ . ես պօղոսեան եմ՛, և միւսն՝ եթէ
ես ապողոսեան , և միւսն՝ եթէ ես կե-
փայեան . և միւսն՝ եթէ ես քրիստոսեան :
13 * Իակ արդ՝ բաժանեա՞լ լինի իցէ քո՛ւ . միթէ
պօղո՞ս ի՛ խաչ՝ եղեալ իցէ վի՛ ձեր , կամ
14 յանունն պօղոսի՞ մկրտեցարուք : * Գոհա-
նամ զնո՛ւ իմո՛ւ՝ զի ոչ ոք ի՛ ձէնջ մկրտե-
ցի , բայց միայն ղկրիսպոս՝ և ղգայիոս .
15 զի մի՛ ոք ասիցէ , * թէ յիմ՛ անուն՝ մկրը-
16 տեցարուք : * Տալ եւս կնիք և տանն ըս-
տեփանեայ . և զայլ ոք ոչ գիտեմ՛ ամենե-
17 ւի՛ն՝ թէ մկրտեցի : * Ո՛չ ի՛ ոչ առաքեաց
զիս քո՛ւ մկրտել՝ այլ աւետարանել . ոչ
ճարտարութի՛ բանից , զի մի՛ ընդունայն

լեցի խաչն քեզ։ * Օ՛ի ճառ խաչին, կա- 18
րասելոցն յիմարութի՛ է. այլ փրկելոցս
մե՛զ զօրութի՛ այ։ * Օ՛ի գրեալ է. կորու- 19
սից զիմաստուն իմաստանոց, և զխորհուր-
դըս խորհրդականաց արհամարհեցից։
* Ա՛ր իմաստուն, ո՛ւր դպիր, ո՛ւր քըն- 20
նիչ աշխարհիս այսորիկ. ո՞չ ապաքէն յի-
մարեցոյց ա՛ծ զիմաստուն աշխարհիս ա-
սորիկ։ * Վասնզի իմաստութի՛ն այ ոչ ծա- 21
նեաւ աշխարհ իմաստութե՛ն զա՛ծ. հաճե-
ցաւ ա՛ծ յիմարութի՛ք քարոզութե՛ն՝ ապրե-
ցուցանել զհաւատացեալս։
ԲԿ * Իսկ որովհետեւ հրէայք նշան հայ- 22
ցեն, և հեթանոսք զիմաստութի՛ խընդ-
րեն, * մե՛ք քարոզեսցուք զխաչեալն քա՛, 23
հրէից գայթագղութի՛, և հեթանոսաց
յիմարութի՛. * բայց նոցին իսկ կոչեցե- 24
լոցն հրէից և հեթանոսաց, զքա՛ այ զո-
րութի՛ և այ իմաստութի՛։ * Օ՛ի յիմարն 25
այ իմաստնագոյն է քան զմարդիկ. և տը-
կարն այ զօրագոյն է քան զմարդիկ։ * Թա՛ 26
պէտ և զձե՛ր իսկ կոչումն տեսէք ե՛ղ-
բարք, զի ոչ բազում իմաստունք ըստ
մարմնոյ, և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բա-
զում ազնուականք, * այլ զյիմարս աշխար- 27
հիս ընտրեաց ա՛ծ՝ զի յամօթ արասցէ զի-
մաստունս. և զտկարս աշխարհիս ընտ-
րեաց ա՛ծ, զի յամօթ արասցէ զհզօրս.
* և զանտոհմս աշխարհի և զարհամար- 28

հեալս ընտրեաց ձեզ՝ և զոչինան, զի զկան
29 իմն խափանեսցէ. որպ զի մի պարծեսցի
30 առ մարմին առաջի նոյ: * Ո՛ի ի նմանէ
դուք էք ի քրիստոս, որ եղև մեզ իմաստու-
թիւն յնոյ, արդարութի և սրբութի և փրկ-
ութիւն. * զի որպէս և գրեալ է. որ
պարծին՝ ի տէր պարծեսցի:

ԳԼ. Բ.

1 Իբ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբ
բայրք՝ ոչ բաս առաւելութե ինչ բանից
իմաստուե պատմել ձեզ զվկայութի նոյ:
2 * Ո՛ի ոչ եթէ ի մտի եդի գիտել ինչ ի
ձեզ բայց միայն զյն քն, և զնոյն ի խաչ
3 եղեալ: * Իբ ես ակարութե՝ և երկիւղիւ
4 և դողութե բազմաւ եղէ առ ձեզ. * և
բանն իմ և քարոզութի, ոչ պատիր բանիւք
իմաստուե՝ այլ արդեամբք հոգւոյն և զո
5 րութե. * զի հաւատք ձեր մի իցեն ի
մաստութե մարդկան, այլ զօրութե նոյ: Վ.Ջ
6 * Ո՛ իմաստութի խօսիմք ընդ կատա
րեալս. զիմաստութի՝ ոչ զաշխարհիս այսո
րիկ, և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ
7 զնախանձելեացս. * այլ խօսիմք զնոյ իմաս
տութին ծածուկ խորհրդով, զոր յառաջ
քան զյաւիտեանս սահմանեաց աե՛ծ ի
8 փառս մեր. * զոր ոչ ոք յիշխանաց աշ
խարհիս այսորիկ ծանեաւ. զի եթէ էր

ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց
՚ի խաչ հանէին։ * Այլ ոմն և գրեալ է. 9
զոր ակն ոչ ետես, և ունկն ոչ լուաւ, և
՚ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաս-
տեաց աստուած սիրելեաց իւրոց։
ԲԴ * Այլ մեզ յայտնեաց ած հոգւովն իւ- 10
րով. զի հոգին զամ քննէ՝ և զխորս ած։
* Օ՞ւ ո՞ք ՚ի մարդկանէ գիտէ բնչ զմար- 11
դոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ ՚ի նմա.
նոյնպէս և ոչ զաստուածոյն ոք գիտէ՝ եթէ ոչ հոգին ած։ * Այլ մեք ոչ 12
եթէ զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զհո-
գին որ յած. զի ծանիցուք զոր յածէն
շնորհեցաւ մեզ։ * Յոր զոր խօսիմք՝ ոչ 13
եթէ մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարու-
բանից, այլ վարդապետութիւք հոգւոյն ընդ
հոգեւորս զհոգեւորսն համեմատեմք։
* Կանխի շնչաւոր մարդ ոչ ընդունի զոր 14
հոգւոյն ած՝ զի յիմարութիւն է նմա. և ոչ
կարէ գիտել՝ եթէ հոգեպէս քննիցի։
* Իսկ հոգեւորն քննէ զամ, և ինքն յու- 15
մեքէ ոչ քննի, * Իսկ արդ՝ ո՞վ գիտաց զոր 16
միտս տեառն, որ և խրատուսցէ զինքեան
նմա, այլ մեք զմիտս քրիստոսի ունիմք։

ԳԼ. Գ.

Յոր ես ե՛ղբարք՝ ոչ կարացի խօսել 1
ընդ ձեզ իբրև ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրև

2 ընդ մարմնաւորս : * Իբրև տղայոց ՚ի քո
կաթին ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ կերակուր, զի
ոչ ևս կարէիք. նաև արդ իսկ ոչ կարէք.
3 քանզի դեռ մարմնաւոր էք : * Ուր և
արդ են իսկ ՚ի ձեզ հեռս և նախանձ. ոչ
ապաքէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդ-
4 կան գնայք : * Յորժամ ասէ որ ՚ի ձէնջ՝ ես
պօղոսեան եմ, և միւսն՝ թէ ես ապօղո-
սեան, ոչ մարդիկ էք. իսկ արդ՝ ո՞վ է պօ-
5 ղոս, կամ ո՞վ է ապօղոս : * Պաշտօնեայք՝ ո-
րովք հաւատացէքն, և իւրաքանչիւր ո՞ւ
6 և ՚ետ ես : * Ես անկեցի, ապօղոս ջուր ետ,
7 այլ աճ առնեցոյց : * Այսուհետև՝ ոչ այն
ոք ինչ է՝ որ անկեացն. և ոչ այն՝ որ ջու-
8 րըն ետ. այլ որ աճեցոյցն աճ : * Որ տնկ-
կեացն և որ ջուրն ետ՝ մի են. բայց իւ-
րաքանչիւրոք զիւր վարձս առնուցու ըստ
9 իւրում վաստակոց : * Օ՛ի այ գործակից
10 եմք, այ արդիւն էք, այ շինած էք : Ըստ
շնորհացն այ՝ որ տուեալ են ինձ, իբրև
իմաստուն ճարտարապետ հիմն եդի. բայց
այլ է՝ որ շինէն. այլ իւրաքանչիւրոք ըղ-
11 գայշ լիցի՝ թէ ո՞ւք շինիցէ : * Օ՛ի հիմն
այլ ոք ոչ կարէ դնել քան զեդեալն՝ որ է
Յիսուս Քրիստոս :

12 * Եթէ ոք շինէ ՚ի վե՛ր հիմանս այսորիկ՝
ոսկի արծաթ՝ ականս պատուականս՝ փայտ
13 խոտ եղէգն, * իւրաքանչիւր գործն յայտ
նելոց է. զի օրն ընտրեսցէ, զի հր

բով յայտնելոց է. * և զիւրաքանչիւր 14
գործն զնայդ և իցէ՝ հուրն փորձեսցէ:
* Եթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կաց- 15
ցէ, վարձս առցէ. և եթէ ուրուք գոր-
ծըն այրեսցի՝ տուժեսցի, բայց ինքն կեց-
ցէ. այլ այնպէս՝ որպէս թէ ի հուր: * Ո՞վ 16
գիտէք՝ եթէ տաճար էք ՚ի՝ և հոգի ՚ի
բնակեալ է ի ձեզ: * Եթէ ոք զտաճար 17
՚ի ապականէ, ապականեսցէ զնա ՚ած.
զի տաճար ՚ի սուրբ է, որ էք դուք:
* Մի ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք կա- 18
մեսցի ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխար-
հիս յայսմիկ, յիմար լինի՝ զի եղիցի ի-
մաստուն: * Ո՛վ իմաստութիւն աշխարհիս 19
այսորիկ՝ յիմարութի է առաջի ՚ի. քանզի
գրեալ է՝ թէ որ բռնէ զիմաստունս ի
խորագիտութե իւրեանց: * Եւ դարձեալ՝ 20
թէ տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստ-
նոց՝ զի են ընդունայն: * Ո՛չ յուսհետեւ 21
մի ոք պարծեսցի ի մարդկանէ: * Ո՛վ 22
ամ՛ինչ ձեր է. եթէ պօղոս, եթէ ապօ-
ղոս, եթէ կեփաս, եթէ աշխարհ, եթէ
կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս, եթէ
հանդերձեալքն. ամենայն ինչ ձեր է.
* դուք քրիստոսի, քրիստոս աստուծոյ: 23

Գ Ի . Գ .

1 Ա յսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ ,
իբրև զպաշտօնեայս քրիստոսի և հաղարապետս
2 խորհրդոցն աստուծոյ : * Ա րդ՝ խնդիր է ի մէջ
հաղարապետաց՝ եթէ ոք հաւատարիմ
3 գտցի : * Ա յլ ինձ և այս անարգանք են ,
եթէ ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ քննաւ խակ
ի մարդկանէ . նաև զանձն իմ ոչ քննեմ :
4 * Զ ի ոչինչ գիտեմ զանձին խղճի , այլ ոչ
եթէ այսու արդարանամ , զի որ քննէն
5 զիս՝ տէր է : * Ա յսու հետեւ մի յառաջ
քան զժամանակն դատիք , մինչեւ եկեսցէ
տէր , որ լուսաւորսցէ առնիցէ զգաղտնիս խաւարի , և յայտնիցէ զխորհուրդս
սրտից . և ապա իւրաքանչիւր գովեսցի
6 եղիցի յաստուծոյ : * Զ այս ևղբարք՝ առակեցի
յանձն իմ և յապօղոս վասն ձեր . զի ի մէնջ
ուսջիք՝ մի ինչ առաւել քան զգրեալն
խմանալ . զի մի այր քան զընկեր հպարտ
7 տանայցիք ի վեր քննեցին : * Խակ արդ ո՞վ
է՝ որ քննիցէ զքեզ . զի՞նչ ունիս՝ զոր ոչ
իցէ առեալ . և եթէ առեր՝ զի՞ պարծիս
8 իբրև զչառեալ : * Ա րդէն խակ յագեալ իք
ցէք՝ և արդէն մեծացարուք , առանց մեր
թագաւորեցիք . և երանի թէ թագաւորէիք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորէաք :
9 * Ա ստ ինձ այսպէս թուի՝ եթէ զմեզ զառա-

քեալը յեանորդս արար աստուած՝ իբ-
րեւ զմահապարտ . զի տեսիլ եղեւաք
աշխարհի , և հրեշտակաց և մարդկան :
* Մեք յիմարք վասն քոյ , և դուք իմաս- 10
տունք ՚ի քո . մեք ակնքք՝ և դուք հզօրք .
դուք փառաւորեալք՝ և մեք անարգք :
* Մինչև ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք 11
և ծարաւեցաք և մերկ գնացաք և կըռ-
փահարեցաք և անհանգիստ եղեաք . * և 12
աշխատեցաք ձեռօք մերովք . բամբասե-
ին զմեզ օրհնէաք . հալածէին՝ յանձն
առնուաք . * հայհոյէին՝ աղաչէաք . իբրև 13
առակ նշաւակի եղեաք ամ աշխարհի . ա
մենեցուն փարելի լինել մինչեւ ցայժմ :
* Ոչ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ գր- 14
բեմ զայս , այլ իբրև զորդիս սիրելիս խր-
բատեմ : * Թէպէտ և բիւր դաստիարա- 15
կըս ունիցիք ՚ի քո՝ այլ ոչ եթէ բազում
հարս . զի ՚ի քո յն աւետարանաւն ես ծը-
նայ զձեզ : * Աղաչեմ զձեզ նմանողք 16
ինձ եղիջիք՝ (ոպ և ես քոյ) : * Վա՛ յդ 17
նորիկ առաքեցի առ ձեզ զտիմոթէոս , որ
է իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ ՚ի տր .
որ յիշեցուսցէ ձեզ զճանապարհս իմ ,
որ ՚ի քո յն . որպ և ամ ուրեք՝ յամ եկե-
ղեցիս ուսուցանեմ : * Որպ եթէ ես չկացեմ 18
գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան :
* Այլ եկիջ հուպ ընդ հուպ՝ եթէ տէր 19
կամեսցի . և ՚ի միտ առիջ ոչ զբանս հր-

20 պարտացելոցն, այլ զզօրուն: *Ո՛վ ոչ ե-
թէ բանիւք է արքայուին այ, այլ զօրու-
21 թեամբ: *Արդ՝ ծրպէս կամիք՝ գաւա-
ղանաւ եկիցե առ ձեզ, եթէ սիրով հոգ-
ւոյն՝ հեզութեան և արդարութեան և
խնամարհութեան:

Գ Լ Ս Ե

1 Ինաւ և անուանի իսկ ի ձեզ ընդէր
պոռնկութեի, և այնպիսի պոռնկութեի՝ որ
ոչ և ի հեթանոս, ոմն թէ զկին հօր իւ-
2 րոյ ունել: *Եւ դուք հպարտացեալ էք.
և ոչ առաւել սգացարուք, զի բարձցի ի
միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն գործեաց:
3 *Ո՛վ ես թէպետ մարմնով մեկուսի եմ,
սակայն հոգւով մերձ եմ. բայց արդէն
իսկ իբրեւ ի մօտոյ ընտրեցի. զայն՝ որ
4 այնպէսն գործեաց. *յանուն տն մերոյ
յի քնի ժողովել ձեզ ի միասին և իմով
հոգւոյս զօրութն հանդերձ տն մերոյ յի
5 քնի, *մատնել զայնպիսին սատանայի ի
սատակումն մարմնոյ. զի ոգին ապրեսցի
6 յաւուրն տն մերոյ յի քնի: *Ոչ բար-
ւոք են պարծանքդ ձեր. ոչ գիտէք՝ եթէ
փոքր մի խմոր զամ զանգուածն խմորե:
7 *Սրբեցէք ի բաց զհին զխմորն՝ զի եղիջ
ջիք նոր զանգուած. ոմն էքդ անխմորք.
8 քանզի զատիկ մեր զեհաւ քն: *Ա՛յսու-

հեառեւ արասցուք ասծս. մի՛ ի համարն հին, և մի՛ ի համարն չարութեե և անզգամութեան. այլ յանխամսա սատակութե և ճշմարտութեան։

ԲՋ *Որեցի ձեզ ի թղթի այդը չխառնակել ընդ պոռնիկս։ *Ոչ ո՛չ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ագահս և ընդ յափշտակողս՝ կամ ընդ կռապաշտիւս. ապա թէ ոչ պարտ էիք և յաշխարհէ իսկ ելանել։ *Նոյն պէս՝ որեցի ձեզ չխառնակել. եթէ ոք եղբայր անուանեալ, կամ պոռնիկ լիցի կամ կռապաշիւս՝ կամ ագահ՝ կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝ կամ յափշտակող, ընդ այնպիսւոյն և հաց մի՛ ուտել։ *Զի՛ կայ իմ և զարտաքինան դատել. ո՞չ զայնպէս դուք զներքինսդ դատիցէք. *և զարտաքինան աստուած դատեսցի. բարձէք զչարն ի միջոյ ձերմէ։

Գ.Լ. Ը.

Իշխէ՞ ոք ի ձէնջ՝ եթէ իրք ինչ լիցին ընդ ընկերի իւրում, դատել առաջի անիրաւաց, և ոչ առաջի սրբոց։ *Լեթէ ո՞չ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ դատին. և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝ ապա ոչ էք արժանի անարգ առնելոյ։ *Ո՞չ գիտէք եթէ զհրեշտակս դատիմք, թող թէ

4 ղերկրաւորս : * Օ՛երկրաւոր առեահս ե-
թէ յանձն առնուցուք , զանարգան եկե-
5 ղեցւոյ դատաւորս նստուցեալք : * Ընդ ա-
մօթոյ ձերոյ ասեմ. այնչափ ոչ գոյ ոք ի-
մաստուն ի ձեզ , որ կարիցէ իրաւու-
6 նըս ընտրել ի մէջ եղբօր իւրոյ : * Այլ
եղբայր ընդ եղբօր դատի , և զայն ի մէջ
7 անհաւատից : * Ընդ արդ՝ ամենեւին
իսկ վատթարութիւն է ի ձեզ , զի դա-
տաստանք իսկ գոն ի միջի ձերում. ընդ-
դէմ ոչ դուք զկնիք , և ոչ դուք առաւել
8 նեղիք : * Այլ դուք զկիք և նեղէք , և
9 այդ՝ ղեղբարս ևս : * Կամ՞ ոչ գիտէք՝ զի
անիրաւք զարքայութիւն ոչ ժառանգեն :
մի խաբիք՝ ոչ պոռնիկք , ոչ կռապա-
10 րիշք , ոչ շունք , * ոչ իգացեալք , ոչ ար-
ուագէսք , ոչ գողք , ոչ ագահք , ոչ ար-
բեցողք , ոչ բամբասողք և ոչ յափշ-
տակողք՝ զարքայութիւն ոչ ժառանգեն :
11 * Եւ դուք այնպիսիք ոմանք էիք . այլ լո-
ւացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդա-
րացարուք յանուն տեառն մերոյ Յիսուսի
քրիստոսի , և ի հոգին աստուծոյ մերոյ :
12 * Ամենայն ինչ ինձ մարթի է՝ այլ ոչ ամ գկ
ինչ օգուտ է . ամ ինչ ինձ մարթի է , այլ
ոչ եղիցէ ես ընդ իշխանութիւն ուրուք լի-
13 նիցեմ : * Կերակուր որովայնի , և որովայն
կերակրոյ : այլ ած զսա և զնա խափանեա-
ցէ . բայց մարմին ոչ պոռնկութեան՝ այլ

հան, և տէր մարմնոյ։ * Ա՛յլ ոճ՝ որ և ըղ- 14
տէրն յարոյց, և զՀեզ յարուսցէ զօրու-
թեամբ իւրով։ * Ո՛չ գիտէք՝ եթէ մար- 15
մինք ձեր անդամք են քրիստոսի. արդ՝ առեալ
զանդամս քրիստոսի, առնիցեմ անդամս պոռ-
նըկի. քա՛ւ լիցի։ * Ո՛չ գիտէք՝ զի որ 16
մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մարմին է. եղիցին,
ասէ, երկոքեան ՚ի մարմին մի։ * Ո՛ւ 17
որ մերձենայ ՚ի տէր՝ մի հոգի է։ * Փա- 18
խեարուք ՚ի պոռնկութե՛ն. Ո՛չ մեղք՝ զոր
և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ
է. իսկ որ պոռնկին՝ յիւր մարմինն մեղանի
է։ * Ո՛չ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր 19
տաճար են հոգւոյն սրբոյ՝ որ է ՚ի ձեզ՝
զոր ունիք յԱստուծոյ. և չէք անձանց տէր,
*քանզի գնով գնեցայք։ փառաւորեցարա- 20
րեք զաստուած ՚ի մարմինս ձեր և յոգիս,
որ է յաստուծոյ։

Գ Լ. Ի.

Ա՛յլ վասն որոց գրեցիքն առիս, բարւոք 1
է մարդոյ՝ ՚ի կին մարդ չմերձենալ։ * Ո՛ւստի 2
վասն պոռնկութե՛ իւրաքանչիւր զոք զկին
կալցի. և իւրաքանչիւրոք կին զկիւր այր
կալցի։ * Կնոջ՝ այր իւր զպարտսն հա- 3
տուսցէ. նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում։
* Ո՛չ ի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ՝ այլ 4
այրն. նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ

5 ոչ իշխէ՝ այլ կինն։ * Այլ զկէք զմիմեա-
նս. բայց եթէ ինչ՝ ի միաբանութէ առ
ժամանակ մի, զի ուխտիցն պարապիցէք,
և դարձեալ՝ ի նոյն դարձջիք, զի մի փոր-
ձեսցէ զձեզ սատանայ վն անխառնութէ
6 ձերոյ։ * Օ այս ասեմ՝ ներելով և ոչ հր-
7 րամանս տալով. * քանզի կամիմ եթէ ամ
մարդ լինէր իբրև զիս. այլ իւրաքանչիւր
ոք զիւր շնորհս ունի յաՅ՝ ումն այսպէս և
8 ումն այնպէս։ * Բայց ամուրեացն և այ-
րեացն ասեմ, լաւ է նոցա՝ եթէ կայցեն
9 իբրև զիս. * ապա թէ ոչ ունիցեն ժոյժ՝
ամուսնասցին. զի լաւ է ամուսնանալ՝
10 քան զջեռնուլ։ * Ա այլ կանամբեացն պատ-
ուիրեմ, ոչ ես՝ այլ տէր. կնոջ յառնէ մի
11 մեկնել։ * Ա՝պա եթէ մեկնեսցի, անսայր
մնասցէ՝ կամ անդրբէն ընդ առն իւրում
հաշտեսցի. և առն՝ զկին իւր մի թողուլ։ Վ.Ջ
12 * Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ ե-
թէ տէր. եթէ ոք եղբայր՝ կին ունիցի
անհաւատ, և նմա հաճոյ լիցէ բնակել
13 ընդ նմա՝ մի թողցէ զնա։ * Ե՛ւ կին, որ
ունիցի զայր անհաւատ՝ և նմա կամ լիցէ
14 բնակել ընդ նմա՝ մի թողցէ զայրն. * զի
սուրբ է այրն անհաւատ կնաւն, և սուրբ
է կինն անհաւատ արամբն. ապա թէ
ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծ են. բայց այժմ սուրբ
15 են։ * Ա՝պա եթէ անհաւատն մեկնեսցի,
մեկնեսցի. զի ոչինչ հարկ՝ ի վր կայ եղբ

բօրն կամ քեռն՝ յայնպիսի իրս . քանզի ՚ի
խաղաղութեի կոչեաց զմեզ ասծ : * Օ՚ի գիւ 16
տես կին դու՝ եթէ զայրն քո ապրեցուս
ցես . կամ զի գիտես այր դու՝ եթէ զկին
քո ապրեցուսցես : * Նթէ ոչ՝ իւրաքանչ 17
չիւր ումեք ոճ և բաժանեայ տէր , զիւ
րաքանչիւրոք ոճ և կոչեաց ասծ՝ այնպէս
գնասցէ . և այսպէս ընդ ամ եկեղեցիս
պատուիրէ ատամ : * Թլփատեալ ոք կոչե 18
ցաւ՝ մի ցանկասցի անթլփատուիլ . յան
թլփատուիլ ոք կոչեցաւ՝ մի թլփատեա
ցի . * զի թլփատուի ոչինչ է՝ և անթլփ 19
փատուի ոչինչ . այլ պահպանուի ասյ պատ
ուիրանացն : * Իւրաքանչիւրոք յոր 20
կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ : * Օ՚ա 21
ռայ կոչեցար՝ մի փոյթ լիցի քեզ . այլ թէ
և կարիցես ազատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ
լիցէ : * Օ՚ի որ ՚ի տէր կոչեցեալ է ծա 22
ռայն՝ ազատ ասն է . նոյնպէս և որ ազա
տըն կոչեցեալ է՝ ծառայ քրիստի է : * Գնով 23
գնեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդկան :
* Իւրաքանչիւրոք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ 24
եղբարք . ՚ի նմին կացցէ առաջի ասյ :
ԳԴ * Նյալ վն կուսանաց՝ հրաման ինչ ՚ի 25
տնէ ոչ ունիմ . բայց խրատ տամ՝ ասն ո
զորմելոյ ուրուք ՚ի տնէ , հաւատարիմ լի
նել : * Համարիմ՝ եթէ այնպէս լաւ լիցէ . 26
բայց վն վտանգին որ ՚ի վն կայ՝ բարւոք է
մարդոյ՝ եթէ այնպէս լիցէ : * Կապեալ ես 27

ի կին, մի խնդրեր արձակել. արձակել
28 ես ի կնոջէ, մի խնդրեր կին։ * Ո՛վ և
եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ մեղար. և եթէ
ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մեղաւ, բայց
նեղուսի մարմնով ունկնցին այնպիսեաքն. այլ
29 ես խնայեցի ի ձեզ։ * Այլ զայս ասեմ
եղբարք՝ եթէ ժամանակս կարճեալ է այ-
սուհետեւ. զի որ ունկնցին կանայս՝ ոյն
30 եթէ չունկնցին. * և որ լայցեն՝ ոյն եթէ ոչ
լայցեն. և որ խնդանն՝ ոյն եթէ չխնդայ-
ցեն. և որ գնեն՝ որպէս եթէ չունկնցին.
31 * և որ վարեն զաշխարհս՝ ոյն եթէ չվա-
յելեցեն. զի անցեալ է վայելչութիւն աշ-
32 խարհիս այսորիկ։ * Այլ կամիմ զձեզ
անհոգս լինել. զի որ անկինն է՝ հոգայ
33 զտեն, եթէ ոյն հաճոյ լիցի տեն. * և որ կա-
նամբին է, հոգայ զաշխարհիս՝ եթէ ոյն
34 հաճոյ լիցի կնոջ իւրում։ * Այլ ահա մեկ
նեցան ի միմեանց առնակինն և կոյսն.
զի կոյսն հոգայ զտեն՝ զի լիցէ սրբ հոգւով
և մարմնով, և առնակինն հոգայ զաշ-
խարհիս՝ եթէ ոյն հաճոյ լիցի առն իւ-
35 րում։ * Այլ զայս վն ձերոյ օգտի ասեմ.
ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ, այլ վն
պարկեշտութեի՝ և հպատակութեի տեառն
առանց զբաղանոյ։
36 * Այլ եթէ ոք ամօթ համարեսցի վնգ
կուսին իւրոյ՝ եթէ լիցէ եղեալ ըստ չափ,
և այնպէս ինչ պարտ լիցէ լինել. զոր կա-

մեռցի արասցէ , աչ մեղանչէ՝ ամուսնասա-
ցին ։ * Իսկ որ հաստատեալ է ի սրտի իւ- 37
րում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա , իշխա-
նութիւն ունի ի վերայ կամաց իւրոց . և զայն
ընտրեաց ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյս
իւր , բարւոք առնէ ։ * Այս որ ամուսնա- 38
ցուցանէ զկոյս իւր՝ բարւոք առնէ . և
որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ և առնէ ։
* Կին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կեն- 39
դանի է այր նորա . ապա եթէ ննջիցէ այր
նորա , ազատ է՝ ում կամիցի ամուսնանալ .
այլ միայն առաքեալ ։ * Այլ երանելի և ա- 40
է եթէ այնպէս կացցէ քան իմում խորհր-
դոյ . և այսպէս համարիմ, եթէ և յիս
իցէ հոգի աստուծոյ ։

ԳԼ . Ը :

Այլ վասն զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ 1
ամենեքեան գիտութիւն ունիմք ։ գիտու-
թիւն հրեշ պարտասուցանէ , այլ սէր շինէ ։ * Եթէ 2
ոք կամիցի գիտել ինչ , չէ և այս գիտաց՝ ոչ
արժան էր գիտել ։ * Այլ որ սիրէ զաստ , 3
նա է տեղեկացեալ ի նմանէ ։ * Այլ վասն 4
կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք եթէ ոչինչ
իսկ կուռքդ են յաշխարհի . զի չիք ոք աստ
բայց ի միոյն ։ * Զի թէպէտ և իցեն ան- 5
ուանեալ աստք՝ եթէ յերկինս և եթէ յերկ-
րի , ապ և են աստք բազումք՝ և տեարք

6 բաղումք. * այլ մեզ մի է ձած Հայր՝ յոր-
մէ ամ, և մեք ի նա, և մի տէր յն քն՝
որով ամենայն, և մեք նովաւ: վ.ջ
7 * Այլ ոչ յամենեսեան գիտութիւն է, ո-
մանք առ խղճի մատոյ մինչև ցայժմ զկռ-
ոացն իբրև զպղտհեալ ուտեն. և խիղճ մը-
8 տացն նոյ քանզի տկար է, պղծի: * Այլ
կեբակուբ զմեզ առաջի այ ոչ կացուցա-
նէ. ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք ինչ, և
9 ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք ինչ: * Այլ
զգուշ լերուք գուցէ իշխանութիւդ ձեր
այդ՝ գայթագղութիւն լինիցի տկարացն:
10 * Եթէ ոք տեսանիցէ զքեզ՝ որ զգիտու-
թիւնդ ունիս՝ բաղմեալ ի մեհենի՝ ոչ ա-
պա խիղճ մատոյ նր, որ տկարութիւք զգա-
ծեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել զպղտհեա-
11 լըն. * և կորնչիցի տկար եղբայրն ի քում
12 գիտութեն, վն որոյ քրիստոս մեռաւ: * Այս
այնպէս յանցուցեալ յեղբարս, և զխիղճ
մատոյ տկարացն զայրացուցեալ, ի քն մե-
13 ղանէք: * Վ ն որոյ՝ եթէ կեբակուբ գայ-
թագղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կե-
բայց միս յաւիտեան, զի մի զեղբայրն իմ
գայթագղեցուցից:

Գ. Ի. Թ.

1 Ես ապաքէն ազատ եմ, ոչ ապաքէն
առաքեալ եմ, ոչ ապաքէն զտէր մեր յն

քո աչքք իմով տեսի, ոչ ապաքէն գործ
իմ դուք էք ի տէր։ * Թէպէտ և այլոց 2
չիցեմ առաքեալ՝ այլ դէպ ձեզ եմ. զի
կնիք իսկ առաքելութեե իմոյ դուք էք ի
տէր։ * Իմ պատասխանի ուր զիս հարցա- 3
նիցեն՝ այս է։ * Միթէ ոչ ունիցիմք իշ- 4
խանուէի ուտել և ըմպել։ * Միթէ ոչ ու- 5
նիցիմք իշխանուէի զքոյս կանայս շրջեցու-
ցանել ընդ մեզ. ոյդ և այլ առաքեալքն,
և եղբարքն տեն, և կեփաս։ * Կամ միւ- 6
այն ես և բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշ-
խանուէի չգործել զինչ։ * Ո՞ զոր երբէք զինւ- 7
ուորիցի իւրովք թոշակօք. ո՞ զոր անկիցէ
այգի՝ և ի պտղոյ նորա ոչ ուտիցէ. ո՞ զոր ա-
բածիցէ խաշն՝ և ի կաթանէ խաշնին ոչ
ուտիցէ։ * Միթէ ըստ մարդկութեան ո՞ 8
խօսիցիմ զայս. կամ թէ և օրէնքն զսոյն
ոչ ասիցեն։ * Ի մովսէսի իսկ յօրէնսն գրե- 9
բեալ է. ոչ կապեսցես զդուռկ եզնին կա-
լոտւոյ։ միթէ զեզանց ինչ փոյթ էր աս-
տուծոյ։ * Ոչ ապաքէն վասն մեր ասէ. 10
քանզի վասն մեր գրեցաւ։ զի յուսով
պարտի որ սերմանէն՝ սերմանել. և որ
կասուն՝ յուսով վայելել։ * Կրթէ մեք 11
ի ձեզ զհոգեւորսն սերմանեցաք՝ մե՞ծ
ինչ է, եթէ ի ձէնջ զմարմնաւորսդ հընձ
ձիցեմք։ * Կրթէ այլք ձերով իշխանուէիդ 12
վայելեն, ոչ առաւել և մեք։ այլ ոչ ի
գործ ինչ արկաք զիշխանուէիս զայս. քայց

ամի համբերեմք. զի մի խափան լինիցի
13 նիցիմք աւետարանին քրիստոսի: * Եւ գիտէք
եթէ որ ի տաճարին գործեն, ի տաճա-
րէ անտի ուտեն. և որ սեղանոյն պաշ-
տօնեայք են, ի սեղանոյ անտի վայելեն:
14 *Նոյնպէս և տէր հրամայեաց. որոց զա-
ւետարանն աւետարանեն, յաւետարանէ
15 անտի կեալ: * Այլ ես և ոչ զմի ինչ
յայսցանէ արկի ի գործ, և ոչ գրեցի
զայդ՝ զի լինիցի այնպէս լինիցի. լաւ է լինիմ
մանաւանդ մեռանել, և ոչ զի զպարծա-
16 նքս իմ ոք ընդունայն համարիցի: * Զի
եթէ աւետարանեմ, ոչինչ են լինիմ պար-
ծանք, քանզի հարկ ի վերայ կայ. բայց վայ
17 է լինիմ, եթէ ոչ աւետարանեմ: * Եթէ
կամաւ զայն առնեմ, վարձք են լինիմ. և
եթէ ակամայ՝ անտեսութիւն յանձն է լինիմ:
18 *Ուր արդ՝ զինչ վարձք իցեն, եթէ
յաւետարանելն ձրի տայ զաւետարանն՝
զի մի զեղծիցիմ լինիմ իշխանութիւն իմով
19 յաւետարանի անդ: *Քանզի ազատ էի
յամենեցուն զանձն ի ծառա-
յութեան կացուցի. զի զբազումս շա-
20 հեցայց: * Եղէ ընդ հրէայսն իբրև զհր-
21 էայ, զի զհրէայսն շահեցայց: * Եղէ ընդ
օրինաւքն իբրեւ զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինաւքն
էին. իբր ոչ եթէ ընդ օրինաւքն էի, այլ
զի որ ընդ օրինաւքն իցեն՝ և զնոսա շահե-
ցայց: ընդ անօրէնս եղէ իբրեւ զանօ-

ըէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի ՚ի , այլ
ընդ օրինաք քո՛ի . զի շահեցայց զանօրէնս
սըն : * Լըղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝ զի 22
զտկարան շահեցայց : ընդ ամի ամ՝ եղէ .
զի թերևս ապրեցուցից զոմանս : * Ո՛ւայս 23
ամենայն առնեմ վասն աւետարանին , զի
կցորդ եղէց նմա :

Դ՝կ * Ո՛չ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ըն- 24
թանան , ընդ թանալ ամենեքին ընթանան .
բայց մի ոք առնու զյաղթութիւն . այնպէս
ընթացարուք՝ զի հասանիցէք : * Ա՛մենայն 25
որ պատերազմի՝ ամի ժուժկալ լինի . նո՛ք
զի զեղծանելի պսակն առնուցուն՝ և մե՛ք
զանեղծութիւն : * Ա՛րդ՝ ես իսկ այնպէս ըն- 26
թանամ , ոչ ոգ յանեբևոյթս այնպէս մըր-
ցիմ , որպէս ոչ թէ զհողմն ինչ կոծելով .
* այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և հնազանդե- 27
ցուցանեմ . զի գուցէ որ այլոցն քարոզե-
ցի՝ ես ինքնին անպիտան գտանիցիմ :

Գ՝Լ՝ Ի՛ .

Ո՛չ կամիմ , եղբարք , եթէ ոգեաք իցէք եղբարք , 1
զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն է-
ին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . * և 2
ամենեքին ՚ի մովսէս մկրտեցան յամպն և
՚ի ծովն . * և ամենեքին զնոյն հոգևոր կե- 3
րակուրն կերան . * և ամենեքին զնոյն հո- 4
գեւոր ըմպելին արբին , զի ըմպէին ՚ի հո-

գեւոր վկային՝ որ երթայր զհետ նից. և
5 վկայն էր ինքն քն: * Այլ ոչ երթ ընդ քա-
զաւմս ի նոցանէ հաճեցաւ ած. քանզի
6 տապաստ անկան յանապատի անդ: * Այլ
այն օրինակաւ լինէր վն մեր. զի մի լի-
ցուք ցանկացողք չարեաց, ոպ և նոքայն
7 ցանկացան: * Այլ մի կռապարիշտք լի-
նել՝ ոպ ոմանք ի նոցանէ, ոպ և գրեալ
է. Նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել՝
8 և յարեան ի խաղալ: * Այլ մի պոռնկեա-
ցուք. ոպ ոմանք ի նոցանէ պոռնկեցան,
և անկան ի միում աւուր քսան և չորք
9 հազարք: * Այլ մի փորձեսցուք զնր. ոպ
ոմանք ի նոցանէ փորձեցին, և յօձից ան-
10 ւի սատակեցան: * Այլ մի տրտնջեսցուք.
ոպ ոմանք ի նոցանէ տրտնջեցին, և կո-
11 րեան ի սատակչէ անտի: * Այլ այն ամ
օրինակաւ անցանէր ընդ նն. բայց գրե-
ցաւ վասն մերոյ խրատու, յորս վախճան
յաւիտեանցն եհաս:
12 * Այսուհետև որ համարիցի հաստա-
տուն կալ՝ զգոյշ լիցի, գուցէ անկանիցի:
13 * Փորձութիւն ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ
բայց ի մարդկանէ. այլ հաւատարիմ է
ած՝ որ ոչ արկցէ զձեզ ի փորձուի առա-
ւել քան զկար ձեր. այլ արասցէ ընդ
փորձութեն և զելս՝ զի համբերել կա-
14 րասջիք: * Ա՛ ո՛ր որոյ սիրելիք իմ, փախե-
15 րուք ի կռապաշտուէ: * Իբրև ընդ խոհա-

առնս խօսիմ. ընտրեցէք ձեզէն զոր ա-
սեմ ։ * Ի ժամին օրհնուած զոր օրհնեմք՝ 16
ոչ ապաքէն հաղորդուի է արեանն քրի-
հայն զոր բեկանեմք՝ ոչ ապաքէն հաղոր-
դուի է մարմնոյն քրի ։ Ո՞վ մի հաց՝ մի 17
մարմին եմք բազումքս. զի ամենեքեան ի
միոջէ հացէ անտի վայելեմք ։ * Տեսէք 18
զիրէլն ըստ մարմնոյ. ոչ ապաքէն՝ որ ու-
տեն ի զոհիցն՝ հաղորդ են սեղանոյն ։ * Իսկ 19
արդ զինչ. ասեմ, թէ զոհեալն իցէ՞ ինչ.
և կամ թէ կուռքն իսկ իցե՞ն ինչ ։ * Այլ 20
զոր զոհեն հեթանոսք, դիւապ՝ և ոչ ՅՍ
զոհեն ։ ոչ կամիմ՝ զձեզ հաղորդս դիւապ
լինել. քանզի ոչ կարէք զբաժակն տեառն
ըմպել՝ և զբաժակն դիւապ. * և ոչ կա- 21
րէք ի սեղանոյ տեն վայելել՝ և ի սեղանոյ
դիւապ ։ * Միթէ նախանձ հինչ արկանիմ 22
ցեմք տեն. միթէ զօրագոյնք իցեմք քան
զնա ։ * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ 23
ամ ինչ օգուտ է. ամ ինչ ինձ մարթ է,
այլ ոչ ամ ինչ շինէ ։ * Ոչ ոք զանձին և 24
եթ խնդրեսցէ՝ այլ և զընկերին ։ * Ամե- 25
նայն ինչ որ ի սպանդանոցի վաճառի, կե-
րայք՝ և մի խարեք վե խղճի մտաց. * զի 26
տեն է երկիր լրիւ իւրով ։ * Միթէ ոք կոչէ 27
զձեզ յանհաւատից՝ և կամիցիք երթալ.
զամ ինչ՝ որ առաջի դնիցի, կերայք և
մի խարեք վե խղճի մտաց ։ * Այսպ եթէ 28
ոք ասասցէ ձեզ՝ թէ այդ զսհեալ է, մի

ուսիցէք վի նի՝ որ գուշակն եղև, և վի
29 խղճի մտացն։ * Այլ վսիղճ մտացն ասեմ
ոչ զիւրն, այլ զընկերին. իսկ ընդէր բը-
նաւ ազատուիս իմ գասիկի յայլոց խղճէն
30 մտաց։ * Եթէ ես շնորհօք վայելեմ, ընդ
դէր հայհոյիցիմ, վի որոյ եան գոհանամ։
31 * Արդ՝ եթէ ուսիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝
եթէ զինչ և առնիցէք, զամ ինչ ի փառս
32 ած արասջիք։ * Առանց գայթագղուի դը-
նելոյ հրեից և հեթանոսաց լինիջիք՝ և ե-
33 կեղեցւոյն ած։ * Ոգ և ես ամենեսեան ա-
մենեցսուն հաճոյ լինիմ. ոչ խնդրեմ զանձ
ձին օգուտ, այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցի։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Նմանողք լինէ եղերուք, ոգ և ես քը-
2 րիստոսի։ * Գովեմ զձեզ՝ զի զամ ինչ զիմ
յիշիջիք, և ոգ աւանդեցի ձեզ՝ զաւան-
3 դուքեան ունիցիք։ * Կամիմ զի գիտիցէք
դուք, եթէ առն ամի գլուխ քր է, և
4 գլուխ կնոջ այր, և գլուխ քրի ած։ * Ա-
մենայն այր՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ՝ և գլխոյն ծածկեալ
ունիցի, յամօթ առնէ գգլխոյն իւր։
5 * Իւ ամ կինն՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝
կամ մարգարէանայցէ բացաւ գլխով յա-
մօթ առնէ գգլխոյն իւր, զի այնպէս հա-
6 մարի՝ քէ գերծեալ իցէ։ * Օ՛ի եթէ ոչ

աքողեսցի կին, փոքրեսցէ զհերս իւր. ա-
պա եթէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ
գերծուել, աքողեսցի։ * Արն մարդոյ չէ 7
պարտ ծածկել զգլուխ իւր, զի պատկեր
և փառք Այ է. իսկ կին փառք առն իւ-
րոյ է։ * Ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է, 8
այլ կին յառնէ։ * Քանզի ոչ իսկ հաստա- 9
տեցաւ այր վասն կնոջ, այլ կին վասն առն։
* Վասն այնորիկ պարտի կինն շուք դնել 10
գլխոյն վասն հրեշտակաց։ * Բայց ոչ կին ա- 11
ռանց առն, և ոչ այր առանց կնոջ ՚ի Տր։
* Ոչ ունի կին յառնէ՝ նոյնպէս և այր ՚ի 12
կնոջէ, բայց ամենայն * Աղաղակ ձեզէն 13
տուք զկրաւդ. արժանի է կնոջ մարդոյ
հոլանի յաղօթս կալ առաջի Այ։ * Բուն ինչ 14
բնութիւն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր ե-
թէ գիսաւոր է՝ անարգանք են նմա.
* բայց կին եթէ գիսաւոր է՝ փառք են 15
նմա. զի գիսք փոխանակ զգեստու տը-
ւեալ են նմա։ * Այլ թէ ոք կամի հա- 16
կառակող լինել, մեք չունիմք այնպիսի սո-
վորութիւն, և ոչ եկեղեցիքն աստուծոյ։
* Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ ունի թէ 17
գովեցեմ, զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատ
թարն նկրտիք։ * Նախ՝ յորժամ ՚ի մի վայր 18
ժողովիցիք ՚ի եկեղեցին, լսեմ եթէ հերձ-
ուածք գոն ՚ի ձեզ. և սակաւ ինչ հա-
ւատացի։ * Բայց և հերձուածք լինելոց 19
են ՚ի ձեզ. զի որ ընտիքքն լցեն ՚ի ձեզ՝

20 երեւեսցին : * Իւ արդ՝ ի ժողովելն ձեզ
ի միասին՝ ոչ է առնուն տէն ձեզ տեղն հայ
21 ուտելոյ : * Ո՞վ իւրաքանչիւր զի զկնր
ընթրիս յառաջանայ ուտել, և ոմն քաղ
22 ցեալ՝ և ոմն արբեալ : * Միթէ տուն
ս ոչ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպելոյ . եթէ
զեկեղեցեաւն ՝ այ արհամարհիցէք , և յա
մօթ առնէք զչքաւորան : զինչ ասացից .
23 գովեցից զձեզ . յայդմ ոչ գովեմ : * Ո՞վ
ես ընկալայ ի տէնէ՝ զոր և ձեզն աւան
դեցի , եթէ տէր յն ի գիշերին յորում
24 մատներ , առ հաց . * գոհացաւ՝ եբեկ և
ասէ . առէք՝ և կերայք . այս է մարմին
իմ, որ վն ձեր բաշխի . զայս արարէք առ
25 իմոյ յիշատակի : * Նոյնպէս և զբաժակն
յետ ընթրեացն առ և ասէ . այս բաժակ
նոր ուխտ է իմով արեամբ . զայս արարէք
քանիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ
26 յիշատակի : * Քանիցս անգամ եթէ ուտիք
ցէք զհացս զայս , և զբաժակս ըմպիցէք ,
զմահն տէն պատմեցէք , մինչև եկեսցէ նա :
27 * Ո՝ յաուհետև՝ որ ուտիցէ զհացս , կամ
ըմպիցէ զբաժակս տէն անարժանուբ ,
պարտական եղիցի մարմնոյ և արեան տէն :
28 * Փորձեսցէ մարդ զանձն իւր , և ապա
ի հացէ անտի կերիցէ , և ի բաժակէն
29 արբցէ : * Ո՞վ որ ուտէ և ըմպէ անար
ժանուբ՝ դատաստան անձին իւրում ու
տէ և ըմպէ . զի ոչ խորէ զմարմինն տէն :

* Վ ՝ ա՛յնորիկ իսկ են ՝ի ձեզ բազում հիւ- 30
անդք և ախտաժէտք . և շատ եւս այն
են , որ և ննջեցեալք իսկ իցեն : * Ո՛վ ի՛ և 31
թէ զանձինս քննէաք՝ ապա ոչ դատա-
պարտեաք : * Այլ եթէ դատիմք՝ ՝ի տեառ 32
խրատիմք . զի մի ընդ աշխարհի դատա-
պարտեսցուք : * Այսուհետեւ ե՛ղբարք՝ 33
յորժամ ՝ի մի վայր ժողովեցիք ուտել՝ մի-
մեանց սպասջիք : * Ապա թէ ոք քաղցեալ 34
իցէ՝ ՝ի տան իւրում կերիցէ . զի մի ՝ի դա-
տապարտուի ժողովիցիք : Նայց զայլ ինչ
յորժամ եկիցէ՝ յայնժամ պատուիրեցից :

ԳԼ . ԺԲ .

ԵԿ Այլ վա՛ հոգեւորացն եղբարք՝ ոչ կա- 1
միմ եթէ ոգեաք իցէք : * Գիտէք իսկ՝ զի 2
մինչ հեթանոսքն էիք , առ կուռսն ան-
մռունչս սո՛ղ երթայիք և գայիք : * Վասն 3
որոյ ցուցանեմ ձեզ . զի ոչ ոք հոգւով ՝ա՛յ
խօսի՝ և ասիցէ թէ նզովեալ յի՛ . և ոչ
ոք կարէ ասել՝ ՝եր տի՛ն , եթէ ոչ հոգւով
վըն՛ն ՝ըվ : * Թէպէտ և բաժինք շնորհաց 4
են՝ այլ հոգի նոյն է : * եթէ բաժինք 5
պաշտամանց են , այլ ՝եր նոյն է : * Նթէ 6
բաժինք յաջողուեց են , այլ ՝ած նոյն է .
որ յաջողէ զամ՛ն յամի : * Նայց իւրաքան- 7
չիւր ուժեք տուեալ է յայտնութի՛ն հոգ-
ւոյն՝ առ իւրաքանչիւր օգուտ : * Ումե- 8

մին ՚ի հոգւոյն տուեալ է բան իմաստու-
թեան . այլում բան գիտութեամբ ըստ նմին
9 հոգւոյ . * միւսումն հաւատք նովին հոգ-
ւով . այլում շնորհք բժշկութեանց նովին
10 հոգւով . * այլում յաջողութիւնք զօրութեց .
այլում մարգարէութի . այլում ընտրութի
հոգւոց . այլում աղգք լեզուաց . այլում
11 թարգմանութի լեզուաց : * Ա՚յլ զայս ամ
յաջողէ մի և նոյն հոգի , և բաժանէ ի-
րաքանչիւր ոմ և կամի :
12 * Որպ մարմին մի է , և անդամս բա- ՚ՆՒ
զումս ունի . և ամենայն բազում անդամք
մարմնոյն՝ մի մարմին է . նոյնպէս և քր :
13 * Ի՚նանզի միով հոգւով մեք ամենեքին ՚ի
մի մարմին մկրտեցաք . եթէ հրեայք , ե-
թէ հեթանոսք , եթէ ծառայք , եթէ ա-
զատք , ամենեքին զմի հոգի արբաք :
14 * Ի՚նանզի մարմին ոչ մի անդամ է , այլ
15 բազում : * Ե՚թէ ասիցէ ոտն , զի չեմ ձե-
ռն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի , ոչ այնու չի-
16 ցի ՚ի մարմնոյ անտի : * Ե՚ւ եթէ ասիցէ
ունկն , վասն զի չեմ աչք՝ չեմ ՚ի մարմնոյ
անտի , ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի :
17 * Ե՚թէ ամ մարմին աչք էր՝ ո՞ւր էր ունկ-
կն . և եթէ ամ լսելիք էր՝ ո՞ւր էին հո-
18 տոտելիք : * Ա՚յժց արդ՝ ած Ետ զանդամ
սն՝ զմի մի իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէ ՚ի
19 մարմին՝ ոմ և կամեցաւ : * Ա՚պա թէ էր
20 ամ մի անդամ , ո՞ւր էր մարմին : * Ա՚յժց

արդ՝ անդամք բազումք են, և մարմին
մի։ * Ոչ կարէ ակն ասել ցձեռն, Թէ 21
չես ինձ պիտոյ, և կամ դարձեալ գլուխ
ցոտս՝ Թէ չէք ինձ պիտոյ։ * Այլ առա- 22
ւել որ Թուին անդամք մարմնոյն Թէ ոչ
կարագոյնք իցեն, կարևորք են. * և որ 23
Թուինն Թէ անարդագոյնք իցեն մարմ
նոյն, այնց առաւելագոյն պատիւ առ-
նեմք. և ամօԹոյքն մեր առաւել եւս
պարկեշտուԹի ունին։ Այլ պարկեշտին 24
մերոց չէ ինչ պիտոյ. քանզի Ած խառնեաց
զմարմինն, և նուազին առաւել ևս պա
տիւ եառ. * զի մի իցեն հերձուածք ի 25
մարմնի անդ, այլ զի նոյնք զմիմեանց հո
գայցեն անդամքն։ * Եթէ վշտանայ ինչ 26
մի անդամն, վշտանան ամ անդամքն ընդ
նմա. և եթէ փառաւորի մի անդամն,
խնդան ամ անդամքն ընդ նմա։ * Այլ 27
դուք մարմին քրիստոսի էք՝ և անդամք
վ.ջ յանդամոց նորա։

* Այլ զորս եդ Ած յեկեղեցւոջ՝ այս են. 28
նախ՝ զառաքեալս, երկրորդ՝ զմարգա-
բէս, երրորդ՝ զվարդապետս, ապա զո-
րս ուԹիս, ապա շնորհս բժշկուԹեց, օգ-
նուԹիս՝ վարիչս, ազգս լեզուաց, Թարգ-
մանուԹիս լեզուաց։ * ՄիԹէ ամենեքին 29
առաքեա՞լք իցեն. միԹէ ամենեքին մար-
գարէ՞ք իցեն. միԹէ ամենեքին վարդա-
պե՞տք իցեն. միԹէ ամենեքին զօրու-

30 Թիւնք իցեն . * միթէ ամենեքեան հնորհս
բժշկութեամբ ունիցին . միթէ ամենեքեան
՚ի լեզուս խօսիցին . միթէ ամենեքեան
31 թարգմանիցեն ։ * Նայց նախանձաւոր
լերուք հնորհացն , որ լաւն են ։ Ալ ես
առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ ։

Գ Ի . ԺԳ ։

1 Եթէ ըլեզուս մարդկան խօսիցիմ և ե՛ջ
զհրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ, եղէ ես
իբրև զպղինձ , որ հնչէ . կամ իբրև ըզ
2 ձնծղայս՝ որ ղօղանջեն ։ * Եւ եթէ ունի-
ցիմ մարգարէութիւն , և գիտիցեմ զխոր-
հուրդս ամ՝ և զամ գիտութիւն . և եթէ
ունիցիմ զամ հաւատս՝ մինչեւ զլերինս
փոփոխել զյ , և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ եմ ։
3 Եւ եթէ ջամբիցեմ զամ ինչս իմ աղքա-
տաց , և մատնիցեմ զմարմինս իմ յայրու-
մին , և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ ։
4 * Սէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ . սէր
ոչ նախանձի , ոչ ամբարհաւաճձէ , ոչ հը-
5 պարտանայ . * ոչ յանդգնի , ոչ խնդրէ
6 զիւր , ոչ գրգռի , ոչ խորհի զչար . * ոչ
խնդայ ընդ անիրաւութիւն՝ այլ խնդայ ընդ
7 ստուգութիւն . * ամէն տանէ . ամէն հաւատայ .
8 ամենևին յուսայ . ամէն համբերէ ։ * Սէր
ոչ երբեք անկանի . եթէ մարգարէութիւք
են՝ խափանեսցին . եթէ լեզուք՝ լռեսց

ցեն. եթէ գիտուի խափանեսցի: *Քան 9
զի փոքր ի շատէ գիտեմք, և փոքր ի շա-
տէ մարգարէանամք: *Այլ յորժամ եկեալ 10
ցի կատարմն, փոքր ի շատէս խափանեսցի:
ՁԿ *Ինչ տղայն էի՝ իբրև տղայ խօսէի, 11
իբրև տղայ խորհէի, իբրև տղայ հա-
մարէի. այլ յորժամ եղէ այր՝ տղայու-
թեանն ի բաց խափանեցի: *Այժմ տես 12
սանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ, այլ
յայնժամ դէմ յանդիման. այժմ խե՛ղա-
մուռ եմ փոքր ի շատէ, այլ յայնժամ գի-
տացից՝ ոպէս և նայն ծանեաւ զիս: *Նայց 13
արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր, սոքա ե-
րեքեան. և մեծ քան զսոսա սէր է:

ԳԼ. ԺԴ.

ՁՀետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր 1
լերուք հոգեւորացն՝ առաւել զի և դուք
մարգարէանայցէք: *Ո՛վ որ խօսի ի լե- 2
զուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի, այլ ընդ Աստ
ղի ոչ ոք է որ լսէ, քայց հոգւով խօսի
խորհուրդս: *իսկ որ մարգարէանայն, 3
մարդկան խօսի շինուած և մխիթարու-
թիւն և սփոփուած: *Որ խօսի ի լեզուս՝ զան- 4
ձըն իւր շինէ. և որ մարգարէանայն՝ ե-
կեղեցին շինէ: *Կամիմ զի ամենեքեան 5
դուք ի լեզուս խօսիցիք՝ առաւել զի մար-
գարէանայցէք. զի լաւ է որ մարգարէա-

նայն՝ քան զայն՝ որ ՚ի լեզուս խօսիցի. քայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին շինուածիւն առնուցու։ Վ.Ջ

6 *Իսկ այժմ եղբարք՝ եթէ եկիցե առ ձեզ ՚ի լեզուս խօսեալով. զի՞նչ օգուտ լի-նիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ, կամ յայտնութիւն, կամ գիտութիւն, կամ մարգարէու-
7 թիւամբ, կամ վարդապետութիւն։ *Այն-պէս՝ ոգի անշունչքն ձայն տացեն, եթէ փող և եթէ քնար. զի եթէ ընտրուի ինչ բարբառոյն չառնիցեն, զիա՞րդ ճանաչիցի
8 փողոյն հարկանել՝ կամ քնարին հնչել։ *Քանզի եթէ խառնաձայն արձակիցի փողն, ո՞վ պատրաստեսցի ՚ի պատերազմ։
9 *Նոյնպէս և դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանա-կիցէք զբանն՝ զիա՞րդ ճանաչիցին խօսքն. զի լինիցիք այնու հետև իբրեւ ընդ օդս խօսե-
10 ցեալք։ *Օ՛ի այնչափ ազգք ձայնից են
11 յաշխարհի, և ոչինչ անձայն է։ *Իսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւնն ձայ-նին, լինիցիմ այնմ, որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ, և նա որ խօսիցին ընդիս՝ դուժ։
12 *Նոյնպէս և դուք՝ քանզի նախանձորդք էք հոգեւորացն, ՚ի՞ շինուածոյ եկեղեց-
13 ւոյն խնդրէք՝ զի առաւել և՛ս իցէք։ *Վա՛յ որոյ որ խօսին ՚ի լեզուս, աղօթս արաա-
14 ցէ՝ զի և թարգմանիցէ։ *Եթէ կամ յա-ղօթս լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ յաղօթս.
15 այլ միտք իմ անպտուղ են։ *Իսկ արդ՝

պինչ էիցէ . կացիք յաղօթս հոգւով, կա-
ցիք յաղօթս և մտօք . սաղմոս ասացիք
հոգւով, սաղմոս ասացիք և մտօք : * Ա- 16
պա թէ ոչ՝ եթէ օրհնիցես հոգւով, որ
կայցէ ՚ի տեղւոջ տպաւին , զիա՞րդ ասիցէ
՚ի քում գովեստեան՝ զամէնն . քանզի զոր
ասեն՝ նա ոչ գիտէ . * Օ՛ի դու քարւոք 17
գոհանաս , այլ ընկերն ոչ շինի :
ՋԲ * Գոհանամ ցա՛ւ վի՛ ամենեցուն ձեր՝ 18
առաւել լեզուաւ խօսիմ : * Ա՛յլ ՚ի մէջ ե- 19
կեղեցւոյ կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել՝
զի և զայլս խրատիցեմ, քան բազում բա-
նիս լեզուաւ : * Ո՛զեաւք մի՛ լինիք տղ- 20
ղայք մտօք , այլ ՚ի չարեաց տղայացարուք ,
և մտօք կատարեալ լինիջիք : * Գ՚անդի և 21
յօրէնսն գրեալ է , եթէ յօտար լեզուս՝
և ՚ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց ընդ
ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ , սակայն և ոչ
այնպէս լուիցեն ինձ՝ ասէ տէր : * Ա՛յս 22
ուրեմն լեզուք նշանակի վասն են՝ ոչ հա-
ւատացելոց՝ այլ անհաւատից . իսկ մար-
գարէութի՛ ոչ անհաւատից՝ այլ հաւա-
տացելոց : * Ա՛յս եթէ գայցէ եկեղե- 23
ցին ամ՛ ՚ի մի վայր , և ամենեքին ՚ի լե-
զուս խօսիցին , և մտանիցեն անդր տղ-
գեամք և անհաւատք . ո՞չ ասիցեն՝ եթէ
ղի մոլիքդ : * Իսկ եթէ ամենեքին մար- 24
գարէանայցեն , և մտանիցէ ոք անդր ան-
հաւատ՝ կամ տգէտ , յանդիմանի յամենե-

25 ցուն՝ց, և քննի յամենեցուն՝ց. * և գաղտ-
նիք սրտի նո՛ր յայտնի լինին: և ապա ան-
կեալ՝ ի վի՛ր երեսաց երկիրպագանիցէ՝ ա՛յ,
և խոստովան լինիցի՝ թէ արդարև ա՛ծ է
՝ի ձեզ:
26 * Այ՛ արդ՝ զի՞նչ իցէ եզբարք. յորժամ ջո-
՝ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւր ոք
՝ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, թէ վար-
դապետութի՛ւն ունիցի, եթէ յայտնութի՛ւն
ունիցի, թէ լեզուս ունիցի, եթէ թարգ-
27 մանութի՛ւն ունիցի, ա՛մ՝ի շինած լինիցի: * Եւ
թէ՝ ի լեզուս ոք խօսեսցի՝ երկուք, և ե-
թէ ևս աւելի՝ երեք, և ապա մի ըստ մի
28 ոմէ՛. և մինն թարգմանիցէ: * Ապա եթէ
չիցէ ոք՝ որ թարգմանիցէ, լո՛ւռ լիցի յեկե-
ղեցւոյն. ընդ միտս իւր՝ և ընդ ա՛յ խօ-
29 սեսցի: * Նայց մարգարէք երկու կամ ե-
30 րեք խօսեսցին, և այլքն քննեսցեն: * Ա-
պա եթէ այլ ումեք՝ որ նստիցին՝ յայտնեա-
31 ցի, առաջինն լռեսցէ: * Կանգի կարող էք
ամենեքին մի ըստ միոմէ մարգարէանալ.
զի ամենեքեան ուսանիցին. և ամենե-
32 քեան մխիթարեսցին: * Կանգի և հոգիք
խակ մարգարէից՝ մարգարէից հնազան-
33 դին: * Ո՛չ եթէ խռովու՛թ է ա՛ծ՝ այլ
34 խաղաղու՛թ, ոպ՛ յամ եկեղեցիս սրբց: * Կա-
նայք՝ յամ եկեղեցիս լռո՛ւռ լիցին. զի ոչ
հրամայի նո՛ր խօսել՝ այլ հնազանդ լինել,
35 որպէս և օրէնքն խակ ասեն: * Ապա եթէ

ուսանել ինչ կամիցին, ՚ի տան զարս իւ-
րեանց հարցանիցեն. քանզի անպատեհ է
կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօսել։ * Եթէ 36
՚ի ձէնջ բանն ել՝ և կամ առ ձեզ մի-
այն եհաս։ * Թող եթէ ոք համարիցի մար- 37
գարէ լինել՝ կամ հոգեւոր, գիտ ասէ՝
զոր գրեցիդ առ ձեզ, թէ են պատուի-
րանք են։ * Ապա թէ ոք տգիտանայցէ, 38
տգիտասցի։ * Այսուհետև եղբարք, նա- 39
խանձեցարուք մարգարէանալ՝ և զխօսե-
լըն լեզուօք մի արգելուք։ * Եւ ամ ինչ 40
վ֊ջ ձեր պարկեշտութիւն և ըստ կարգի լինիցի։

ԳԼ. ԺԵ.

Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն 1
իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ. զոր և ըն-
կալարուք, յոր և հաստատեալք էք. * ո 2
րով ապրեցայքն. որով բանիւ աւետա-
րանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք. բայց եթէ ՚ի
զուր ինչ հաւատացէք։ * Օ՚ի ես ձեզ 3
զայն նախ աւանդեցի՝ զոր և ես ընկա-
լայ. թէ և քս մեռաւ վ֊ր մեղաց մերոց՝
ըստ գրոց՝ * և ղի թաղեցաւ, թէ և յա- 4
րեաւ յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց. * և 5
թէ երեւեցաւ կեփայի, և ապա երկոտա-
սանիցն. * ապա երեւեցաւ աւելի հա 6
քան ղհինգ հարիւր եղբարց միանգամայն.
յորոց բազումք կան մինչեւ ցայժմ, և ո

7 մանք ննջեցին : * Յե ապա երևեցաւ յա-
կովբայ , ապա առաքելոցն ամենեցուն :
8 Հուսկ յետոյ քան զամենեսին իբրեւ ա-
9 նարգի միոջ երևեցաւ և ինձ : * Ո՛վ ես
իսկ եմ արուսն առաքելոց . որ չեմ իսկ
արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ . զի հա-
10 լածեցի զեկեղեցին ՚ն : * Այլ շնորհօքն
՚ն եմ՝ զինչ և իցեմ . և շնորհք նորա որ
յիս՝ ընդունայն ինչ ոչ եղեն . այլ առա-
ւել քան զնո՛ա ամենեսին վաստակեցի . և
ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն ՚ն՝ որ ընդ իս :
11 * Ա՛րդ՝ եթէ ես և եթէ նո՛ք՝ այսպէս քա-
րոզեցաք , և դուք այսպէս հաւատացիք :
12 * Այսպա եթէ քրիստոս քարոզի՝ թէ ՚ի մե-
ռելոց յարուցեալ է . զիա՞րդ ասեն ոմանք
13 ՚ի ձէնջ եթէ յարուԹի մեռելոց չիք : * Ե-
թէ յարուԹի մեռելոց չիք , ապա և քո՛
14 չէ յարուցեալ : * Ե՛ւ եթէ քո՛ չիցէ յա-
րուցեալ , ընդունայն է քարոզուԹիւն մեր .
15 ընդունայն են և հաւատքն ձեր : * և գը-
տանիցիմք սուտ վկայք ՚ն , զի վկայեցաք
զ՚ն՝ թէ յարոյց զքո՛ . զոր ոչն արդեօք յա-
16 րոյց եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն : * Ի՛սկ
եթէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ապա և քո՛
17 չէ յարուցեալ : * Ե՛ւ եթէ քո՛ չիցէ յա-
րուցեալ , ընդունայն են հաւատքն ձեր .
18 և տակաւի՛ն ՚ի նմին մեղս կայցէք : * Ի՛սկ
արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի քո՛ , կորեա՞ն արդեօք :
19 * Եթէ այսու կենօքս միայն յուսացեալ

եմք ՚ի քո , ողորմելի եմք քան զամենայն մարդիկ ։

ԶԴ * Այլ արդ՝ քո յարուցեալ է ՚ի մեռե- 20
լոց՝ առաջին պտուղ ննջեցելոց . * քանզի 21
մարդով եղև մահ , և մարդով յարուԹիւն
մեռելոց ։ * Որպէս ադամաւն ամենեքին մե- 22
ռանին , նոյնպէս և քրիստոս ամենեքեան կեն-
դանասցին ։ * Իւրաքանչիւր յիւրում կար- 23
գի . նախ քո , և ապա քրիստոսեանք ՚ի գա-
լստեանն նորա ։ * Այն ապա կատարած , յոր- 24
ժամ տացէ ՚ի ձեռս զԹագաւորուԹիւն աստ՝
և հօր . յորժամ խափանեսցէ զամ իշխա-
նուԹիւս և զամ պետուԹիւ և զզօրուԹիւ ։ * Օ՚ի 25
պարտ է նմա Թագաւորել՝ մինչեւ դիցէ
զամ Թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց ։
* Յետին Թշնամին խափանի՝ մահ . և զամ 26
ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից նորա ։
* Այլ յորժամ ասիցէ . ԹէՀ հնազանդեալ 27
է նմա ամ, յայտ է՝ ԹէՀ բաց յայնմանէ՝
որ հնազանդեցոյց նմա զամ ։ * Այլ յոր- 28
ժամ հնազանդեսցի նմա ամ՝ յայնժամ
և ինքն որդի հնազանդեսցի այնմ, որ հը-
նազանդեցոյց նմա զամ. զի եղիցի ած
ամ յամի ։ * Այլապա ԹէՀ ոչ՝ զինչ գործիցեն 29
որ մկրտիցին վա՛ մեռելոց , եԹէՀ արդա-
րև մեռեալք ոչ յառնիցեն . ընդէր իսկ
քնաւ մկրտին վա՛ նոցա . * ընդէր և մեք ձրգ- 30
նիմք յամ ժամ , * և հանապազ մեռանիմք ։ 31
՚ի պարծանս ձեր երդնուամ ե՛ղբարք՝ զոր

32 ունիմ ՚ի քո յո ՚ի տէր մեր : * Եթէ վասն
մարդոյ ՚ի գազանամարտի լեալ էի յԵփես-
սոս , զի՞ նչ օգուտ էր ինձ , եթէ մեռեալք
ոչ յառնեն . կերիցուք արբցուք՝ քանզի
33 վաղիւ մեռանիմք : * Մի խաբիք . ապա-
կանեն զբարս քաղցունս բանք չարք :
34 * Սթափեցարուք արդարութիւ՝ և մի զՔ
մեղանչէք . զի զգիտութիւն ոմք ոչ ունին ա-
35 մանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ : * Այլ
ասիցէ ոք . զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ
36 որո՞վ մարմնով գայցեն : Անմիտ՝ դու զոր
սերմանեան , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մե-
37 ռանիցի : * Եւ զոր սերմանեան , ոչ զնոյն
մարմին զոր ծնանելոցն լոյծ՝ սերմանես ,
այլ հատ մերկ . եթէ ցորենոյ լոյծ՝ և ե-
38 թէ այլոց սերմանեայց : * Եւ ած տայ նը-
մա մարմին՝ ոյզ և կամի . և իւրաքանչիւր
39 սերմանեացն զիւր մարմին : * Ոչ ամ մար-
մին նոյն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է
մարդկան , և այլ մարմին անասնոց , այլ
մարմին թռչնոց՝ և այլ մարմին ձկանց :
40 * Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք
երկրաւորք . այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝
41 և այլ փառք երկրաւորաց : * Այլ փառք
արեգական , և այլ փառք լուսնի , և այլ
փառք աստեղաց . և աստղ քան զաստղ
42 առաւել է փառօք : * Նոյնպէս և յարու-
թիւն մեռելոց . սերմանի ապականութիւք՝
43 և յառնէ առանց ապականութե . * սերմա-

նի անարգուԹիՆ՝ և յառնէ փառաւք. սերմանի տկարուԹիՆ՝ և յառնէ զօրուԹիՆ.
*սերմանի մարմին հնչաւոր՝ և յառնէ մարմին հոգեւոր. եԹէ գոյ մարմին հնչաւոր, գոյ և հոգեւոր: *Այպ և գրեալ է, եղեւ մարդն առաջին ադամ՝ ի շունչ կենդանի. երկրորդ ադամ՝ ի հոգի կենդանարար:
*Այլ ոչ նախ հոգեւորն, այլ հնչաւորն. և ապա հոգեւորն: *Առաջին մարդն յերկրէ երկրէղէն. իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից: *Որպէս հողեղէնն, նոյնպէս և հողեղէնքս, և որ երկնաւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն: *Եւ որպէս զգեցաք զպատկեր հողեղինին, զգեցցուք և զպատկեր երկնաւորին:

ԺԵ *Այլ զայս ասեմ եղբարք՝ եԹէ մարմին և արիւն զարքայուԹիՆ ոչ կարեն ժառանգել, և ոչ ապականուԹի զանապականուԹիՆ ժառանգէ: *Ահդ՝ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ. ամենեքեան ննջեսցուք, այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք: *Յանկարծ ակն յարիցէ՝ ի փող յետինն. քանզի փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց ապականուԹեան, և մեք նորոգեսցուք: *Օի պարտ է ապականուԹեանս այսմիկ զգենուլ զանապականուԹիՆ, և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահուԹիՆ: *Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահուԹիՆ,

և առականուաճս զանառականուաճ , յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկալ
55 լաւ մահ ՚ի յաղթուաճի : * Որ է մահ՝ յաղթուաճի քո . ո՛ւր դժոխք խայթոց քո :
56 * Խայթոց մահու մեղք են , և զօրուաճի
57 մեղաց օրէնք : * Այլ շնորհք ասի՝ որ ետ մեզ զյաղթուաճիւն ՚ի ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի քրիստոսի :
58 * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք , ան-
հաստատուն եղերուք , անշարժ կացէք , առաւել լերուք ՚ի գործս տեառն յամենայն ժամ. գիտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի տեառն :

ԳԼ. Ի.Օ.

1 Այլ վն հաշուին , որ ՚ի սբան է , ոչ պատուէր եւոու եկեղեցեացն գաղատա-
2 ցւոց , նոյնպէս և դուք առնիջիք : * Ի յոտ իւրաքանչիւր միաշաբաթուն իւրաքանչիւրսք ՚ի ձէնջ անձին իւրում գանձեսցէ՝ որ լինչ և յաջողեսցի : * Ո՛ւ մի յորժամ գայցեմ , յայնժամ հաշիւք լինիցին :
3 այլ յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտրեցէք թղթովք , զնս առաքեցից տանել զի
4 շնորհան ձեր յերուսաղէմ : * Եպա թէ արժան լիցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթիցեն :
5 * Այլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի մակեդոնիա անցանիցեմ : բայց իբրև չորս

ջեցայց ՚ի մակեդոնիա, *թէ դէպ լեցի, 6
առ ձեզ ինացից՝ և կամ ձմերեցից. զի և
դուք յուշարկիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն
եմ: *Օ՛ի ոչ կամիմ զձեզ այժմ ՚ի հարե- 7
ւանցի տեսանել. ակն ունիմ ժամանակ
ինչ առնել առ ձեզ, եթէ տէր հրամա-
յեսցէ: *Եայց այժմ լինիմ յեփեսոս մին- 8
չև ցպենտեկոստէ. *զի դուռն բացեալ 9
է ինձ մեծ և կարևոր, և հակառակորդք
բազումք են: *Եթէ՝ եթէ եկեսցէ տիմո- 10
թէոս՝ տեսջիք զնա՝ որ աներկիւղ լինիցի
առ ձեզ. զի զգործ տեառն գործէ՝ որ-
պէս և եսս. *մի՛ ոք զնա անգոնեսցէ: 11
և յուշարկեսջիք զնա խաղաղութեամբ՝
զի եկեսցէ առ իս. քանզի ակն ունիմ նո-
ա ղ ա ր ք ե ղբարբք հանդերձ:
*Եյլ վ՛ ապօղոսի եղբօր՝ յոյժ աղա- 12
չեցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք
հանդերձ. և արդեօք ոչ էին կամք՝ զի
այժմ եկեսցէ. այլ եկեսցէ յորժամ և պա-
րապեսցէ: *Հսկեցէք՝ հաստատուն կա- 13
ցէք ՚ի հաւատս, ժրացարուք զօրացա-
բուք: *Եմենայն ինչ ձեր սիրով լինիցի: 14
*Եղաչեմ զձեզ եղբարբք՝ գիտէք զտունն 15
ստեփանեայ և փորտունատեայ՝ որ են
պտուղ աքայեցւոց, և ՚ի պաշտօն սրբոցն
կարգեցին զանձինս. *զի և դուք հնա- 16
զանդ լինիցիք այնպիսեացն. և ամէն՝ որ
գործակից լեսցէ և վաստակակից: *Եւբան 17

եղէ ՚ի գալ ստեփանեայ և փորաւնատ-
եայ և աքայիկոսի , զի զձեր պակասուԹիւդ
18 նոքա լցին · *քանզի հանդուցին զոգի իմ՝
և զձեր · արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն ։
19 *Ողջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց ։
ողջոյն շատ տան ձեզ ՚ի տէր՝ ակուիղաս ,
և պրիսկիլղա՝ հանդերձ առաքելն եկեղե-
20 ցեաւն իւրեանց ։ *Ողջոյն տան ձեզ եղ
բարեբ ամենեքեան ։ *Ողջոյն տուք միմեանց
21 ՚ի համբոյր սրբուԹեան ։ *Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ
22 ձեռին պօղոսի է ։ *ՆշիԹ ոք ոչ սիրէ զՏէր
23 յի՝ եղիցի նզովեալ՝ մարանաԹայ ։ *Շնո-
նորհք աեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի
24 ընդ ձեզ ։ *Նա սէրն իմ՝ ընդ ամենեսեան
ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս · ամէն ։

Կ՚ կոչնակէս առաջին լուռ՝ գրեցաւ ՚ի փիլէ-
պեայ , ՚ի յեռն սպեփանեայ և փորփուռատեայ և
ատտալիկոսի ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԻՑ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ԲԿ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քրի կա-
մաւքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր.
եկեղեցւոյդ Աստուծոյ՝ որ է ի կորնթոս՝ նուի-
րեալ ամենեքեան՝ որ են յամենայն կողմանս աշ-
խարհիս։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա-
ղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ՝ և ի Տէրն մեր Յի-
սուսի քրիստոսէ։ * Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեր մերոյ Յի-
սուսի քրիստոսի. Հայր գթութեանց, և Աստուած ամենայն մխի-
թարութեան. * որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նե-
ղութիւն մեր, առ ի կարող լինել մեզ մխի-
թարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւն ի-
նան, մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթա-
րիմք յԱստուծոյ։ * Զի որպէս առատանան չարչա-

քանքն քեր ի մեզ. նոյնպէ և ի ձեռն քեր
6 առաւել լեցի և միսիթարուլին մեր: * Օ՛ի
եթէ նեղիմք, վե՛ն ձերոյ միսիթարուլթե՛ն և
փրկուլե՛, և եթէ միսիթարիմք, վե՛ն ձերոյ
միսիթարուլե՛ն և փրկուլե՛, որ յաջողեալն է
համբերուլթե՛ նոցին չարչարանաց, զոր և
7 մե՛ք չարչարիմք. * և յոյսն մեր հաստա
տուն է վե՛ն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ
որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և
8 միսիթարուլե՛ն: * Քանզի ոչ կամիմ տգէ
տալս լինել ձեզ ե՛ղբարք՝ վե՛ն նեղուլթե՛ն մե
րոյ եղելոյ յասիա. զի առաւել քան զկար
մեր ծանրացաք, մինչև անյոյս լինելոյ մեզ
9 և ի կենաց: * Ա՛յլ անձամբ յանձինս ըզ
վճիռ մահու ընկալաք. զի մի յանձինս
ապաստանիցիմք՝ այլ յԱ՛ծ՝ որ յարուցա
10 նէ զմեռեալս. * որ յայնպիսի մահուանէ
11 փրկեաց զմեզ՝ և փրկեացէ. * քանզի յու
սացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեացէ
օգնականուլթ աղօթիւք ձերոյ վե՛ն մեր: Օ՛ի
ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ ի մեզ, բազ
մօք յաձախեսցեն գոհուլթիքն վասն մեր:
12 * Քանզի պարծանք մեր այս են. վկա
յուլի մտաց մերոց. զի սրբուլթ և առու
գուլթ ա՛ծ, և ոչ մարմնեղէն իմաստուլթ,
այլ շնորհօքն ա՛ծ շրջեցաք յաշխարհի. բայց
13 առաւել և առ ձեզ: * Քանզի ոչ եթէ
այլազգ ինչ գրեմք առ ձեզ, այլ զոր ըն
թեռնուցուքն՝ և գիտակ լինիցիք. քանզի

յուսամ եթէ մինչեւ ՚ի վախճան գիտիջիք . * ոյ և խեղամուռ եղիք մեզ փոքր 14
՚ի շատէ . զի պարծանք ձեր եմք , ոյ և դուք մեր յաւուրն ՚ին մերոյ յիսի քսի : * Եւ յայս ապաստան կամէի նախ առ ձեզ 15
գալ , զի դուք կրկին շնորհս ընդունիջիք . * և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի մակեդոնիա . և 16
դարձեալ ՚ի մակեդոնիայ գալ առ ձեզ . և ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի հրեաստան : * Իսկ 17
եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւուս թեամբ էնչ գնացի . և կամ զոր խորհիմ՝ ըստ մարմնոյ էնչ խորհիցիմ , այլ զի եղիցի յիս էհն կողմանէ , այոն՝ այո , և ոչն՝ ոչ : * Հաւատարիմ է աստուած՝ զի բանն մեր 18
որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ է այո և ոչ : * Քանզ 19
զի որդին ին յիսուս քսի , որ ՚ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ , էնեւ և սիղուանոսիւ և տիմոթէոսիւ . ոչ եղև այո և ոչ . այլ այոն ՚ի նմին եղև : * Օ՚ի որչափ աւետիքն ին են՝ 20
՚ի նմա այոն . վ՚ն որով և նմովն ամէնն մեօք ՚ի փառս ին : * Այլ որ հաստատեացն զըզ 21
մեզ ձեօք հանդերձ ՚ի քս , և որ օծ զմեզ, ին է . * որ և կնքեաց զմեզ , և եա զաւ- 22
հաւատչեայ հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր :
ԲՋ * Այլ ես վկայ զին կոչեմ անձին իմոյ . 23
զի վ՚ն խնայելով ՚ի ձեզ՝ ոչ ևս եկի ՚ի կորնթոս . զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքն՝ այլ գործակից եմք շնորհացդ ձերոց . քանզի հաւատովք հաստատեալ կայք :

Գ Ի Ա. Ի.

1 Խայց զայս և եթէ ընտրեցի՝ զի մի միւս
անգամ արտմուԹեամբ եկիցէ առ ձեզ։
2 * Ո՛չ եթէ ես արտմեցուցանեմ զձեզ. և
ոմն է՝ որ ուրախ առնիցէ զիս, եԹէ ոչ՝
3 որ արտմիցին յինէն։ * Եւ զայս զի գրե-
ցի՝ զի մի յորժամ գայցեմ արտմուԹիւն ինչ
կրիցեմ. ուսաի արժանդ իցէ ինձ ուրախ
լինել. յուսացեալ եմ ի ձեզ ամենեսեան,
զի իմ ուրախուԹիւն՝ ձեր ամենեցուն է։
4 * Ո՛չ ի բազում վշտաց՝ և ի նեղուԹենէ
սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտասու
օք. ոչ զի արտմեսջիք. այլ զի զսէրն իմ
գիտասջիք, զոր ունիմ առաւելապէս առ
5 ձեզ։ * ԵԹէ ոք արտմեցոյց՝ ոչ եԹէ
զիս արտմեցոյց՝ այլ փոքր ի շատէ, զի մի
6 ծանրացայց ամենեցուն ձեզ։ * Հատ է
այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ ի բազ
7 մաց անտի է։ * Այսուհետև նմին հակա
ռակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝ և
մխիԹարել. զի մի յառաւել արտմուԹէն
8 ընկղմեսցի այնպիսին։ * Վասն որոյ աղաչեմ
9 զձեզ հաստատել ի նա զսէրն։ * Վասն այ
նորիկ իսկ և գրեցի. զի գնասի առիցէ զձեր
10 եԹէ յամի հպատակ իցէք։ * Ո՛վ եԹէ
ումեք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի և ես
եԹէ շնորհիցեմ, զոր ինչ շնորհիցեմն՝

վե՛ ձեր՝ ի դէմս քո՛ւն . * զի մի զրկիցիմք՝ ի 11
սատանայէ . քանզի չէմք ինչ անտեղեակ
խորհրդոցն նորա :

Գ·կ * Այլ իբրև հասի ես ի տրտմադա յա- 12
ւետարանն քո՛ւն , և դուռն բաց էր ինձ՝ ի
տէր , * ոչ եւս հանգիստ հոգւոյ իմում. 13
քանզի ոչ գտի ես անդ զսիրտս վերջայր
իմ. այլ հրաժարեալ՝ ի նոցանէ՝ գնացի ի
մակեդոնիա : * Այլ ա՛յ էնորհ՛ք՝ որ յաւմէ 14
հոչակ հարկանէ զմեզ՝ ի քո՛ւ յա՛ , և զհոտ
գիտուքեան իւրոյ յայտնի առնէ մեօք յա՛մ
տեղիս . * զի հոտ անոյշ եմք քո՛ւն առ Ա՛ծ՝ 15
՝ի մէջ փրկելոցն՝ և ՝ի մէջ կորուսեալոցն .
* ումանց հոտ՝ մահուանէ՝ ՝ի մահ , և ու- 16
մանց հոտ կենդանուէ՝ ՝ի կեանս . և առ
այս ո՞ բաւական իցէ : * Քանզի ոչ եմք 17
իբրև զայլսն , որ վաճառական լինին բա-
նին ա՛յ . այլ իբրև ՝ի հաստատուէ՛ , այլ
իբրև յա՛յ՝ առաջի ա՛յ ՝ի քո՛ւ խօսիմք :

Գ·Լ· Գ·

Ականիմք այսուհետև վերսկսին զան- 1
ձինս ընծայեցուցանել. թէպէտ և ոչ սիր-
տոյ իսկն մեզ, որպէս ումանց՝ Թուղթք ընդ
ծայրէ՛ս առ ձեզ, կամ՝ ի ձէնջ : * Այլ 2
Թուղթք մեր դուք էք . գրեալ ՝ի սիրտս
մեր , ծանուցեալ և ընթերցեալ յամենայն
մարդկանէ . * յայտնեալք՝ զի էք Թուղթք 3

քնի, պաշտեցեալ ՚ի մէնջ. և գրեալ՝ ոչ
մրով, այլ Հոգւովն աց կենդանւոյ. ոչ ՚ի
տախտակս քարեղէնս, այլ ՚ի տախտակս
սրտի մարմնեղէնս։

4 * Եւս մի այսպիսի ունիմք ՚ի ձեռն քնի Գ
5 առ Աձ. * իբր ոչ եթէ անձամբ բաւա-
կան եմք խորհել ինչ իբրև ՚ի մէնջ. այլ
6 բաւականութիւն մեր յաց է. * որ և բաւա-
կանս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս նորոյ կա-
տակարանացս՝ ոչ գրով, այլ Հոգւով. զի
գիրն սպանանէ, այլ Հոգին կեցուցանէ։
7 * Օ՛ի եթէ պաշտօնն մահու գրով դրոշ-
մեալ ՚ի տախտական քարեղէնս՝ եղև փա-
ռօք, զի մի կարասցեն Հայել որդիքն Ի-
սրայէլի յերեսան Մովսէսի՝ վասն փառաց ե-
8 րեսաց նորա, որ խափանելոյն էր. * պիջաի
և աւաւել պաշտօն Հոգւոյն եղիցի փա-
9 ռօք։ * Օ՛ի եթէ պաշտօն դատապարտու-
թեանն փառօք էր, պիջաի և առաւել
10 պաշտօն արդարութեն փառօք։ * Քանզի
ոչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն յայ-
սմ մասին, վասն առաւելութե փառացն։
11 * Օ՛ի եթէ որ խափանելոյն էր՝ այն փա-
ռօք էր, պիջաի եւս առաւել՝ որ կալոյն
12 է՝ փառօք իսկ։ * Նր արդ՝ զի ունիմք
այսպիսի յոյս, բազում համարձակութիւ-
13 վարեսցուք. * և ոչ որպ Մովսէս արկանէր
քող ՚ի վր երեսաց իւրոց, վն չՀայելոյ որդ-
14 ւոցն Իսրայէլի ՚ի վախճան խափանելոյն։ * Այլ

կուբացան միաք նոյ. քանզի մինչեւ ցայսօր ժամանակի՝ նոյն քող ձգեալ կայ ի վէր ընթերցուածոյ հին կտակարանացն. և ոչ վերանայ, զի քրիս խափանեալ է: * Այլ մինչեւ ցայսօր՝ յորժամ ընթեռնուն 15
զմովսէս, նոյն առագաստ կայ ի վէր սրբոյ նոցա: * Այլ յորժամ դարձցին առ տէր՝ 16
ապա վերասցի առագաստն: * Օ՛ի տէր 17
Հոգին է. ուր Հոգի տեառն է, անդ ա
զատութիւն է:

* Եւայց մեր ամենեցուն բացաւ երես 18
օք զիաւան տեն իբրև ընդ հայելի տեսեալ՝ ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ի փառս. որպէս և ի տեառն Հոգւոյն:

ԳԼ. Դ.

Վ՛ այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝ 1
ոպ և գտաք ողորմութիւն, և ոչ ձանձրանամք. * այլ հրաժարեցաք ի գաղտնեաց 2
ամօթոյն. զի մի դնասցուք խորամանկութեամբ, և մի նենգեսցուք զբանն տեայ, այլ յայտնութեամբ ճշմարտութեան ընծայեցուսցուք զանձինս մեր առ ամ միտս մարդկան առաջի տեայ: * Եպա թէ լցեր եւս 3
ծածկեալ աւետարանն մեր, ի մէջ կորուսելոցն է ծածկեալ. * որոց տէծ աշխարհ 4
հիս այսորիկ կուբացոյց զսիրտս անհաւատիցն, զի մի ծագեսցէ ի նս լուսաւորու

Թիւն առեւտրանի փառացն քոյ. որ է
5 պատկեր անեղեւութիւն այ: *Օ՛ի ոչ
եթէ զանձինս քարոզեմք, այլ զյն քն ըզ
ակեր. և զմեզ ծառայս ձեզ վասն քնի:
6 *Օ՛ի ած որ ասաց ՚ի խաւարէ լոյս ծա
գել. որ և ծագեաց խակ ՚ի սիրտս մեր ՚ի
լուսաւորութիւն գիտութեե փառացն այ
7 ՚ի դէմս յն քնի: *Այսու հետեւ ունիմք
զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս. զի ա
ռաւելութիւն զօրութեն լցէ յայ, և ոչ
8 ՚ի մէնջ: *Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ
նուաղեալք. կաթօտեալք՝ այլ ոչ տարա
9 կուսեալք. *հալածեալք՝ այլ ոչ լքեալք.
10 չարչարեալք՝ այլ ոչ սատակեալք. *յամ
ժամ զմահն յն ՚ի մարմինս մեր կրեսցուք՝
զն և կեանքն յիսուսի ՚ի մարմինս մեր
11 յայտնեսցին: *Քանզի միշտ մեք՝ որ կեն
դանիքս եմք, ՚ի մահ մատնիմք վասն յի
սուսի. զն և կեանքն յիսուսի յայտնի լի
12 ցին ՚ի մահկանացու մարմինս մեր: *Այ
սուհետեւ մահ ՚ի մեզ զօրանայ, և կեանք
13 ՚ի ձեզ: *Բդ՝ ունիմք զնոյն հոգի հա
ւատոց. որպէս և գրեալ է. հաւատացի՛
վասն որոյ և խօսեցայ. և մեք հաւատամք՝
14 վասն որոյ և խօսիմք խակ: *Օ՛այս գիտեմք՝
եթէ որ յարոյցն զյիսուս, և զմեզ ընդ
յն յարուսցէ՝ և յանդիման կացուսցէ
15 ձեօք հանդերձ: *քանզի ամ ինչ վասն
ձեր է. զի շնորհքն յաճախեալք ՚ի բազ

մաց՝ ի գոհութիւնէ անտի՝ առաւելեացին
՝ի փառս նմա : * Վասն որոյ և ոչ ձանձրա- 16
նամք . այլ թէպէտ և արտաքին մարդըս
մեր ապականի , այլ նոքքին մարդն մեր
նորոգի օրըստօրէ : * Զի առժամայն յա- 17
ճախութիւն թեթեւ նեղութեանս մերոյ՝
՝ի յաւիտենականն առաւելութիւն , զմե-
ծութիւն փառացն գործէ ՝ի մեզ : * Քանզ 18
զի ոչ գիտեմք զերեւելեացս՝ այլ զաներե-
ւոյթսն . զի երեւելիքս առ ժամանակ մի
են , և աներեւոյթքն յաւիտենականք :

Գ Լ : Ե .

Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա- 1
ճար վհնուածոյս մերոյ քակտեսցի , շինած
յոյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի ,
յաւիտենական յերկինս : * Նոյնպէս 2
տաղտկամք . քանզի զնակութիւն երկնից
փափաքեմք զգենուլ . * միայն թէ յոր- 3
ժամ զգենուցեալքն՝ ոչ մերկ գտանիմք
գիմք : * Քանզի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ 4
այսուիկ՝ տաղտկամք ծանրացեալք . զի ոչ
կամիմք մերկանալ , այլ զգեն ՝ի վերոյ այ-
սըր զգենուլ . զի ընկղմեսցի մահկանա-
ցուս ՝ի կենաց անտի : * Այլ որ յայնոցէն 5
մեզ ՝ի սոյն՝ ած է . որ եւս մեզ զառհա-
ւատչեայ հոգւոյն :

Գ՚ * Ապա՝ համարձակիմք յամ ժամ , և 6

դիտեմք՝ եթէ սրչափ յամեմք ՚ի մարմնի
7 աստ՝ օտարանամք ՚ի տեառնէ ։ *Զի հա-
8 ւատովք գնամք՝ և ոչ կարծեօք ։ *Ա-
յլ. համարձակիմք՝ և առաւել ևս հաճեալ
եմք ելանել ՚ի մարմնոյ աստի՝ և մտանել
9 առ տէր ։ *Վասն որոյ և առաստանամք. զի
եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հա-
10 ճոյ և եթէ իցեմք նմա ։ *Քանզի ամենե-
ցուն մեզ յանդիման լինել կայ առաջի
աթեղին քրիստոսի՝ զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւ-
րով մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յառաջ՝
11 եթէ բարի, և եթէ չար ։ *Խակ արդ՝ զա-
հի՛ն տեառն գիտելով չարի, զմարդկան
ինչ միտս հաճեմք. սակայն առաջի Աստ
յայտնեալ եմք. բայց ես յուսամ և ՚ի
12 ձեր միտս յայտնի լինել ։ *Ոչ եթէ
միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցուցա-
նեմք ձեզ, այլ պատճառս տամք ձեզ
պարծանաց վասն մեր. զի ունիցիք առ
այնոսիկ՝ որ առ աչսն պարծիցին, և ոչ
13 սրտիւք ։ *Զի եթէ առանցաք ինչ՝ այն
Աստ է. և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է ։
14 *Զի սէրն քրիստոսի ասիպէ զմեզ քրիս-
նել զայս. զի եթէ մին փոխանակ ամե-
նեցունն մեռաւ, ապա ուրեմն ամենե-
15 քեան մեռեալ էին. *և ՚ի վերայ ամենե-
ցուն մեռաւ, զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի՛
անձանց իցեն կենդանիք, այլ այնմ՝ որ ՚ի
16 վերայ նոցայն մեռաւ, և յարեաւ ։ *Ա-

սուհետեւ մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով. զի թէպէտ և գիտեաք մարմնով զքրիս-
տոս՝ այլ արդ ոչ ևս նոյնպէս գիտեմք։
*Ւստայ եթէ ինչ ՚ի քրիստոս նոր արա- 17
րած իցէ. զի հինն անց, և արդ նոր ե-
ղեւ ամ։ *Ամենայն ինչ յայ՝ որ հաշ- 18
տեցոյցն զմեզ ընդ իւր ՚ի ձեռն քրիստո-
վ՚ս. ևետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան։
*Այս քանզի ամ էր՝ քրիստոսիւ զաշ- 19
խարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր, և չը-
համարել նոցա զմեղս իւրեանց, և եդ ՚ի
մեզ զբանն հաշտութեան։ *Ամբդ՝ վասն 20
քրիստոսի պատգամաւորիմք՝ որպէս և յայ
բարեխօսութեամբ մեօք։ աղաչեմք վասն
քրիստոսի հաշտեցարուք ընդ յայ։ *Օ՚ի զայն՝ 21
որ ոչն գիտէր զմեզս, վասն մեր մեղս ա-
րար. զի մեք եղիցուք նովաւ արդարու-
թիւն աստուծոյ։

Գ՚Լ՚ Օ՚

Պորճակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք. մի 1
ընդունայն զչնորհան յայ ընդունել ձեզ։
*Օ՚ի ՚ի ժամանակի ընդունելութիւ՝ ա- 2
սէ, լուայ քեզ, և յաւուր փրկութեան
օգնեցի քեզ։ Ահաւասիկ ժամանակ ըն-
դունելի. ահա օր փրկութեան։ *Այի և 3
մի իւիք տայցէք պատճառս, զի մի արա-
տեսցի պաշտօնն։ *այլ յամենայնի ընծա- 4

Յեցուցէք զանձինս ձեր իբրեւ զպաշ-
ծօնեայս Աւ՝ համբերութիբ բազմաւ՝ ի
5 նեղութիւնս ի վիշտս ի չարչարանս, * ի
գանս ի բանտս ի խռովութիս յաշխա-
6 տութիս ի հսկմունս ի պահս, * ի սըր-
բութիբ ի գիտութիբ յերկայնմտութեան
ի քաղցրութեան՝ ի հոգի սուրբ. ի սէր՝
7 առանց կեղծաւորութիբ, * ի բանս ճըշ-
մարտութիբ, ի զօրութեան Աւ. վն զէ-
նուն արդարութիբ որ ընդ աջմէն և ընդ
8 ահեկէն է. * փառաւք և անարգութեամբ,
գովութիբ և պարսաւանաւք, իբրեւ մոլորք՝
9 և ճշմարիտք. * իբրեւ անծանաւք՝ և ծա-
նուցեալք. իբրեւ մահկանացուք՝ և ա-
հաւասիկ կենդանի եմք. իբրեւ խրա-
10 տեալք՝ և ոչ մահապարտեալք. * իբրեւ
տրտմեալք, և հանապազ ուրախ եմք.
իբրեւ տնանկք՝ և զբազումս մեծացու-
ցանեմք. իբրեւ ոչինչ ունիցիմք, և զամ
11 ինչ ունիմք: * Լերան ք մեր բացեալ են
առ ձեզ՝ կորնթացիք. և սիրտք մեր ըն-
12 դարձակեալք: * Ոչինչ նեղիք ի մեզ՝
13 բայց եթէ ի գութս ձեր նեղիցիք. * արդ՝
զնոյն հատուցումն իբրեւ ընդ որդեակս
14 ունիմ. ընդարձակեցարուք և դուք, * և
մի լինիք լծակից անհաւատից. քանզի
զի՞նչ հաղորդութիբ է արդարութեբ ընդ
անօրէնութեբ. և կամ զի՞նչ հաւասարու-
15 թիւն է լուսոյ ընդ խաւարի. * և կամ

զի՞նչ միաբանութիւն է քրի ընդ բելիա-
րայ. կամ զի՞նչ բաժին կայ հաւատացեա-
լոյն ընդ անհաւատին. կամ զի՞նչ նըշ 16
մանուրթի է տաճարի ած մեհենից: Այլ
քրէն դուք տաճար ած կենդանւոյ էք. որ-
պէս և ասաց ած, թէ բնակեցայց ի նո-
սա, և գնայից ի նոսա. և եղէց նոցա
ած, և նոքա եղիցին իմ ժողովուրդք:
* Վասն որոյ ելէք ի միջոյ նոցա և մեկնե- 17
ցարուք, ասէ տէր. և ի պիղծս մի մերձ-
ձենայք. * և ես ընկալայց զձեզ. և ես 18
եղէց ձեզ ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ
յուսաերս և ի դստերս, ասէ տէր ամե-
նակալ:

Գ.Ի. Ի:

Իսկ որովհետեւ զայս ասեմս ունիմք 1
սիրելիք՝ սրբեսցուք զանձինս մեր յամ
պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ, կատա-
րեսցուք զսրբութի ահիւն ած: * Տարայք 2
մեզ, զի ոչ ումեք մեղաք, և ոչ զոք եղ-
ծաք, և ոչ զոք զրկեցաք: * Ոչ եթէ ի 3
դատապարտութիւն ինչ ասեմ. քանզի
յառաջ իսկ ասացի, եթէ ի սրտի մերում
կայք՝ ի կեալ և ի մեռանել ընդ ձեզ:
Գ.կ * Խաղում համարձակութի է ինձ առ 4
ձեզ. բազում պարծանք են ինձ վե ձեր.
լի եմ մխիթարութեամբ, առատացեալ

եմ ուրախասէր քան զսիրասէրս մեր ։
5 * Քահդլ յորժամ հասաք մեք ի մահեր-
դութիսա , և ոչ միով իւիք հանդիսաց զը-
տաւ մարմնոյ մերում , այլ յամի նեզեալք՝
քանզի արտաքոյ մարաք՝ և ի նեղեցոյ ար-
6 հաւիրք ։ * Այլ որ միսիթարէն զևտներս ,
միսիթարեաց զմեզ աստուած ի գալստեա-
7 նըն տիտոսի ։ * Ոչ միայն ի գալստեան նո-
ցա , այլև ի միսիթարութենն՝ զոր միսիթա-
րեցաւ նա ի ձեզ , ի պատմել մեզ զսի-
ձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն
ձեր վասն իմ , մինչ առաւել ուրախ լե-
8 նել զինձ ։ * Օի թէ և տրտմեցուցի զձեզ
թղթովն՝ ոչ զղջանամ , թէպէտ և զղջ
ջայեալ էի . քանզի տեսանեմ՝ զի թուղ-
թըն այն թէ և առ ժամանակ մի տրտմե-
9 ցոյց զձեզ . * արդ՝ ուրախ եմ , ոչ զի
տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշխարութի տրտ-
մեցարուք . քանզի տրտմեցայք դուք ըստ
աստուծոյ . զի մի իւիք զրկիցիք ի մէնջ ։
10 * Օի որ ըստ աստ տրտմութի է , ապաշ-
խարութիւն ի փրկութի առանց զղջանա-
լոյ գործէ . իսկ աշխարհի տրտմութիւն՝
11 մահ գործէ ։ * Արդ նայն իսկ որ ըստ աստ
տրտմեցարուք , որչափ ինչ փոյթ գոր-
ծեաց ի ձեզ , կամ աղերս կամ սաստ
կամ երկիւղ կամ անձուկ կամ նախանձ
կամ վրէժինդրութի . քանզի յամի ընդ
ծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել

Յերիւդ յայդմիկ։ * Ա՛պա ՚ուրեմն՝ թէ և 12
գրեցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ
զրկեացն, և ոչ վասն այնորիկ՝ որ զրկե-
ցաւն. այլ վը՛ յայտնի լինելոյ փուԹցն
ձերոյ որ վասն մե՛ր՝ առ ձեզ ՚առաջի ՚այ։
* Վասն այնորիկ մխիԹարեալ եմք ՚ի վե- 13
րայ մխիԹարուԹե՛ն մերոյ. առաւել ևս
խընդացաք ՚ի վերայ խնդուԹե՛ն տիտոսի.
քանզի հանգուցեալ էր հոգի նորա ՚ի
ձէ՛նջ ամենեցունց։ * Ո՛չ զինչ և պար- 14
ծեցայ առ նմա վասն ձե՛ր՝ ոչ ամաչեցի.
այլ որպէս զա՛մ ճշմարտուԹի՛ խօսեցաք
ընդ ձեզ, նոյնպէս և պարծանքն մեր առ
տիտոսի ճշմարիտ եղե՛ն։ * Նաև գուԹք 15
նորա առաւել ևս են ՚ի ձեզ. քանզի յի-
շեցուցանէր մեզ զամենեցուն զձե՛ր հը-
նազանդուԹիւն, Թէ ո՛ռ ահիւ և դողու-
Թեամբ ընկալարուք զնա։ * Ես արդ՝ ու- 16
րախ եմ. զի յա՛մի համարձակ եմ առ ձեզ։

Գ Լ. Բ.

Դ Բ Ջուցանեմ՛ ձեզ եղբարք զնորհո՛ն ՚այ՝ 1
որ տուեալ են եկեղեցեացն մակեդոնիայ-
ւոց. * զի մեծաւ հանդիսիւ նեղուԹե՛ 2
առաւելուԹի՛ խնդուԹեանն նո՛ւ, և ծանր
աղքատուԹիւն նոցա, առաւել եղեւ ՚ի
մեծուԹիւն առատուԹե՛ նո՛ւ. * զի ըստ 3
կարի՛ նոցա վկայեմ, և աւելի քան զկար.

4 * ինքնակամ բազում ազաչանօք ազաչէին
զշնորհան, և զհաղորդութեի պաշտամանն,
5 որ ՚ի ՝ռբան՝ տալ ցմեզ: * Ել որչափ ակն
ունէաք, այլ և զանձինս ևս եռուն, նախ
6 ևն՝ և ապա մեզ կամօքն ՝ա. * ազաչել
զԹիտոս՝ զի որպէս սկսաւն յառաջագոյն,
նոյնպ և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ եւս
7 շնորհ: * Ել որպէս յամի առաւել էք
հաւատովք՝ և բանիւ և գիտութիք և ամ
փութով, և որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սէրն է,
զի և յայդմ ևս շնորհի առաւել լինիք
8 ցնիք: * Ել որպէս հրաման ատայ ասեմ,
այլ վասն այլոց փութոյ, և զՁ ձերոյ սի-
9 րոյ՝ զմաերմութիւնդ փորձեմ: * Գանզի
գիտէք զշնորհան ևն մերոյ Յիսուսի քրի.
զի վՁ ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծատունն
էր, զի դուք նո՛ր աղքատութեամբն մե-
10 ծասջիք: * Ել խրատ մի յայսմիկ տամ. զի
այն իսկ օգտի ձեզ է. որք ոչ միայն զառ-
նելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
11 ՚ի հերուն հետէ: * Ել այժ արդ և զառնելն
իսկ կատարեցէք. զի որ՝ յօժարութիւնն
՚ի կամայ է, նոյնպ և առնելն ըստ գոյին:
12 * Օ՛ի եթէ յօժարութիւնն առաջի կայ,
ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ
13 չգոյին: * Օ՛ի ոչ եթէ այլոց հանգիստ
14 կամիցիմ, և ձեզ նեղութիւն: Ել հա-
ւասարութ յայժմու ժամանակիս, ձեր
առաւելութիւդ ՚ի նոցա պակասութեան.

պն և նոցա առաւելութիւն եղիցի ՚ի ձե-
րում պակասութեանդ . պն եղիցի հաւասա-
րութիւն որպէս և գրեալ է . * Թէ որ բա- 15
զումն առ՝ ոչ առաւելաւ , և որ սակաւն՝
ոչ նուազեցաւ ։

ԴԳ * Նայց ընդհակ ա՝ որ արկ զնոյն վայթ 16
վասն ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի . * պն զաղա- 17
չանն ընկալաւ՝ և փութացաւ յօժարա-
գոյնս դիմեաց գալ առ ձեզ ։ * Նյ առաք 18
քեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գովուքին
յաւետարանի անդ է ընդ ամ եկեղեցիս ։
* Նյ ոչ այսչափ միայն , այլ և ձեռնադ- 19
րեալ յեկեղեցեաց անտի , ընդհակիկ
մեր եղև ՚ի շնորհս յայսոսիկ՝ որ պաշտին
՚ի մէնջ , ՚ի փառս տն՝ և ՚ի մեր յօժարու-
թիւն ։ * Նայց զգոյշ խղճէաք իսկ՝ Թէ 20
գուցէ արասո որ լինչ դնիցէ ՚ի հաւասա-
րութեանս յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի մէնջ ։
* Վհանդէ խորհիմք զբարիս՝ ոչ միայն ա- 21
ռաջի տն , այլ և առաջի մարդկան ։ * Նյ 22
առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր
ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում ան-
գամ պնդագոյն՝ յուսով մեծաւ ՚ի ձեզ ։ * Նայց 23
եթէ վասն տիտոսի լինչ բանք են , իմ հա-
ւասար է՝ և ձեր գործակից . և եթէ եղ-
բարք մեր , առաքեալքն եկեղեցւոյ՝ և
փառք քրիստոսի ։ * Նյ արդ՝ զհանդէս 24
սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն

ձեր, ՚ի դոսա ցուցչիք յանդիման ամե-
նայն եկեղեցեաց։

ԳԼ. Թ.

1 Ա՚յլ վասն պաշտամանն՝ որ ՚ի տեսն է, ԴԴ
2 աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ։ * Օ՚ի գիւ-
տեմ զյօժարութիւն ձեր, զոր վասն ձեր
պարծեցեալ եմ ՚ի մէջ մակեդոնիացւոցն,
թէ աքայեցիքն ՚ի հերուն հետէ պատ-
րաստ են. և ձեր նախանձն զբազումս յոր-
3 դորեաց։ * Այս առաքեցաք զեղբարսն՝ զի
մի պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ընդու-
նայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդմիկ. այլ որ-
պէս ասէի խակ, պատրաստացոյնք գոտա-
4 նիջիք. * գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ
մակեդոնիացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ ան-
պատրաստս, և ամաչեսցուք մեք. զի մի՛
ասասցուք՝ թէ դուք, ՚ի մասինդ յայդ-
5 միկ պարծանաց։ * Ընդ՝ կարեւոր համա-
րեցայ ազաչել զեղբարս, զի յառաջա-
գոյն խակ եկեսցեն առ ձեզ, և յառաջա-
գոյն պատրաստեսցեն զյառաջագոյն խոս-
տացեալ օրհնութիւնն ձեր ՚ի պատրաստ
ունել. այնպէս իբրեւ զօրհնութիւն, և մի՛
6 իբրեւ զագահութիւն։ * ՚Քանզի որ սերմա-
նէ ճչդելով՝ ճչդելով և հնձեսցէ. և որ
սերմանէ առատութիւք՝ առատութեամբ
7 և հնձեսցէ։ * Իւրաքանչիւր որպէս և յո-

ժարեացի ոք սրտիւ , մի՛ առ Հարկի և
արամութեան . քանզի զտուրս զնա-
թառատս սիրէ աստուած : * Ալ կարող 8
է աստուած զամենայն շնորհս առատե-
լուլ ՚ի ձեզ . զի յամենայնի յամենայն ժամ
զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝
առատելուցուք յամ՛ գործս բարութեան , 9
* ոյզ և գրեալ է . սփռեաց և ետ անանձ-
կաց . արդարութի՛ն նորա մնայ յաւիտեան :
Դե * Ալ այն որ պարգեւէ սերմն սերմնա- 10
հատաց՝ և հաց ՚ի կերակուր , պարգե-
ւեսցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր ,
և աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութեան
ձերոյ . * յամենայնի մեծացեալք ամ՛ ա- 11
ռատութեամբ՝ որ յօրինէն մեզ գոհու-
թիւն առաւածոյ : * Զի պաշտօն հարկիս 12
այսորիկ՝ ոչ միայն առ ՚ի լնուլ զպակա-
սութիւն սրբոցն է , այլ և առատելուլ
բազմօք գոհութիւնս առաւածոյ . * հան- 13
դիսիս պաշտամանս այսորիկ փառաւորել
զաստուած ՚ի վերայ հնազանդութեան
խոստովանութեան ձերոյ յաւետարանն
քրիստոսի . և առատութեամբ հաղոր-
դութեան ՚ի նոսա՝ և յամենեսին . և
նոցա աղօթիք վասն ձեր . քանզի անձկաց-
եալ են առ ձեզ վասն առաւել շնորհա-
յն աստուածոյ՝ որ ՚ի ձեզ : * Ալ շնորհք 14
աստուածոյ ՚ի վերայ անպատում՛ պարգե-
ւսցն նորա :

Գ. Ի. Ց.

1 Ա՛յլ ես իսկ պօղոս աղաչեմ զձեզ հե-
զութեքն և հանդարտութեքն քրիստոսի,
որ յանդիման ձեզ՝ իբրեւ ատաղաչել մի
եմ՝ ի միջի ձերում. բայց՝ ի հեռուստա
2 համարձակիմ առ ձեզ։ * Աղաչեմ, զի մի
՝ի մօտոյ և եթէ համարձակիցիմ վստահու-
թեամբ. կամ համարիցիմ յանդգնել՝ ի
վերայ ոմանց՝ որ կարծեն զմեզ՝ եթէ ըստ
3 մարմնոյ գնացեալք։ * Ո՛ի թէպէտ և
մարմնով գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ
4 պինուորիմք։ * Ո՛ի զէն պինուորութեան
մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յԱ՛ստ,
առ՝ ի քակելոյ զամուրս, զխորհուրդս քա-
5 կեմք, * և զամ բարձրութիւն հպարտացեալ
՝ի վերայ գիտութեն Աստուծոյ. և գերեմք զամ
6 միտս՝ ի հնազանդութիւնն քրիստոսի. * և՝ ի
պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ ամ
անհնազանդութեանց՝ յորժամ ձեր և՝ ըն-
նազանդութիւնդ կատարեսցի։
7 * Զա՛ստ ի՛բրաքանչիւր երեսաց դիտեա՛ք Դ.Ջ
ջիք. եթէ ոք վստահ յանձն իցէ քրիստոսի լի-
նել, զայս խորհեսցի դարձեալ՝ ի միտս
իւր. թէ որպէս նայն քրիստոսի է՝ նոյնպէս և
8 մեք։ * Ո՛ի թէ առաւել և սպարծեցայց
վասն իշխանութեան մերոյ՝ զոր ետ մեզ տէր
՝ի շինել՝ և ոչ՝ ի քակել զձեզ, ոչինչ ա-

մաչեցից։ * Օ՛ի մի թուեցայց իբրեւ ահ 9
ինչ արիանել ձեզ թղթովքս։ * Սիցէք, 10
թուղթքս ծանուռնք են և սասափիք. բայց
տեսիլ մարմնոյ սակաւ՝ և բանն արհամար
հեալ։ * զայս խորհեսցի այնպիսին, զի որ 11
պիսիք եմք բանիւք թղթոյդ՛ի հեռուստա,
նոյնպիսիք և՛ի մօտոյ արդեամբք։ * Քանզ 12
զի ոչ իշխեմք կշռել և հաւասարել զան-
ձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւրեանց
ձեզ ընծայեցուցանեն. այլ անձամբ ան-
ձինս՝ զանձինս չափեն, և՛ի կշռել ան-
ձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն՛ի միտ։ * Այլ 13
մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ պարծեսցուք.
այլ բաս չափոյ կանոնին, զոր բաժանեաց
մեզ Աստ չափով՝ հասանել մինչև առ ձեզ։
* Իբր ոչ եթէ հասու ինչ լինեմք՛ի ձեզ, 14
և ձգտեցուցանեմք զանձինս. քանզի մինչ
չեւ առ ձեզ հասաք աւետարանաւն քրի-
ստոսի։ * Ոչ յանչափս ինչ պարծիմք 15
օտար վաստակօք։ Այլ յոյս մի ունիմք
զաճմանն հաւատոյ ձերոյ՝ այդրէն՛ի
ձեզ մեծանալոյ՝ բաս կանոնիս մերոյ յա-
ռաւելութիւն. * ՛ի վեր ևս քան զձեզ 16
աւետարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ՛ի պատ-
րաստականս ինչ պարծել։ * Օ՛ի որ պար- 17
ծին՝ ՛ի տէր պարծեսցի։
* Օ՛ի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայե- 18
ցուցանէ՝ նա է ընտրեալ. այլ զոր տէրն
ընծայեցուցանէ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ալ էր եթէ նեղէիք փոքր մի և ի
մում անզգամութեան. այլև անացէք իսկ։
2 *Նախանձեցուցանեմ զձեզ ի նախանձն
այ. զի խօսեցայ զձեզ առն միում, իբրեւ
զկոյս մի սբ յանդիման կացուցանել քրի։
3 *Այլ երկնչիմ գուցէ ոմն օձն խաբեաց
զեւայ խորամանկութեբ իւրով՝ ապակա-
նեսցին միաք ձեր ի միամտութենէն՝ որ
4 ի քն։ *Զի եթէ որ գալոցն լիցի՝ այլ
քն քարոզիցէ՝ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք,
կամ ոգի օտար առնուցուք՝ զոր ոչ ա-
ռէք, կամ աւետարան օտար՝ զոր ոչ ընդ-
5 կալարուք, բարւոք անացիք նմ։ *Այլ
ես այսպէս համարիմ, թէ ոչինչ իւքէ պա-
6 կաս լեայ քան զլաւ առաքեալն։ *Թէ
պէտ և ոգեմ քան լեայ, այլ ոչ
եթէ գիտութբ. ապայն յամենայն
7 ցաք զանձինս ամենեւեան առ ձեզ։ *Ո-
եթէ վնաս ինչ գործեցի՝ զի զանձն խո-
նարհեցուցի. և այն՝ զի դուք բարձրա-
ջիք. զի ձրի զաւետարանն այ աւետարա-
8 նեցի ձեզ։ *Զայլ եկեղեցիս կողոպտե-
ցի առեալ թոշակ ի ձեր սպասաւորու-
9 թիւն։ *Ես յորժամ եկի առ ձեզ. թէ
պէտ և պակասեայ ինչ, ոչ զոք ի ձէնջ
ձանձրացուցի, զի զպակասութիւն իմ լցին

եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդոնիացւոց , և
յՅոմի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ
պահեցի՝ և պահեցից : *Բանդի գոյ յիս 10
ձշմարտութիւնն քրիստոսի :
ԲԴ *Օ՛ի պարծանքս այս ոչ արգելցին յիս
նէն ՚ի կողմանս աքայեացւոց : *Վնդէր , իբ- 11
րու թէ ոչ սիրեցեմ զձեզ . զայն ՚ած գի-
տէ . *զոր առնեմ՝ և արարից . զի հատից 12
զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատճառան կա-
միցին . զի որով պարծիցինն , և նոքա իբ-
րեւ զմեզ գտանիցին : *Օ՛ի այնպիսիքն 13
սուտ առաքեալք , մշակք նենգաւորք ,
կերպարանին ՚ի կերպարանս առաքելոց
քրիստոսի : *Եւ չեն ինչ զարմանք . քանզի և 14
ինքն սատանայ կերպարանի ՚ի հրեշտակ
լուսոյ : *Եւ ոչինչ է մեծ՝ թէ և պաշտօ- 15
նեայք նորա կերպարանին իբրեւ պաշտօ-
նեայք արդարութեան . որոց կատարածն ե-
զիցի ըստ գործոց իւրեանց : *Վարձեալ 16
ասեմ . մի ոք համարիցի զիս անզգամ .
ապա թէ ոչ՝ գոնէ իբրեւ զանզգամ ըն-
կալարուք զիս , զի և ես փոքր մի ինչ պար-
ծեցայց : *Եւ զոր խօսիմն՝ ոչ եթէ ըստ 17
տեառն խօսիմ , այլ իբրեւ անզգամութէ՝
ըստ կարգի այդց պարծանաց : *Եւ քանզի 18
բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պար-
ծեցայց : *Ա՛ոադիւր իմն անսայիք անմի- 19
տացն ձերովք իմաստութէք : *Վանզի ան- 20
սայք , եթէ ոք խաբէ զձեզ , եթէ ոք ծա-

ոայեցուցանէ, եթէ ոք ուտէ զձեր, և
թէ ոք առնու ինչ, եթէ ոք հպարտա-
նայ, եթէ ոք զձեզ յանդիման հարկա-
21 նէ։ * Ի՛սա անարգանացդ ասեմ, իբրեւ
թէ մեք ակարացաք արդեօք. յոր ինչ ոք
համարձակիցի, անզգամութեամբ ասեմ,
22 համարձակիցիմ և ես։ * Եբրայեցիք ի-
ցեն, և ես. իսրայէլացիք իցեն, և ես.
23 զաւակ աբրահամա՞ւ իցեն, և ես. * պաշ-
աօնեաՅք քո՞ւ իցեն, յանդգնապոյնս ա-
սացից՝ թէ առաւել ևս ես. եթէ վաս-
տակօք՝ առաւել, եթէ գանիւք՝ ևս ա-
ռաւել. եթէ բանտիս՝ աւելի քան զնո՛ւ,
24 եթէ մահուամբք՝ բազում անգամ։ * Ի
հրէից հնգից՝ քառասուն միով պակաս
25 արբի. * երից ձաղկեցայ. միանգամ
քարկոծ եղէ. երից նաւակոծ եղէ. զը-
տիս և զդիշեր յանդունդս տառապեցայ.
26 * ի ճանապարհս բազում անգամ։ վիշտս
ի գետոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
յազգէ, վիշտս ի հեթանոսաց, վիշտս ի
քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս ի
27 ծովու, վիշտս ի սուտ եղբարց։ * ի ջան-
և ի վաստակս. ի աչնուխիս բազում ան-
գամ, ի քաղց և ի ծարաւ. ի պահս բա-
զում անգամ. ի ցուրտ և մերկութեան։
28 * Թո՛ղ զայլ նեղութիւն. և զի հանապազ
խաւժանն ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգ
29 ամ եկեղեցեացն։ * Ո՞ հիւանդանայ՝ և

ոչ ես հիւանդանամ. ո գայթակղի՝ և ոչ
ես տապանամ։

ԲՋ * Լեզէ պարծել լինչ պարտ իցէ, զսկա- 30
բուէն պարծեցայց։ * Խոտուած և հայր 31
տեառն մերոյ յիսի քրիստէ՝ որ է օրհ-
նեալ յաւիտեանս, ղի ոչ ստեմ։ * Ի դա- 32
մասկոս աղգապետն արետայ արքայի պա-
հէր զքաղաքն դամասկացւոց ուզնել ղիս.
* և ընդ պատուհանն վանդակաւ կախե- 33
ցայ ընդ պարիսպն, և փախեայ ի ձե-
ռաց նորա։

ԳԼ. ԺՓ.

Ընդ՝ պարծել լինչ պարտ իցէ. այլ 1
օգնէ լինչ ոչ։ Խոյց եկից ի տեսիլս և ի
յայտնութիւնս տեն։ * Գիտեմ այր մի ի 2
քրիստոս յառաջ քան զչորեքտասան ամ, եթէ
մարմնով՝ ոչ գիտեմ, և եթէ առանց
մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, ած գիտէ. յափշտա-
կեալ զայնպիսին մինչեւ յերրորդ երկին
նըս։ * Եւ գիտեմ զայնպիսի այր. եթէ 3
մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
տեմ. ած գիտէ, * զի յափշտակեցաւ ի 4
դրախտն. և լուաւ բանս անճառս, զոր
ոչ է պարտ մարդոյ խօսել։ * Վասն այն 5
պիսոյն պարծեցայց. այլ ես անձին ինչ
ոչ պարծեցայց, բայց եթէ ի տկարու-
թիւնս։ * Ո՛ի եթէ և կամիցեմ պարծել 6

ոչ եղէց անզգամ, քանզի զարդարն ասեմ:
այլ անխայեմ, գուցէ ոք համարիցի ինչ
չիս աւելի՛ քան զոր տեսանիցէ չիս՝ կամ
7 լսիցէ չինէն: * Ւյր զի մի՛ առաւելուբեք
յայտնուբեցին հպարտացայց, տուաւ ինձ
խայթ մարմնոյ հրեշտակ սատան՝ կռփել
8 զիս. զի մի՛ հպարտացայց: * Ւյր վե՛ այնո-
րիկ երիցս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի ՚ի
9 բաց արասցէ չինէն. * և ասէ ցիս. շա՛տ
են քեզ չնորհք իմ, զի զօրուբեի իմ ՚ի
տկարուբեե կատարի: և արդ՝ լաւ ևս
լեցի ինձ պարծել ՚ի տկարուբեիս, զի բը-
նակեսցէ չիս զօրուբիւնն քրիստոսի:
10 * Վ՛ասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարու- ԳԴ
բիւնս, ընդ բիշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ
հալածանս, և ընդ նեղուբիս վասն քրի.
զի յորժամ տկարանամ, յայնժամ զօրա-
11 նամ: * Ւղէ անզգամ, քանզի դուք ստի-
պեցիք զիս. զի ինձ պարտ էր ՚ի ձէնջ վը-
կայուբեի առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս գը-
տայ քան զլաւ առաքեալսն. զի թէպէտ
12 և ես ոչինչ եմ. * սակայն նշանք առաքե-
լոյ գործեցան ՚ի ձեզ՝ ամ համբերուբեք,
նշանօք և արուեստիւք՝ և զօրուբեամբք:
13 * Ւյր արդ զի՞նչ լոկ, որով պակաս գը-
տայք քան զայլ եկեղեցիս. բայց եթէ
այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի. չը-
14 նորհեցէ՛ք ինձ զվնասդ զայդ: * Ւհաւա-
սիկ այս երիցս անգամ պատրաստեալ եմ

գալ առ ձեզ. և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց.
զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ. քան-
զի ոչ պարտին որդիք հարց գանձել՝ այլ
հարք որդւոց: * Ես այց ես մեծապիւրուք 15
ծախեցից, և ծախեցայց վե՛ր անձանց ձե-
րոց. զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն ըզ
ձեզ սակաւ սիրիցեմ: * Այլ գրեթէ ես 16
ոչինչ ծանրացայ ձեզ. այլ քանզի խորա-
դէտ էի, խելօք կալայ զձեզ: * Այնթէ ո- 17
րովք առաքեցին առ ձեզ՝ նոքօք ինչ ա-
գահեցի՞ ի ձէնջ: * Աղաչեցի զտիտոս՝ և 18
առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն, միթէ ա-
գահեաց ինչ զձեր տիտոս: ոչ նովին ոգ-
ւով գնացաք. ոչ նովին շաւղօք շրջեցաք:
Գ՚ * Դարձեալ համարիցիք՝ եթէ յոյսք 19
անկեալ ինչ ձեզ ասէբսիցեմք: առաջի
այ՚ի քրիստոս խօսիմք, զի ամ ինչ սիրե-
լիք վասն ձերոյ շինուածոյ է: * Այլ երկնչ- 20
ի՛մ, գուցէ եկեալ՝ ոչ որպէս ես կամիմն
գտանիցեմ զձեզ. և ես գտանիցիմ ձեզ՝
որպէս և գուք ոչ կամիցիք: գուցէ դար-
ձեալ՝ հեռ, նախանձ, սրտմտութիւնք,
դրգռութիւնք, չարախօսութիւնք, քսութիւնք,
հպարտութիւնք, ամբարտաւանութիւնք,
խռովութիւնք: * Գուցէ դարձեալ յորժամ 21
գայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս ած իմ
առ ձեզ. և սուգ առնուցում վասն բազ-
մաց յառաջագոյն մեղուցելոց, և ոչ ա-
պաշխարելոց՝ ի վերայ պղծութեան և

պոռնկութեան և դիջութեան՝ զոր գործեցին։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ. զի
'ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաս-
2 տատեսցի ամ բան։ * Յառաջ ասացի և
դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդիման եր-
կիցս անգամ. և այժմ 'ի բացուստ գրեմ
յառաջագոյն յանցուցելոցն՝ և այլոցն ա-
մենեցուն. զի եթէ եկից դարձեալ՝ ոչ
3 խնայեցից։ * Եթէ զփորձ ինչ խնդրէք
ջրիստոսի, որ ինեւս ընդ ձեզ խօսի. որ
հզօրացեալն է 'ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ։
4 * Օ՛ի թէպէտ և խաչեցաւ 'ի մերմէ տը-
կարութենէ, այլ կենդանի է զօրութիւն
Աստ. և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք վը
նասա, այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօ-
րութեամբն աստուծոյ։
5 * Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայք ~~դկ~~
'ի նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, ե-
թէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի քս յիսուս 'ի
ձեզ է. բայց եթէ անպիտան ինչ իցէք։
6 * Այլ ակն ունիմ թէ գիտիցէք. զի մեք
7 ոչ եմք անպիտանք։ * Այլ խնդրեմք յԱ՛ստ՝
զի մի ինչ արասցէ ձեզ չար։ ոչ զի մեք
ընտիրք երեւեսցուք, այլ զի դուք զգա-
լիս գործիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք։

*Օ՛ի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճըշ- 8
մարտութեն, այլ վերակացու եմք ճըշ-
մարտութեն: *Խրատ եմք՝ յորժամ մեք 9
ակարանայցեմք՝ և դուք զօրաւոր լինէք:
զդոյն իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաս-
տատութիդ: *Վ՛ասն այնորիկ զայս՝ ի հե- 10
ռաստ գրեմ, զի մի յորժամ եկիցեմ՝ սաստ-
կութեամբ վարեցայցեմ՝ ըստ իշխանութեա,
զոր ետ ինձ տէր՝ ի շինել՝ և ոչ՝ ի քակել:
*Ա՛յսուհետև ե՛ղբարք, ողջ լերուք՝ հաս- 11
տատուն կացէք՝ մխիթարեցարուք՝ միա-
բան լերուք՝ խաղաղութիւն արարէք. և
աստուած խաղաղութեան և սիրոյ՝ եղիցի
ընդ ձեզ: Ողջոյն տուք միմեանց՝ ի համ 12
բոյր սրբութեան: ողջոյն տան ձեզ սուրբք
ամենայն: *Շ՛նորհք տեառն մերոյ յի- 13
սուսի քրիստոսի, և սէրն աստուծոյ, և
հաղորդութիւն հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ
ամենեսեան, ամէն:

Ա՛ռ իրիկապիս երկրորդ՝ գլեցա՛ ի փլեղեայ,
ի յեռան պիտոի և ղա՛լայ:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ ՚ի մարդոյ
կանէ և ոչ ՚ի ձեռն մարդոյ,
այլ ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի և Աստուծոյ հօր՝ որ
2 յարոյց զնա ՚ի մեռելոց. * և որ ընդ իս են
եղբարքն ամենեքեան, եկեղեցեացդ գաղա-
3 տացւոց։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա-
ղութիւն յԱստուծոյ հօրէ և ՚ի տեառնէ մերմէ
4 յիսուսէ քրիստոսէ. * որ ետ զանձն իւր վասն մե-
ղաց մերոց, զի զձեզ փրկեացէ յաշխարհէ
5 չարէ՝ ըստ կամացն Աստուծոյ և հօր մերոյ. * ո-
րում՝ փառք յաւիտեանս յաւիտենից՝ ա-
6 մէն։ * Զարմանամ՝ զի այդպէս վաղվա-
ղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեացն ըզ

ձեզ ՚ի ընդհան քնի՝ յայլ աւետարան. * որ 7
ոչ գոյ այլ. բայց եթէ իցեն ոմանք որ
խռովեցուցանիցեն զձեզ, և կամիցին շըր-
ջել զաւետարանն քնի: * Այլ թէ մեք, 8
կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ
ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն
ձեզ, նզովեալ լիցի: * Որպէս յառաջա- 9
գոյնն ասացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ,
եթէ ոք աւետարանեսցէ ձեզ աւելի քան
զոր առիքն, նզովեալ լիցի: * Արդ՝ մարդ- 10
կան հաճոյ լինիցիմ, թէ ոյ. կամ խնդ-
րիցեմ մարդկան հաճոյ լինել, եթէ առ-
կաւին մարդկան հաճոյ լինէի, ապա քնի
ծառայ ոչ էի:

Դ * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետա- 11
րանն, որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ
է ըստ մարդոյ. * քանզի և ոչ ես ՚ի մարդ- 12
գոյ առի, և ոչ ուսայ յումեքէ. այլ ՚ի
յայտնութենէն յիսի քնի: * Քանզի լը- 13
սեալ իսկ է ձեր զիմ գնացան, որ երբեմն
՚ի հրէութեան անդ. զի այնչափ հալածէի
զեկեղեցին ոյ, և աւար հարկանէի զնա:
* Եւ յառաջադէմ էի ՚ի հրէութենն՝ քան 14
զբազումս հասակակիցս իմ, որ յազգին ի-
մում էին. առաւել նախանձախնդիր էի
իմոյ հայրենի աւանդութեանցն: * Այլ 15
յորժամ կամեցաւ ոնձ՝ որոշեաց զիս յո-
րովայնէ մօր իմոյ, և կոչեաց ՚ի ձեռն շը-
նորհայ իւրոյ, * յայտնել զորդին իւր 16

*ինեւ զի աւետարանեցից ընա ՚ի հեթա-
նոս . անդէն վավաշակի ոչինչ զգացու-
17 ցի մարմնով և արեան . * և ոչ ելի յերու-
սաղէմ, առ որ յառաջագոյն քան զիս ա-
ռաքեալքն էին . այլ գոգայ յարաբիա , և
18 դարձեալ դարձայ ՚ի դամասկոս : * Ապա
յետ երից ամաց ելի յերուսաղէմ աւետա-
նել զպետրոս . և եղէ առ նմա աւուրս
19 հնգետասան : * Այլ զոր յառաքելոց ան-
ձն ոչ տեսի , բայց միայն զյակոբոս զեղ-
20 բայրն տեառն : * Այլ զոր գրեմն առ ձեզ ,
21 ահաւասիկ առաջի աչ՝ զի ոչ ստեմ : * Ապա
եկի ՚ի կողմանս ասորւոց և կիլիկեցւոց :
22 * Եւ յանծանօթս էի երեսօք եկեղեցեաց
ցն՝ որ ՚ի Քրիստոս Յեսուէ անան էին ՚ի
23 քս : * Այլ զի լսելով լուեալ էր , Թէ որ
հալածէրն զմեզ յայնժամ, արդ աւետա-
րանէ զհաւատսն՝ զոր երբեմն խախտէր :
24 * և փառաւորս առնէին ինեւ զնձ :*

ԳԼ. Բ.

1 Ապա յետ ամաց չորեքտասանից միւ-
սանգամ եկի յերուսաղէմ ընդ բառնա-
2 բայ . առեալ ընդ իս և զտիտոս : * Եւ ե-
կի ըստ յայտնութեն . և զգացուցի նոցա
զաւետարանն՝ զոր քարոզէի ՚ի հեթանո-
սս , առանձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն
էին , գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ

էցեմ, կամ ընթանայցեմ: * Եւ մինչ ոչ 3
տիտոս՝ որ ընդ իս ի հեթանոսաց էր, բըռ-
նադատեցաւ թլփատիլ. * այլ վասն սպրդու- 4
զաց սուտ եղբարցն, որք սպրդեցին մտա-
նել դիտել զազատութիւնն մեր՝ զոր ու-
նիմք ի քրիստոս. զի զմեզ ծառայեցուսցեն:
* Որոց և ոչ առ ժամանակ մի անտացաք 5
հնազանդութեանն. զի ճշմարտութիւն աւե-
տարանին հաստատեսցի առ ձեզ: * Իսկ 6
զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսի որ եր-
բեմն էին, չէ ինչ ինձ փոյթ. քանզի ած-
ակն մարդկան ոչ առնու. զի ինձ կար-
ծեալքն այնպիսի ինչ ոչ զգացուցին: * Եւ 7
զնորին հակառակն՝ իբրեւ տեսին եթէ հա-
ւատացեալ է ինձ աւետարանն անթլփա-
տութեան որպէս պետրոսի՝ ի թլփատու-
թենէ. * զի որ յաջողեացն պետրոսի յառաքելու- 8
թիւնն թլփատուենն, յաջողեաց և ինձ՝ ի հեթա-
նոսս. * իբրեւ գիտացին զշնորհսն որ տր- 9
ուեալ էին ինձ, յակովբոս՝ և կեփաս՝ և յով-
հաննէս, որ կարծեալք սիւնքն էին, ձեռն
ետուն հաւանութեան ինձ և բառնաբայ. զի
մեք՝ ի հեթանոսս, և նորա՝ ի թլփատու-
թենէն. * բայց միայն զի զաղքատսն յիշեսցու- 10
ցուք. զոր և ես փութացայ զնոյն առնել:
ԵԴ * Եւ յորժամ եկն կեփաս յանտիոք, 11
ընդդէմ դարձայ նորա. քանզի դատ իբ-
րեւ ստգտեալ լիմն էր: * Քանզի մինչեւ 12
եկեալ էին ոմանք առ ի յակովբոյ, ընդ

հեթանոս ուտէր անխտիր. իսկ երբեմն
եկին, զատանէր և որոշէր զանձն, երկու-
չեալ յայնցանէ՝ որ ի թլփատութէ ան-
13 ախ էին: * Նոյն կեղծաւորեցան ընդ նմա
և այլ հրեայքն. մինչև բառնաբաս ան-
գամ խոնարհեցաւ ի նոյն կեղծաւորու[թ]ին:
14 * Այլ երբեմն տեսի թէ ոչ ուղիղ գնան ի
ճշմարտութէն աւետարանին, ասեմ ցկե-
փաս առաջի ամենեցուն, եթէ դու որ
հրեայդ ես՝ հեթանոսաբար՝ և ոչ հրեա-
բար կեաս, զինչդ ստիպես հեթանոսաց
15 լինել հրէարէն: * Ո՛վ մեք բունն հրէայք
եմք, և ոչ ի հեթանոսաց մեղաւորք:
16 * Ո՛չայս գիտեմք՝ եթէ ոչ արդարանայ մարդ
ի գործոց օրինացն, եթէ ոչ՝ ի հաւատոյն
Յիսուսի քրիստոսի. և մեք ի քրիստոս յի հաւատա-
ցաք, զի արդարասցուք ի հաւատոյն քրի-
ստոսի, և ոչ ի գործոց օրինացն. զի ի
գործոց օրինացն ոչ արդարասցի ամենայն մար-
17 մին: * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդա-
րանալ ի քրիստոս, և գտանիցիմք մեղաւորք.
ապա ուրեմն՝ քրիստոս մեղացն պաշտօնեայ է-
18 զեւ. քաւ լիցի: * Ո՛վ եթէ զոր քակեա-
ցին՝ զնոյն միւսանգամ շինիցեմ, ապա
յանցաւոր զանձն իմ ես ինձէն երեւե-
19 ցուցանեմ: * Ո՛վ ես օրինօք, օրինացն մե-
ռայ, զի ես կեցից, և ընդ քրիստոսի ի խա-
20 չիցս: * Նոյն կենդանի եմ այսուհետեւ.
ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս քրիստոս:

եղ Այլ որ այժմ կեամ մարմնով, հաւա-
տովք՝ որդւոյն աստուծոյ կեամ. որ սիրեացն զիս,
և մատնեաց զանձն վասն իմ։ * Ոչ ես ոչ 21
անարգեմ զշնորհան աստուծոյ։ զի եթէ յօրինաց
անտի էր արդարութիւն, ապա քրիստոս
զսբ մեռաւ։

ԳԼ. Գ.

Ո՛ անմիտ գալատացիք, ո՞ նախանձ ա- 1
րար զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմարտու-
թեան). որոց գրեթէ առաջի աչաց քո յի գրե-
ցաւ՝ ի խաչ ելեալ։ * Զայս միայն կամիմ 2
ուսանել՝ ի ձէնջ. ի գործոց օրինաց զհո-
գին ընկալարուք՝ եթէ ի լսոյ հաւատոց։
* Այսպէս անմիտ էք. սկսեալ հոգւով՝ և 3
արդ մարմնով վախճանիք։ * Այս այնպէս 4
անցք անցին ընդ ձեզ զսբ՝ եթէ իսկ
զսբ։ * Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց ի ձեզ 5
հոգին՝ և յաջողեաց ի ձեզ զօրութիւնս.
ի գործոց օրինաց է՝ եթէ ի լսոյ հաւա-
տոց։ * Որպէս աբրահամ հաւատաց յաստ- 6
ուած՝ և համարեցաւ նմա յարդարութիւն։ * Գիտ- 7
ասջիք արդեօք. զի որք ի հաւատոյ ան-
ձինն են, նոքա են որդիք աբրահամու։ * Յառ- 8
աջագոյն գիտեր գրէր, եթէ ի հաւատոյ
անտի արդարացուցանէ ազգս զհեթանոսս,
յառաջագոյն խոստացաւ աբրահամու,
եթէ ի քեզ օրհնեսցին ամ ազգք։ * Այս- 9

առ հեռաւոր որք ի հաւատոյ անտի լեն՝ օրհ-
նեն ընդ հաւատացեալսն աբրահամու ։
10 * Օ ի որ միանգամ ի գործոց օրինացն են ,
ընդ անիծիւք են . քանզի գրեալ է . Թէ
անիծեալ ամէն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամէն
գրեալսն ի գիրս օրինացն՝ առնել զամե-
11 նայն ։ * Օ ի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ
առաջի ՚ի , այն յայտ իսկ է . զի արդարն՝
ասէ , ի հաւատոյ կեցցէ ։ վ.ջ
12 * Իսկ օրէնքն չէն ի հաւատոյ , այլ
13 որ արասցէ զսոյն՝ կեցցէ ի նոսին ։ * Քրի-
գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն , եղեալ
վասն մեր անէծք . զի գրեալ է , Թէ անի-
ծեալ ամէն , որ կախեալ կացցէ զփայտ .
14 * զի ի հեթանոսս օրհնութի աբրահամու
եղիցի ի քրիս յիսուս . զի մեք զաւետիս
15 հոգւոյն սիրց առցուք հաւատովք ։ * Ըստ
մարդկութեան ասեմ , ՚ղբարք . ոչափ չէն
զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կարէ
անարգել . և ոչ այլ հրաման ի վերայ այ-
16 նր ոք տալ ։ * Իսկ աբրահամու խոստացան
աւետիքն , և զաւակի նր . և ոչ ասէ զա-
ւակաց՝ իբրև զբազմաց , այլ իբրև զմիոյ ,
17 Թէ՝ և զաւակի քումմ , որ է քրս ։ * Ըստ
զայս ասեմ , զկտակն յառաջագոյն հաս-
տատեալ յՅ ի քրիստոս . օրէնքն որ յետ
չորեքհարիւր և երեսուն ամի եղան , ոչ
կարեն խափանել առ ի խափանելոյ զաւե-
18 տիսն ։ * Եթէ յօրինաց անտի է ժառան-

դուքն , ապա ոչ ևս յաւերժացն ։ բայց
աբրահամու աւերժօք շնորհեաց ած ։
* Իսկ ելինչ լցեն օրինք ։ յանցուածոց վէ 19
յաւելան , մինչեւ եկեսցէ զաւակն , ո
րում խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշ
տակօք ՚ի ձեռն միջնորդի ։ * Իսկ միջնորդ 20
միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց ած մի է ։ * Իսկ 21
արդ՝ օրինքն հակառակ ինչ լցեն աւետ
եացն ՚ից . քանզի լինէր ։ զի եթէ տուեալ է
ին օրինքն՝ որ կարող էին կենդանի առ
նել , ապա հաստատ յօրինաց անտի էր
արդարութիւն ։ * Այլ փակեցին գիրք զա 22
մենեսեան ընդ մեղօք , զի աւետիքն ՚ի հա
ւատոց անտի յին քրիստոսէ հաւատա
ցելոց ։ * Մինչեւ հաւատքն եկեալ էին՝ 23
ընդ օրինօքն փակեալ պահէաք ՚ի հան
դերձեալ հաւատն , որ յայտնելոց էին
՚ի մեզ ։ * Այսպա օրինքն դաստիարակ եղեն 24
մեզ ՚ի քրիստոս , զի ՚ի հաւատոցն արդա
րասցուք ։ * Այլ իբրեւ եկին հաւատքն , 25
ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք ։ * Քանզի 26
ամենեքեան որդիք ած էք հաւատովք ՚ի յի
սուս ։ * Որք միանգամ ՚ի քրիստոս մկրտե 27
ցարուք , զքրիստոս զգեցեալ էք . չիք հայր ,
* ոչ հրեայ և ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայ և 28
ոչ ազատ . ոչ արու և ոչ իգի . զի ամե
նեքեան դուք մի էք ՚ի քրիստոս ։ * Այսպա եւ 29
թէ դուք քրիստի էք , ուրեմն աբրահամու
զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգ ։

ԳԼ. Դ.

1 Օ այս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժա-
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան ըզ-
ծառայն. թէպէտ և տէր ի բոլ ամենեցուն.
2 * այլ ընդ հաղարապետօք է, և ընդ գա-
ւառապետօք՝ մինչեւ ՚ի ժամանակակէտ
3 հօրն: * Նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն է-
աք՝ ընդ տարերբք աշխարհիս ՚ի ծառա-
4 յութիւն կայաք: * Այլ իբրև եկն լրումն
ժամանակին, առաքեաց Աստ զորդին իւր՝
որ եղեւ ՚ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օրինաք.
5 * զի զնոսա որ ընդ օրինաքն էին, գնեսցէ.
6 զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք: * Եւ
զի էք դուք որդիք, առաքեաց Աստ զՀոգի
որդւոյն իւրոյ ՚ի սիրտս մեր՝ որ աղաղա-
7 կէ աբբա՝ Հայր: * Այսուհետեւ չես ծա-
ռայ, այլ որդի. եթէ որդի՝ և ժառանգ
8 Աստ: * Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք զԱստ՝
ծառայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին ՚ի բնէ
9 Աստք: * Այլ այժմիկ ծանեաք զԱստ, մա-
նաւանդ թէ ծանուցայք իսկ Աստ, զիա՞րդ
դառնայք միւսանգամ անդրէն ՚ի տարեր-
սն՝ ՚ի ակարս և յաղքատս, որոց միւսան-
գամ զանձինս ծառայեցուցանել կամիք:
10 * Օ աւուրս խորէք՝ և ամիսս՝ և ժամա-
11 նակս՝ և տարիս: * Երկնչեմ ՚ի ձեզ, գու-
ցէ թէ ՚ի զուր ինչ վաստակեցի ՚ի ձեզ:

* Նղերսուք իբրև զիս , քանզի և ես իբ- 12
րեւ զձեզդ էի : Ն՛ղաբուք՝ ազաչեմ զդ
ձեզ, չկք ինչ ձեր մեղադիալ առ իս : * Գի- 13
տէք դուք՝ զի տկարութիք մարմնոյ առե-
տարանեցի ձեզ զառաջինն . և զխորձան-
սըն որ ’ի մարմնի իմում էին , * ոչ անար- 14
գեցիք՝ և ոչ անգոանեցիք . այլ իբրև զդ
հրեշտակ ՚այ ընկալայք զիս՝ իբրեւ զքի
յն : * Իսկ արդ ո՞ր է երանութիքն ձեր , 15
վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար լինէր՝ զաչս
ձեր հանէիք և ատայիք ինձ : * Ա՞րդ՝ գի՞ 16
թշնամի իմն եղէ ձեզ , զի զատոյգն խօսե-
ցայ : * Ա՛յլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ 17
’ի բարի . և արգելուլ կամին զձեզ՝ զի նո՛յ
նախանձաւորք լինիցիք : * Լա՛յց լաւ է նա- 18
խանձաւոր լինել ’ի բարիս յամ ժամ , և
ոչ միայն յորժամ ’ի ձերում միջի իցեմ :
ՁԴ * Որդեակք իմ, զորս դարձեալ վերըս- 19
տին երկնեմ, մինչև նկարեսցի քո ’ի ձեզ :
* Կամէի այժմ գալ առ ձեզ՝ և փոխել զդ 20
բարբառ իմ. զի տարակուսեալ եմ ես վը
ձեր : * Ա՛սէք ինչ լինձ՝ որ ընդ օրինօքն կա- 21
միք լինել , չէի՞ ընթերցեալ ձեր զօրէնս :
* Օ՛ի գրեալ է՝ եթէ աբրահամու երկու 22
որդիք էին , մի յազախինէ անտի , և մի
յազատէն : Ա՛յլ որ յազախինէն էր՝ ըստ 23
մարմնոյ ծնեալ էր , և որ յազատէն՝ ըստ
աւետեաց . * որ է առակ օրինակի : Օ՛ի 24
այս ինքն են երկու կտակարանք , մի ’ի լեռ-

նէ սկսայ ՚ի ծառայութիւն ծնեալ՝ որ է հա-
25 զար ։ * Վանդն հազարն՝ լեառն սկսա է
յարաբիա , հաւասար է այսմ երուսաղէ-
մի , զի ծառայէ որդւովք իւրովք հան-
26 դերձ ։ * Այլ վերինն երուսաղէմ ազատ
27 է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն ։ * Օ՚ի գըր-
եալ է . ուրախ լեր ամուլ՝ որ ոչ ծնանէ-
իր , գոչեա և աղաղակեա՝ որ ոչդ երկնէ-
իր . զի բազում են որդիք սկնգկիպ ա-
28 ռաւել քան զարամբեայն ։ * Այլ մեք եղ-
բարք՝ ըստ սահակայ աւետեացն որդիք
29 եմք ։ * Այլ ոպ յայնժամ, որ ըստ մարմ
նոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ
30 հոգւոյն , նոյնպէս և այժմ ։ * Այլ զի՞նչ
ասէ գիր . ՚ի բաց հան զաղախինդ և զըր-
դի դորա . զի մի ժառանգեսցէ որդի ա-
31 զատնոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի ։ * Վ՚ ո՛ր որդ
եղբարք՝ չեմք որդիք աղախնոյն , այլ ա-
զատին . ազատութեամբն , որով քրիստոս
զմեզ ազատեցոյց ։

Գ Լ . Ե .

1 Պինդ կացէք այսուհետեւ , և մի՛ միւ-
սանգամ ընդ լծով ծառայութե մնանիք ։
2 * Ահաւասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ , զի զ
եթէ թլփատիք , քո՛ւ ինչ ձեզ ոչ օգնէ ։
3 * Վ կայեմ՝ամ մարդոյ՝ որ թլփատեցի , թէ
4 պարտական է զամ օրէնան կատարել ։ * Խա

փանեալ էք ՚ի քէն՝ որ օրինօքն արդարա-
նայք. և անկեալ էք ՚ի շնորհաց անտի:
* Օ՛ի մեք հոգւովն՝ ՚ի հաւատոյ յուսոյն 5
արդարութեան ակն ունիմք: * Օ՛ի ՚ի քրիս- 6
տոս յի՝ ոչ թլփատութիւն ինչ կարող է՝ և
ոչ անթլփատութիւն. այլ հաւատք սիրով
յաջողեալք: * Խարհրք ընթանայիք, ո՞ կա- 7
սեցոյց զձեզ ճշմարտութեան չհաւանել:
* Օ՛ի այն հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ 8
կոչեացն զձեզ: * Փոքր մի խմոր զամ զանգ- 9
ուածն խմորէ: * Ես յուսացեալ եմ 10
՚ի ձեզ տեառնէ՝ թէ ոչ այլազգ ինչ խորհիցիք: և որ խռովեցուցանէ զձեզ՝ կրեսցէ դատաստան՝ ո՛ր և իցէ: * Ես և 11
եղբարք՝ եթէ թլփատութիւն քարոզէի, ընդ-
դէր տակաւին հալածիմ: ապա ուրեմն
խափանեալ իցէ գայթակղութիւն խաչին:
* Երանի՛ թէ մօտակուբ իսկ լինէին՝ որ 12
զձեզն խռովեցուցանեն: * Օ՛ի դուք յա- 13
զատութիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք, միայն
մի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի պատճառ
ընդ մարմնոյ. այլ սիրով ծառայեցէք մի-
մեանց: * Օ՛ի ամ օրէնք ՚ի մի բան կատա- 14
րեն. ՚ի սիրեսցեան զընկեր քո իբրեւ զան-
ձըն քո: * Ապա եթէ զմիմեանս խածատիւ- 15
ջէք՝ և ուտիջէք. զգոյշ լերուք՝ գուցէ
՚ի միմեանց սատակիցիք:
* Ասեմ ցայս ասեմ. հոգւով գնացէք, 16
և զցանկութիւն մարմնոյ մի կատարէք: * Օ՛ի 17

մարմին յանկայ հակառակ հոգւոյ , և հո-
գի հակառակ մարմնոյ . և զի սոքա միմեանց
հակառակ են . մի զոր կամիցիքն՝ զայն առ-
18 նիցէք : * Իսկ եթէ հոգւով վարիք , ապա
19 չէք ընդ օրինօք : * Ո՛ի յայտնի են գործք
մարմնոյ . այսինքն են շնութիւն , պոռնկու-
20 թիւն , պղծութիւն , գիջութիւն , * կռապաշ-
տութիւն , կախարդութիւն , թշնամութիւն ,
հեռ , նախանձ , բարկութիւն . հակառա-
կութիւնք , երկպառակութիւնք , հերձուածք ,
21 * չարակնութիւնք , սպանութիւնք , արբեցու-
թիւնք , անառակութիւնք , և որ ինչ սոցին
նման են : զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ
ձեզ , որպէս կանխաւն ասէի , թէ որ զայս-
պիսի ինչ գործեն՝ զարքայութիւն ոչ ոչ
22 ժառանգեն : * Իսկ պտուղ հոգւոյն այս
է . սէր խնդութիւն խաղաղութիւն երկայն-
23 մտութիւն , * քաղցրութիւն բարութիւն , հա-
ւատք , հեզութիւն ժուժկալութիւն . զայս-
պիսեաց ոչ է օրէնք ասեն հակառակ :
24 * Իսկ որ քրիստոսեանքն են , զմարմինս իւ-
րեանց ՚ի խաչ հանին կարեօքն և ցանկու-
25 թեամբք հանդերձ : * Եթէ կեանք հոգ-
ւով՝ ընդ հոգւոյն և միաբանեսցուք :
26 * Ոչ մի լինցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն
տալով , և ընդ միմեանս նախանձելով :

Գ Ի . Ջ .

ԵՋ Աղաչեք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի 1
ոք ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս, դուք որ
հոգեւորքդ էք՝ հասուսանեցէք զայնպիսին
հոգւով հեզութեան . զդոյշ լինիցիք անձանց՝
զի մի և դուք փորձիցիք : * Ջ Միմեանց բե- 2
ռեալ բարձէք , և այնպէս կատարեցէք զօ-
րէնսն քրիստոսի : * Եթէ համարիցի ոք լինել 3
ինչ՝ և չիցէ , զանձն իւր խաբէ : * Ջ գործ 4
իւր կշռեսցէ իւրաքանչիւրոք , և ապա ան-
ձին իւրում միայն պարծանս ասցէ , և
մի առ բնկերաւն : * Ջ ի իւրաքանչիւրոք 5
զիւր բեռն բառնալոց է : * Հաղորդութիւն 6
արասցէ աշակերտն վարդապետին՝ յամե-
նայն բարութիւնս : * Մի խաբիք . Աստ ոչ ար- 7
համարհի : * Ջ ի զոր ինչ սերմանէ մարդ՝ 8
զնոյն և հնձեսցէ . որ սերմանէ ի մարմին
իւր , ի մարմնոյ անտի հնձեսցէ զապական-
նութիւնն . և որ սերմանէ ի հոգին՝ ի
հոգւոյ անտի հնձեսցէ զկեանսն յաւի-
տենից : * Ալ զբարիս գործել մի ձանձ- 9
բասցուք , զի ի ժամանակի իւրում հընձ-
ձեսցուք առանց լքանելոյ : * Ալ յաւե- 10
տեւ մինչդեռ ժամանակս ի ձեռս է՝ գոր-
ծեսցուք զբարիս առ ամենեսեան , մանա-
ւանդ առ ընտանեսին հաւատոց : * Տեսէք՝ 11
որպիսի գրով գրեցի առ ձեզ իմով ձե-

12 առաք : * Ո՛վ որ միանգամ կամին բարե-
մարդիկ լինել մարմնով, նոքա սահմանին
զձեզ թլփատել. միայն զի մի զխաչին քրի-
13 ստեայ հալածին : * Քանզի որ թլփատե-
ալքն իսկ են, նոքա զօրէնսն ոչ պահեն.
այլ կամին՝ զի զձեզ թլփատեսջիք, զի ձե-
րով մարմնով պարծեսցին : վ.ջ
14 * Այլ ինձ քաւ լեցի պարծել՝ բայց մի-
այն ի խաչն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, որով ինձ աշխարհ ի խաչ ելեալ
15 է՝ և ես աշխարհի : * Ո՛չ (ի Քրիստոս Յի-
սուս) ոչ թլփատութիւն ինչ է՝ և ոչ ան-
թլփատութիւն. այլ նոր արարած :
16 * Եւ որ միանգամ այսմ կանոնի միաբան
լինին, խաղաղութիւն ի վերայ նոցա և
ողորմութիւն՝ և ի վերայ Իսրայէլին աս-
17 տուծոյ : * Այսուհետեւ աշխատ ոք զիս
մի արասցէ. զի ես զչարչարանսն Քրիստո-
18 սի ի մարմնի իմում կրեմ : * Շնորհք տէր
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
րում եղբարք. ամէն :

Ընդ գաղատացիս՝ գրեցաւ ի հռովմէ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԻՑ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ԸԿ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսուսէ Քրիստոսէ, ընտրելոց
2 Աստուծոյ ի գալուստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
3 որ ընտրեցաւ նախ քան զկազմուիլն աշխարհի, եւ
4 յայտնեցաւ յանուանի ժամանակս վերջին վասն ձեր,
5 որ Աստուծով հաւատայք զարթուցելոյն զնա ի մեռելոց
6 եւ տուելոյ նմա փառս, զի հաւատքդ ձեր եւ յոյսդ
7 ի Տէր եղիցի եւ ի Հոգի սրբութեան սիրով եղբայրու-
8 թեան անկեղծ սիրեցէք զմիմեանս ի սրտէ մաքրու-
9 թեամբ, վասն զի ծնեալ էք ոչ ի սերմանէ ապական
10 այլ անապական, ի բանէ Աստուծոյ կենդանւոյ եւ
11 յաւիտենական, վասն զի ամենայն մարմին իբրեւ
12 զխոտ, եւ ամենայն փառք մարդկան իբրեւ զծաղիկ
13 խոտոյ. չորացաւ խոտն եւ ծաղիկն թափեցաւ, բայց
14 բան Տեառն կայ յաւիտեան. եւ սա է բանն որ
15 աւետարանեցաւ ձեզ: Ուստի ամենայն չարութիւն
16 եւ ամենայն նենգութիւն եւ կեղծաւորութիւն եւ
17 նախանձ եւ ամենայն բամբասանս, իբրեւ զնորա-
18 ծինս նորածինք զգացեալ զանպատում կաթն
19 բանին, որպէս զի նովաւ աճիցէք ի փրկութիւն,
20 եթէ համտեսէք զի քաղցր է Տէր: Առ որ մերձե-
21 ցարուք իբրեւ զքար կենդանի, զոր ամենեքին
22 մարդիկ անարգեցին, բայց ընտրեալ է առաջի
23 Աստուծոյ եւ պատուական: Եւ դուք իբրեւ զքա-
24 րինս կենդանիս շինեցարուք տուն հոգեւոր եւ
25 քահանայութիւն սուրբ, մատուցանել զպատարագս
26 հոգեւոր ընդունելի Աստուծոյ Յիսուսիւ Քրիստոսիւ:

6 իւրոց , * ’ի գովեստ փառաց շնորհաց իւ-
րոց . որով զուարճացոյց զմեզ սիրելեաւն :
7 * Որով ունիմք զփրկութիւն ’ի ձեռն արեան
նորա , զթողութիւն մեղաց՝ ըստ մեծութեն
8 շնորհաց իւրոց . * որ առաւելաւ ’ի մեզ
9 ամ իմաստութեն և գիտութեն : * Ցոյց
մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ հա-
ճութեն իւրում . զոր յառաջագոյն եդ նո-
10 վաւ , * ’ի անտեսութիւն լման ժամանա-
կաց , բովանդակել զամենայն քրիստոս , որ
ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ ’ի նմա :
11 * Որով և վիճակեցաք յառաջագոյն հրա-
միրեալք՝ ըստ յառաջադրութեան այ .
որ զամ յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւ-
12 րոց . * լինել մեզ ’ի գովեստ փառաց նո-
13 յառաջագոյն յուսացեալոցս ’ի քրիստոս : * Որով
և դուք իբրեւ լուարուք զբանն ճշմար-
տութեն , զաւետարանն փրկութեն ձերոյ ,
որով և հաւատացեալ կնքեցայք հոգւովն
14 սրբով աւետեաց : * որ է առհաւատչեայ
ժառանգութեն մերոյ , ’ի փրկութիւն նուա-
ճութեան , ’ի գովեստ փառաց նորա :
15 * Վասն այնորիկ և ես իբրեւ լուայ զդ
հաւատսն զձեր՝ որ ’ի տէր յիս , և զսէրն
16 որ ընդ ամ սուրբս : * ոչ դադարեմ ’ի
գոհանալոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղո-
17 թս . * զի ած տեառն մերոյ յիսի քրիստոսի հայ-
րըն փառաց՝ տացէ ձեզ զհոգին իմաս-
տութեն և յայտնութեն՝ գիտութեամբն

իւրով. * լուսաւոր առնել զաչս սրտից՝ 18
առ ի գիտելոյ մեզ զլինչ է յոյս կոչման
նորա, և զլինչ մեծութիւն փառաց ժառան-
գութեան նորա ի սուրբս. * և զլինչ է առա- 19
ւելութիւն մեծութեան զօրութեան նորա
ի մեզ հաւատացեալս: ըստ յաջողութեան
կարողութեան զօրութեան իւրոյ, * զոր յա- 20
ջողեաց ի քո. զի յարոյց զնա ի մեռելոց.
և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս,
* ի վերայ ամ իշխանութեան՝ և պետու- 21
թեան և զօրութեան և տէրութեան՝ և ամ
անուան անուանելոյ, ոչ միայն յաշխարհ
հիս յայսմիկ՝ այլ և ի հանդերձելումն:
* Եւ զամ ինչ հնազանդ արար ի ներքոյ ո- 22
տից նր. և զնա եդ գլուխ ի վերայ ամ ի-
րիք եկեղեցւոյ, * որ է մարմին նորա, լը- 23
րումն՝ որ զամ յամենայնի լնու:

ԳԼ. Բ.

Եւ դուք՝ որ մեռեալն էիք ի մեղս 1
ձեր և յանցանս, * յորս երբեմն գնայիք 2
ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ
իշխանին իշխանութե օդոյս այսոյ, որ այժ-
մըս ընդմուտալ է յորդիան ապստամբու-
թեան. * յորս և մեք ամենեքեան շրջեաք 3
երբեմն ի ցանկութիս մարմնոյ մերոյ, և
առնէաք զկամս մարմնոյ՝ և զմտաց, և էաք
արդարև որդիք բարկութե իբրև այլքն:

4 * Ա՛յլ ասե որ մեծն է ողորմութիւնք՝ վասն ը-
զ քաղաքս սիրոյն Ի՛ւրոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ.
5 * միանգամ մեռեալն էաք ի մեղս մեր, կեն-
դանիս արար զմեզ ի քո. քանզի շնորհօք
6 ապրեցաք. * ընդ նմին յարոյց, և ընդ նո-
7 մին նստոյց յերկինսս ի քո՛յ։ * Ո՛վ
գուցէ ի յաւիտեանն որ գալոցն են ցու-
ցանել մեծութիւն շնորհացն Ի՛ւրոյ՝ քաղց-
8 րութիւնն ի մեզ ի քո՛ յիսուս։ * Ո՛վ շնոր-
հօք նորա էք փրկեալք ի ձեռն հաւատո-
ցըն։ և այս ոչ ի ձէնջ, այլ ՚ի պարգեւ
9 է. * ոչ ի գործոց, զի մի ոք պարծեսցի։
10 * Ո՛վ նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք
քո՛ւխ յո՛ւխ ի գործս բարութեան, յորս
յառաջագոյն պատրաստեաց ասե, զի ի
11 նոսին գնասցուք։ * Վ՛ասն որոյ և դուք յի-
շեցէք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմ
նով. որ կոչեցեալն են անթլփատութիւն՝
յառնանեալ թլփատուէ անտի մարմնա-
12 ւոր ձեռագործին. * զի էիք ի ժամանա-
կին յայնմիկ առանց քրի, (և օտարացեալ
էիք յառաքինութենէն իսրայէլի,) և տարա-
գիրք յուխտից աւետեացն, և յոյս ունչ
ոչ ունէիք՝ և անաստուածք էիք յաշխար-
13 հի։ * Իսկ այժմիկ ի ձեռն յո՛ւի քրիստոսի,
դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձա-
14 ւորք եղերուք արեամբն քո՛ւխ։ * Ո՛վ նա
է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար զերկուսեան
մի. և զմիջնորմին ցանկոյն քակեաց՝ զիշ-

նամուքի ՚ի մարմնի իւրում. * և զօրհնա 15
պատուիրանացն հրամանօքն խաչիանեաց.
զի զերկոսին հաստատեսցէ հնազեամբ ՚ի մի
նոր մարդ, և արասցէ խաղաղութիւն. * և 16
հաշտեցուսցէ զերկոսին միով մարմնով ընդ
ինքն՝ խաչիւն իւրով, քանզի սպան զքշնա-
մութիւն յանձին իւրում: * Այլ եկեալ աւե- 17
տարանեաց խաղաղութի՛ն ձեզ հեռաւորացն՝
և խաղաղութիւն մերձաւորացն. * զի նովաւ 18
ունիմք զնուաճութի՛ն երկոքինն՝ միով հոգ-
ւով առ Հայր: * Ապա այսուհետեւ ոչ էք 19
օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքակից ք
սրբոց և ընտանիք ինչ. * շինեալք ՚ի վերայ 20
հիման առաքելոց և մարգարէից. որոյ է
գլուխ անկեանն քո՛ն յն. * յորում ամե- 21
նայն շինուածն յօդեալ և պատշաճեալ՝
աճէ ՚ի տաճար ինչ տերամբ: * Յորում և 22
դուք ընդ նմին շինիք ՚ի բնակութիւն աս-
ւածոյ հոգւով:

Գ԰Լ. Գ.

Վասն այսորիկ ես պօղոս կապեալ յն ի 1
քո՛ն վասն ձեր հեթանոսաց: * Թ՚երեւս 2
լուեալ իցէ ձեր զանաեսութի՛ն շնորհացն
ինչ, որ տուեալ են ինձ ՚ի ձեզ: Զի ըստ 3
յայտնութե՛ն ցուցաւ ինձ խորհուրդն.
որպէս յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ սա-
կաւուք. * առ ՚ի կարող լինելոյ ընթեռ- 4

նուլ՝ և ՚ի միտ առնուլ զիմաստութիւնն
5 զիմ ՚ի խորհրդեանն քրիստոսի։ * Զի այլոց ազ-
գաց ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան, որպ
այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքե-
6 լոց և մարգարէից՝ հոգւովն. * լինել հե-
թանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմնակից
ցըս, և հաղորդս աւետեացն ՚ի քրիստոս
7 աւետարանաւն, * որոյ եղէ ես սպասա-
ւոր ըստ պարգեւաց շնորհացն աստուծոյ՝
որ տուան ինձ ըստ յաջողութեն զօրութե
8 նորա։ * Ինձ, որ սրուպս եմ ամենայն սրբոց՝
տուան շնորհքս այս, ՚ի հեթանոսս աւե-
տարանել զանքննին մեծութիւնն քրիստոսի.
9 * և լուսաւորել առնել զամենեսեան, թէ
զի՞նչ է տնտեսութիւն խորհրդոյն, որ ծած-
կեալ էր յամենայն յաւիտեանից աւուրց՝ որ զա-
10 մենայն ինչ արար։ * Զի յայտնեացի արդ
իշխանութեանց և պետութեանց՝ որ յերկինս
են ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ ի-
11 մաստութիւն աստուծոյ. * ըստ յառաջադրութե
յաւիտեանցն՝ զոր արար ՚ի ձեռն տեառն
12 մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ * Որով ունիմք զհամար-
ձակութիւն և զնուաճութիւն յուսով ՚ի ձեռն
13 հաւատոյ նորա։ * Վասն որոյ աղաչեմ մի
ձանձրանալ ՚ի նեղութիւնս մերում, որ վե-
14 ձեր է. որ է փառք ձեր։ * Վասն այսորիկ
դնեմ ծունր առ հայր տեառն մերոյ յիսու
15 քրիստոս. * ուստի ամենայն հայրութիւն յեր-
16 կինս և յերկրի անուանի. * զի տացէ ձեզ

ըստ մեծութեանէ փառացդ իւրոյ, հաստատել զօրութիւնդ ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ ի ներքին մարդն. * բնակել քրիստոս հաւատովք 17
ի սիրտս ձեր. սիրով արմատացեալք և հաստատեալք. * զի կարող լինիջիք հա- 18
սանել ընդ ամենայն սուրբս, զի՞նչ է լայնութիւն և երկայնութիւն և բարձրութիւն, և
խորութիւն. * ճանաչել զառաւելութիւն 19
գիտութեանէ սիրոյն քրիստոսի. զի լցջիք ամենայն լցութեամբն աստուծոյ: * Այլ այնմ որ կարողն է ա- 20
ռաւել քան զամենայն հնչառնել յաճախութիւն քան զոր խնդրեմքն և իմանամք. ըստ զո-
րութեանն՝ որ յաջողեալն է ի մեզ: * Նմա 21
փառք յեկեղեցւոջ, և ի քրիստոս յիսուս, յամենայն ազգս գալս յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն:

ԳԼ. Դ.

Ես՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս 1
եմ ի տէր, արժանի գնալ կոչմանն՝ յոր կոչեցարուք: * Ամենայն խոնարհութիւք՝ և 2
հեզութիւք և երկայնմտութիւք՝ անսալ միմեանց սիրով: * Փութալ պահել զմիաբանութիւն հոգւոյն յօդիւս խաղաղութեան: 3
* Մի մարմին՝ և մի հոգի. որպէս և կոչեցարուք, ի մի յոյս կոչմանն ձերոյ: * Մի տէր, 4 5
մի հաւատք՝ մի մկրտութիւն: * Մի 6
ած, և հայր ամենեցունց՝ որ ի վերայ ամենայն և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին ի մեզ:

7 * Այլ իւրաքանչիւր ումեք ի մէնջ սը-
նաւել են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն
8 քրիստոսի : * Վասն որոյ և ասէ . Ել ի բարձու-
նըն՝ գերեաց զգերութիւն . և ետ պարգե-
9 ւս մարդկան : * Որ եկն զի՞նչ է , եթէ ոչ
10 զի էջ նախ ի սուրին կողմն երկրի : * Որ
էջն , նոյն է՝ և որ եկն ի վերոյ քան զամ-
11 երկինս . զի լցցէ զամ : * Նա ետ զմա-
նըս առաքեալս , զմարգարէս , զա-
մանս աւետարանիչս , զհովիւս և
12 վարդապետս . * առ ի հաստատուի սրբոց ,
ի գործ պաշտաման , ի շինուած մարմնոյն
13 քրիստոսի . * մինչեւ հասցուք ամենեքեան ի մի
միաբանութիւն հաւատոյ և գիտութեան
որդւոյն աստուծոյ , յայր կատարեալ ի չափ հա-
14 սակի կատարման քրիստոսի : * Զի մի յայսմ
հետէ եսցեմք տղայք խոտորեալք և տատա-
նեալք յամենայն հողմոց վարդապետութեան ,
խաբէութիւնք մարդկան . խորամանկութիւնք
15 ի խաբէութիւն մոլորութեանն : * Այլ ճշմար-
տեալք սիրով՝ աճեսցուք ի նա զամենայն ,
16 որ է գլուխ քրիստոս . * ուստի ամ մարմինն յօ-
դեալ և պատշաճեալ ամ խաղալեօք տար-
բերութիւն՝ ըստ ազդեցութիւն չափով ըստ
իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն մարմնոյ
17 գործէ՝ ի շինած անձին իւրոյ սիրով : * Այդ՝
զայս ասեմ, և ուխտեմ ի տէր . մի ևս ձեզ
զինչ օրինակ գնալ՝ որպէս և այլ հեթա-
նոսք գնան՝ ունայնութիւն մտաց իւրեանց .

* որոց խաւարեալ են միտք իւրեանց , և 18
օտարացեալ են ՚ի կենացդ անտի ՚ի՝ վասն
տգիտութեանն՝ որ է ՚ի նմա , վասն կուրու-
սրտից իւրեանց : * Որք զանձանց իւրեանց 19
ցոյսն հատին , և մատնեցին զանձինս գի-
ջութեան , ՚ի գործս ամ պղծութեան ագա-
հութիւն : * Ոչ դուք ոչ այսպէ ուսարուք 20
զքո . * Թէպէտ և լսարուք զնմանէ , և 21
նովաւ ուսայք՝ որպէս է ճշմարտութիւնն
յիս . * ՚ի բաց մերկանալ ՚ի ձէնջ ըստ ա- 22
ւանդին գնացիցն զմարդն հին՝ զապակա-
նեալն ցանկութիւնք խաբէութեանն : * Նո- 23
նորոգել հոգւովն մտաց ձերոց . * և զգե- 24
նուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ աստուծոյն հա-
ստատեալ է՝ արդարութիւն և սրբութիւն ճըշ-
մարտութեն : * Ա՛ ան որոյ ՚ի բաց ընկեր- 25
ցէք զսուտն . խօսեցարուք զճշմարտու-
թիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում .
զի եմք միմեանց անդամք : * Բարկանայք՝ 26
և մի մեղանչէք . արեգակն ՚ի վերայ բար-
կութեանդ մի մտցէ : * Նա մի տայք տե- 27
ղի սատանայի : * Որ գողանայրն՝ մի և ս 28
գողասցի , այլ մանաւանդ վաստակեսցէ
գործել ձեռօք իւրովք զբարիս , զի քա-
ւական իցէ տալ՝ ումՄ պիտոյ իցէ : * Ա՛մե- 29
նայն բան տգեղ ՚ի բերանոյ ձերմէ մի ել
ցէ . այլ որ ինչ բարին է ՚ի շինած պիտո-
յից , զի տացէ շնորհս այնոցիկ , որ լսեն :
* Նա մի տրտմեցուսանէք զՀոգին սուրբ 30

ՅՈՎ, որով կնքեցարուք յաւուրն փրկու-
31 թեան : * Ամենայն դառնութի՛ւն և բարկութի՛ւն,
և սրտմտութիւն և աղաղակ՝ և հայհո-
յութի՛ւն բարձցի՛ ի ձէնջ ամ՛ չարութեամբն
32 հանդերձ : * Լերուք ընդ միմեանս քաղ-
ցունք՝ գթածք . շնորհել միմեանց , որպէս
և Աստ քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ :

Գ Լ : Ե ·

1 Նշխարուք նմանողք ՅՈՎ , իբրեւ որդիք
2 սիրելիք . * և գնացէք սիրով՝ որպէս և քո
սիրեաց զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր վե
մեր՝ պատարագ և զհնութիւն ՅՈՎ՝ ի հոտ ա
3 նուշից : * Այլ պոռնկութի՛ւն և ամ՛ պղծու-
թիւն , կամ ագահութի՛ւն՝ և անուանեսցի
մի՛ ի միջի ձերում , ոպէ և վայել է սրբոց :
4 * և զաղտութիւն՝ կամ խօսք յիմարութե՛ն
կամ խեղկատակութի՛ւն՝ որ ոչ վայել է . այլ
5 մանաւանդ գոհութիւն : * Զայս տեղե-
կացեալ գիտասջիք . թէ ամ՛ պոռնիկ՝ կամ
պիղծ կամ ագահ , որ է կռապաշիշտ՝ ոչ
ունի ժառանգութիւն յարքայութե՛ն քրի-
6 և ՅՈՎ : * Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ բանիւք
անուսուցք . զի վա՛ յսոցիկ իսկ գայ բար-
կութի՛ւն ՅՈՎ՝ ի վա՛ որդւոցն անհաւատութե՛ն :
7 * Մի՛ այսուհետեւ լինիք բաժանորդք նո՛ց :
8 * Զի թէպէտ և երբեմն էիք խաւար ,
արդ լոյս էք ՅՈՎ՝ ի տէր , իբրեւ զորդիս լու-

սոյ գնացէք . * զի պտուղ լուսոյ ամենայն 9
բարութիւն է՝ եւ արդարութիւն եւ ճշմարտու-
թեամբ : * փորձեցէք զինչ է հաճոյ Տեառն . 10
* եւ մի կցորդ լինիք անպտղութեան գործոցն 11
խաւարի , այլ մանաւանդ յանդիմանեա-
ցէք : * Օ՛ի որ ՚ի ծածուկ լինչ գործի ՚ի 12
նոսա՝ զայն եւ խօսել ազաւղի է : * Ա՛յլ 13
ամ՛ լինչ յանդիմանեալ ՚ի լուսոյ՝ յայտնի
լինի . զի ամ՛ինչ որ յայտնի է՝ լոյս է : * Վ՛ո 14
որոյ եւ ասէ . արի որ ննջեցիդ , և կանգնեաց
՚ի մեռելոց , և լուսաւորու լիցի քեզ քո՛ :
ԹԿ * Ջեռջիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայցէք . 15
մի իբրեւ անիմաստք , * այլ իբրեւ իմաս- 16
տունք . գնեցէք զժամանակս՝ զի աւուրք
քքս չարութիւն են : * Վ՛ասն այնորիկ մի լի- 17
նիք անմիտք , այլ իմացարուք զինչ կամք
են տեառն : * Ու՛ մի արբենայք գինւով , 18
յորում՛ զեղխութի՛ է . այլ մանաւանդ լը-
ցարուք հոգւով . * խօսել ՚ի սիրտս ձեր 19
սաղմոսիւք , և օրհնութիք՛ և երգովք հո-
գեւորօք . երգել և սաղմոս ասել ՚ի սիր-
տս ձեր տեառն : * Գ՛ոհացարուք յամ՛ 20
ժամ՛ ՚ի վերայ ամ՛ի , յանուն տեառն մերոյ
Յի՛սի քի՛ն՝ հօրն և աստուծոյ : * Հ՛նազանդ 21
լերուք միմեանց երկիւղիւն քո՛ի : * Կա՛ 22
նայք խ՛բեանց արանց հնազանդ լեցին իբ-
րեւ տեառն . * զի այր է գլուխ կնոջ՝ ոչ 23
և քո՛ գլուխ է եկեղեցւոյ . և ինքն է փրկ-
չիչ մարմնոյ : * Ա՛յլ որպէս եկեղեցին հն- 24

նաղանդ լինի քեի, նայնդ և կանայք իւ-
25 րեանց արանց յիամի * Աչք՝ սիրեցէք զգ
կանայս ձեր, որպէս և քն սիրեաց զեկե-
ղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վն նորա.
26 * զի զնա սրբեասցէ սրբուԹիւ աւազանին
27 բանիւ. * զի կացուսցէ ինքն իւր յանդի-
ման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի ունիցի
ինչ արատ՝ կամ աղտեղուԹիւ, կամ այլ
ինչ յայնպիսեացդ, այլ զի իցէ նր և անա-
28 բատ: * Նայնպէս պարտին արք սիրել զիւ-
րեանց կանայս՝ իբրեւ զիւրեանց մարմ-
նըս: որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ:
29 * Ոչ ոչ ոք երբէք ատեայ զանձն իւր,
այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա, որպէս
30 և քն զեկեղեցի. * զի անդամք եմք մարմ
նոյ նորա, ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց
31 նորա: * Վ ան այսորիկ Թողցէ այր զհայր
և զմայր իւր, և երԹիցէ զհետ կնոջ իւ-
րոյ, և եղիցին երկոքեան ի մարմին մի:
32 * Խորհուրդս այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ
33 ի՝քն և յեկեղեցի: * Այլ և դուք նայնպ
մի ըստ միոջէ. զի իւրաքանչիւրոք զիւր
կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրեւ զիւր անձն,
և կին երկնչեսցի յառնէ իւրմէ:

ԳԼ. Օ.

1 Որդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձե-Թդ
2 րոց ի տր, զի այն է արժանն: * Պատուեա

պհայր քո և զմայր . որ է առաջին պատ-
ուիրան յաւետեան . * զի քեզ բարի եղիցի 3
ցի , և երկայնակեաց լինիցիս ՚ի վերս երկրի :
* Հարք՝ մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր , 4
այլ մնուցանիջիք զնոսա խրատու և ուս-
մամբ տեառն : * Ծառայք՝ հնազանդ լե- 5
րուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց . ա-
հիւ և դողութիւք և միամտութիւք սրտից
ձերոց՝ որպէս և քրիստոս : * Ոչ առ ակնակ 6
ծառայել իբրեւ մարդահաճոյք . այլ իբ-
րեւ ծառայք քրիստոսի առնել զկամս աստու-
ծոյ . * սրտի մտօք ծառայել՝ իբրեւ տեառն , 7
և մի իբրեւ մարդկան : * Գիտասջիք՝ թէ 8
իւրաքանչիւրոք որ զինչ առնէ զբարին ,
զնոյն ընդունի և ՚ի տեառնէ՝ եթէ ծառայ
և եթէ ազատ : * Այս դուք տեարք՝ զնոյն 9
առնիջիք առ նոսա . ներելով առնել զպա-
տուհասն . գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր
տէր գոյ յերկինս . և ակնառութիւն ոչ գոյ
՚ի առաջի նորա :

* Այսուհետև զօրացարուք տերամբ , 10
և կարողութիւք զօրութեան նորա : * Այս զգե- 11
ցարուք զսպառազինութիւնն աստ . զի կարող
լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի :
* Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնով 12
և ընդ արեան , այլ ընդ իշխանութիւս , և
ընդ պետութիւս , և ընդ աշխարհակալս
խաւարիս այսորիկ՝ ընդ ոգիս չարութեան՝
որ ՚ի նեղքոյ երկնից :

13 * Վ՚ասն այսորիկ առէք զսպառազինու- Թ.Ջ
Թիւնն այ . զի կարող լինիջիք ՚ի դիմի հար-
14 կանել չարին՝ չաւուրն չարու Թեան : * Նչ-
իբրեւ զամենայն ինչ կատարիցէք , հաս-
տատուն կացէք . զեղն կալջիք պնդեալ
ըզմէջս ձեր ճշմարտու Թեամբ , և զգես-
15 եալ զզրահսըն արդարու Թեան , * և ա-
գուցեալ զոտս պատրաստու Թեամբ աւե-
16 տարանին խաղաղու Թեան : Նչ ՚ի վերոյ
ամենայնի առէք զվահանն հաւատոց .
որով կարող լինիջիք զամենայն նետս մու-
17 խըս չարին չնջուցանել : * Նչ առէք զսա-
զաւարան փրկու Թեան , և զսուսեր հոգ-
18 ւոյն՝ որ է բանն աստուծոյ : * ամենայն
աղօթիւք և խնդրուածովք՝ աղօթս առ-
նել յամենայն ժամանակի հոգւով : և ՚ի
նոյն տքնիջիք ամենայն ժուժկալու Թեամբ՝
և խնդրուածովք՝ վասն ամենայն սրբոց ,
19 և վասն իմ . զի ինձ տացի բան ՚ի բանալ
բերանոյ իմոյ , համարձակու Թեամբ յայ-
20 տնել զխորհուրդ աւետարանին . * վասն
որոյ պատգամաւորիմ կապանօքս . զի նո-
վին համարձակեցայց , որպէս և պարտ իւ
21 յէ ինձ խօսել : * Նայց զի գիտիցէք և
դուք զինէն , զի՛նչ գործիցեմ . զամենայն
ինչ ցուցցէ ձեզ տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝
22 և հաւատարիմ պաշտօնեայ ՚ի տէր , * զոր
առաքեցի առ ձեզ դմին իրի . զի գիտասջիք զործս մեր , և մխիթարեսցէ զսիրտս

23 ձեր : * Խաղաղութիւն ընդ եղբարս , և
սէր հաւատով հանդերձ յաստուծոյ ՚ի
հօրէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ :
24 * Շնորհք ընդ ամենեսին՝ որք սիրեն զտէր
մեր յիսուս քրիստոս անեղծութիւն , ամէն :

Ընդ եփեսացիս՝ գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի
ձեռն տիքիկոսի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ և տիմոթէոս ծառայք ՅԿ
յի քնի՝ ամ սրբոց ի քրիստոս
յիսուս , որ են ի կողմանս փիլիպեցւոց ,
2 եպիսկոպոսակցօք և սարկաւագօք ։ * Շ ը-
նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի՛ւն յայր հօրէ
3 մերմէ՝ և ի տեառնէ յիսէ քնէ ։ * Պ՛ոհա-
նամ պայ իմոյ ի վերայ ամ յիշատակաց
4 ձերոց , * յամ ժամ յամ խնդրուածս իմ
վասն ձեր ամենեցունն առնել աղօթս խընդ-
5 դութի՛ . * վասն հաղորդութե՛ ձերոյ ընդ
աւետարանին . յօրէ յառաջնմէ մինչեւ
6 ցայժմ ։ * վ ստահ եմ յայդ , թէ որ սկը-
սաւն ի ձեզ գործս բարեաց՝ կատարես

ցէ մինչեւ յօրն յայն քրիստոսի . * ոմն իրաւ 7
իսկ թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ա-
մենեցուն . վասն ունելոյ ինձ զձեզ ի սրտի
ի կապանս իմում , և ի պատասխանա-
տուութեան իմում . և ի հաստատուութեան
աւետարանին , կցորդս ինձ ընդհաց զձեզ
ամենեսին լինել : * Վկայ է ինձ Ած , որպէս 8
անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին ի բովանդակ
քրիստոս յիսուսի : * Այս զայն աղօթս առնեմ . 9
զի սէրն ձեր եւս քան զեւս առաւել լիցի
ի գիտութեան և յամենայն իմաստութեան . * ընտ- 10
րել ձեզ զլաւն՝ զի լիցէք հաստատունք՝
և առանց դատապարտութեան ի յաւուրն քրի-
ստոսի . * լցեալ պտղովք արդարութեան 11
ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի ի փառս և ի գո-
վեստ աստուծոյ :

ԺԴ * Կամիմ զի գիտասիջիք եղբարք . զի որ 12
ինչ վասն իմ եղեւ , եւս քան զեւս ի յառա-
ջադիմութիւն աւետարանին եկն . * մինչեւ 13
կապանացն իմոց յայտնի լինել ի քրիստոս յամենայն
հրատարակիս , և առ այլս ամենեսին . * և 14
առ բազումս եղբարս ի տէր . որ վստահ
են կապանաւքս իմովք՝ առաւել եւս համարձա-
կիլ՝ առանց երկիւղի զբանն այդ խօսել :
* Ոմանք առ նախանձու և հակառակութիւն , 15
և ոմանք մտադիւրութիւն իսկ զքրիստոս քարո-
զեն . * և ոմանք ի սիրոյ . քանզի գիտեն՝ 16
եթէ ի պատասխանատուութիւն աւետա-
րանին կամ . * և ոմանք առ հեգուութիւն զքրիստոս 17

պատմեն . այլ ոչ սրբութիք . քանզի հա-
մարին նեղութիս յարուցանել ՚ի վերայ
18 կապանայ իմոյ : * Խայց այս զինչ է . ո-
րով օրինակաւ և լցէ , եթէ պատճառա-
նօք՝ և եթէ ճշմարտութիք , քո պատմի .
և ընդ այս խնդամ , այլև ուրախ ևս ե-
19 ղէց : * Օ ի գիտեմ , եթէ այս պահի ինձ
՚ի փրկութի՝ ՚ի ձերոյ խնդրուածոյ , և
20 ՚ի պարգեւաց Հոգւոյն Յսի քո . * ըստ
ակնկալութե և յուսոյն իմոյ . զի մի՛ ե-
ւիք յամօթ եղէց , այլ ամ համարձակու-
թեամբ՝ որպէս և յամ ժամ , և այժմ
մեծասցի քո ՚ի մարմնի իմում , եթէ կե-
21 նօք՝ և եթէ մահու : * Օ ի ինձ կեանք քո
22 է , և մեռանել շահ : * Ապա եթէ կեան
քըս մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ գործոյ է .
23 և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ գիտեմ : * Կե-
զեալ եմ յերկոցունց՝ զցանկալն , ելանել
և ընդ քո լինել՝ առաւել լաւ համա-
24 րիմ . * և կալ մնալ աստէն ՚ի մարմնի , կա-
25 րեւոր ևս վասն ձեր : * Ւ զայս յուսա
ցեալ գիտեմ , եթէ կացից՝ և մնացից ա-
մենեցուն ձեզ , ՚ի ձեր զարգանալ և խը-
26 րախ լինել ՚ի հաւատս . * զի պարծանք ձեր
առաւել լիցին ՚ի քո յն ինեւ ՚ի միւսանգ-
գամ գալստեան իմում առ ձեզ : Վ.Ջ
27 * Միայն թէ արժանի աւետարանին
քո գնայցէք : զի եթէ գայցեմ , և տե-
սանիցեմ զձեզ , և եթէ հեռի լցեմ , և

լսեցեմ զձէնդ. զի հաստատուն կացէք՝ ի
մի հոգի. և միով հնչմով նահատակիցէք՝ ի
հաւատս աւետարանին. * և մի զանգիտիք 28
ցէք՝ և մի իւիք՝ ի հակառակորդաց ան-
ձին. որ է նոցա հանդէս կորստեան, և ձե-
ռոյ փրկուԹԷ: * Նա այդ՝ նոյ է, որ ձեզ 29
շնորհեցաւ վասն քրիստոսի, ոչ միայն ի նա հա-
ւատալ՝ այլև վասն նորա չարչարել. * զոր 30
նոյն պատերազմ ունիք՝ զոր յիս տեսէք,
և այժմ լսէք յինէն:

ԳԼ. Ր.

Ա Ղբ՝ եԹէ մխիԹարուԹիւն ինչ կայ՝ ի 1
քս, եԹէ սփոփուԹիւն սիրոյ՝ եԹէ հա-
ղորդուԹիւն հոգւոյ, եԹէ գԹուԹիւն և ո-
ղորմուԹիւն. * լցէք զինքնուԹիւնս իմ, զոր 2
նոյն խորհիլք, զնոյն սէր ունիլք, համաձայնիլք՝ միախորհուրդք: * մի 3
ինչ ըստ դրգռուԹԷ, և մի ինչ ըստ սը-
նապարծուԹԷ, այլ խոնարհուԹԷ զմիմեանս
լաւ համարիլ առաւել քան զանձինս:
* մի զանձանց և եԹէ դիտել՝ այլ իւրա- 4
քանչիւրոք զընկերին: * Զ այն խորհեսցի 5
իւրաքանչիւրոք՝ ի ձէնջ, որ և՝ ի քս յս.
* որ՝ ի կերպարանս նոյ է, ոչ՝ նչ յափշտա- 6
կուԹԷ համարեցաւ զլինելն հաւասար
նմա: * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպա- 7
րանս ծառայի առեալ, ՝ի նմանուԹիւն

մարդկան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ
8 իբրեւ զմարդ։ * խոնարհեցոյց զանձն,
լեալ հնազանդ մահու՝ այո՛ և մահու խա-
9 չի։ * Վ ո՛ր ոսկ և ած զնա առաւել բարձ-
րացոյց. և շնորհեաց նմա անուն՝ որ ի
10 վեր է քան զամ անուն։ * Ո՛ր յանուն
յիսուսի ամենայն ծունր կրկնեսցի, երկ-
նաւորաց՝ և երկրաւորաց՝ և սանդարա-
11 մետականաց։ * և ամ լեզու խոստովան
լինի, թէ տէր է յիսուս քս ի փառս ած հօր։
12 * Ա՛յսուհետեւ սիրելիք իմ, որպէս ամ
հնազանդեցարուք, մի միայն ի գալստեան
իմում, այլ առաւել և այժմ՝ յորժամ
հեռաւ եմ ի ձէնջ, ահիւ և դողութեամբ
13 զանձանց փրկութիւն գործիցէք։ * Ո՛ւ ած
է՝ որ յայլորէ ի ձեզ գիամեն և զառնե-
14 լըն վն հաճութեն։ * Ո՛ամենայն ինչ գոր-
ծեցէք առանց տրտնջելոց և քրթմնջելոց.
15 * զի եղիցիք անբիծք և անարատք՝ որդիք
ած, անմեղք ի մէջ կամակոր և խեղաթիւր
ազգին. յորոց միջի երեւիցիք իբրեւ լու-
16 սաւորք յաշխարհի. * զբան կենաց ու-
նել յանձինս՝ ի պարծանս ինձ յաւուրն
քրի. զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ՝ և
17 ոչ ընդունայն վաստակեցի։ * Ա՛յլ թէ-
պէտ և նուիրիմ ի վերայ պատարագի և
պաշտաման հաւատոյ ձերոյ, խնդամ և
18 ուրախանամ եմ ամենեցուն ձեր. * նոյն-
պէս և դուք խնդայցէք՝ և ուրախանայ ե-

ղերուք ինձ : * Ասաց Յուսամ՝ ի տէր յն , ըզ 19
տիմոթէոս վաղվաղակի արձակել առ ձեզ.
ղի և ինձ սրտի դիւր լինիցի , յորժամ գի-
տիցեմ ինչ զձէնջ : * Ոչ ոք զոք ունիմ 20
համաչունչ՝ եթէ բնաւանեբար հոգայցէ վե-
ձեր : * Ոչ ամենեքին զանձանց խնդրեն , 21
և ոչ զյն քոյ : * Ասաց զփորձ նորա գի- 22
տէք և դուք , ղի իբրև որդի հօր ծառայեաց
ընդ իս յաւետարանին : * Եւդ՝ զսա ակն 23
ունիմ արձակել՝ ոմն նոյնհետայն զանձ-
նէ առաքեցից : * Եւ յուսացեալ եմ ի 24
տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից : * Ասաց 25
լաւ համարեցայ զեպափրոդիտոս զեղբայր՝
և զգործակից և զզինուորակից իմ, զձեր
առաքեալ , և զպաշտօնեայ իմոց պիտոյից՝
առաքել առ ձեզ : * Քանզի և ինքն իսկ 26
յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեսեան
զձեզ . և հոգայր՝ ղի ձեր լսեալ էր թէ
խօթացաւ : * Եւ արդարեւ խօթացաւ 27
մերձ ի մահ , այլ ետձ ողորմեցաւ նմա . ոչ
նմա միայն , այլև ինձ՝ ղի մի տրտմութիւն
ի վերայ տրտմութեան կրիցեմ : * Եւդ փու- 28
թապէս յղեցի զնա , ղի տեսեալ զնա միւս
անգամ ուրախ լինիցիք , և ես առանց
տրտմութեան եղէց : * Ընկալջիք զնա ի տէր 29
ամ խնդութիւն , և զայնպիսիան առ պատ-
ուականս ունիջիք . * ղի վն գործոյ տէն մինչ 30
չէս ի մահ մերձեցաւ , գոն գործեալ ոգ-
ւովք չափ . ղի լցցէ զձեր պակասուի իմոց
վ. ծառայասրութեան :

ԳԼ. Գ.

1 Ա յսուհետեւ եղբարք իմ, ուրախ լե-
րուք ՚ի տէր. զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ ո-
չինչ դանդաղելի է, և ձեզ կարի զգու-
2 շալի։ * Զգայ եղերուք ՚ի շանց անտի.
զգայ եղերուք ՚ի չար մշակաց անտի. ըղ-
3 գայ եղերուք ՚ի կրճատուԹենէ անտի։ * Զի
ԹլփատուԹիւն մեք եմք, որ հոգւովն աստու-
ծոյ պաշտեմք, և պարծիմք ՚ի քրիստոս, և
4 ոչ ՚ի մարմին պանծացեալ եմք։ * Թէպէտ
և ես իսկ զնոյն վստահուԹիւն ունիմ ՚ի մարմ
նի, եԹէ ոք համարիցի այլ ազգ վստահ
5 լինել ՚ի մարմին, առաւել ևս ես. * Թլփ-
փատուԹեամբ ութօրեայ, յազգէ իսրայէլի,
՚ի ցեղէ բենիամինի. եբրայեցի յեբրա-
6 յեցւոց. ըստ օրինացն փարիսեցի. * ըստ
նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի զեկեղե-
ցին. ըստ արդարուԹեն օրինացն լեալ ա-
7 նարատ։ * Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն
8 ՚ինաս համարիմ վասն քրիստոսի։ * Այլ և հա-
մարիմ իսկ զամենայն ինաս՝ վասն առաւել գիտու-
Թեանն յիսուսէ քրիստոսէ տեառն մերոյ։ վասն որոյ
յամենայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղա-
9 նըս, զի զքրիստոս շահեցայց, և գտայց ՚ի նո-
մա, իբրեւ ոչ եԹէ զիմ ինչ արդարու-
Թիւն՝ որ յօրինացս անտի է՝ ունելիմ, այլ
զհաւատոյն քրիստոսի, որ յաստ արդարուԹին

է . * հաւատովք ճանապարհել զնա՝ և զղջութ- 10
թիւն յարութեանն նորա՝ և զհաղորդութեան
չարչարանաց նորա , կերպարանակից լինել
մահու նորա . * թէ արդեօք հասից ՚ի մե- 11
ռելոցն յարութիւն : * Իբր ոչ եթէ արդէն 12
առեալ էցէ , կամ արդէն կատարեալ իմ
ցեմ. զհետ մտեալ եմ թէ հասից , մա-
նաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ էցեմ ՚ի քրիս-
տէ : * Ո՛ղբարք ես ոչ համարիմ զանձն 13
իմ թէ հասեալ էցեմ. բայց մի ինչ է՝ զի
զառ ՚ի յետոյն մոռացեալ է , և ՚ի յա-
ւաջագէմսն ներքոեալ եմ : * ուշ եդեալ՝ 14
ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն ՚ոյ ՚ի յն քսի :
* Ո՛յսուհետեւ՝ որ միանգամ կատարեալք 15
քըզ. էք՝ զայս խորհեցարուք . և եթէ այլ
ազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և զայն աստ-
ուած ձեզ յայտնեսցէ : * Ո՛սպ յոր ժա- 16
մանեցաքս՝ զնոյն խորհել՝ և սմին կանոնի
միաբան լինել : * Ո՛լմանողք լինջ եղիջիք 17
եղբարք՝ և դիտաջիք զգնդելիսան , որ այն-
պէս գնացեն , որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ
օրինակ : * Ո՛ի բազումք գնան՝ զորոց բա- 18
զում անգամ ասէի ձեզ . բայց արդ և լա-
լով իսկ ասեմ, զթշնամեաց խաչին քրիս-
տոսի . * որոց կատարածն կորուստ է . որոց ոջ 19
րովայնն իւրեանց է , և փառք ամօթին իւ-
րեանց , որք զերկրաւորս և եթէ խորհին :
* Ո՛յլ մեր առաքինուԹի յերկինս է , ու- 20
ստի և ակն ունիմք՝ տեառն յիսի քրիս-

21 բիատոսի ։ * որ նորոգեսցէ զմարմին խա-
նարհութեան մերոյ՝ կերպարանակից լինել
մարմնոյ փառացն իւրոյ , ըստ զօրութեն՝
առ ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել
ընդ իւրեա զամենայն ։

Գ Լ . Դ .

1 Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և
անձկալիք , ուրախութի իմ և պսակ . այսո՛ր
2 հաստատուն կացէք ի տր՝ սիրելիք ։ * Օ՛հ-
ւոդիա աղաչեմ , և զսինտիքէ աղաչեմ ,
3 զնոյն խորհել ի տեր ։ * Այո՛ աղաչեմ և
զքե՛զ՝ մտերիմ իմ և լծակից , և դու օգ-
նական լինիջիր նոցա՝ որք աւետարանին
նահատակեցան ընդ իս կղեմա՛ս հանդերձ՝
և այլովք գործակցօք իմովք . որոց անուանք
4 քըն են ի դպրութե՛ կենաց ։ * Ուրախ
լերուք ի տէր յա՛մ ժամ . դարձեալ ա-
5 սե՛մ՝ ուրախ լերուք ։ * Հեզութիւն ձեր
յայտնի լեցի՛ամ մարդկան . տէր մերձ է ։
6 * Մի՛ ինչ հոգայք . այլ ա՛մ աղօթիւք և
խնդրուածովք , գոհութի՛ք , խնդրուածք
7 ձեր յայտնի լեցին առ ա՛ծ ։ * Ու խաղա-
ղութիւնն ա՛յ՝ որ ի վեր է քան զամենայն
միտս , պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ի
քրիստոս յիսուս ։
8 * Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճըշ-
մարտութեամբ է՝ որ ինչ պարկեշտութի՛ք ,

որ ինչ արդարութեամբ, որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով, որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ գովութիք՝ զայն խորհիլք։ * Օ՜ր ուսաք 9
րուքն, և ընկալարուք, և լուայք՝ և տեսէք յիս, զայն արարէք. և Ա՛ծ խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ։ * Ուրախ եղէ ես 10
՚ի տէր յոյժ. զի և դուք զմտաւ ածիք հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և հոգայիքն. բայց բարբարեիք ինն է։ * Իբր ոչ առ կա- 11
րօտութեն ինչ ասեմ. զի ես ուսայ՝ որովք կարեմ բաւական լինել։ * Գիտեմ նուա- 12
զել, գիտեմ առաւելուլ, յամենայնի ա- մենեւին խելամուտ եմ, և յագել՝ և քաղցեհալ, և առաւելուլ՝ և նուազել։ * Զամենայնի կարող եմ, այնու որ զօրա- 13
ցոյցն զիս։ * Բայց բարւոք արարէք՝ զի 14
կցորդ եղերուք ինձ ՚ի նեղութեան։ * Գի- 15
տէք և դուք փիլիպեցիք, զի ՚ի սկզբան ա- ւետարանին իբրև ելի ես ՚ի մակեդոնիա, և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յա- ղագս տալոյ և առնուլ, բայց միայն դուք։ * զի և ՚ի Թեսաղոնիկի՝ միանգամ և երկի- 16
ցըս զպէտս իմ եաւք բերել։ * Իբր ոչ 17
եթէ խնդրեմ պտուղն, այլ խնդրեմ զպտուղն որ յաճախէ ՚ի բան ձեր։ * Ունիմ 18
իմ առեալ զամենայն, և առաւելեալ եմ. ընկալայ՝ և լի եմ ՚ի ձեռն եպափրոդիտեայ, որ է ՚ի ձէնջ հոտ անուշից՝ պա-

19 տարագ ընդունելի՝ հաճայ ամ։ * Իբ աստ-
ուած իմ լի արասցէ զամենայն պէտս ձեր
ըստ խրատմ մեծութեանն՝ փառօք ի քրիս-
20 տոս Յիսուս։ * Ումեմն աստուծոյ և հօր
մերում՝ փառք յաւիտեանս յաւիտենից.
21 ամէն։ * Ողջոյն տայքեք ամենայն սրբոց՝ ի
22 քրիստոս Յիսուս։ * Ողջոյն տան ձեզ՝ որ
23 ընդ իս են եղբարք։ * Ողջոյն տան ձեզ ա-
մենայն սուրբք, մանաւանդ որ ի տանէ
24 կայսեր են։ * Շնորհք տեառն Յիսուսի
քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում. ամէն։

Ի՞ փիլիպեայս՝ գրեցաւ ի հռովմէ ի ձեռն
եպափրոդիտոսի։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ԱԲ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քնէ կա-
մօքն Աստուծոյ, եւ տիմոթէոս եղբայր.
2 * առ կողոսացիս սուրբս եւ հաւատացեա-
լս եղբարս ի քս։ * Շնորհք ընդ ձեզ եւ
3 խաղաղութիւն յԱստուծոյ հօրէ մերմէ՝ (եւ ի տնէ
Յիսուսէ քնէ)։ Գոհանամք զԱստուած եւ զՀօրէ
տեառն մերոյ Յիսի քնի, յամենայն ժամ
վասն ձեր աղօթս առնեմ. * լսելն լսաք
4 զհաւատսն ձեր՝ որ ի քս Յիսուս ունիք մեզ,
եւ զսէրն որ ընդ ամ սուրբս ունիք. * վս
5 յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս. զորմէ
լսաբուք բանիւն ճշմարտութեա աւետա-
բանին, * որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ
6

ամ աշխարհ աձէ՝ և պաղաբերէ . որպէս
և ’ի ձերում միջի . յորէ յորմէ լսաբուք՝
և ծանեայք զնորհան ամ ճշմարտութիւն .
7 * որպէս և ուսաբուք յեպափրեայ սիրելի
եայ ծառայակից մերմէ , որ է հաւատա-
8 րիմ վասն ձերբ՝ պաշտօնեայ յիւ . * որ և
9 պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով : * Վ ՚ի
այնորիկ և մեք յորէ յորմէ լսաք՝ ոչ դա-
դարեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խընդ-
րել սաստուցանել . զի լինուցաք լըց
գիտութիւն կամացն նորա , ամ իմաստութ
10 և հոգեւոր հանճարով . * գնալ ձեզ արժ
ժանի տեառն յամ հաճութիւն , յամ գոր-
ծել բարութիւն պաղաբերք և աճեցուն
11 գիտութեամբն ամ . * ամ զօրութեամբն
զօրացեալք ըստ զօրութիւն փառաց նորա .
յամ համբերութիւն և երկայնմտութիւն :
12 * Ուրախութիւն գոհանալ զամ հօրէ՝ որ ար
կոչեացն զձեզ ’ի մասն վիճակի սրբոցն ’ի
13 լոյս . * որ փրկեացն զմեզ յիշխանութենէ
խաւարի , և փոխեաց զմեզ յարքայութի
14 որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ : * որում ունիմք
զփրկութիւն արեամբն նորա , և զթողութիւն
15 մեղաց՝ մարմնովն նորա . * որ է պատկեր
անեռնելութիւն ամ , անդրանիկ ամ արա-
16 րածոց : * Ո ’ի նովաւ հաստատեցաւ ամ ,
որ լինչ յերկինս՝ և որ լինչ յերկրի , որ և
երեւին՝ և որ ոչն երեւին . եթէ աթոռք ,
եթէ տէրութիւնք , եթէ պետութիւնք , եթէ

իշխանութիւնք. ամենայն ինչ նովաւ և ՚ի
նոյն հաստատեցաւ: * Այլ նա է յառաջ 17
քան զամ, և ամենայն ինչ նովաւ եկաց
գոլանդակ: * Այլ նա է գլուխ մարմնոյ եկ- 18
կեղեցւոյ. որ է սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մե-
ռելոց. զի եղիցի ինքն յամենայնի յառա-
ջացեալ: * զի ՚ի նմա հաճեցաւ ամ լրումն 19
ածուածոյ բնակել. * և նովաւ հաշտե- 20
ցուցանել զամ ՚ի նոյն: արար խաղաղու-
թիւն արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ յերկ-
րի՝ և որ ինչ յերկինս: * Այլ զձեզ՝ որ երբ 21
քեամն օտարացեալն էիք, և թշնամիք խոր-
հրդովք ՚ի գործսն չարութեն. * այժմ ա- 22
ւադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւ-
րոյ, ՚ի ձեռն մահուն իւրոյ, յանդիման
կացուցանել զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և
անարատս առաջի նորա. * եթէ կայցէք 23
՚ի հաւատսն արմատացեալք, և հաստա-
տեալ. և անշարժք ՚ի յուսոյ աւետարա-
նին՝ զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամե-
նայն արարածս ՚ի ներքոյ երկնից. որոյ ե-
ղէ ես պօղոս պաշտօնեայ:

ԱՒ * Այլ արդ՝ ուրախ եմ ՚ի չարչարանս 24
իմ վասն ձեր. և լնում զպակասութիւն նե-
ղութեանցն քրիստոսի ՚ի մարմնի իմում վա՛ր մարմ
նոյ նորա՝ որ է եկեղեցի. * որոյ եղէ ես 25
պօղոս պաշտօնեայ՝ ըստ անտեսութեանն
ՈՅ, որ տուեալ է ինձ ՚ի ձեզ կատարել
զբանն ՈՅ. * զխորհուրդն՝ որ ծածկեալն 26

էք ՚ի յաւիտեանցն և յաղագս . որ այժմ
27 յայտնեցաւ սրբոց իւրոց ։ * Որոց կամե-
ցաւ Աստ ցուցանել , թէ զի՞նչ է մեծութի
փառացն խորհրդոյ նորա ՚ի հեթանոսս , որ
28 է քրիստոս ՚ի ձեզ՝ յոյսն փառացն . * զոր մեք
քարոզեմք . և խրատեմք զամենայն մարդ՝ և
ուսուցանեմ զամենայն մարդ ամենայն իմաստութիւնս . զի կացուսցուք զամենայն մարդ
29 կատարեալ ՚ի քրիստոս յիսուս . * յորում և աշխատիմ
պատերազմեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ
յաջողեալ է յիս զօրութեամբ ։

ԳԼՒ . Բ .

1 Կամիմ զի գիտասցէք դուք՝ որպիսի ճգնա-
նութի ունիմ յանձին վասն ձերոյ՝ և վասն
լաւոդիկեցւոցն , և որոց չիցէ տեսեալ
2 զերեսս իմ մարմնով ։ * Զի մխիթարեսցին սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով .
և յամենայն մեծութիւն լրութեան խմաստութեան
՚ի գիտութիւն խորհրդոյն Աստուծոյ (հօր) , ՚ի քրիս-
3 տոս յիսուս . * յորում ամենայն գանձք իմաստութեան և
4 գիտութեան ծածկեալ կան ։ * Այս զայս ասեմ , զի մի ոք զձեզ զառանցուսցէ պա-
5 տիր բանիւք ։ * Զի թէպէտ և մարմնով հեռի եմ , այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ . խընդամ՝ երբեմն տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և
զհաստատութիւն հաւատոյն ձերոյ որ ՚ի
6 քրիստոս յիսուս ։ * Ընդ՝ որպէս ընկալարուք զքրիս-

յն զնոր, նովին գնասջիք. * արմատացեալք 7
և շինեալք ի նա, և հաստատեալք ի հա-
ւատս, որպէս ուսարուքն՝ առաւելեալք
վ.ջ ի նմին գոհութեամբ։

* Օգոյշ լերուք՝ մի ոք լինիցի որ զձեզ 8
կողոպտիցէ ճարտարմտութիւ՝ և սնոտի խա-
բէութիւ, որք ըստ մարդկան աւանդուն՝
և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըստ յն-
քնի. * զի ի նմա բնակէ ամենայն լրումն 9
աստուածութեանն մարմնապէս։ * Եւ էք 10
դուք նովաւ լեալք, որ է գլուխ ամ իշ
խանութեան և պետութե։ * որով թլփա- 11
ւեցարուք հաւատովք զանձեռագործ
թլփատութի՝ ի մերկանալ զանգամն մարմ
նոյ թլփատութէն քնի։ * Թաղեալք ընդ 12
նմին ի մկրտութեանն, որով և ընդ նմին
յարեայք հաւատովք՝ ոյ ազդեցութե,
որ յարոյց զնա ի մեռելոց։ * Եւ զձեզ՝ որ 13
երբեմն մեռեալն էիք ի մեղս և յանթլփ
փատութե մարմնոյ ձերոյ, կենդանացոյց
յանձին իւրում. շնորհեաց մեզ զամ յան
ցանս մեր. * և ջնջեաց զձեռագիրբ մերոյ 14
հակառակութեն հրամանօքն իւրով։ որ
կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն ի մի
ջոյ՝ և բեւեռեաց ընդ խաչափայտին։
* Մերկեաց զիշխանութիս և զպետութիս. 15
յայտ յանդիման խայտառակեաց նշաւա
կեալ զնոսա յանձին իւրում ի յարու
թիւն։ Մի ոք այսու հեռեւ զձեզ դա- 16

տեսցի՝ ուսեալ կամ լսելով, կամ մա-
սամբք ծանից կամ ամնամօխք կամ շա-
17 բաթուք. * որ են սուտերք հանդերձե-
18 լոցն. այլ մարմին քո է: * Մի որ զձեզ
խաբեսցէ, որ կամիցի խոնարհութեամբ
և կրօնիւք հրեշտակաց, զոր չիցէ տեսեալ
զրահետ վարել՝ տարապարտ հպարտա-
19 ցեալ ի մտաց մարմնոյ իւրոյ. * և ոչ ու-
նիցի զգլուխն քո, ուստի ամ մարմինն
յօդիւք և խազալեօք տարաբերեալ և
20 խառնեալ՝ աճէ զաճումն աստ: * Եթէ մե-
ռարուք ընդ քրիստոս ի տարերց աշխարհիս՝
զի և սա երբեք զկենդանիս տասէն յաշխար-
21 հի կրօնաւորիք: * Մի մերձենար, մի ճա-
22 շակեր, մի հոտ լինիր. * որ է ամ ինչ
ի պէտս ապականուէ, ըստ պատուիրա-
23 նաց և վարդապետութեանց մարդկան. * որ
յիմաստութեն լմն համարէ, ինքնակամ
կրօնիւք և խոնարհութիք՝ և անխայտութիք
մարմնոյ. և ոչ ի պատիւ ինչ լրութեան
մարմնոյ:

Գ Լ. Գ.

1 Եթէ յարերուք ընդ քրիստոս, ապա զվե-
րինն խնդրեցէք, ուր քրիստոս նստի ընդ աջ
2 մ աստ: * զվերինն խորհեցարուք, մի զայս՝
3 որ յերկրի աստ է: * Վասնզի մեռարուք՝
և կեանքն ձեր ծածկեալ են ընդ քրիստոս

սի յՅԾ ։ * Իսկ յորժամ քո՛ յայտնեսցի՝ 4
կեանքն ձեր , յայնժամ և դուք ընդ նմա
յայտնեսջիք փառօք ։ * Ապանէք այսու հե՛ 5
տեւ զանգամն ձեր զերկրաւորս . ՚ի բա՛ց
ընկեցէք զպոռնկութի՛ն զպղծութի՛ն զլից
ղցանկութի՛ն չարեաց և զագահութի՛ն՝ որ է
կռապաշտութի՛ն . * վասն որոյ գայ բարկու՛ 6
թիւն ՚ի վերայ որդւոցն անհաւատութե՛
ան . * որովք և դուք երբեմն գնայիք 7
մինչ կենդանիքն էիք ՚ի նոսա ։ * Այդ՝ ՚ի 8
բա՛ց թօթափեցէք և դուք զայն ամենայն ,
զբարկութի՛ն զսրտմտութի՛ն զչարութի՛ն զհայ
հոյութի՛ն , զսեղկասակութի՛ն ՚ի բերանոց
ձերոց ։ * Մի՛ սուտ 9
բուք զհի՛ն մարդն գործովքն իւրովք . * և 10
զգեցարուք զնո՛ր նորոգեալ ՚ի գիտութի՛ն
ըստ պատկերի արարչին իւրոյ . * ուր ոչ 11
է հրէայ՝ և ոչ հեթանոս , թլփատութի՛ն
և անթլփատութի՛ն , խուժ՝ դուժ՝ սկիւ
թացի՝ ծառայ՝ ազատ . այլ ա՛մ և յա՛մի
քո՛ ։ * Զգեցարուք այսու հետեւ 12
ընտրեալք ա՛յ՝ սուրբք և սիրեցեալք՝ զգ
գութ ողորմութի՛ն զքաղցրութի՛ն զխոնար
հութի՛ն զհեզութի՛ն զերկայնմտութի՛ն , * նե՛ 13
րել միմեանց , չնորհել իրերաց . եթէ ու
րուք զումեքէ տրտունջ ինչ իցէ . որպէս
ա՛ծ քա՛ւս չնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէ և դուք ։
* Այ՛ս ՚ի վերայ այսր ա՛մի զսէրն , որ է զօդ 14
կատարմանն . * և խաղաղութի՛ն քո՛ի հաս 15

տատեսցի ՚ի սիրտս ձեր, յոր և կոչեցաք
ըստ միով մարմնով։
16 Եւ գոհացողք լինիջիք։ * զի բանն քրի[ստոսի] Ա
բնակեսցէ ՚ի ձեզ առատապէս, ամ[ենայն]
տուրէք ուսուցանել և խրատել զմիմեանս։
սաղմոսիւք և օրհնութիւք և երգովք հոգե-
ւորօք՝ և շնորհօք օրհնել ՚ի սիրտս ձեր
17 զտէր։ * Եւ զամ[են]այն որ և առնիցէք բանիւք
և արդեամբք, զամ[են]այն տեառն յիսո[ւսի]
արասջիք։ գոհացողք լինիջիք տայ և հօ-
18 րն նովաւ։ * Կանայք՝ հնազանդ լերուք
արանց ձերոց, որպէս և վայել է ՚ի տէր։
19 * Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր, և մի դառ-
20 նացուցանէք զնոսա։ * Որդիք՝ հնազանդ
լերուք ծնողաց ձերոց յամենայն ի հա-
21 ճոյ առաջի տեառն։ * Հարք՝ մի զայրա-
ցուցանէք զորդիս ձեր, զի մի տրտմեսցին։
22 * Ծառայք՝ հնազանդ լերուք տերանց ձե-
րոց յամենայն. մի առ ականէ ծառայու[թե]ամբ՝
իբրեւ մարդահաճոյք, այլ միամտու[թե]ամբ
23 սրտի երկնչել ՚ի տեառնէ։ * Ամենայն որ
նիցէք՝ սրտի մտօք գործեսջիք իբրեւ տեն,
24 և ոչ իբրեւ մարդկան։ * Գիտասջիք՝ զի
՚ի տեառնէ առնուցուք զհատուցումն ժա-
ռանգութե[ա]ն ձերոյ. քանզի տեառն քրի[ստոս]
25 ծառայէք։ * Իսկ ապիրատն ընկալցի ըստ
իւրում ապիրատութե[ա]ն. զի չկայ ակնա-
ռութիւն առաջի աստուծոյ։

ԳԼ. Դ.

Տեաքը՝ զկրաւունս և զհաւատարուքի 1
ծառայից ձերոց չնորհեցէք. գիտասջիք՝
զի և ձեր տէր գոյ յերկինս։ * Ազօթից 2
ստէպ կացէք. սքնել ի նմին գոհուԹիՀ։
* ԱզօԹս արարէք միանգամայն և վե՛ր մեր, 3
զի ՀԱծ բացցէ մեզ դուռն բանին, խօսել
զխորհուրդն քրիստի, վասն որոյ և կապեալս
կամ. * զի յայտնի արարից զնա ոՀպ ար- 4
ժան լիցէ լինել խօսել։
Աջ * ԻմաստուԹ գնասջիք առ արտաքինան, 5
գնոյ առեալ զժամանակս։ * Ես բանն ձեր 6
յամ ժամ լի չնորհօք առեալն իբրեւ ա-
զիւ համեմեալ լինի, գիտել ոՀպ արժան
լիցէ ձեզ իւրաքանչիւր ումեք տալ պա-
տասխանի։ * Ասէր որ ինչ զինէն լիցէ՝ ցու- 7
ցէ ձեզ զամ տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և
հաւատարիմ պաշտօնեայ՝ և ծառայակից
ի տէր. * զոր առաքեցի առ ձեզ զմին ի 8
բի, զի գիտասջիք վասն մերոց. և մխիԹա-
բեացէ զսիրտս ձեր. * ընեսիմաւ հանդերձ 9
եղբարբ հաւատարմաւ և սիրելեաւ՝ որ
է ի ձէնջ. զամենայն ինչ ցուցցեն ձեզ՝
որ ինչ աստ է։ * Ողջոյն ասէ ձեզ արիս- 10
տարքոս գերեկից իմ, և մարկոս եղբօրորդի բառնաբայ. վե՛ր որոյ առէք պատուէր՝
եԹէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալջիք զնա. * և 11

չիսուս՝ որ անուանեալն է յուստոս , որք
են ՚ի Թլփատութենէ անտի ։ զի դոքա միայն
դործակիցք եղեն ինձ յարքայութեանն նոյ ,
12 որք և եղեն իսկ ինձ մխիթարութիւն ։ * Ողջ
ջան տայ ձեզ եպափրաս՝ որ ՚ի ձէնջ ծա-
ռայ քրիստոսի է , յամենայն ժամ պատե-
րազմեալ վասն ձեր յաղօթս , զի կայցէք
կատարեալք և լցեալք յամենայն կամս աստու-
13 ծոյ ։ * Վկայեմ նմա , զի բազում աշխա-
տութիւն ունի վասն ձեր , և վասն լաւոդի-
կեցւոցն , և վասն այնոցիկ՝ որ յերապօ-
14 ղիան են ։ * Ողջոյն տայ ձեզ ղուկաս բըժ-
15 իշկ և սիրելի , և դեմաս ։ * Ողջոյն տա-
ջիք եղբարց՝ որ են ՚ի լաւոդիկեայ և նիմ-
16 փայ , և որ առանձին եկեղեցին է նո ։ * Ո՛ր
յորժամ ընթեռնուցու առ ձեզ թուղ-
թըդ՝ արասջիք զի և ՚ի լաւոդիկեցւոց ե-
կեղեցւոյն ընթերցցի . և զառ ՚ի լաւոդի-
17 կեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնուցուք ։ * Ո՛ր
ասասջիք ցարքիպպաս . զգոյշ լեր սպա-
սաւորութեանդ՝ զոր ընկալար ՚ի տէր , զի
18 զայդ կատարեսցես ։ * Ողջոյնդ ձեռին ի-
մոյ պօղոսի է . յուշ լինին ձեզ կապանքս
իմ ։ Շնորհք ընդ ձեզ . ամէն ։

Ո՛ր կողոսացիս՝ գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի ձեռն
տիքիկոսի և ոնեսիմայ ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԿԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԲԿ

1 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմո-
թէոս՝ եկեղեցւոյդ Թեսաղոնի-
կեցւոց՝ յԱծ Հայր մեր և ի տէր Յս քս ։
2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն ։ Գո-
հանամք զՅս համ ժամ վասն ձեր ամենե-
ցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր ան-
պադար ։ * յիշել զձեր գործն հաւատոյ՝ 3
և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութիւն յու-
սոյ տեառն մերոյ Յհսուսի քսի՝ առաջի Ած
և Հօր մերոյ ։ * Գիտեմք եղբարք սիրեցեալք 4
Ած՝ զընտրութիւնն ձեր ։ զի աւետա- 5

քանն մեր ոչ եղեւ առ ձեզ միայն բանիւ,
այլ և զօրութիւք՝ և հոգւով սրբով՝ և լը-
րութիւք բազմաւ. որպէս և գիտէք իսկ
թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի ձերում վասն
6 ձեր: * Եւ դուք նմանեալք մեզ՝ և տէն,
ընկալայք զբանն ՚ի բազում նեղութեան՝
7 խնդութեամբ հոգւոյն սրբոյ. * լինել ձեզ օ-
րինակ ամ հաւատացելոց, որ են ՚ի մա-
8 կեդոնիա՝ և յաքայիա: * Օ՚ի ՚ի ձէնջ
հնչեաց բանն տեր. ոչ միայն ՚ի մակեդով
նիա և յաքայիա, այլ յամ տեղիս հա-
ւատքն ձեր՝ որ առ Աստուած են, սփռեցան. զի
այսու հետեւ ոչինչ է պիտոյ մեզ և խօսել
9 ինչ: * Օ՚ի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր,
թէ որպէս եղեւ մեզ մուտ առ ձեզ. և
որպէս դարձայք առ Աստուած ՚ի կուռս անտի,
10 ծառայել տեր կենդանւոյ և ճշմարտի. * և
ակն ունել որդւոյն նորա յերկնից, զոր յա-
րոյցն ՚ի մեռելոց զյն՝ որ փրկելոյն է զմ
մեզ ՚ի բարկութենէ անտի՝ որ գալոցն է:

Գ Լ. Բ.

1 Դուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն մեր առ ձեզ. զի ոչ ընդունայն ինչ եղեւ.
2 * այլ յառաջագոյն չարչարեալք՝ և նախ
նամանեալք, որպէս և դուք իսկ գիտէք.
՚ի մէջ փիլիպեցւոց համարձակեցաք Աստ
մերով պատմել ձեզ զաւետարանն տեր մե-

ծաւ պատերազմաւ ։ * Օ՛ի մխիթարուԹին 3
մեր ոչ ՚ի մոլորուԹէ է՝ և ոչ ՚ի պղծուԹէ՝
և ոչ նենգուԹԲ ։ * այլ որպէս ընտրեցաք 4
յաՅ հաւատարիմ լինել աւետարանին ,
նոյնպէս և խօսիմք ։ ոչ իբրեւ մարդկան
հաճոյ լինել՝ այլ Աստ որ քննէն զսիրտս մեր ։
* Օ՛ի ոչ երբէք բանիւք սղոքանաց եղեաք 5
առ ձեզ , որպէս և գուք իսկ գիտէք ։ և
ոչ ՚ի պատճառս ագահուԹԵ , որպ և Աստ
վկայէ ։ * և ոչ խնդրեմք փառս ՚ի մարդ- 6
կանէ , ոչ ՚ի ձէնջ և ոչ յայլոց ։ * կարող 7
եմք իբրեւ քրիստոս առաքեալս ծանրանալ ,
այլ եղեաք հեզք ՚ի միջի ձերում . ոպ դայ-
եակ մի՝ որ մնուցանիցէ մանկունս ։ * նոյն- 8
պէս և մեք գԹայաք ՚ի ձեզ ։ հաճոյ Թուէր
մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զաւետարանն Աստ ,
այլ և զանձինս մեր ։ քանզի սիրելիք մեր
եղերուք ։ * Յիշէք եղբարք՝ զվաստակն 9
մեր և զՀան ։ զի գյայդ և զցերեկ գործէ-
աք վասն չծանրանալոյ ումեք ՚ի ձէնջ ։ և
քարոզեաք ձեզ զաւետարանն Աստ ։ * ՚Ուք 10
ինքնին վկայէք՝ և Աստ , որպէս սրբուԹԲ և
արդարուԹԲ և ամբծուԹԲ՝ ձեզ հաւա-
տացեալոցդ եղեաք ։ * որպէս և գիտէք իսկ ։ 11
զի զհայրաբանչիւրոք ՚ի ձէնջ իբրեւ հայր
զորդիս՝ * մխիթարեաք և սփոփեաք ։ և 12
դնեաք վկայուԹԻ գնալ ձեզ արժանապէս
Աստուծոյ , որ կոչեացն զձեզ յիւր արքա-
յուԹիւնն և ՚ի փառս ։

Վ.Ջ

13 * Ա՛ման այնորիկ և մեք գոհանամք զայ
անպակաս՝ զի առեալ զլուր քանին այ առ
ի մէնջ՝ ընկալարուք, ոչ իբրեւ զբան
մարդկան, այլ որպէս ճշմարտիւ՝ զբան
այ. որ և յաջողեալ իսկ է ի ձեզ հաւա-
14 տացեալսդ: * Օ՛ի դուք նմանողք եղերուք
եղբարք՝ եկեղեցեացն այ՝ որ են ի հրէ-
աստանի ի քս յս. զի զնոյն չարչարանս
չարչարեցայք և դուք ի ձերոց ազգակա-
15 նաց, որպէս և նոքայն ի հրէից. * որք և
զտէրն յս սպանին՝ և զմարգարէսն, և զմեզ
հալածեցին, և այ յաչաց եղին. և
16 ամ մարդկան հակառակ եղեն. * և արգ
գելուն զմեզ խօսել հեթանոսաց՝ զի ապ-
րեսցին. զի կատարեսցեն զմեղս իւրեանց
յամ ժամ. քանզի հասեալ է ի վերայ նոյ
բարկութիւն մինչեւ իսպառ:
17 * Ա՛յլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որբ մնաք բ.ջ
ցաք ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝
և ոչ սրտիւք. առաւել և փութացաք
տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութ:
18 * Վ՛ան այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ
ես պօղոս՝ միանգամ և երկիցս, և խա-
19 փանեաց զմեզ սատանայ: * Վ՛ասնզի ո՞վ է
մեր յոյս կամ խնդութի՞ւն կամ պսակ պարծ
ծանաց մերոց, եթէ ոչ դուք ի տէր՝ ա-
ռաջի տեառն մերոյ յն քս ի նորա գա-
20 լստեանն: * Օ՛ի դուք էք փառք մեր և
խնդութիւն:

Գ Ի. Գ.

1 Վասն որոյ ոչ ևս ունելիք ժայժ, զի
բարւոք Թաւեցաւ մեզ միայն ՃՈՂ յա-
2 ԹԷնս։ * Ընդ առաքեցեալք զոխմԹԷոս զեզ
բայր մեր և պղծակիցս եւետարանին՝ որ
և հօրն քրի, հաստատել զձեզ՝ և միԽԹաւ
վՀրել վճան հաւատոցն ձերոց։
3 * Օի մի ոսալակայցէք ի նեղուԹիւնս
յայսոսիկ. քանզի դուք ինքնին իսկ գի-
4 տէք, զի ի սոյն կաքն։ * Քանզի մինչ ես
ձեզն իսկ էաք՝ յառաջադոյն ասէաք ձեզ,
Թէ նեղուԹիք հասանելոց են ի վերայ մեր.
5 որպէս և եղեւ իսկ՝ և գիտացիք։ * Վասն
այնորիկ և ես զի ոչ ևս ունէի ժայժ՝ ա-
ռաքեցի զիտել զՀաւատսն ձեր. գուցէ
արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և
6 ընդունայն լինիցի ՀանդԷս մեր։ * Այլ արդ՝
իբրեւ եկն ԹիմոԹէոս ի ձէնջ առ մեզ,
և եւս մեզ զաւետիս Հաւատոցն ձերոց և
զսիրոյ, զի ունիք ի մտի զՀիշատակս մեր
բարեաց յՅաճ ժամ. ցանկանայեալ էք տես-
7 սանել զմեզ՝ որպէս և մեք զձեզ. * վասն
այնորիկ մխիԹարեցաք ի ձեզ եղբարք՝ ի
վերայ ՅաճՄ վշաց և նեղուԹեց ձերոց՝ ի
8 ձեռն Հաւատոցն ձերոց. * զի այժմ կեաՆ
դանի եմք՝ եԹէ դուք հաստատուն կայ-
9 ցէք ի տէր։ * Օ՛ԹԷ կարեմք գոհաւԹիւն

մատուցանել ով վասն ձեր, ի վերայ ամ
խնդութեն, զոր խնդամք վասն ձեր ա
10 ռաջի Աստուծոյ. * զգայպ և զկերեկ առա
ւել ևս աղաչեմք՝ տեսանել զերեսս ձեր,
և հաստատել զպակասութիւն հաւատոյն
11 ձերոյ: * Ինքն ինքն Աստուած և Հայր մեր՝ և Տէր
մեր Յիսուս՝ ուղղեսցէ զճանապարհս մեր
12 առ ձեզ: * Իսկ զձեզ Տէրն տեր բազմա
պատիկս և առատս արասցէ սիրով ընդ
միմեանս և առ ամենեսեսին՝ որպէս և մեք
13 ի ձեզ. * հաստատել զսիրտս ձեր անա
բասս ի սրբութեի առաջի Աստուծոյ և Հօր մե
ր ի գալստեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ ամենայն սրբովք իւրովք:

ԳԼ. Դ.

1 Այսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ՝ Գ կ
և մխիթարեմք ի Քրիստոս. զի որպէս ընկալարուք ի մէնջ, թէ ոնց պարտ էիցէ ձեզ գնալ՝ և հաճոյ լինել Աստուծոյ. որպէս և գնայքդ
2 նոյն: * Նոյնպէս գիտէք՝ թէ որպիսի պատուիրանս տուաք ձեզ ի տէր Յիսուս: * Օրի այս
3 են կամք Աստուծոյ, սրբութիւն ձեր. ի բաց լինել ձեզ ի պոռնկութենէ. * գիտել իւրաքանչիւր ումեք ի ձէնջ զիւր ամանն ստա
5 նալ սրբութեամբ և պատուով, * մի՛ ի յարս ցանկութեան որպէս և այլ հեթանոսք՝ որ

ոչ գիտեն զնա ։ * Այլ զանգանել և զրկել 6
յերկիդ յայդմիկ զերազայր խոր . քանզի վը-
բէժխանդիր է տէր ի վերայ ամի այդորիկ .
որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ , և ե-
դաք վկայութիւն ։ * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ 7
նա ի պղծութիւն այլ ի սրբուն ։ * Այսու 8
հետեւ որ անարգէ , ոչ զմարդ անարգէ ,
այլ զնա՝ որ և ետ զՀոգին սուրբ ի ձեզ ։
* Այլ վասն եղբայրասիրութեան չէ հինչ պի- 9
տոյ գրել առ ձեզ . զի դուք ինքնին իսկ
աստուածաւորեալք էք առ միմեանս սիրե-
լոյ ։ * Քանզի և առնէք իսկ զդոյն յամի 10
եղբարս որ են յամենայն մակեդոնիացի-
սդ ։ Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ առաւել և
առաւելուլ և առատանալ . Հանդարտեալ ,
* և գործել զիւրաքանչիւր . և գործել 11
ձեռօք ձերովք , որպէս և պատուիրեցաք
ձեզ , զի գնայցէք պարկեշտութեամբ առ
արտաքինան՝ և մի իւիք կարօտեալք լինէք ։
* Այլ կամիմ եղբարք՝ եթէ ոտիւք լինէք 12
վն ննջեցելոցն . զի մի տրտմիցիք ոպ և այլ
քըն՝ որոց ոչ գոյ յոյս ։ * Զի եթէ հաւատամք՝ 13
եթէ յն մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և
ընդ զննջեցեալան ի ձեռն յիսուսի ածցէ
վ ընդ նմա ։
* Ասացց զայս ասեմք տեառն բանիւ , 14
եթէ մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնացեալ՝
ի գալստեանն տեառն ոչ ժամանեմք նըն-
ջեցելոցն ։ * Զի ինքնին տէր հրամանաւ , 15

'ի ձայն հրեշտակապետի և 'ի փող Աստ ի-
ջանէ յերկինից . և մեռեալք 'ի քո յարի-
16 ցեն յաւաջագոյն : * Այսպա և մեք որ կեն-
դանութեան մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ
յափշտակեսցուք ամպովք ընդ առաջ տեն
յօդս . և այնպէս յամ ժամ ընդ տեառն
17 լինիցիմք : * Այսու հետեւ մխիթարեցէք
զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ. Ե.

1 Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց եղ գո-
2 բաւք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ : Օի
դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք , թէ օրն
տեառն իբրեւ զգող գիշերի՝ այնպէս հա-
3 սանէ : * Որժամ ասիցեն թէ խաղաղու-
թիւն և շինուածի է , յայնժամ յանկար-
ծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և
4 երկին յղեայ , և մի ապրեսցին : * Այլդուք
եղբարք ոչ էք 'ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր
5 իբրեւ զգող 'ի վերայ հասանիցէ . * զի ա-
մենեքեան դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
տուընջեան . չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւարի :
6 * Այսպա մի զքնով անկանիցիմք՝ որպէս և
այլքն , այլ արթուն և զուարթուն եղ-
7 ցուք : * Օի որ ննջեցին՝ գիշերի ննջեն ,
8 և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան : * Այլ
մեք զի տուընջեան եմք , արթուն եղեցուք ,
և զգեցցուք զզրահան հաւատոյ և զսիրոյ ,

և դիցուք զսաղաւարան յուսոյն փրկու-
թեան : * Օ՛ի ոչ ետ զմեզ ած ՚ի բարկու- 9
թիւն , այլ ՚ի փրկութիւն կենդանութե
՚ի ձեռն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի .
* որ մեռաւն վը՛ մեր . զի եթէ արթուն՛ք 10
իցեմ՛ք՝ և եթէ ննջիցեմ՛ք , նովաւ հանդերձ
կեցցուք : * Վ՛ը՛ որոյ մխիթարեցէք զմիմ- 11
եանս , և յիշեցէք զիրեարս՝ որպէս և առ-
նէքդդ իսկ :
Գ՚ * Ա՛ղաչեմք զձեզ ե՛ղբարք՝ ճանաչել ըզ 12
վաստակաւորս և զվերակացուս ձեր ՚ի
տէր , և զնսրատիչս ձեր : * Ա՛յս համարե- 13
ցարուք զնոսա արժանիս առաւել սիրոյ՝
վասն գործոյ նոցա . խաղաղութի՛ւն արարէք
ընդ միմեանս : * Ա՛ղաչեմք զձեզ ե՛ղբարք՝ 14
խրատեցէք զատահակս , մխիթարեցէք զդ
կարճամիտս , պատսպարան լերուք ակա-
նատես , երկայնամի՛տ լերուք առ ամենե-
եան : * Օ՛գոչ լերուք՝ գուցէ ոք չարի 15
չար հատուցանիցէ . այլ յամ՛ ժամ զբար-
եաց զՀետ երթայք առ միմեանս և առ
ամենեսեան : * Յամենայն ժամ ուրախ 16
լերուք : * Ա՛նդադար աղօթս արարէք : 17
* Յա՛մի գոհացարուք . զի այս են կամք ՚ա 18
քրիստոսիւ յա՛իս ՚ի ձեզ : * Օ՛հոգին մի՛ շի- 19
ջուցանէք : * Օ՛ մարգարէութի՛ւնս մի՛ ար- 20
համարհէք : * Օ՛ ամենայն ինչ փորձեցէք , 21
զբարին ընկալարուք : * Յամենայն իրաց 22
չարաց ՚ի բաց կացէք : * Ա՛ւ ինքն ած խա- 23

ղաղուեթեան սուրբս արասցէ զձեզ հա-
մօրէնս. և բովանդակ ձեր ոգի և հոգի
և մարմին՝ անարատ ի գալուստն տեառն
24 մերոյ յիսուսի պահեսցի։ * Հաւատարիմ է՝
որ կոչեացն զձեզ, որ և արասցէ զնոյն։
25 * Ընդարձակ՝ աղօթս արարէք և ի մեր վերայ։
26 * Համբուրեցէք զեղբարս ամենեցունն ի
27 համբոյր սրբութեան։ * Երդմնեցուցանեմ
զձեզ ի տէր՝ ընթերցանուլ զթուղթդ ա-
28 նայր ամենայն եղբարց սրբոց։ Շնորհք
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ. ամէն։

Ի՝ ԼԵՍԱՂՆԻԿԵԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՂ ԳՐԵՑԱ-
ՑԱՐԵՆԱՅ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմո- 1
թէոս՝ եկեղեցւոյդ Թեսաղոնիկ-
կեցւոց՝ յԱծ Հայր մեր և ի տէր Յի քրիս-
տոս ։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու- 2
թիւն յայ Հօրէ մերմէ, և ի տեառնէ Յի-
սուսէ քրիստէ ։ * Գոհանալ պարտիմք զաս- 3
տուծոյ Յամ ժամ վասն ձեր եղբարք՝ որ-
պէս և արժան իսկ է . զի աս քան զևս աճէն Հաւատքն ձեր , և յաճախէ սէր ի-
րաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ միմեա-
նս ։ * Ասպէս և մեզ ձեօք պարծել յե- 4

կեղեցիան ՝ի՝ վասն համբերութեան ձե-
րոյ և հաւատոյ՝ յոմ հալածանս ձեր և
՝ի նեղութիւնս , որում դուքն համբե-
5 րէք . * յօրինակ արդար դատաստանին ՝ի՝ .
արժանի լինել ձեզ արքայութեն ՝ի՝ , վը
6 որոյ և զձգնութիւդ կրէք . * եթէ պարա
է առաջի ՝ի՝ հատուցանել նեղչացն ձերոց
7 նեղութի . * և ձեզ նեղելոցդ հանգիստ
ընդ մեզ՝ ՝ի յայտնութեն տեառն մերոյ
յՍի , յերկնից հրեշտակօք զօրութե իւ-
8 րոյ . * ՝ի բոց հրոյ առնուլ վրէժս յայն-
ցանէ՝ ոչ ճանաչեն զԱծ , և որ ոչ հը-
նազանդին աւետարանին տեառն մերոյ
9 Յի քի . * որք տայցեն վրէժս ՝ի սատա-
կումն յաւիտենից՝ յերեսաց տեառն՝ և
10 ՝ի փառաց զօրութեան նորա : * յորժամ
գայցէ փառաւոր լինել ՝ի մէջ սրբոց իւ-
րոց , և սքանչելի ՝ի մէջ ամենայն հաւա-
տացելոց . զի հաւատացաք եղև վկայու-
թիւնն մեր ՝ի վերայ ձեր յաւուր յայն-
11 միկ : * Ընդ և աղօթս առնեմք վասն ձեր
յամենայն ժամ, զի զձեզ արժանիս արաս-
ցէ կոչմանն ձերում Ած մեր՝ զինչեւ լցց-
ցէ զնմ հաճութիւն բարութե , և զգործ
12 ծըս հաւատոյն զօրութեամբ . * զի փա-
ռաւոր լիցի անուն տեառն մերոյ Իսուս
սի քրիստոսի ՝ի ձեզ՝ և դուք ՝ի նմա , ըստ
շնորհացն աստուածոյ մերոյ և տեառն Ի-
սուսի քրիստոսի :

Գ Ի Ր Ո Ս

ԴՒ Ա՛ղաչեմ զձեզ եղբարք՝ վա՛ղ գալստեանն 1
տեառն մերոյ յի՛սի քրիստոսի, և մերոյ
ժողովոյն առ նա. * մի՛ վազվազակի խոռ- 2
վել ձեզ ՚ի մտայ՝ և մի՛ զարհուրել, մի՛
հոգւով և մի՛ բանիւ և մի՛ թղթով՝ իբ-
րեւ թէ ՚ի ձէնջ. ոչ թէ եկեալ հաս-
եալ իցէ օրն տեառն: * Ա՛ի ոք զձեզ խա- 3
բեսցէ՝ և մի՛ իւիք իրօք. զի եթէ ոչ նախ
եկեսցէ ապստամբութի՛ն, և յայտնեսցի
մարդն անօրէնութեան՝ որդի՛ն կորստեան,
* հակառակորդն հպարտացեալ ՚ի վերայ 4
ամենի, որ անուանեալ իցէ Ա՛Ծ, կամ պաշ-
տօն. մինչեւ նստել նմա ՚ի տաճարին Ա՛Յ,
և յուցանել զանձն՝ թէ Ա՛Ծ իցէ: * Ո՞չ 5
յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի
զայս: * Ա՛յժ արդ գուք ինքնին գիտէք 6
զայն՝ որ ունին յայտնել նմա յիւրում ժա-
մանակի: * Զի խորհուրդն անօրէնու- 7
թեան արդէն իսկ զօրանայ. բայց յայն-
ժամ մինչ ՚ի միջայ բարձցի՝ որ այժմ ու-
նի: * Ա՛յ ապա յայտնեսցի անօրէնն. զոր 8
տէր յի՛սուս սատակեսցէ հոգւով բերանոյ իւ-
րոյ, և խափանեսցէ յայտնութի՛ւն գալստ-
եանն իւրոյ: * Ո՛րոյ գալուստն ըստ ազդե- 9
ցութեան սատանայի է, ամ՛ զօրութի՛ւ
և նշանօք և արուեստիւք սուտք, * և ա- 10

մեծին պատրանօք անիրաւութե՛ ի վերայ
կորուսելոցն . փոխանակ զի զսէրն ճշմար-
տութե՛ ոչ ընկալան՝ զի ապրեսցին , և վը-
այնորիկ առաքեսցէ նոցա ՚ած ազդեցու-
թիւն մոլորութե՛՝ հաւատալ նոցա ստու-
11 թեանն : *Օ՛ի դատապարտեսցին ամե-
նեքեան՝ որ ոչ հաւատացին ճշմարտութե՛ն ,
12 այլ հաճեցան ընդ անօրէնութե՛ն : *Ա՛յլ
մեք պարտիմք գոհանալ զձեզ յա՛մ ժամ
վասն ձեր ե՛ղբարք սիրեցեալք ի տեառ-
նէ . զի ընտրեաց զմեզ ՚ած ի սկզբանէ ի
փրկութիւն՝ սրբութե՛ հոգւոյն՝ և հաւա-
13 տովքն ճշմարտութե՛ . *յոր և կոչեաց
զձեզ աւետարանաւն մերով ի փրկութի՛
14 փառացն ՚ան մերոյ յի՛ք քո՛ի : *Ա՛յսու հե-
տեւ ե՛ղբարք հաստատուն կացէ՛ք՝ և պինդ
կալարուք զաւանդութի՛ն՝ զոր ուսարուք ,
15 եթէ բանիւ և եթէ թղթով մերով : *Ա՛յլ
ինքն տէր մեր յի՛ք և աստուած և հայր
մեր , որ սիրեացն զմեզ՝ և ետ մեզ միխի-
թարութի՛ յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց
16 չնորհօք , *միխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և
հաստատեսցէ յա՛մ բանս և ի գործս բա-
րութե՛ան :

Գ Լ . Գ .

1 Ա՛յսու հետեւ ե՛ղբարք՝ աղօթս արա՛ջ-
րէք ի վերայ մեր , զի բանն տեառն ըն-

Թանայեկ . և փառաւոր լինիցի յամ տե-
ղիս՝ որպէս և առ ձեզդ . * զի ապրեաս 2
ցուք յանօրինաց և յանզգամաց մարդոց .
զի ոչ ամենեցուն են հաւատք : * Ա՛յլ 3
հաւատարիմ է տէր , որ և հաստատեսցէ զձեզ՝ և պահեսցէ ի չարէ անտի :
* Վստահ եմք ի ձեզ տէրամբ . Թէ զոր 4
պատուիրեցաքն ձեզ , և առնէք՝ և առնիցէք : * Ա՛յլ տէր ուղղեսցէ զսիրտս ձեր 5
ի սէրն Աստուծոյ՝ և ի համբերութիւնն Քրիստոսի :
* Պատուիրեմ ձեզ ի՛զբաղք յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , խորշել ձեզ յամենայն եղբօրէ՝ որ ատահական գնայցէն . և ոչ ըստ աւանդութեանն՝ զոր ընկալարուք ի մէնջ :
* Ո՛վ դուք ինքնին գիտէք՝ Թէ որպէս 7
պարտ է ձեզ նմանել մեզ . և ո՛չ եղբէք ատահականաք առ ձեզ . * և ո՛չ ձրի զու- 8
րուք հաց կերաք , այլ ջանիւ և վաստակով զշաբաթ և զգերեկ գործէաք՝ վասն չը-
ծանրանալոյ ումեք ի մէնջ : * Ո՛չ եթէ 9
չունէաք իշխանութիւն , այլ զի զանձինս օ-
րինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ :
* Քանզի մինչդեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս 10
պատուիրէաք ձեզ , Թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի : * Ա՛րդ՝ լսեմք զս- 11
մանց ի մէնջ Թէ ատահականաբար գնան . գործ ինչ ոչ գործեն , այլ յոլացեալ՝
հետաքրքիր լինին : * Ա՛յնպիսեացն պատ- 12
ուէր տամք՝ և աղաչեմք ի տէր Յի՛ս Քրի՛ս ,

զի հանդարտու-թեամբ գործեսցեն՝ և
13 զիւրեանց հաց կերիցեն : * Այլ դուք եղ-
բարք՝ մի՛ ձանձրանայք զբարիս գործել :
14 * Այսպէս եթէ ոչ ոք հնազանդեսցի բանիս
մերում թղթովդ այդուիկ , դուք նշանա-
կեսջիք զնա , և մի՛ խառնակեսջիք ընդ նը-
15 մա՝ զի պատկառեսցէ : Այլ մի՛ իբրեւ
զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսջիք իբ-
16 րեւ զեղբայր : * Իւ- ինքն տէր խաղաղու-
թեան՝ տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամե-
նայն ժամ յամենայն իրս : Տէր ընդ ամե-
17 նեսին ընդ ձեզ : Ողջոյնս իմոյ ձեռնին պօ-
զոսի է , որ է նշանակ . յամենայն թուղթս
18 այսպէս գրեմ : * Շնորհք տեառն մերոյ
Յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ ամենեսին .
ամէն :

Ի՞ ԸՆՏՈՂԻԿԷՅԻ ԵՐԿՐՈՐԴ՝ ԳՐԵՑԱ՞ ՅՈՒԼԻԱՆՈՑ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՔԵԼՈՑ

ԱՒ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՒԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԱԿ

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻի քրիստոս՝ ըստ 1
հրամանի փրկչին մերոյ այլ՝ և քրիստ
Յի յուսոյն մերոյ. * տիմոթէոս որդւոյ 2
սիրելւոյ հաւատովք. շնորհք ողորմութիւն
խաղաղութիւն յայր հօրէ և ի տեառնէ մերմէ
Յիսուսէ քրիստոսէ: * Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ 3
Եփեսոս՝ մինչ երթայի ի մակեդոնիա.
զի պատուիրէր տայիս ոմանց չկինել օտա
րամուհս, * և չհայել յառասպելս և ի 4
տոհմաթիւս անչարս. որ մանաւանդ խըն
դիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսութիւն այ հա
ւատովք: * Վասնզի զլուխ պատուիրանին 5
սէր է, ի սրտէ և ի մտաց բարեաց՝

6 և յանկիզձաւոր հաւատոց։ * Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք յունայնաբան
7 բանից։ * Կամին լինել վարդապետք օրէնաց. ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօսին՝
8 և ոչ վն որոց սնդեալն են։ * Գիտեմք եթէ քաւրաք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրինաբն
9 կրեսցէ։ * Այլ զայս գիտասցէ՝ զի ի վն արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ ի վն անօրէնաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մեղաւորաց՝ անսրբոց և պղծոց, զհայր և
10 զմայր անարգողաց, մարդասպանաց, * պոռնկաց արուապիտաց՝ մարդեվաճառաց սուտ սաեղծմանց. և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետութեա. * որ
11 ըստ աւետարանի փառաց երանելոյն ՅՍ է, որում եղէ ես հաւատարիմ։ Վ.
12 * Շնորհ ունիմ այնմիկ, որ զօրացուցն զիս ի քն յն ի տէր մեր. զի հաւատարիմ համարեցաւ կարգել ի սպասաւորութիւն. * որ յառաջագոյն հայհոյիչն էի
13 և հալածիչ և թշնամանիչ. այլ գտի ողորմութիւն, զի զայն յանգիտութեա և յան-
14 հաւատութեա գործէի։ * Իւ առաւել եղեն շնորհք տեառն մերոյ հաւատովք և
15 սիրով՝ որ ի քն Յհսս։ * Հաւատարիմ է բանն՝ և ամ ընդունելութեա արժանի է. զի քն Յն եկն յաշխարհ փրկել զմեղաւորս
16 որս, որոց գլուխն ես եմ։ * Այլ վն այնորիկ գտի ողորմութիւն, զի նախ յիս ե-

յոյց յն քն զամենայն երկայնմտութիւն՝
յօրինակ այնոցիկ՝ որ հաւատացեալքն ի-
նա, ի կեանսն յաւիտենից։ * Ա՛յլ թա՛ 17
գաւորին յաւիտենից՝ անեղծի և աներ-
ևութեին, միայ ա՛յ՝ փառք և պատիւ յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ * Ո՛յս 18
պատուիրան աւանդեմ քեզ՝ որդեակ իմ
տիմոթէոս, ըստ կանխեալսդ ի քեզ մար-
գարէութեանն. զի դու զինուորիցիս նո-
քօք զգեղեցիկ զինուորութեին. * ունիցիս 19
հաւատս սրբովք մտօք, զոր ոմանք մեր-
ժեալ յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան
ի հաւատս. * որոց սակի են հիմենոս՝ և 20
աղէքսանդրոս, զորս մատնեցի սատանայի.
զի խրատեսցին չհայհոյել։

Գ Լ. Ր.

Այլ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամ, առ- 1
նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝ գո-
հութիս վասն ամ մարդկան. * մանաւանդ 2
վասն թագաւորաց և ամ իշխանաց. զի
խաղաղութիւ և հանդարտութիւ վարեսցուք
զկեանս մեր, ամենայն ածպաշտութեամբ
և սրբութիւ։ * Ո՛յ այն է բարի և ընդու- 3
նելի առաջի փրկչին մերոյ ա՛յ. * որ զամ 4
մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ի գիտութիւ
ճշմարտութե եկեսցեն։ * Ո՛յ մի է ած, 5
և մի միջնորդ ա՛յ և մարդկան՝ մարդ յն քս,

6 * որ եա զանձն փրկանս ընդ ամենեցուն՝
7 վկայեալ ժամանակաց իւրոց: * Յոր եդայ
ես քարոզ և առաքեալ. ճշմարիտ ասեմ
՚ի քն՝ և ոչ սուտ, եղէ վարդապետ հե-
թանոսաց հաւատովք և ճշմարտութիւն:
8 * Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յա ա-
մենայն տեղիս. բառնայցեն զսուրբ ձեռս
՚ի վեր առանց բարկութեան և երկմտութեան:
9 * Նոյնպէս և կանայք ՚ի զարդ խոնարհու-
թեան՝ ակնածութեամբ և զգաստութեամբ
զարդարել զանձինս. մի ՚ի հիւսս ոսկե-
մանս ընդելուզեալս մարգարտով, կամ ՚ի
10 հանդերձս պաճուճեալս. * այլ ոմն վա-
յել է կանանց՝ զծնպաշտութիւն յանձնա-
11 ռելոց գործովք բարութեան: * Կին մարդ
ցածութիւն ուսցի՝ ամ հնազանդութեամբ:
12 * Ոչ յղի ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրա-
մայեմ, և ոչ ճոխաբան լինել քան զայր
13 մարդ. այլ ՚ի լռութեան կալ: * Օ՛ի ադամ
14 նախ ստեղծաւ՝ և ապա եւայ: * Ոչ ա-
դամ ոչ պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ
15 և յանցեաւ. * բայց կեցցէ վասն որդե-
ծնութեանն՝ եթէ կացցէ ՚ի հաւատս և ՚ի
սէր և ՚ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ:

Գ Լ. Գ.

1 Հաւատարիմ է բանս. եթէ ոք եպիս-
կոպոսութեան ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ

ցանկայ ։ * Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ 2
լինել, միոյ կնոջ այր, հեզ՝ ցած՝ պարկեշտ՝
հիւրասէր՝ ուսուցիչ. * ոչ թէ ընդմանող, 3
ոչ հարկանող, այլ հանդարտ. ոչ կռուող,
ոչ արծաթասէր. * զի իւրում տանն խակ 4
բարւոք վերակացու լեալ իցէ. որպէսզի
ունիցի, որ ի հնազանդութիւն կայցեն ա-
մենայն պարկեշտութիւ ։ * Այլ եթէ ոք 5
իւրում տանն վերակացու չգիտիցէ լի-
նել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ ոյժ խնամակալ լի-
նիցի ։ * Ոչ մատաղատունկ, զի մի հպարտ 6
տացեալ ի դատաստանս սատանայի անկ
անիցի ։ * Այլ պարտ է նմա վկայութիւն 7
բարի և յարտաքինոցն ունել. զի մի՝ ի նա-
խատինս անկանիցի՝ և յորոգայթս սատա-
նայի ։ * Նոյնպէս և զսարկաւագունս պարկ 8
կեշտս. ոչ երկբանս, ոչ գինեսէրս, ոչ
զշահաքաղս. * այլ ունիցին զխորհուրդ հա- 9
ւատոյն ի մաքս ։ * Ընդեանք նախ փոր- 10
ձեսցին, և ապա ի պաշտօնն մատիցեն, զի
անարատք իցեն ։ * Նոյնպէս և կանայք նո՛ 11
պարկեշտք. ոչ չարախօսք, հեզք՝ հաւա-
ատարիմք յամենայնի ։ * Սարկաւագք լինիցին մի 12
ոյ կնոջ արք. որք որդւոց իւրեանց բար-
ւոք վերակացու լեալ իցեն, և տանց իւ-
րեանց. * զի որ բարւոքն պաշտիցեն, աշ 13
խիճան բարի անձանց իւրեանց շահին,
և բազում համարձակութի՛ ի հաւատն՝
որ ի քրիստոս յիսուս ։

Վ.Ջ

14 * Ոչ այս գրեմ առ քեզ՝ զի ակնուն-
15 լիմ ի մօտոյ գալ: * Իսպա թէ յամեցից՝ զի
գիտասցես, թէ որպէս պարտ իցէ քեզ ի
տան այ շրջել, որ է եկեղեցի այ կենդան-
ւոյ, սիւն և հաստատուածքի ճշմարտու-
16 թե: * Եւ յայտնի խոստովանեալ է խորհուրդն ա-
պաշտուածքե, որ երեւեցաւ մարմնով՝ ար-
դարացաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հրեշտա-
կաց՝ քարոզեցաւ ի հեթանոսս՝ հաւա-
տացեալ եղեւ յաշխարհի՝ և վերացաւ
փառաւք:

ԳԼ. Գ.

1 Եւ հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ,
թէ ի ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ո-
մանք ի հաւատոցն, և հայեսցին յայս
մոլորուածքե, և վարդապետաւքս դիւաց,
2 * կեղծաւորուածք ստաբանք, խարեալք խղ-
3 ըճանց խղճիւն մտաց, * որ արգելուցուն
յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն ի կերակրոց՝
զոր այ հաստատեաց ի վայելել հաւատա-
ցելոց, և այք հասեալ իցեն ի ճշմարտու-
4 տուածքեն վերայ: * Զի եւ ամ արարածք այ՝
բարի են, և չիք ինչ խոտան, մանաւանդ
5 որ գոհուածքե ընդունիցին, * զի սրբի բա-
6 նիւն այ՝ և աղօթիւք: * Այս խրատ տու-
ւեալ եղբարց՝ բարւոք պաշտօնեայ լինիս
յիս քրիստոս, սնանիցիս բանիւք հաւա-

ասց , և բարւոք վարդապետութիւն՝ զորոց
չհեան իսկ եղեր : * Ա՛յլ՝ ի սիրոյ բանիւ՝ և 7
յառաջելոց պատուանոց հրաժարեսջիր :
բայց կրթեա զանձն քո յածպաշտութի .
* զի մարմնոյ կրթութի առ սակաւ ինչ 8
օգտակար է . իսկ ածպաշտութի առ ամ
ինչ օգտակար է . և զաւետիս կենաց ու-
նի՝ զարդիս և գհանդերձելոյն : * Հաւա- 9
տարիմ է բանս՝ և ամ ընդունելութեան
արժանի է : * Ո՛ի՝ ի սոյն իսկ վաստակեմք՝ 10
և նախատինս յանձն առնումք . զի յու-
սացեալ եմք յածծ կենդանի , որ է փրկիչ
ամ մարդկան , մանաւանդ հաւատացե-
լոց : * Պատուիրէ տալիր զայդ՝ և ուսուցա- 11
նիջիր . * զի մի ոք զքոս մանկութիւնդ արա- 12
համարհիցէ :

ԲԿ Ա՛յլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝
բանիւք՝ գնացուք՝ սիրով հաւատովք սրբու-
թութ : * Մինչեւ գամ ես , միտ դիր ըն- 13
թերցուածոց միսիթարութե՝ վարդապե-
տութե : * Մի անփոյթ առներ պշնորհս 14
յոգդ՝ որ ի քեզ են , որ տուաւ քեզ մար-
գարէութե ի ձեռնադրութենէ երիցու-
թեան : * Զայդ խորհեաց՝ և ի դոյն կաց 15
խեսջիր . զի քո յառաջադիմութի ամե-
նեցուն յայտնի լիցի : * Ո՛գոյշ լինիջիր 16
անձին և վարդապետութե՝ և ի դմին յա-
ւելջիր : զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն ապ-
րեցուսցես , և զայնոսիկ՝ որ քեզն լսիցեն :

ԳԼ. Ե.

1 Ո՛ծերն մի՛ պատուհասեսցես, այլ մի՛
խիթասլիք իբրեւ զՀայր, զերիտասարդ
2 դրս իբրեւ զեղբարս, * զպատաւունս իբ-
րեւ զմարս, զմանկամարդս իբրեւ զքո-
3 բըս՝ ամ՛ սրբութեամբ: * Ո՛յրիս պատ-
4 ուեա, որ ատոյգ այրիքն իցեն: * Ո՛րպ թէ
ոք այրի՝ որդիս և թոռունս ունիցի, ու-
սանիցին նախ իւրեանց տանց բարի առ-
նել՝ և զփոխարէնս հատուցանել ծնողաց-
ցըն. զի այն է բարի՝ և ընդունելի առա-
5 ջի Աստ: * Իսկ որ ձչմարտիւ այրին իցէ. և
մենացեալ յուսացեալ յԱստ, և կանխեսցէ
յաղօթս և՛ ի խնդրուածս զցայգ և զգե-
6 րեկ: * Իսկ գիրգ այրին՝ կենդանեացն մե-
7 ռեալ է: * Ո՛յս պատուիրեա՝ զի անա-
8 րատ իցեն: * Իսկ եթէ ոք իւրոց՝ և մա-
նաւանդ ընտանեացն խնամ ոչ տանիցի,
՛ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և չար եւս
9 քան զանհաւատն է: * Ո՛չխրի ընդ այրիս
անուանեսցի, որ չիցէ պակաս ՛ի վաթսն-
10 ամենից, միոյ առն կին լեալ. * և՛ ի գոր-
ծըս բարիս վկայեալ, եթէ մանկունս սր-
նուցեալ իցէ, եթէ պնիւս ընկալեալ
իցէ, եթէ զսրբոց զոտս լուացեալ իցէ,
եթէ նեղելոց բաւական լեալ իցէ, եթէ
զամ՛ գործոց բարեաց զհետ երթեալ ի-

ցե ։ *Այլ ի մանկամարդաց այրեացն հը- 11
բաժարեա , զի յորժամ խայտան զքնիւ՝
ամուսնանալ կամին ։ *Իսկ զդատաստա- 12
նըս ընդունին , զի զառաջին հաւատոն արհ-
համարհեցին ։ *Այնուհանդերձ և դատարկ 13
կանձունք ուսանին՝ շրջողք տանէ ի տուն .
և ոչ միայն դատարկք , այլ և փսաքուսք և
հետաքրքիրք . և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պի-
տոյ ։ *Կամիմ զմանկամարդսդ ամուս- 14
նանալ , որդիս ծնանիլ , անարատս լինել ,
և մի ինչ պատճառս տալ հակառակորդին
ի հայհոյութիւն աղագս ։ *Ոմն ի արդէն իսկ 15
ոմանք խոտորեցան զկնի սատանայի ։ *Ո- 16
թէ ոք հաւատացեալ՝ այրիս ունիցի՝ բա-
ւական լինի նոցա , և մի ծանրասցի եկե-
ղեցւոյն . զի զհարիւրիս այրեացն բաւա-
կան լինիցի ։

ԲՂ *Որ բարւոք վերակացու լինին երիւ 17
ցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի եղիցին .
մանաւանդ որ աշխատիցին բանիւ և վար-
դապետութ ։ *Գրանզի ասէ գիր , մի կա- 18
պեացես ղցուլակ եզին կալոտոյ . և արժա-
նի է մշակն վարձու իւրոյ ։ *Ոչ երիցուէ 19
չարախօսութիւն մի ընդունիցիս . բայց ե-
թէ երկուք՝ և երիւք վկայիւք ։ *Իսկ որ 20
մեղանչեն՝ առաջի ամենեցուն յանդիմա-
նեա , զի և այլքն երկիցեն ։ *Վկայու- 21
դնեմ առաջի Աստուծոյ և յիսուսէ քրիստոսէ՝ և ընտրելոց
հրեշտակաց , զի զայդ պահեսցես առանց

մոահաճութեե. մի ինչ առնել աչառա-
22 նօք: * Զեռս վաղվաղակի յոլորոք վերայ
մի դնիցես, և մի կցորդ լինիցիս մեղաց
25 օտարաց. զանձն քո սբ պահեսջիր: * Ա-
սուհետեւ մի ջուր և եթ ըմպիցես՝ այլ
սակաւիկ մի և գինի խառնեսջիր վո ստա-
24 մաքսի և ատէպ հիւանդութեանց: * Ո-
մարդք՝ որոց մեղքն յայտնի են՝ և յառա-
ջագոյն հասեալ ի դատաստան, և են որոց
25 զկնի երթան: * Նոյնպէս և բարի գործքն
յայտնի են. և որ այլ ազգ ևս ինչ իցեն՝
թաքչել ոչ կարեն:

ԳԼ. Ը.

1 Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութե
իցեն, զիւրաքանչիւր տեարս պատուի արՀ
ժանի համարեսցին. զի մի անուն ՚ոյ և
2 վարդապետութիւն հայհոյեսցի: * Իսկ որ
հաւատացեալ տեարս ունիցին՝ մի արհա-
մարհեսցեն, զի եղբարք են. այլ առաւել
ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալքն են և
սիրելք. որք զբարերարութի յանձինս
ունիցին: զայս ուսուցանիջիր՝ և մխիթա-
3 րեսջիր: * Իսկ եթէ ոք այլազգ ինչ ուսու-
ցանիցէ, և ոչ անասցէ ողջմտութե բա-
նից տեառն մերոյ յի քնի, և ըստ աստ-
4 ուածպաշտութե վարդապետութեն. * այն
պիսին հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ գիտէ.

այլ տապի ՚ի խնդիրս և ՚ի բանս հակառա-
կութեանց . լինին նախանձ հեռ հայհոյուի-
կարծիք չարեաց , * խարդախութիւք ապա 5
կանելոց մտաց մարդկան՝ և օտարացելոց
՚ի ճշմարտութենէ անտի , որ շահաւճառ
համարին զաշխարհապաշտութիւնն . բայց դու
մերժեսջիր յայնպիսեացն :
ԲՋ * Ա՚յլ շահաւճառ մեծ աշխարհապաշտու- 6
թիւն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ : ,
* Ո՚չ բերաք ինչ յաշխարհ և ոչ տա- 7
նել ինչ կարասցուք : * Ա՚յլ ունիմք կե- 8
րակուր և հանդերձս , և այնու շատասց-
ցուք : * Իսկ որք կամին մեծանալ անկա- 9
նին ՚ի փորձութիւն և յորոգայթ , և ՚ի բա-
զում ցանկութիւնս անմիտս և վնասակարս .
որք ընկղմեն զմարդիկ ՚ի սատակումն և ՚ի
կորուստ : * Ո՚չ արմատ ամենայն չարեաց աս- 10
տաքութիւն է . որում ոմանց ցանկա-
ցեալ՝ վրիպեցան ՚ի հաւատոյն , և զան-
ձինս սրկին ընդ բազում ցաւովք : * Ա՚յլ 11
դու ով մարդ այ՝ փախիր յայնցանէ , և երթ
զհետ արդարութիւն զաշխարհապաշտութիւն զհա-
ւատոյ զսիրոյ զհամբերութիւն զհեզութիւն :
* Յո մարտիր զբարւոք մարտն հաւատոյ , 12
և բուռն հար զկենացն յաւիտենականաց՝
յոր կոչեցարն , և դաւանեցեր զբարւոք
դաւանութիւնն առաջի բազում վկայից :
* Պատուիրեմ քեզ առաջի այ՝ որ կենդա- 13
նի առնէ զամ , և յաղ քան , որ վկայեաց ա-

ռաջի պոնտացւոց պիղատոսի զբարւոք դա-
14 տաւորէին. * պահել քեզ զպատուիրա-
նըն անբիծ՝ անարատ, մինչեւ ՚ի յայտ-
15 նուի տեառն մերոյ Յի՛ս քրի՛ստ. * զոր յիւր
ժամանակս ցուցցէ երանելին՝ և միայն
հզօր, թագաւոր թագաւորաց և տէր տե-
16 րանց. * որ միայն ունի զանմահութիւնն՝
բնակեալ ՚ի լոյս անմատոյց. զոր ոչ ոք ե-
տես ՚ի մարդկանէ՝ և ոչ տեսանել կարող
է. որում պատիւ և զօրութի յաւիտեանս,
17 ամէն: * Ա՛ծաւանց՝ որ են յայսմ աշխար-
հի՝ պատուէր տալ՝ մի՛ հպարտանալ և
մի՛ յուսալ ՚ի մեծութի՛ն հոտի, այլ յի՛ծ՝
որ ամենեցուն զա՛մ առատապէս ՚ի վայելել,
18 * զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բա-
րութի՛ն, առատս սիրունս հաղորդս լի-
19 նել. * գանձել անձանց հիմն բարի ՚ի հան-
դերձեալն. զի բուռն հարկանիցեն ըզ
20 ճշմարիտ կենացն: * Ո՛վ տիմոթէ՛ պահ-
եա զաւանդն՝ խոտորեալ ՚ի պղծոց և ՚ի
նորաձայն բանից և ՚ի հակառակութի՛ն և
21 ՚ի մոլարանուն գիտութի՛ն. * զոր ոմանց
յանձն առեալ՝ վրիպեցան ՚ի հաւատոց
անտի: Շնորհք ընդ քեզ. ամէն:

Ի՛ պիմոթէոս առաջին ի՛ն՝ գրեցա՛ ՚ի լա՛ո
երկիւղ, որ է մայր չաղաչոց պահպանոց՛ոց:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՒՐ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ԳԿ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քսի կա-
մաւքն Աստ, ըստ աւետեաց կենա-
րանն՝ որ ի քրիստոս է: * Տիմոթէոս որդւոյ
2 սիրելւոյ՝ շնորհք ողորմութիւն և խաղա-
ղութիւն յաստուածոյ հօրէ՝ և ի քրիստոսէ
տեառնէ մերմէ: * Շնորհս ունիմ Աստուծոյ՝ զոր
3 պաշտեմ ի նախնեաց՝ մտօք սրբովք, իբ-
րեւ զի անպակաս ունիմ զքեզ յիշատակ
յաղօթս իմ. զցայգ և զցերեկ, * ցանկա-
4 նալ եմ տեսանել զքեզ, յիշատակեալ
զարտասուսն քո՝ զի լցայց ուրախութիւն.
* զմտաւ առեալ զանխիղճ հաւատսն՝ որ
5 են ի քեզ. որ յառաջագոյն բնակեցաւ

'ի հանուց քում լաւոգեայ, և 'ի մօր քում
եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ և 'ի քեզ
6 է: * Վ ան որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արթ-
ծարծել զշնորհսն այ՝ որ են 'ի քեզ 'ի ձեռ-
7 նադրութիւնէ իմմէ: * Օ՛ի ոչ ետ մեզ Աստ-
ուած վհատութիւն, այլ զօրութիւն և սիրոյ՝
8 և զգաստութիւն: * Ա՛ռ այսու հեռուս ամօթ
համարիցիս զվկայութիւն տեառն մերոյ՝ և
մի զիս զկապեալ նորա. այլ կցորդ լեր չար-
չարանաց աւետարանին՝ ըստ զօրութեան
9 այ: * Ո՛ր փրկեաց զմեզ, և կոչեաց 'ի կո-
չումն սուրբ ոչ ըստ գործոց մերոց՝ այլ
ըստ իւրում յաւաջադրութեան և շնոր-
հաց, որ տուաւ մեզ 'ի քս յիսուս յա-
ռաջ քան զժամանակսն յաւիտենից:
10 * Ա՛յց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւեալ գՓ
փրկչին մերոյ յիսի քրիստ, որ խափանեաց
զմահ՝ և լուսաւոր արար զկեանս և զա-
11 ներձութիւն 'ի հեռն աւետարանին. * որոյ
եդայ ես քարոզ և առաքեալ՝ և վարդա-
12 պետ հեթանոսաց: * Վ ասն որոյ և զայս
չարչարանս կրեմ. այլ ոչինչ ամօթ համա-
րիմ. քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատացեալն
եմ. և հաստատեալ եմ, թէ կարող է զա-
13 նանդն իմ պահել յօրն յայն: * Ունիցիս
օրինակ ողջմտութեան բանիցն, զորս յինէն
լուար՝ հաւատովք և սիրով որ 'ի քս յի-
14 սուս: * Զ բարւոք աւանդն պահեսջիր՝ 'ի ձեռն
15 հոգւոյն սրբոյ 'ի մեզ բնակելոյ: * Զ այս

գիտասջիր՝ զի մեկնեցան ՚ի մէնջ ամենե-
քեան՝ որ էին յատիա . որոց սակի են փիլ-
գեղոս և հերմոգենէս : * Տացէ ՏԷՐ ողոր- 16
մութի տանն ընէսիփորայ . զի բազում
անգամ հանգոյց զիս , և զկապանս իմ ոչ
ամօթ համարեցաւ . * այլ իբրեւ եկն ՚ի 17
հռոմ, աղագաստիս խնդրեաց զիս՝ և ե-
գիտ : * Տացէ նմա ՏԷՐ՝ ողորմութի գտա- 18
նել ՚ի սեառնէ յաւուրն յայնմիկ . և որ-
չափ ինչ միանգամ յերեսաս սպաս կալաւ
ինձ , զայն դուս ինքնին քաջ գիտես :

ԳԼ . Բ .

Այլ դու որդեակ իմ, զզօրացիր շնոր- 1
հօքն՝ որ ՚ի քրիս յիսուս : * Եւ զոր լուար յիս 2
նէն բազում վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես
հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւական լինիցեն
և զայլս ուսուցանել :
Գձ * Ո՛չ ոք զինուորեալ աստուծոյ 3
յիսուսի քրիստոսի : * Ոչ ոք զինուորեալ աստիճան 4
ընդ կեանս աշխարհիս պատահի , եթէ
զօրավարին հաճոյ լինիցի : * Եւ եթէ մար- 5
ական ոք լիցի՝ ոչ պսակի՝ եթէ ոչ ըստ օրի-
նէն մարտիցէ : * Եւ հողագործն աշխա- 6
տելոյ պարտ է նախ ՚ի պտղոյն վայելել :
* Իմա զինչ ասեմս . տացէ քեզ տէր իմաս- 7
տութիւն յամի : * Յիշեա զքրիս յիսուս յարու- 8
ցեալ ՚ի մեռելոց ՚ի զաւակէ դաւթի՝ ըստ

9 առեսարանիս համար. * յորում չարչարիմ
կապանաւք իբրեւ զարարածս. այլ
10 բանն աստուծոյ ոչ եղիտ կապեալ իսկ։ * Վասն
այնորիկ յամենայնի համբերեմ վասն ընտրելոցն,
զի եւ նոքա փրկութեանն հասանիցեն որ ի
քրիստոս յերկնաւոր փառաւքն հանդերձ։
11 * Հաւատարիմ է բանս. զի եթէ ընդ նմա
12 մեռաք՝ ընդ նմին եւ կեցցուք. * եւ եթէ
համբերեմք, ընդ նմին եւ թագաւորեսցուք. եւ եթէ ուրանամք՝ եւ նա ուրանայ
13 զմեզ. * եւ եթէ չհաւատամք, նա հաւատարիմ մնայ, ուրանալ զանձն իւր ոչ կարէ։ * Զայս յուշ արասջիր վկայութիւն
14 եդեալ առաջի աստուծոյ. մի բանակռիւ լինել
յոչինչ պէտս ի կործանումն լսողացն։
15 * Փութասջիր զանձն քոյ ընծաիր կացուցանել առաջի աստուծոյ, մշակ առանց ամօթոյ. ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտութեան։
16 * Այլ ի պղծոյ եւ ի սնոտի խօսից մեծաձեռնիր. զի առաւել յառաջ գայցեն յամարշտութիւնս. * եւ բանք նոցա իբրեւ զքաղցկեղ ճարակ գտանեն. որոց սակի են
18 Հիմենոս՝ եւ փիղետոս, * որք զհաւատս ի ճշմարտութենէ, եւ ասեն՝ եթէ յարութիւնն
մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է. եւ կործանեն զհաւատս ոմանց։ * Այլ հաստատուն
հիմն աստուծոյ կայ՝ եւ ունի զկնիքս զայս, եթէ
ծանեաւ տէր զայնոսիկ որ իւրեանք են. եւ ի
բաց լինի յանիրաւութենէ ամենայն՝ որ անուանէ

նէ զանուն տեառն ։ * Ա՛յլ ՚ի տան մեծի 20
ոչ միայն են անօթք ոսկեղէնք և արծաթեղէնք , այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք . են՝ որ ՚ի պատուի են , և են որ յանարգութեան ։ * Եթէ ոք սրբեսցէ զանձն իւր 21
յայնպիսեացս անտի , եղիցի անօթ պատուական՝ սրբեալ և պիտանի տէն իւրում՝ յամ գործս բարութեան պատրաստեալ ։
* Ա՛յլ յերիտասարդական ցանկութեանց 22
փախիր . և երթ զհետ արդարութիւն՝ զհաւատոց զսիրոյ զխաղաղութիւն զսրբութիւն , ընդ այնասիկ՝ որ կարդան զանուն տեառն սուրբ սրտիւք ։ * Ա՛յլ ՚ի յիմար և յան- 23
խրատ խնդրոց հրաժարեա . գիտասջիր՝ թէ անտի ծնանին կռիւք ։ Ոչ պարտ է ծառայ 24
յի տեառն ոչ է պարտ կռուել , այլ հեզ լինել առ ամենեսին՝ ուսուցիչ անհնազանդ ։ * Ընդդարտուն թէ խրատել զհակա- 25
ռակողսն , թերևս տացէ նոցա Ած ապաշխարութիւն ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան .
* և սթափեսցին յորոգայթից սատանայի , 26
որսացեալ ՚ի նմանէ ՚ի նորա կամս ։

ԳԼՈՒԽ Գ ։

Կիր Այս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս յե- 1
տինս եկեսցեն ժամանակք չարք . * զի ե- 2
զիցին մարդիկ անձնասէրք արծաթասէրք
հպարտք ամբարտաւանք հայհոյիչք՝ ան-

Հաւանք ճնողաց , անշնորհք անսուրբք ,
3 * անհաւէրք անդութք բանսարկուք անք
4 ժուժք վէպք անբարեսէրք , * մատնիչք յան-
դգունք ամբարհաւաճք , ցանկասէրք մա-
5 նաւանդ՝ քան ճաճասէրք . * որ ունիցին ըզ
կերպարանս ճշմարտութեան , և ի զօրութեա-
նէ անտի նորա ուրացեալ իցեն . և խոր-
6 շեալքի ի նոցանէ : * Քանզի ի նոցանէ են
որ մտանեն տանէ ի տուն , և գերեն ըզ
կանայս շեղջակուտեալս մեղօք վարեալք
7 ի պէսպէս ցանկութիս . * որ յամ ժամ
ուսանին , և երբէք ի գիտութի ճշմար-
8 տութեան ոչ հասանեն : * Այլ որպէս յա-
նէծն և յամբէս հակառակ կացին մովսէ-
սի , նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճըշ-
մարտութեան . մարդք ապականեալք միօք՝
9 անպիտանք ի հաւատս : * Այլ ոչ երբէք
գայցեն յառաջ ի լաւ անդր . քանզի ան-
մտութիւն՝ սոցա յայտնի լինիցի ամենե-
ցուն , որպէս և նոցայն իսկ եղեւ :
10 * Այլ դու դհեաս եկիր՝ վարդապետու-
թեան իմոյ՝ առաքինութեան յօժարութեան
հաւատոյ՝ երկայնմտութեան սիրոյ համբե-
11 րութեան , * հալածանաց չարչարանաց . որ-
պիսիք եղեն ինձ յանտիոք և յիկոնիան և
ի լիւստրա , որպիսի հալածանաց համբե-
12 րի . և յամենեցունց փրկեաց զիս տէր : * Եւ
ամենեքեան՝ որ կամիցին ճշմարտութեամբ
կեալ ի քրիստոս , ի հալածանս կացցեն :

Ա՛յլ մարդք չարք և կախարդք յառաջ 13
եկեսցեն ՚ի չար անդր. մոլորեալք և մոլո-
րեցուցանիցեն : * Ա՛յլ դու Տաճառաուն 14
կաց՝ յոր ուսարդ , հաւատարիմ եղեր :
դիտեա ուստի ուսար . * զի ՚ի մանկու-թէ 15
զգիրս սուրբս դիտեաս , որ կարող են իմա-
ստուն առնել զքեզ ՚ի փրկու-թիւն ՚ի ձեռն
Հաւատոցն որ ՚ի քրիստոս Յիսուս :
ԴԸ * Ա՛մենայն գիրք ածաշունչք և օգտա- 16
կարք , ՚ի վարդապետու-թիւն են՝ և յանդի-
մանու-թիւն և յուղղու-թիւն և ՚ի խրատ արդ-
արու-թիւն . * զի կատարեալ լիցէ մարդն 17
Աստուծոյ պատրաստեալ ՚ի ամենայն գործս բարու-թեան հաս-
տատեալ :

Գ Լ . Դ .

Ո՛յժս վկայու-թիւն դնեմ առաջի Աստուծոյ՝ և 1
Յիսուսի քրիստոսի , որ դատելոց է զկենդանիս և զմ-
ռեալս՝ ՚ի յայտնու-թիւն իւրում և յար-
քայու-թիւն իւրում . * և դու քարոզեա զբանն , հաս 2
՚ի վերայ ժամու և տարաժամու , յանդի-
մանեա սաստեա մխիթարեա ամենայն
երկայնմտու-թիւն և վարդապետու-թեամբ :
* Քանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտու- 3
թեան վարդապետուն ոչ անեսցեն , այլ
ըստ իւրաքանչիւր ցանկու-թեանց կուտեա-
ցեն իւրեանց վարդապետս՝ ըստ մարմն-
ջելոյ լսելեաց իւրեանց . * և ՚ի ճշմարտու-թենէ 4

անոի գարձուցանիցեն զլեզիս՝ և յա-
5 ռասպելս կործանեսցին։ * Ա՛յլ դու զը-
ւարթ կաց յամի, ճգնեաց, զգործս ա-
ւետարանչի գործեա. զպաշտօնդ քո կա-
6 տարեալ կալ։ * Ո՛ւ ես այսու հետեւ ինձ
ւիրեալ եմ, և ժամանակ գարձի իմոյ հա-
7 սեալ կայ։ * Ո՛ զարւոք պատերազմ պա-
տերազմեցայ, զընթացան կատարեցի, ըզ
8 հաւատսն պահեցի։ * Ա՛յսու հետեւ կայ
ինձ արդարութեան պսակն, զոր հատու-
ցէ ինձ տէր յաւուր յայնմիկ արդարն
դատաւոր. ոչ միայն ինձ, այլ և ամենե-
ցունն որ սիրեցին զյայտնութիւնն նորա։

Փութասջիր գալ առ ինս վաղվաղակի. ՋՇ

9 * զի դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշ-
10 խարհ, և գնաց ի Թեսաղոնիկէ. * կրես-
կէս՝ ի գալատիա. տիտոս ի դաղմատիա.
11 * զուկաս միայն է ընդ իս։ Ո՛ մարկոս առ-
եալ ընդ քեզ ածիցես՝ զի է ինձ պիտա-
12 նի ի սպասաւորութիւն։ * Ո՛ տիքիկոս ա-
13 ռաքեցի յեփեսոս։ * Ո՛ զիլոնն Թողի ի տրո-
ւոադայ առ կարպոսի։ յորժամ գայցես՝
բերջիր և զգիրան, մանաւանդ զմատեանն,
14 սրն։ * Ա՛ղեքսանդրոս (դալբին) բազում
չարչարանս եցոյց ինձ. հատուսցէ նմա
15 տէր ըստ գործս նորա։ * Յորմէ և դու
անձնապահ լինիջիր. զի շատ հակառակ ե-
16 կաց բանից մերոց։ * Յառաջնում ատե-
նին ոչ ոք ինձ ի Թիկունս եկաց, այլ ա-

մենեքին Թողեն զնա . մի համարեսցի նո-
ցա այն : * Ալ սէր օգնեայ լինէ , և զօ- 17
րացոյց զնա , զի լինիցի քարոզութիւնն հաս-
տատեսցի , և լուիցեն ամ հեթանոսք . և
ապրեցայ ես ի բերանոյ առիծուն : * Փրը- 18
կեսցէ զնա տէր յամէ գործոյ չարաց , և
զերծուսցէ զնա յարքայութիւն իւր՝ որ յեր-
կինս է . որում փառք յաւիտեանս յաւի-
տենից . ամէն : * Ողջոյն տացիր պրիսկեայ 19
և ակիւղեայ՝ և ընէսիփորայ տանն : * Ե- 20
րաստոս մնաց ի կորնեթոս : զտրոփիմոս թո-
ղի ի մելիտոս հիւանդագին : * Փութա- 21
ջիր յառաջ քան զձմեռն գալ : Ողջոյն
ասեն քեզ եւբուղոս և պուդէս և լինոս
և կղոդիա՝ և եղբարք ամենեքեան : * Տէր 22
յիսուս քրիստոս ընդ ոգւոյդ քումմ : Շ-
նորհք ընդ քեզ . ամէն :

Ի՞ պիմրիէոս երկրորդ ԼՈ՞ՂՔ . որ էր եբեսացո՞ց
եկեղեցո՞ն եպիսկոպոս ատաջին յերուսաղէմ . գը-
բեցա՞ ի հռոմ՝ յորժամ երկրորդ անգամ եկաց
յապենի պօղոս ատաջի ներոնի կայսեր հռոմոց :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ և առաքեալ Յի՛ս Քրիստոսի՛ Քրիստոսի, ըստ հաւատոյ ընտրելոցն Աստուծոյ, և ի գիտութիւն ճշմարտութեա՛ն որ ընդ
2 ծնդպաշտութիւնն է. * յուսով կենացն յաւիտենից, զոր խոստացաւ անսուտն Աստուած յառաջ քան զժամանակս յաւիտենից.
3 * բայց յայտնեաց իւրովք ժամանակօք զբանն իւր քարոզութիւն, որով եղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ:
4 * Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ հաւատս հասարակաց հաւատոյ, շնորհք՝ և խաղաղութի՛ւն յԱստուծոյ հօրէ՝ և ի Տեառնէ յԻսուսէ քրիստոսէ փրկչէ մերմէ:
5 * Վասն այնորիկ եմ թողի զքեզ ի Կրե-

սէ, զի որ ինչ միանգամ պակաս լիցի՛ ուղղեսցես. և կացուսցես ըստ քաղաքացն երկրացնա՝ որպէս և ես քեզ պատուիրեցի։ * Զթէզ ոք անարատ լիցի, միոյ կնոջ 6
այր, որդեակս ունիցի հաւատացեալս՝ և ոչ յամբաստանութեան անառակութեան, կամ անհնազանդս։ * Օ՛ի պարտ է եպիս- 7
կոպոսին անարատ լինել՝ որպէս և ՚ի սէն սեսի. մի յանդուգն, մի բարկացող, մի ՚ի գինաման, մի հարկանող, մի զօշաքաղ. * այլ հիւրասէր, բարեսէր, ցած, արդար, սուրբ, ժուժկալ. * վերակացու լի- 8 9
նել հաւատարիմ բանին վարդապետութե՛ն, զի կարող լիցի և մխիթարել ողջմտութե՛ն վարդապետութե՛ն, և զհակառակորդսն կշտամբել։ * Զի բազումք են անհնա- 10
զանդք՝ զրահաօսք և մոռահաքք. մանաւանդ որ ՚ի թլփատութե՛ն անտի են. զորս պարտ 11
է լմբերանել. որք զտմ տունս կործանեն, և ուսուցանեն զոր չէ արժան՝ վասն զշահաղութեան։

ԴՀ * Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ 12
մարգարէ, կրէտացիք հանապազաւուք՝ չարաճճիք դատարկապորք։ * Այս ստոյգ 13
է վկայութի՛ս այս. վասն որոյ կշտամբեսցես զնոսա խստագոյնս, զի առողջացին ՚ի հաւատս. * և մի հայեսցին ՚ի հրէական 14
առասպելս, և ՚ի պատուէրս մարդկան զառածելոցն ՚ի ճշմարտութե՛ն։ * Ամենայն ինչ 15

սուրբ է սրբոց, բայց պղծոցն և անհաւատից՝ ոչինչ է սուրբ. այլ պղծեալ են
16 միտք և խորհուրդք նոցա։ * Խոստանան գիտել զԱծ. և գործովք իւրեանց ուրանան. պիղծք և անհաւանք՝ և յամենայն գործս բարեաց անպիտանք։

ԳԼՒ. Բ.

1 Այլ դու խօսեաց որ լինի վայել է ողջ
2 ջամիտ վարդապետութեդ։ * Ծերոց ըզգաստ լինել, պարկեշտ՝ ցածուն, ողջ
ջամիտ ի հաւատս ի սէր ի համբերուն
3 ի ժուժկալութիւն։ * Պառաւանց նոյնպէս
ի զգաստութիւն՝ ի սուրբ վայելչութիւն, մի
բանսարկուս՝ մի գինեմոլս, այլ բարե-
4 խրատս. * զի զգաստացուցանիցեն զմանկամարդան՝ այրասէրս լինել՝ որդեսէրս,
5 * ցածունս սուրբս անարատս բարեգործս,
հնազանդս իւրեանց արանց. զի մի բանն
6 այ և վարդապետութիւն հայհոյեսցի։ * Ոչ-
բիտասարդս նոյնպէս աղաչեսջիր՝ ցածու-
7 նըս լինել. * ամենեցուն զանձն օրինակ
կացուցանել՝ գործոց բարութիւն, վարդա-
պետութիւն զանեղծութիւնն ունել, զսրբու-
8 թիւն, զպարկեշտութիւն, * զբանն ողջմիտութիւն, անպարսաւ լինել. զի որ հակառակորդն ինչ՝ յամօթ լինիցի, և մի ինչ
9 ունիցի ասել զմեզ չարութիւն։ * Ծառա-

յից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ լինել՝
և հաճոյս յամի. մի հակառակողս, * մի 10
հատուս. այլ զամ հաւատս ցուցանել
բարութիւն, զի վարդապետութիւն
զմերոյ այ զարդարեսցին յամի։
* Քանզի երեւեցաւ շնորհն այ փրկիչ 11
ամ մարդկան. * որ խրատէ զմեզ՝ զի ու- 12
րասցուք զամբարշտութիւն և զաշխարհա-
կան ցանկութիւս։ զդաստութիւն և արդա-
րութիւն և ճշպաշտութիւն կեցցուք յաշ-
խարհի. * և ակնկալցուք երանելի յու- 13
սոյն՝ և յայտնութիւն փառաց մեծին այ՝ և
փրկչին մերոյ յի քու. * որ ետ զանձն ի- 14
մեր, զի փրկեսցէ զմեզ յամ անօրէնու-
թենէ, և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպհական՝
նախանձաւոր գործոց բարութիւն։ * Ա- 15
յդ խօսեաց՝ և մխիթարեա և յանդիմանեա
ամ սաստիւք. զի մի ոք ի նչէ որ զքեզ ար-
համարհիցէ։

Գ Լ. Գ.

Զ Ի յու՛շ արասցէր նոցա, իշխանութեաց 1
և պետութեանց հնազանդ լինել՝ և հպատակ
կալ. և ամ գործոց բարութիւն պատրաստ
գտանել. * մի ոք հայհոյել՝ անկռիւս լի- 2
նել՝ հեզս, զամ ցածութիւն առ ամ մարդ
դիւր ցուցանել։ * Ա՛ի էաք երբեմն և մեք 3
անմիտք անհաւատք՝ մոլորեալք՝ ծառայե-

աք ցանկութեանց և սէտակս անառա-
կութեց . չարութիք՝ և նախանձու չղջեաք ,
4 ատելեալք՝ և զմիմեանս ատեաք : * Իսկ
յորժամ քաղցրութիւն և մարդասիրութիւն
5 փրկչին մերոյ Աստուծոյ եայանեցաւ , * ոչ ՚ի գոր-
ծոց արդարութեանց՝ զոր արարաք մեք , այլ
ըստ իւրում ողորմութեան՝ ապրեցոյց զմեզ
՚ի ձեռն աւազանին միւսանգամ ծնունդեա-
6 նըն , և նորոգութիք Հոգւոյն սրբոյ . * զոր
եհեղ ՚ի մեզ առատութիք , ՚ի ձեռն Յի-
7 քիսի փրկչին մերոյ . * զի արդարացեալք
շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք յու-
8 սով կենացն յաւիտենականաց : * Հաւա-
տարիմ է բանս , և ՚ի սոյն կամիմ զքեզ
հաստատուն լինել , զի փոյթ արասցեն
գործոց բարեաց վերակացու լինել՝ հա-
ւատացեալքն յԱծ , զի այն է բարի և օգ-
9 տակար մարդկան : * Այլ զխմարութեան
խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս , և զհեռ՝ և զօ-
րինական կռիւն ՚ի բաց մեժեսջիր . զի
10 անօգուտք են՝ և անոտիք : * Զառնէ հերձ-
ուածողն՝ յետ միանգամ և երիցս խրա-
11 տելոյ՝ հրաժարեսջիր : * գիտասջիր՝ զի
թիւրեալ է այնպիսին , և մեղանչէ՝ անձ-
12 ամբ զանձն դատապարտեալ : * Այլ յոր-
ժամ յղեցից առ քեզ զարտեմայ կամ զՏի-
քիքեկոս , փութասջիր գալ առ իս ՚ի Նի-
13 կոպօլիս , զի անդ եդի ՚ի մտի ձմերել : * Զի-
զենան զօրինական դպիր՝ և զապողոս՝ փու-

*Թով արձակեսջիր , զի մի ինչ պակասիցէ նոցա ։ * Ասացին և մերքն եւս՝ բարեաց* 14
*գործոց վերակացու լինել՝ ի պէտս կարեւորս . զի մի անպտուղք լինիցին ։ * Ողջոյն* 15
ամենեցուն՝ որ ընդ իս են ամենեքեան ։ Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք ։ Շնորհք ընդ ձեզ ամենեսեան . ամէն ։

Ա՛ռ պիտոս կրեպաց-ոյ եկեղեց-ոյն առաջին յեր-
նադրեալ եպիսկոպոս , գրեցա՛ ՚ի Նիկոպօլսէ
մակեդոնացո-ոյ ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ կապեալ յԻԻ.քէն, և տի-
մոթէոս եղբայր. փիլիմոնի սի-
2 րելւոյ՝ և գործակից մերոյ, * և ապիեայ
քեռ, և աղքիպպոսի զինուորակից մերոյ՝
3 և առանձին եկեղեցւոյդ։ * Շնորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութի՛ւն յԱՍՏուծոյ մերմէ՛ և
4 ՅԻ.ԱՍՈՒԷ.ԷՆ քրիստոսէ։ * Վասնաեամ զայ ի-
մոյ յամ ժամ, յիշատակեալ յաղօթս իմ
5 վասն քո, * իբրեւ լսեմ զքո հաւատսն և
զսէրն, զոր ունիս առ տէր յԻ.ՍՈՒՍ՝ և առ ամ
6 սուրբս։ * Որ հաղորդութի՛ւն հաւատոցն
քոց արդեա լինիցի՝ գիտութի՛ւն ամ բարու-
7 թեան, որ ի ձեզ է ի քրիստոս։ * Խնդութի՛ւն

յոյժ ընկալայ՝ և միսիթարուԹի՛ ի վերայ
սիրոյն քո. զի գուԹք սրբոց քեւ հան-
գուցեալ են ներքոյր: * Ա՛ման որոյ բա- 8
զում համարձակուԹի՛ ունիմ՛ ի քո հրա-
ման տալ քեզ զարժանն: * Ա՛ման սիրոյ՝ 9
մանաւանդ ԹԷ աղաչեմ իսկ այնպիսի լի-
նել՝ որպէս և պօղոս ծերացեալ, արդ և
կապեալ ևս յիսուսի քրիստոսի: * Ա՛զա- 10
չեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ՛ ի
կապանս իմ, զՈնեսիմոս. * որ երբեմն ան- 11
պիտան էր քեզ. բայց արդ քեզ և ինձ
պիտանի. * զոր յղեցի առ քեզ: Ա՛յս դու 12
զդա ընկալջիր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս: * Զ՛որ 13
կամէի առ իս արգելուլ, զի ընդ քո ու-
ցի ինձ սպաս ի կապանս աւետարանին:
* Բայց առանց քո կամաց ոչինչ կամեցայ 14
առնել, զի մի բարիքդ քո՛ ի հարկէ լինի-
ցին՝ այլ կամաւ: * Ա՛յս Թերեւս վասն 15
այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամանակ մի, զի
յաւիտեան ունիցիս զդա. * մի՛ ևս իբրեւ 16
զծառայ՝ այլ՛ ի վեր քան զծառայ, իբրև
զեղբայր սիրելի. եԹէ ինձ այսպէս ո՛րչափ
ևս առաւել քեզ մարմնով և տէրամբ:
* Ա՛ԹէՀ զիս քեզ հաղորդ համարիցիս, ըն- 17
կալ զդա իբրեւ զիս: * Ա՛յս եԹէ չան- 18
ցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի, զայն
ինձ համարեաց: * Ա՛յս պօղոս գրեցի իմով 19
ձեռամբ. ես հատուցից, զի մի ասիցեմ՛
քեզ՝ ԹԷ և դու զանձն քո ինձ պարտիս:

20 * Ա՛յո եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚ի
21 տէր. հանգո զաղիսդ իմ ՚ի քո։ * Յու-
սացեալ ՚ի հնազանդութիւդ քո՝ գրեցի առ
քեզ. քանզի գիտեմ թէ առաւել ևս քան
22 զոր ասեմդ՝ առնիցես։ * Միանդամայն
և պատրաստեայիր իւձ վանս. քանզի յու-
սամ եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհեցայց
23 ձեզ։ * Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաս գերե-
24 կից իմ ՚ի քրիստոս յիսուս. * և Մարկոս,
և Արիստարքոս, և Դեմաս, և Ղուկաս՝
25 գործակիցք իմ։ Շնորհք տեառն մերոյ
յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում. ամէն։

Ա՛ր փիլիմոնէ ևս առ ապփիա փեսրս ունեսիմայ. և առ
արքիպպոս սարիսագ հողսացոց եկեղեցոյն, գը-
բեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի յետս ունեսիմայ ծառայի։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԱՌ ԵԲՐԱՑԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ԲԱՋՈՒՄ մասամբք և բաղում. օրինակօք կանխաւ խօսեցաւ
ձեզ ընդ հարսն մեր մարգարէիւք. * 2 ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ
մեզ որդւովն՝ զոր եդ ժառանգ ամենի. ո
քով և զյաւիտեանսն արար: * 3 Որ է լոյս
փառաց՝ և նկարագիր էութեան նորա. որ
կրէ զամ բանիւ զօրութեան իւրոյ. սրբու
թիւն մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ
աջմէ մեծութեանն ի բարձունս: * 4 Այնչափ
առաւել եղեալ քան զհրեշտակս, որչափ
լաւ ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց: * 5

որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ. և
դարձեալ՝ Թէ ես եղէց նմա ՚ի հայր, և
6 նա եղիցի ինձ յորդի։ * Ա՛յլ յորժամ մի՛ւ
սանգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշխարհ,
ասէ. երկիրպագցեն նմա ամ հրեշտակք
7 աց։ * Ա՛յլ առ հրեշտականն ասէ. ո՛ արար
զհրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս
8 իւր բոց հրոյ։ * Իսկ յորդին ասէ. աթոռ
քո ած յաւիտեանս յաւիտենից. գաւա
զան ուղղութե՛ գաւազան սրբայուԹե՛
9 քո։ * Սիրեցեր զարդարուԹի՛ ևատեցեր
զանօրէնուԹի՛. վասն այսորիկ օծ զքեզ ած
ած քո իւղով ուրախուե՛ առաւել քան
10 զընկերս քո։ * Նա դու տէր ՚ի սկզբանէ
զերկիր հաստատեցեր. և գործք ձեռաց
11 քոց երկինք են։ * Նոքա կորնչին՝ և դու
կաս և ամենա. ամենեքեան իբրեւ զձորձա
12 մաշեսցին, * և իբրեւ զվերարկուս. գա
լարեսցես զնոսա իբրև զհանդերձ, և գա
լարեսցին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք
13 քո ոչ պակասեն։ * Ջո՞ երբէք ասաց ՚ի
հրեշտակաց. նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մին
չեւ եդից զթշնամիս քո պատուհանդան ո
14 տից քոց։ * Ո՞չ ապաքէն ամենեքեան հո
գիք են հարկաւորք՝ որ առաքին ՚ի սպա
սաւորուԹի՛ վասն այնոցիկ, որ ժառան
գելոցն են զփրկուԹիւն։

Գ Լ. Բ.

ԵՒ ՎԱՆ այնօրիկ պարտ է մեզ առաւել 1
լաւ ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի
մի երբեք նուաղեսցուք : * Օ՛ի եթէ որ 2
՛ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ բանն՝ հաս-
տատուն եղեւ, և ամ յանցաւորութիւն
և անհնազանդութիւն ընկալաւ զպատիժ
պատուհասի. * մեք զիա՞րդ ապրեսցուք 3
հեղգացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ
սկիզբն առ խօսել ՛ի տեառնէ. և ՛ի ձե-
ռըն այնոցիկ որ լուան՝ ՛ի մեզ հաստատե-
ցաւ, * վկայեալ յայ նշանօք և արուես- 4
տիւք և պէսպէս զօրութիւքը, և մասամբք
հոգւոյն սրբոյ ըստ իւրոց կամաց : * Օ՛ի 5
ոչ եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց զՀան-
դերձեալ աշխարհն, վասն որոյ մեքս խօ-
սիմք : * Վկայեաց ոք ուրեք՝ և ասէ. զի՞նչ 6
է մարդ՝ եթէ յիշեսցես զնա, կամ որդի
մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմա : * փոքր 7
մի խնդարհ արարեր զնա քան զհրեշտա-
կըս. փառօք և պատուով պսակեցեր զնա՝
և կացուցեր զնա ՛ի վերայ ձեռակերտոց
քոց : * Օ՛ամենայն ինչ հնազանդ արարեր 8
՛ի ներքոյ ոտից նորա : Ա՛րդ՝ ՛ի հնազան-
դեցուցանելն զնմա, ոչինչ եթող անհնա-
զանդ ՛ի նմանէ. բայց այժմ ոչ եւս տե-
սանեմք հնազանդեալ նմա զնմա : * Ա՛յլ 9

զփոքր մի խոնարհեալ քան զՀրեշտակս
սեաւանեմք զյն ևս չարչարանաց մահուն.
փառաւք և պատուով պսակեալ. զի շնորհ
հաքն այ վասն ամենեցուն զմահ ճաշակեաց
9 ցե: *Օ՛ի վայելէր իսկ նմա, վասն որոյ
ամ՝ և որով ամ, բազում որդիս՝ի փա
ռըս ածել՝ և զառաջնորդ փրկութեն նոցա
չարչարանաւք կատարել: Վ.Ջ
11 *Օ՛ի որ սրբէն և որ սրբին՝ի միոջէ
էին ամենեքին. վասն որոյ ոչ ամօթ հա
մարի եղբարս անուանել զնոսա, և ասել:
12 *Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց. ՛ի
13 միջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ: *ԵՒս
դարձեալ՝ Թէ ես եղէց յուսացեալ՝ի նա:
և դարձեալ. ահաւասիկ ես և մանկունք
14 իմ, զոր ետս ինձ ած: *Քանզի՝ որովհետև
մանկունք հաղորդեացան արեան և մարմնոյ,
և ինքն իսկ մերձաւորութեք կցորդ եղեւ
նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեսցէ
զայն, որ զիշխանութիւն մահուն ունէր,
15 այսինքն է՝ զսատանայ. *և ապրեցուսցէ
զայնոսիկ, որ մահուն երկիւղիւ հանապ
ազ կէին վտարանդեալք՝ի ծառայութի:
16 *Քանզի ոչ երբէք զՀրեշտակաց բուռն
հարկանէ. այլ զզաւակն աբրահամու
17 բուռն հարկանէ: *Ուստի պարտ իսկ էր
նմա ամենայնիւ եղբարց նմանիլ. զի ողոր
մած լինիցի, և հաւատարիմ քահանայա
պետ յածախս կողմանէ անտի, առ՝ի

քաւելոյ զմեղս ժողովրդեանն ։ * Օ՛ի որով 18
ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ, կարող
է և փորձանաւորացն օգնական լինել ։

Գ՚Լ՚ Գ՚

Ասաի եղբարք սրբք՝ երկնաւոր կոչմա 1
նըն բաժանորդք, նայեցարուք ընդ առա
քեալն և ընդ քահանայապետ խոստովա
նութեան մերոյ ընդ յն՚ քն ։ * որ հաւա 2
տարիմ է արարչին իւրոյ՝ ոպ և մովսէս
յամ՚ ի տան նորա ։ * Օ՛ի առաւել եւս 3
վառաց քան զմովսէս արժանի եղև ։ որ
չափ առաւել պատիւ ունիցի քան զտուն
նըն՝ տանն առնելն ։ * Օ՛ի ամ՚ տուն կաղ 4
մի, յումէ կազմի ։ իսկ որ զամենայնն ա
րար, աստուած է ։ * Ա՚ոմովսէս հաւատա 5
րիմ է յամ՚ տան նորա իբրև զծառայ՝ առ
՚ի վկայութիւն բանիցն ասացելոց ։ * Ա՚յլ 6
քն իբրեւ որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ ։ ո
րոյ տունն մեք իսկ եմք ։ միայն թէ զհա
մարձակութիւն և զպարծանս յուսոյն մին
չեւ ՚ի վախճան հաստատուն ունիցիմք ։
* Ա՚յան որոյ պատճառ ասէ հոգին սուրբ ։ 7
այսօր եթէ ձայնի նր լսիցէք, * մի խըս 8
տացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառ
նութեանն յաւուրն փորձութեանն յանապա
տի ։ * ուր փորձեցին զնս հարքն ձեր, քըն 9
նեցին զնս՝ և տեսին զգործս իմ զքառա

10 առն ամ. * վ՚ որոյ տաղտկացայ սդգաւն
այնուիկ, և ասացի. միշտ մոլորեալ են
սրտիւք. և նոքա ոչ ծանեան զճանապարհս
11 հրս իմ. * որպէս երդուայ ՚ի բարկութիւն
իմում՝ թէ մուցեն ՚ի հանգիստ իմ։
12 * Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի ՚ի ձեզ
յումեք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութիւն
13 ապստամբ լինել յոյ կենդանւոյ։ * Այլ
մխիթարեցէք զմիմեանս զօրհանապազ՝
մինչդեռ այսօրդ առաջի կայ. զի մի ոք խըս-
14 տասցի ՚ի ձէնջ խաբէութիւք մեղաց։ * Քանզի
զի բաժանորդք եղեաք քրիստոսի. միայն թէ զըս-
կիզբն հաստատութեան մինչև ցվախճան պինդ
15 կալցուք։ * Ցասելն, այսօր եթէ ձայնի նո՛ր
լսիցէք՝ մի խստացուցանէք զսիրտս ձեր
16 իբրեւ ՚ի դառնութեն։ * Քանզի ոմանք
լսան՝ և դառնացուցին, այլ ոչ ամենեքեան՝ որ
եկեալ էին յեգիպտոսէ ՚ի ձեռն
17 մովսէսի։ * Յումի՞ տաղտկացաւ զքառասուն
սուն ամն. ոչ ապաքէն ՚ի յանցուցելոցն. ո-
18 րոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ։ * Ո՞ւմ
երդուաւ չմտանել ՚ի հանգիստն իւր, և
19 թէ ոչ անհաւատիցն։ * Այս տեսանեմք՝ զի
ոչ կարացին մտանել վասն անհաւատութեն։

ԳԼ. Դ.

1 Երկիցուք այսուհետեւ, գուցէ ՚ի թո-
ղուլ զաւետիսն՝ ՚ի մտանելոյ ՚ի հանգիս-

տըն նը՝ գոանիցի ոք ՚ի ձէնջ նուազեալ ։
* Վանզի եմք աւետարանեալք որպէս և 2
նոքայն . այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր բա-
նին , չամաքելոցն ՚ի հնազանդութիւն հա-
ւատոց ։ * Այլ մեք մտանեմք ՚ի հանգիս- 3
տըն , որք հաւատացաքս . որպէս և ասա-
ցըն՝ թէ որպէս երդուայ ՚ի բարկութիւն
իմում , թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ . թէ-
պէտ և արդիւնքն իսկզբանէ աշխարհի
լեալ էին ։ * Վանզի ասէ ուրեք վասն ա- 4
ւուրն եօթներորդի այսպէս . և հանգե-
եաւ աստուած յաւուրն եօթներորդի
յամենայն գործոց իւրոց ։ * Ընդ սոյն 5
դարձեալ ասէ՝ թէ մտցեն ՚ի հանգիստ
իմ ։ * Ընդ արդ՝ քանզի արգելան ոմանք 6
մտանել ՚ի նա , և որք յառաջագոյն աւե-
տարանեալն էին՝ չմտին վասն անհաւա-
տութեանն ։ * Վարձեալ այլ օր սահմանէ՝ 7
զայսօրն ՚ի դաւիթ , և ասէ՝ յետ այնչափ
ժամանակաց , որպէս յառաջագոյնն ա-
սաց , այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք՝
մի խստացուցանէք զսիրտս ձեր ։ * Օ՛ի 8
եթէ զնոսա յետս հանգուցեալ էր ,
ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր յետ
այնորիկ ։ * Այդ ուրեմն նուազեալ է շա- 9
բաթութիւն ժողովրդեանն աստուծոյ ։ * Օ՛ի 10
որ եմուտ ՚ի հանգիստն նը , և նա հանգե-
եաւ յիւրոց գործոց անտի . որպէս և աս-
տուած յիւրայոցն ։

11 * փութացուք այսու հեռեւ մտանել
յայն հանգիստ. զի մի ոք ընդ նովին օրի-
նակաւ անհաւատութեանն անկանիցի:
12 * Ռանդի կենդանի է բանն ՚ի՝ և ազդուղ՝
և հատու քան զամենայն սուր երկսայրի, և
անցանէ մինչեւ ցսրտշուման հնչմն՝ և ոգւոյ՝
և յօդից՝ և ուղղոց. և քննիչ է մտաց՝
13 և խորհրդոց սրտից: * Ոչ էիք արարած
անեղեւոյթ յերեսաց նորա. այլ ամ՚ենքին
մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝
14 զորմէ մեր բանքս են: * Ունելիմք այսու հե-
տեւ քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ
երկինս, զյն զՅրդէնն ՚ի. զբնդ կալցուք
15 զխոստովանութիւնն: * Ռանդի ոչ ելիէ ու-
նելիմք քահանայապետ՝ որ չկարէ կարեկ ցա-
ցաւակից լինել տկարութեան մերոց. այլ
փորձ է ամենայնիւ ըստ նմանութեան ա-
ռանց մեղաց:
16 * Մատիցուք այսու հեռեւ համարձա- 24
կութիւն առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա.
զի ընկալցուք ողորմութիւն՝ և գտցուք
շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգնականութե:

ԳԼ. Ե.

1 * Ո՛ի ամ՚ քահանայապետ ՚ի մարդկանէ
առեալ՝ վասն մարդկան կայ յաստուածա-
կան կողմն անդր. զի մատուսցէ պատա-
2 րագս և զոհս վասն մեղաց: * Չափով չար-

չարակից կարող է լինել տգիտաց և մո-
լորելոց. քանզի և ինքն իսկ տկարութիւ
զգածեալ է: * Վ ասն այնորիկ հարկ է ոմն 3
վասն ժողովրդեանն, նոյնպէս և ընդ ան-
ձին մատուցանել պատարագս վասն մե-
ղաց: * Եւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու 4
պատիւ. այլ կոչեցեալն յաստուծոյ՝ ոմն
և ահարոնին: * Նոյնպէս և քրիստոս ոչ ե- 5
թէ անձին ինչ շուք եդ լինել քահանա
յապետ. այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ Թէ
որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ:
* Որպէս և ՚ի միւսում ասէ. դու ես քա- 6
հանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսե-
դեկի: * Որ յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ ա- 7
ղօթս և պաղատանս առ այն, որ կարող
էր ապրեցուցանել զնա (՚ի մահուանէ),
ուժգին գոչմամբ և արտասուօք մատու-
ցանէր. և լսելի լինէր առ լաւութեանն:
* Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ ՚ի չարչարա- 8
նաց անսալ զհնազանդութիւն: * Եւ իբ- 9
րեւ կատարեցաւ՝ եղեւ ամենայն հնա-
զանդելոց իւրոց պատճառք փրկութեանն
յաւիտենից. * և անուանեցաւ յաստուա- 10
ծոյ քահանայապետ յաւիտենից ըստ կար-
գին Մելքիսեդեկի:

ԶԴ * Վ ասն որոյ բազումք են մեզ բանք, և 11
դժուարասաւսմ՝ ՚ի մեկնել. քանզի խո-
թամիտք եղերուք լսելեաք: * Փոխանակ 12
զի պարտ էր ձեզ լինել վարդապետս վա-

ժամանակին. դարձեալ պիտոյ է ձեզ ու-
սանել՝ թէ զինչ են նշանագիրք խոկգբան
բանիցն այ. և եղերուք կարօտք կամին՝
13 և ոչ հաստատուն կերակրոյ: *Օ՛ի ամ որ
կամնկեր է՝ տգէտ է բանին արդարու-
14 քեան, քանզի տղայ է: *Ա՛յլ կատարելոցն է
հաստատուն կերակուր. որոց վասն ի՛
ջոխան հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են
ընտրութեան բարւոյ և չարի:

ԳԼ. Օ.

1 Վ՛ասն որոյ Թողեալ զբան սկզբանն քրի-
ստոսի, ի կատարումն եկեսցուք. մի միւսանգամ
արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ ի մեռ-
ելոտի գործոց անտի, և հաւատոցն որ
2 յաջ, *և մկրտութեցն վարդապետութե-
ան, և ձեռնադրութեան ձեռաց, և յարու-
մեռելոց, և դատաստանին յաւիտենից:
3 *Այս արդ՝ արասցուք զայն, եթէ ած հր-
4 ամայեսցէ: *Քանզի անհնար է միան-
գամ մկրտեալոցն, որ ճաշակեցին յերկնա-
ւոր պարգեւացն, և հաղորդք եղեն
5 հոգւոյն սրբոյ, *և զգեղեցիկ բանին այ
ճաշակ ճաշակեցին, և զզօրութիս հան-
6 դերձելոյ աշխարհին, *և կործանեսցին,
միւսանգամ նորոգել յապաշխարութի-
ւն. և վերստին ի խաչ հանել անձանց զօրդին
7 այ, և դարձեալ խայտառակել: *Քանզի

երկիր՝ որ ըմպիցէ զանձրեւ բազում՝ անդամ եկեալ՝ ի վերայ նորա, և ծնանիցի արդիւնս շայեկաս նոցա՝ վասն որոյ գործեցին, ընդունի զօրհնութիւն յաց։ * Իսկ 8
որ բերէ զփուշ և զտատասկ, անպիտան է՝ և մերձ յանէծս. և վախճան նորա յայրումն։

* Այլ հաստատեալ եմ վասն ձեր սիրելեք՝ ի լաւ անդր, և որ լինի ի փրկութիւն. զի թէպէտ և այսպէս խօսիմք. * ոչ եթէ 10
անիրաւ լինէ ած՝ մոռանալ զգործս ձեր և զսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն նորա. զի պաշտեիք զսուրբսն՝ և պաշտէք։ * Այլ մեք 11
ըղձանամք՝ զի իւրաքանչիւրք ի ձէնջ ըզնոյն փոյթ ցուցանիցէ՝ ի հաստատութիւն յուսոյն՝ մինչև ցվախճան. * զի մի հիւանդ 12
դամիք լինիցիք՝ նմանողք եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն և երկայնմտութիւք ժառանգեցին զաւետիսն։ * Օ՛ի աբրահամու 13
խոստացեալ զաւետիսն ած, քանզի յայլ ոք ի մեծ ոչ գոյր երդնուլ. * յանձն իւր երդ- 14
ուաւ, և ասէ. այո՛, օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազմացուսանելով բազմացուցից զքեզ։ * Այս այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ 15
եհաս աւետեացն։ * Այսպիսին մարդիկ՝ որ 16
լինի՛ ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն. և ամ հակառակութեանց նոցա վճիռ առ ի հաստատուն, երդումն է։ * Որով առա- 17
ւել և կամեցեալ ած՝ ցուցանել ժառան-

գաւրացս աւետեացն զհաստատութիւն
խորհրդոյն իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ ։
18 * Զի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ որովք
անհնարին էր ստել ՚ի, հաստատուն մը-
խիթարութիւն ունիցիմք . որք ապաստան
եղեաք բուռն հարկանել զհանդերձեալ
19 յուսոյն . * զոր իբրեւ զխարիսխ հաստա-
տուն և անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց ,
որ և մտանիցէ ՚ի ներքին կողմն վարագու-
20 րին , * ուր կարապետն մեր յն եմուտ
վասն մեր , ըստ կարգին մելքիսեդեկի՝ ե-
ղեւ քահանայապետ յաւիտենից ։

ԳԼ. Ը.

1 Քանզի այս մելքիսեդեկ Թագաւոր էր
սաղիմայ . քահանայ ՚ի բարձրելոյ , որ ել
ընդ առաջ աբրահամու՝ յորժամ դարձ-
եալ գայր ՚ի կոտորածէ Թագաւորացն՝ և
2 օրհնեաց զնա . * որում և տասանորդս
յամենէ ետ աբրահամ. նախ Թարգմանի
Թագաւոր արդարութեան , ապա Թագաւոր
սաղեմայ՝ որ է Թագաւոր խաղաղութեան .
3 * անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս , ո-
րոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ կատարած կե-
նաց . նմանեալ որդւոյ ՚ի՝ կայ մնայ քա-
4 հանայ միշտնենաւոր ։ * Լուր՝ տեսէք որ-
պիսի որ էր սա , որում և աբրահամ տա-
սանորդս ետ յաւարէ անտի նահապետն ։

* Եւ որք յորդւոցն Ղեւեայ ղքահանայսն 5
Թէին առնուն, պատուէր ունէին ասասանոր
դել զժողովուրդն ըստ օրինացն. այսինքն
է՝ զեղբարս իւրեանց, Թէպէտ և ելեալ
էին յերանացն աբրահամու: * Իսկ չհա 6
մարեալն յազգս ի նոցանէ՝ տասանորդեաց
զաբրահամ. և զնա՝ որոյ զաւետիսն ընդ
կալեալ էր, օրհնեաց: * Ոչ առանց ամ 7
հակառակուե, նուազն ի լաւէ անտի օրհ
նեսցի: * Եւ աստ մարդք մահկանացուք 8
տասանորդս առնուն. բայց անդ վկայե
ցաւ՝ Թէ կենդանի է: և ոմն բանից կարգ է
ասել. * Թէ աբրահամաւ և ղեւի իսկ՝ որ 9
զտասանորդսն առնոյր, տասանորդեցաւ:
* Ոչ դեռեւս յերանս հօր իւրոյ էր՝ յոր 10
ժամ ընդ առաջ եղեւ նմա մելքիսեդեկ:
եկ * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն ի ձեռն 11
ղեւտացւոց քահանայութեն էր, քանզի
ժողովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ. զինչ
պիտոյ էր ըստ կարգին մելքիսեդեկի այ
լում քահանայի յառնել, և ոչ ասել՝ Թէ
ըստ կարգին ահարոնի: * Եւլ ի փոփո 12
խել քահանայութեն, հարկ էր և օրինացն
փոփոխումն լինել: * Ոչ զորմէ այսպէս 13
ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդութեի,
յորմէ ոչոք երբէք եղեւ հաղորդ սեղա
նոյն: * Արդ յայտ իսկ է, Թէ յազգէ յու 14
դայ ծագեաց տէր մեր. յորմէ ազգէ վե
քահանայից մովսէս ինչ ոչ ճառեաց: * Եւ 15

և առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան
մելքիսեդեկի յառնելոց է այլ քահանայ.
16 * որ ոչ ըստ մարմնաւոր պատուիրանին եղե՛ւ, այլ ըստ զօրութեան կենացն անվախ
17 ճանից։ * Վկայէ վկայեցաւ, թէ դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի։
18 * Արհամարհութի՛ւն լինէր առաջին պատուիրանին՝ վասն նորին ակարութեան և
19 անշահութեան. * քանզի ոչինչ կատարումն գործեցին օրէնքն, և մուտ ավետական
20 յուսոյն՝ որով մերձենամք առ Ած։ * Եւ այնչափ, զի ոչ առանց երդման. զի են ո՛
21 մանք՝ որ առանց երդման են կացեալ քահանայք։ * Եայց սա երդմամբ՝ ի ձեռն
այնորիկ՝ որ ասացն՝ ի նա. երդուաւ տէր՝
և ոչ ևս զղջասցի, դու ես քահանայ յա-
22 ւիտեան։ * Եւ այնչափ լաւագոյն ուխտի
23 եղե՛ւ երաշխաւոր յի՛ւ։ * Եւ բազում՛ են կացեալ քահանայք՝ վասն մահու արգել
24 լինելոյ՝ ի մշտնջենաւորել։ * Իսկ սա վասն յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ու-
25 նի զքահանայութի՛ւնն։ * Ուստի և կենդանի նի առնել համօրէն կարող է զմատուցեալս նովաւ առ Ած. քանզի միշտ կենդանի է՝
լինել բարեխօս վասն նոցա։
26 * Օ՛ի այսպիսի իսկ և վայել էր մե՛զ քա- Ա
հանայապե՛տ, սո՛ւրբ անմեղ անարատ՝ զա-
տեալ՛ի մեղաւորաց, և բարձրացեալ քան
27 զերկինս. * որո՛ւմ ոչ հանապազ հարկ է որ-

պէս այլոց քահանայապետիցն, նախ վասն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցա-
նել՝ և ապա վասն ժողովրդեանն: իսկ սա
զայն միանգամայն կատարեաց, զի զանձն
իւր մատոյց պատարագ: * Օրէնքն զմար- 28
դիկ կացուցանեն քահանայապետս զգա-
ծեալս սակաւութիւք. իսկ բանն երդման
յետ օրինացն՝ զորդի, որ յաւիտեան կա-
տարեալ է:

Գ Լ. Ը.

Եւ բանիցդ գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ու- 1
նիմք քահանայապետ, որ նստաւ ընդ աջմէ
մեծութեանն աթոռոյն յերկինս, * սրբուհեցն 2
պաշտօնեայ՝ և խորանին ճշմարտութե-
զոր տէրն կանգնեաց՝ և ոչ մարդ: * Զի 3
ամ քահանայապետ վասն մատուցանելոյ
զոհս և զպատարագս կայ. ուստի հարկ է
և նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ:
* Զի եթէ էր յերկրի, թերևս չէր իսկ 4
քահանայ. զի գոյին՝ որ մատուցանէին քա-
օրինացն պատարագ. * որք առակաւ և օ- 5
բինակաւ պաշտէին երկնաւորացն. որպէս
և հրամայեցաւ մովսէսի՝ յորժամ գործե-
լոյ էր զվրան ժամուն, տեսջիր՝ ասէ, արաս
ցես զամենայն ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ
քեզ՝ի լերինն: * Նոյն արդ՝ առաւագոյն 6
ևս պաշտաման եհաս չի, որչափ լաւա-

գոյն և ս ուխտի է միջնորդ՝ որ յառաւել
7 աւետիան օրինադրեցաւ : * Օ՛ի եթէ ա-
ռաջինն անարատ էր, ապա երկրորդին տե-
8 ղի ոչ խնդրէր : * Նա աւանիկ բամբասե
զնոսա՝ և ասէ. ահա աւուրք եկեա-
ցեն՝ ասէ տէր, և կատարեցից ՚ի վերայ
տանն իսրայէլի և ՚ի վերայ տանն յուդայ
9 ուխտ նոր. * ոչ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ
հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի ՚ի ձեռն՝
հանել զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց. և
զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում, և ես
անփայթ արարի զնոցանէ, ասէ տէր ա-
10 մէնակալ : * Այլ այս է ուխտն՝ զոր եդից
տանն իսրայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝
ասէ տէր. տայց զօրէնս իմ ՚ի միտս նոցա՝
և ՚ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա. և եղէց
նոցա ած, և նոքա եղիցին ինձ ՚ի ժողո-
11 վուրդ : * Այլ ոչ ևս ուսուցանիցեն իւրա-
քանչիւր զքաղաքակից իւր և իւրաքան-
չիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ ծա-
նիր զտէր. զի ամենեքին ծանիցեն զնո
՚ի փոքրկանց մինչեւ ՚ի մեծամեծս նոցա :
12 * Օ՛ի քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոցա.
և զմեղս նոցա՝ և զանօրէնութիւնս այլ ոչ
13 ևս յիշեցից : * Արդ՝ ասելովն նոր, հնա-
ցաւ զառաջինն. և որ հնանայն և ծերա-
նայ՝ մերձ է յաւարտումն։

Գ. Ի. Թ.

Ունել ունէր և առաջինն իբաւունս 1
պաշտաման յայնժամ զաշխարհական սըր-
բութիւն։ * Օ՛ի խորանն առաջին հան- 2
դերձեցաւ այսպէս . յորում աշտանակն
և սեղանն և հացն նուիրեայ՝ որ սրբութիւն
կոչէր ։ * Իսկ երկրորդ վարագուրին 3
խորանն՝ որ կոչէր սրբութիւն սրբութեց .
* յորում կայր բուրվառն ոսկի , և արկղն 4
կտակարանաց պատեալ նեբքոյ և արտաքոյ
ոսկւով . յորում սափորն ոսկի լի մանա-
նայիւ , և գաւազանն ահարոնիւ՝ որ ծաղ-
կեցաւ , և տախտակք կտակարանացն .
* և ՚ի վերայ նորա քերովբէքն փառաց՝ որ 5
հովանի ունէին ՚ի վերայ քաւութեն . վը-
րոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միոջէ ։ * Իսկ 6
այն ամ՛ իբրև այնպէս հանդերձեալ կայր ,
յառաջին խորանն յամ ժամ մտանէին
քահանայք զպաշտամունս կատարել .
* բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տարւոջն 7
քահանայապետն . և ոչ առանց ա-
րեան , զոր մատուցանէր վասն իւր՝ և վը-
ժղովրդեանն անգիտութեն ։ * Օ՛այս ցու- 8
ցեալ հոգւոյն սրբոյ՝ մինչչեւ յայտնեալ
էր ճանապարհն սրբութեցն . քանզի դեռ
առաջին խորանն ունէր կեցուցուած .
* որ է առակ ժամանակին , որ առաջի կայր . 9

յորում պատարագքն և զոհքն մատչէին,
որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զպաշտամունն. բայց միայն կերակրովք և
10 ըմպելեօք, * և պէսպէս մկրտութեամբք՝ մարմնոյ արդարութիւնքն, որ մինչեւ ի ժա-
11 մանակս ուղղուեն ի վերայ կացին: * Ա՛յլ քն եկեալ քահանայապետ հանդերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և կատարելովն և ան-
ձեռագործ խորանաւ, այսինքն է՝ որ ոչ
12 յայսց արարածոց, * և ոչ արեամբ նոխազաց և զուարակաց. այլ իւրով արեամբն եմուտ միանգամ ի սրբութիւնն՝ յաւիտե-
13 նական գտեալ զիրկութիւն: * Զի եթէ արիւն ցլոցն և նոխազաց՝ և մոխիր երկնի
Ցոյն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ի
14 մարմնոյ սրբութիւն. * ո՛րչափ եւս առաւել արիւնն քրիստոսի, որ ի ձեռն հոգւոյն յաւիտենականի մատոյց զանձն անարատ պա-
տարագ Աստուծոյ, սրբեսցէ զխիղճ մտաց ձերոց ի մեռելոսէ գործոց անտի՝ պաշտել զԱստ-
15 ուած կենդանի: * Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտի է միջնորդ. զի յորժամ մահ լինիցի՝ ի փրկութիւն վասն առաջինն ուխտին յանցանացն, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն
16 ի ժառանգութիւն յաւիտենից: * Քանզի ուր կտակ է, հարկ է զմահ ի միջ բերել
17 զկտակապրին: * Զի կտակ յետ մահու հաստատուն է: ապա թէ ոչ՝ զիարդ լիցի հաստատուն, մինչ կտակապրին կենդանի

է ։ * Ասաի և ոչ առաջինն առանց արեան 18
նորոգէը ։ * Կանգնի իբրեւ պատմեցաւ 19
ամ պատուիրանք օրինացն ՚ի մովսէսէ՝ ժո-
ղովեցանն, առեալ զարիւն ցլոցն և նո-
խասացն, ջրով և բրդով՝ կարմրով և զո-
պիսիւ, զխոտակարանօքն իսկ և զամ ժողո-
վեցեամբն սրսկեաց, * և ասէ. այս է ա- 20
րիւն կտակին՝ զոր պատուիրեաց ձեզ Աստ ։
* Նա զխորանաւն և զամ կահիւ սպասուն 21
նոյնպէս սրսկեաց զարիւնն ։ * Նա գրեթէ 22
ամ ինչ արեամբն սրբէը ըստ օրինացն. և
առանց հեղման արեան չլինէը թողուլ ։
* Կոյտ հարկ էր օրինաւորացն այնպիսեաց 23
քըն սրբել. և բուն իսկ երկինաւորացն՝
առաւել ևս պատարագօք քան զնոյնս ։
* Օի ոչ եթէ ՚ի ձեռագործ սրբուբեանն 24
եմուտ յի յօրինակս ճշմարտութեն. այլ
՚ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել
երեսացն Աստ վասն մեր ։ * Ոչ զի բազում 25
անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝
որպէս քահանայապետն, որ մտանէր ՚ի
սրբութեի սրբութեանն ամի ամի արեամբն
օտարաբա. * ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա 26
բազում անգամ չարչարել իսկզբանէ աշ-
խարհի. բայց արդ աւասիկ միանգամ ՚ի
կատարած յաւիտեանց՝ յայտնութեի մե-
ղաց իւրով պատարագաւն յայտնեալ է ։
* Նա զորօրինակ կայ մնայ մարդկան միան- 27
գամ մեռանել՝ և յետ այնորիկ դատաս-

28 տան . * նոյնպէս և քո՛ միանգամ մատու-
ցեալ պատարագ առ ՚ի բառնալոյ զմեղս
բազմաց . իսկ յերկրորդումն առանց մե-
ղաց յայտնեսցի այնոցիկ , որ ակն ունի-
ցին նմա հաւատովք ՚ի փրկութիւն :

ԳԼ . Ա .

1 Քանզի զստուերը հանդերձելոց բա- Բ
րեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կեր-
պարանս իրացն . ամի ամի զնոյն պատա-
րագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ են կա-
2 րող զմատուցեալսն կատարել . * ապա թէ
ոչ՝ դադարէին ՚ի մատուցանելոյ , վասն և
ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մատց ունե-
լոյ պաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն .
3 * այլ անդէն ՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղա-
4 ցըն կային ամի ամի : * Քանզի ոչ կարէր
արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ զմ
5 մեղս : * Վասն որոյ ՚ի մտանել իւրում յաշ-
խարհ՝ ասէ . զզոհս և զպատարագս ոչ կա-
մեցար , բայց մարմին հատատուեցեր ինձ .
6 * ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ
7 հաճեցար : * Յայնժամ ասացի Թէ ահա
եսաիկ եկի . ՚ի ճառս գրոց գրեալ է վասն
8 իմ , առնել զկամս քո ա՛ծ : * Վերագոյնն
ասէ , Թէ ընդ զոհս՝ և ընդ պատարագս՝
և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ
հաճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք ըստ օրի-

նայն մատչէին : * Ասա ասէ՝ ահաւասիկ 9
գամ առնել զկամս քո ած : մերժէ զառա-
ջինն՝ զի զերկրորդն հաստատեսցէ . * որով 10
կամօք և մեք սրբեցաք՝ ի ձեռն պատարա-
գի մարմնոյն յիսի քնի միանգամ : * Նա- 11
քահանայապետ կայ հանապազորդ՝ ի պաշ-
տաման , և զնոյն պատարագս մատուցանէ
բազում անգամ, որք ոչ երբէք կարող են
բառնալ զմեղս : * Իսկ սա զմին վասն մե- 12
ղաց մատոյց պատարագ . և մշտնջենաւոր
նստաւ ընդ աջմէ ած : * Նա այսուհետև 13
անդ ունի՝ մինչեւ դիցին թշնամիք իւր՝ ի
ներքոյ ոտից իւրոց : * Քանզի միով պա- 14
տարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ի մշտ-
նջենաւորս : * Ասէ վկայէ մեզ և հոգին 15
սուրբ՝ յետ ասելոյն յառաջագոյն . * եթէ 16
է ուխտն՝ զոր եդից ընդ նմա յետ
աւուրցն այնոցիկ , ասէ տէր . տայց զօրէ-
նս իմ՝ ի սիրտս նոցա , և ի խորհուրդս
նոցա գրեցից զնոսա : * Ապա ասէ՝ թէ զց 17
մեղս նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ
ոչ ևս յիշեցից : * Իսկ ուր թողութիւն է , 18
ոչ ևս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ :
* Ունիմք այսուհետև եղբարք՝ համար- 19
ձակութիւն՝ ի մուտս սրբութեանցն արեամ
բըն յիսի . * զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ 20
նորոգ և կենդանի՝ ի ձեռն վարագուրին ,
այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ . * և քահանայ 21
մեծ՝ ի վերայ տանն ած . * մատիցուք ճշ- 22

մարիա որդիւք՝ լսեմք հաւատոյ, լսա-
ցեալ զսիրտս ի խղճէ չարեաց՝ և մկրտեալ
23 զմարմին ի ջուրն սրբութեամբ։ * Պինդ կալ
յոյսք զխոստովանութեան անչարժ յուսոյն,
24 զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն։ * Եւ
զգուշասցուք միմեանց յորդորմամբք սի-
25 րոյ և գործոց բարեաց. * և մի թողցուք
զժողովս միմեանց, որպէս և սովոր են ո-
մանք. այլ մխիթարեսցուք, և այնչափ և
առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մեր-
26 ձեալ։ * Զի կամակար մասօք եթէ յան-
ցանիցեմք յետ ընդունելութեան գիտութեան
ճշմարտութեանն՝ այնու հետեւ ոչ և այ պիտոյ
27 է վասն մեղաց պատարագ. * այլ ահեղ
ակնկալութիւն դատաստանին, և նախանձ
28 հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակորդսն։ * Ո-
համարհեալ ուրուք զօրէնսն մովսէսի, ա-
ռանց ողորմութեանց՝ առ երիսք կամ ե-
29 րիւք վկայիւք մեռանէր։ * Իսկ որչափ սաս-
տիկ պատժոյ արժանի համարիցիք զսյն,
որ զորդին այ առ ոտն եհար, և զարիւնն
նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ ո-
րով եւս սրբեցաւն, և զհոգին շնորհայ
30 թշնամանեաց։ * Ունիմք գիտեմք զայն՝ որ ա-
սացն. իմ են վրէժխնդրութիւնք, և ես հա-
տուցից՝ ասէ տէր. և դարձեալ թէ՝ դա-
31 տի տէր զժողովուրդ իւր։ * Ահ մեծ է անկ-
անել ի ձեռս աստուծոյ կենդանւոյ։
32 * Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս.

յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և
ջարչարանաց համբերէիք. * մերթ ՚ի նա 33
խառնին և ՚ի նեղութիւս խայտառակեալք,
մերթ կացդք այնպիսեաց վաստակաւո
րացն լինել: * Քանզի և ընդ կապեալս 34
ջարչարեցարուք, և զյափշտակութիւն ընդ
ձեց ձերոց ենդունէք ընկալաբուք. քանզի
գիտէիք թէ լաւագոյն և ստացուածս
ունիք անձանց յերկինս՝ ուր կանն և մնան:
* Ընդ՝ մի մերժէք ՚ի ձէնջ զհամարձակու 35
թիւն ձեր, յորում կայ մեծաց վարուց հա
ատուցումն: * Պիտոյ է ձեզ համբերուԹի, 36
զի զկամն ՚ա արարեալ՝ հասջիք աւետեա
ցըն: * Ո՛ի փոքր միւս եւս քան որչափ՝ 37
ար գալոցն էգէ՝ եկեսցէ, և ոչ յամեսցէ:
* Ո՛ի արդարն իմ՝ ՚ի հաւատոց կեցցէ. և 38
եԹէ յերկմիտս ոք էցէ, ոչ հաճեսցէ ընդ
նա անձն իմ: * Ի՛սցց մեք ոչ եԹէ երկմ՛ 39
տուԹ՛ենք՝ ՚ի կորուստ. այլ հաւատովք
՚ի փրկուԹիւն հոգւոց:

Գ Ի Ւ. Ժ Ա.

Ո՛ր՛ինչ են հաւատք, եԹէ ոչ՝ յուսա 1
ցեալց իրաց հաստատուԹիւն, և յանդէ
մանուԹի՝ որոց ոչն երեւին: * Ո՛ի նովաւ 2
վկայեցան առաջինքն: * Ջաւատովք իմա՛ 3
նամք հաստատեալ զյաւիտեանն բանիւ
՚ա, յաներեւուԹից զերեւեալս եղեալ:

4 * Հաւատովք լաւ պատարագս Հաբէլ քան զկայէն մատուցանէր աստուծոյ, որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել. զի՛ է վերայ պատարագացն եղեւ նմա վկայուի յայ. զի թէպէտ և մեռաւ՝ ի նմին, սա-
5 կայն տակաւին խօսի: * Հաւատովք Ենովք փոխեցաւ՝ զի մի զմահ ճաշակեսցէ. և ոչ ուրեք գտանէր, քանզի փոխեաց զնա Աստուած. և յառաջ քան զփոխելն նորա
6 վկայեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ: * Եայց առանց հաւատոյ անհնար է հաճոյ լինել. այլ հաւատալ արժան է ոմնմ որ մերձենայ առ Աստուած՝ թէ կայ Աստուած. և որ խնդրեն զնա՝ լի-
7 նի պարգեւատու: * Հաւատովք առեալ Նոյ՝ զգուշացեալ երեւելեացն՝ զահի հարեալ կազմեր զտապանն՝ ի փրկու-թիւն տանն իւրոյ, որով դատեցաւն զաշ-խարհ. և հաւատոցն արդարութեանց եղեւ
8 ժառանգաւոր: * Հաւատովք՝ որ աբրա-համ կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև ելանել՝ ի տեղին, զոր առնելոց էր՝ ի ժառանգութիւն.
9 եւ գնաց՝ և ոչ գիտէր յո՞վ երթիցէ: * Հա-ւատովք պանդխտեցաւ յերկրին աւե-տեաց իբրև յօտարութիւն. խորանօք բըն-նակեաց սահակ և յակովբաւ համադերձ
10 ժառանգակցաւք նոցին աւետեաց: * Քան-զի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյքաղաքին, որոյ ճարտարապետ և արարիչ Աստ-
11 ծ: * Հաւատովք և ինքն սառա՝ որ ամու-

լըն էը, զօրութիւն առնելոյ զսերմն որդեծը-
նութեանն՝ ընդունէը, և ի տարաժամ հա-
սակի ծնանէը. քանզի հաւատարիմ հա-
մարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն։ * Վասն 12
որոյ և ի միոջէն ծնանէին, և այն ի չան-
գեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից
բազմութիք, և իբրև զաւազ առ ափն ծո-
վու առանց թուոյ։ * Ետա հաւատոց մե- 13
ռան ամենեքին սոքա, և չեհեաս ընկալեալ
զաւետիսն. այլ ի հեռուստ տեսին զնո-
սա՝ և ցնծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ
օտարք և պանդուխտք են յերկրի։ * Օի 14
որք զայնպիսիսն խօսին, յայտ առնեն՝ ե-
թէ գաւառ իմն խնդրեն։ * Օի եթէ զայն 15
յիշէին՝ ուստի ելինն, գոյր ժամանակ
դառնալոյ անդրէն։ * Ետա աւանիկ ապէնը 16
սահանի իմն ցանկացեալ են, այսինքն է՝
երկնաւորին. վասն որոյ ոչ ամօթ համա-
րի Աստ՝ կոչել Նոցա Աստ. քանզի պատրաս-
տեաց Նոցա քաղաք։ * Ետաւատովք մա- 17
տոյց աբրահամ՝ ի փորձուիթ եւթում ա-
սահակ պատարագ. և զմիամօրն մատու-
ցանէը, որոյ զաւետիսն ընկալեալ էը.
* որում ասացաւն, թէ սահակաւ կոչես 18
քեզ զաւակ. * եդ ի մտի իւրում, թէ 19
և ի մեռելոց կարող է յարուցանել Աստ.
ուստի և յառակս ընկալաւ զնա։ * Ետա 20
ւատովք՝ վասն հանդերձելոց իրաց օրհ-
նեաց իսահակ զյակովբ և զեսաւ։ * Ետա 21

ւատովք յակովբ ՚ի մեռանել իւրում,
զիւրաքանչիւրսըք յորդւոցն յովսեփու օրհ-
նեաց, և երկիր եպաղ ՚ի ծագ գաւազա-
22 նի իւրոյ։ * Յաւատովք յովսէփ ՚ի վախ-
ճանել իւրում յիշեաց զելս որդւոցն իս-
րայէլի, և ետան ոսկերսայ իւրոյ պատ-
23 ուիրեաց։ * Յաւատովք զմովսէս երբե-
ծնան, թաքուցաւ ամիսս երիս ՚ի հարց
իւրոց. քանզի տեսին կայտառ զմանուկն,
և ոչ զանգիտեցին ՚ի հրամանէ թագաւո-
24 րին։ * Յաւատովք մովսէս իբրև ահեաց՝
ուրացաւ կոչել որդին դստերն փարաւովի
25 նի. * լաւ համարեցաւ չարչարել ընդ ժո-
ղովրդեանն այ, քան առ ժամանակ մի
26 վայելել ՚ի մեղս։ * կարեւոր համարեցաւ
զնախատինսն քրիստոսի, քան զմեծութիւն գան-
ձուցն եգիպտացւոց. զի հայեցեալ ակն
27 ունէր վարձուցն հաւատովք։ * Յաւա-
տովք թողոյր զերկիրն եգիպտացւոց, և
ոչ երկնչէր ՚ի ցասմանէ թագաւորին. զի
զանեբեւոյթսն իբրև զտեսեալ համբե-
28 րուք համարեցաւ։ * Յաւատովք արար
զզատիկն և զհեղումն արեանն. զի մի ա-
տակիչ անդրանկացն մերձենայցէ ՚ի նոսա։
29 * Յաւատովք անցին ընդ ծովն կարմիր՝
իբրև ընդ ցամաք երկիր. զորոյ զփորձ ա-
30 ռեալ եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան։ * Յա-
ւատովք պարիսպքն երիքովի անկան,
31 շուրջ եկեալ զնոքօք զեօթն օր։ * Յաւա-

տովք բախաբ պռոնիկ ոչ կորեաւ ընդ ան-
հաւատան , որոյ ընկալեալ էր զլըտեան
խաղաղուԹիք : * Նյւ արդ՝ զինչ ևս ասաց 32
ցիոյ . զի չէ բաւական ժամանակս պատ-
մելոյ վասն դեդէոնիի բարակայ սամիսով-
նի յեփԹայայ՝ դաւԹի և սամուէլի և այ-
լոց մարգարէիցն . * որք հաւատովք պար- 33
տեցին զԹագաւորուԹիւնս . գործեցին
զարդարուԹիւն . հասին աւետեաց . խըց-
ցին զբերանս առիւծուց . * շիջուցին ըզ 34
զօրուԹիւն հրոյ . ապրեցան ՚ի բերանոյ
սրոյ . զօրացան ՚ի տկարուԹէ . եղեն զո-
բաւորք ՚ի պատերազմի . առին զբանակս
օտարաց : * Ընկալան կանայք ՚ի յարու ԹԵ- 35
նէ զմեռեալս իւրեանց . կէսք կոշկոճեցան՝
և չևևս ընկալեալ զփրկուԹի , զի լաւա-
գոյն յարուԹեանն հասանիցեն : * Նյւ կէսք 36
զտանջանաց և զգանից զփորձ առին , ըզ
կապանաց և զբանտից : * Քարկոծեցան , 37
սղոցեցան , փորձեցան . սպանմամբ սրոյ
մեռան . շրջեցան լեառն մաշկիք և մոր-
Թովք այծենեօք . կարօտեալք , նեղեալք ,
չարչարեալք . * զորս ոչ արժէ աշխարհս . 38
յանապատի մոլորեալք՝ և ՚ի լերինս՝ և
յայրս՝ և ՚ի փոսսըս երկրի : * Նյւ սոքա 39
ամենեքին վկայեալք ՚ի հաւատոցն , չեւ-
ևս ընկալան զաւետիսն : * Նյստուածոյ վը- 40
մեր լաւագոյն համարեալ , զի մի առանց
մեր կատարեսցին :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ընտրեա՛ հետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ
զմեօք մածեալ ունիմք զբազմութի՛ վկա-
յից, զհպարտութի՛ զնա՛ւ ընկեր-
ցուք՝ և զմեզս կարեւորս. համբերութի՛ք
ընթացուք՝ ի պատերազմ՝ որ առաջի կայ
2 մեզ: * Հայեցուք՝ ի զօրագլուխն հաւա-
տոց՝ և՛ ի կատարիչն յի՛. որ փոխանակ ու-
րախութե՛ն՝ որ նմա առաջի կայր, յանձն
առ զխաչն, արհամարհեաց զամօթ, նըս-
3 տաւ ընդ աջմէ աթոռոյն ՚ի: * Ընդ՝ ա-
ծէք զմտաւ, որ զայսպիսի համբերութի՛
՚ի մեղաւորաց հակառակութի՛ն անտի կրե-
եաց. զի մի՛ աշխատ լինիցիք անձամբք ձե-
4 րովք՝ և լքանիցիք: * Ո՛ի չեւ ևս արեամբ
չափ պատերազմեալք հակառակ կացէք
5 մեղացն. * և մոռացարուք զխիթարութի՛ն,
որ ընդ ձեզ իբրեւ ընդ որդեակս խօսի:
Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր ՚ի խրատուս գ
տեառն. և մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ
6 ՚ի նմանէ: * Ո՛ի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ,
7 տանջէ զնա՛մ որդի՝ զոր ընդունի: * Ի խը-
րատուս համբերութի՛ն կայք, իբրեւ յոր-
դիս մատուցեալ է՛ ի ձեզ Աստ. ո՞ր որդի է՝
8 զոր ոչ խրատիցէ հայրն: * Ո՛ի եթէ ա-
ռանց խրատուս լինիք՝ որով ամենեքեան
բաժանորդք եղեն. ապա խորդք եւ՝ և

ոչ որդիք : * Օ՛ի եթէ՝ ի մարմնաւոր հար- 9
ցըն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝ պատ-
կառեմք , ոչըսաի եւս առաւել հնազան-
դեացուք հօրն հոգւոց՝ և կեցցուք : * Օ՛ի 10
սոքա առ սակաւ ժամանակս ըստ կամս
իւրեանց խրատեն . իսկ նա վասն օգտի ,
առ՛ի ընդունելս զսրբութիւնն իւր : * Ա՛մե- 11
նայն խրատ առ ժամանակն ոչ ուրախու-
թեան թուի՝ այլ արտմուքեաւ . բայց յե-
տոյ պտուղ խաղաղութեան նոսա կրթե-
ցեալ հատուցանէ յարդարութիւն : * Վ՛ասն 12
որոյ զձեռս լքեալս՝ և զծունկս կենդոտս
հաստատեցէք . * և ճշմարիտս ուղիղս արա- 13
րէք ոտից ձերոց . զի մի որ կաղն լցէ՝ գը-
լորիցի , այլ մանաւանդ բժշկեացի : * Օ՛խա- 14
ղաղութիւն զհետ երթայք ընդ ամենեսին՝
և զսրբութիւն . առանց որոյ ոչ ոք տեսանիլ
ցէ զՏէր : * Օ՛գոյշ լերուք՝ գուցէ ոք յետ- 15
նեալ գտանիցի ի շնորհացն Աստուծոյ : * Ա՛մ
ոք արմատ դառնութիւն ի վեր երեւեալ նե-
ղիցէ , և նոսաւ բազումք պղծիցին : * Ա՛մ 16
ոք պոռնիկ և պիղծ իբրեւ զեսաւ . որ ընդ
միոյ կերակրոյ զանդրանկութիւնն վաճառ-
եաց : * Գ՛իտէք՝ զի թէպէտ և յետոյ կա- 17
մեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնն , խոտան
գտաւ , զի ապաշխարութեաւ տեղի ոչ եգիտ .
թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա :
Դ * Օ՛ի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շօ- 18
շափելի , որ հրովն վառեալ էր՝ և մխոով

19 և մառախղով և խաւարաւ և մթով. * ուր
փողն հնչէր և բարբառ պատերազմացն.
ուստի՝ որք լսեանն՝ հրաժարեցին, զի մի
20 կրկնեսցի առ նոսա բանն: * Քանզի ոչ
հանդարտէին հրամանին. Թէպէտ և գա-
զան մերձենայր՝ ի լեառն՝ քարկոծ լինէր:
21 * Եւ այնպէս ահագին էր տեսիլն, զի և
մովսէս ասէր, եթէ զահի հարեալ եմ և
22 դողամ: * Այլ մատուցեալ էք՝ ի սիովն
լեառն և ի քաղաք աւ կենդանւոյ՝ յե-
րուսաղէմ յերկինս, և ի բիւրաւոր բա-
23 նակս հրեշտակաց, * և յեկեղեցիս անդ-
րանկաց գրելոց յերկինս, և առ դատա-
ւորն ամենեցուն աձ, և յոգիս արդարոց
24 կատարելոց. * և ի նորոց կտակարանաց
միջնորդն յի՛ս, և ի հեղումն արեան նորա՝
որ առաւել խօսի քան զհաբելին:
25 * Ո՛գ աշխ լերուք գուցէ հրաժարիցէք
յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա
ոչ կարացին զերծանել հրաժարեալք յայն-
մանէ՝ որ յերկրին հրամայն ասէր, որչափ
և առաւել մեք, եթէ յերկնաւորէն թէ-
26 կուն դարձուցանիցեմք: * Որոյ ձայնն
զերկիր շարժեաց յայնժամ. և այժմ խոս-
տացեալ է՝ և ասէ. միւսանգամ շարժե-
ցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս:
27 * Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժե-
լոցն. իբրև զեղելոց փոփոխումն, զի հաս-
28 տատուն կացցեն անշարժքն: * Վասն որոյ

Թագաւորութեի անչարժ ընկալեալ, պինդ
կալցուք զնորհսն, որով պաշտեմք զՅն
հաճութեբ՝ ահիւ և դողութեբ. * քանզի 29
աստուած մեր հուր ծախիչ է։

ԳԼ. ՀԳ.

Լաղեայրսիրութի հաստատեսցի առ ձեզ։ 1
* Օթտարսիրութիւն մի մոռանայք. զի այ- 2
նու ոմանք յանգիտս ընկալան զհրեշտա-
կս։ * Յուշ լիցին ձեզ կապեալքն՝ ոպ 3
թէ դուք ընդ նո կապեալ լիցիք. և չար-
չարեալքն, ոպ և դուք իսկ մարմնաւոր
էք։ * Պատուական է ամուսնութի ամե- 4
նեւին՝ և սուրբ անկողինք. բայց զրուն
և զպոռնիկս դատի Ն։ * Բարք անարծա- 5
թասէրք լինիցին, բաւական համարել որ-
չափ ինչ ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն իսկ
ասաց. ոչ թողից զքեզ՝ և ոչ ընդ վայր
հարից. * որպէս համարձակ լինուք ասել. 6
տէր է իմ օգնական, և ես ոչ երկեայց,
զի արասցէ ինձ մարդ։ * Յիշեցէք զառաջ 7
նորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն Ն.
հայեցեալք յելս գնացից նոցա՝ նմանողք
եղերուք հաւատոցն։ * Յիսուս քս երէկ 8
և այսօր, նոյն և յաւիտեանս։ * Յուս 9
մունս պէսպէս և յօտարաճայնս մի դան-
դաչէք. զի լաւ է չնորհօք հաստատել զը
սիրտս՝ և ոչ կերակրովք. որովք ոչինչ օգ-

տեցան՝ որ այնպէսն գնացին ։
10 * Ունէմք մեք սեղան, ուստի ոչ ունին ե
իշխանուն ճաշակել, որք պաշտեն զպաշ
11 տօն խորանին ։ * Զի որոց անասնոց մատ
չէր արիւնն ի սրբուԹիան վասն մեղաց
ի ձեռն քահանայապետին, նոցունն մար
12 մինքն այրէին արտաքոյ բանակին ։ Վ ա
որոյ և յի՝ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն
զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն չարչարե
13 ցաւ ։ * Եկայք ելցուք առ նա արտ
աքոյ բանակին, առեալ յանձն զնախատ
14 ինս նր ։ * Քանզի ոչ եԹէ ունիմք քա
ղաք՝ որ առաջն մնալոց իցէ, այլ զհան
15 դերձեալսն խնդրեմք ։ Եկ՝ ի ձեռն նր
մատուսցուք պատարագ օրհնուԹե յամ
ժամ ամ . այսինքն է՝ զպտուղ շրԹանց
16 խոստովանելոց յանուն նորա ։ Ո քարե
բարուԹի և զհաղորդուԹիւն մի մոռա
նայք, զի ընդ այնպիսի պատարագս հա
17 ճի ամ ։ * Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց
ձերոց, և հպատակ կացէք նոցա. զի նո
քա աքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս Թէ
համարս տալոց իցեն ընդ ձեր. զի խընդ
դուԹեամբ արասցեն զայն՝ և մի հոգւոց
հանելով. զի այն ոչ յօգուտ ձեր է ։
18 * Եղիջիք արարէք վասն մեր. զի հաս կիր
տատեալ գիտեմք եԹէ բարուոք միտս ու
նիմք. յամենայնի կամիմք բարուոք գնա
19 ցըս ցուցանել ։ * Եւ առաւել աղաչեմ՝

զի զայն առնիցէք, զի վաղագոյն պատրեցայց ձեզ։ * Այլ ասծ խաղաղութեՙ 20
որ եհան ՚ի մեռելոց զՀովիւն հօտից զմեծն արեամբ յաւիտենական ուխտին զտէր մեր Յս, * հասուսատեսցէ զձեզ ՚ի գործս 21
բարութեՙ առնել զկամս նորա. և արասցէ ՚ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր ՚ի ձեռն Յսի քսի. որում փառք յաւիտեանս. ա
մէն։ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսալ բա 22
նիս միսիթարութեան. քանզի սակաւուք գրեցի ձեզ։ * Այս ճանաչէք զեղբայրն մեր 23
զտիմոթէոս զարձակեալն առ ձեզ. ընդ որում, եթէ վաղագոյն գայցէ՝ առնից ընդ ձեզ։ * Ողջոյն տալիք ամենայն առաջնոր 24
դաց ձերոց, և ամենայն սրբոց։ Ողջոյն սան ձեզ՝ որ ՚ի կողմանս իտալացւոց են։
* Շնորհք ընդ ամենեսեան ձեզ. ամէն։ 25

Ընդ Եբրայեցիս՝ գրեցաւ յԻտալիայ ՚ի յԵրուսաղէմ պիտոլիայ։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼ. Ա.

1 ՅԱԿՈՎԲՈՍ ամս և առաւն յիսուսքրիստոսի ծառայ, երկոտասան ազ-
2 գացդ որ ի սփիւռս էք՝ ողջոյն։ * Ուրախութիւն արժանի համարիջիք եղբարք,
3 յորժամ ի պատահիս փորձութեան ի մէջ անկանիջիք։ * Գիտասջիք զի հանդէս ձե-
4 րոյ հաւատոյն յօրինեալ գործէ կամ բերութիւն։ * Իսկ համբերութիւնն գործ
կատարեալ ունիցի, զի իցէք ողջանպատիք և կատարեալք, և ոչ իւիք նուազեալք։
5 * Ապա թէ ոք ի ձէնջ իցէ նուազեալ իմաստութենէ, խնդրեսցէ յաստուծոյ, որ ասյն
ամի առատապէս՝ և ոչ նախատէ, և տա-

ցի նմա : * Ասացէ ինդրեսցէ հաւատովք՝ 6
և մի երկմտեսցէ , զի որ երկմիտն է՝ նման
է հողմակոծեալ և տատանեալ ալեաց ծո-
վու : * Մի ակնկալցի մարդն այն առնուլ 7
ինչ յայ . * զի այր երկմիտ՝ առանց հաս- 8
տատուն է յամ՛ճանապարհս իւր : * Պարծ- 9
ծեսցի եղբայր խոնարհ ՚ի բարձրութիւն
իւր , * և որ մեծատունն իցէ ՚ի խոնարհ- 10
հութիւն իւր . քանզի իբրեւ զծաղիկ խո-
տոյ անցցէ . * զի ծագեաց արեւ հանդերձ 11
խորշակաւ՝ և յամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
թափեցաւ ծաղկին նորա , և կորեաւ վա-
յելչութիւն երեսաց նորա . նոյնպէս և մե-
ծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք
թառչամեացն : * Երանեալ է այր որ համ 12
բերիցէ փորձանաց . զի եթէ ընտիր եւս
գտանիցի , առցէ զպսակն կենաց՝ զոր խոս-
տացաւն սիրելեաց իւրոց :

ԱԵ * Մի ոք որ ՚ի փորձութիւնս իցէ , ասիցէ՝ 13
թէ յայ փորձիմ . զի ոճ անփորձ է չար-
եաց , փարձէ նա և ոչ ոք . * իւրաքանչ- 14
իւրք փորձի առ յիւրոցն ցանկութիւնսն
ձգեալ և պատրեալ : * Ապա այնուհետեւ 15
ցանկութիւնն յղացեալ՝ ծնանի զմեղս ծնանի . և
մեղքն կատարեալ՝ զմահ ծնանէին : * Մի 16
խաբիք եղբարք իմ սիրելիք . * զի ամ՛ տուրք 17
բարիք՝ և ամ՛ պարգեւք կատարեալք ՚ի
վերուստ են իջեալ առ ՚ի հօրէն լուսոյ .
յորում չիք փոփոխումն՝ և կամ շրջելոյ

18 սուրբը : * Կամեցեալ ծնաւ զմեզ բանիւ
ճշմարտութեան՝ լինել մեզ պտուղ ինչ ըս-
19 տացուածոց նորա : * Վիտասջիք եղբարք
իմ սիրելիք : Եղիցի ամ մարդ արագ առ
ի լսել, և ծանր առ ի խօսել, և ծանր
20 առ ի բարկանալ : * Օ՛ի բարկութիւն մար-
21 դոյ զարդարութիւն ոչ գործէ : * Որով
ի բաց թօթափեալ զամ աղտեղութիւնս
և զյաւելուածս չարեաց, հեղութիւք ըն-
դունիջիք զբանն ընդաբոյս, որ կարող է
22 կեցուցանել զոգիս ձեր : * Լինիջիք առ-
նելիք բանին, և մի լսելիք միայն համա-
23 րեալջիք զանձինս : * Օ՛ի թէ ոք լսող միայն
իցէ բանին և ոչ առնելի, նման է նա մար-
դոյ՝ որ սլշուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝
24 որ ծնանիցին ի հայելւոջ. * զի հայեցեալ
եառս զինքն՝ և զանց արար, և անդէն մո-
25 ռացաւ թէ որպիսի ոք էր : * Իսկ որ յառ-
եալ ի կատարեալ օրէնս ազատութեանն
հայիցի՝ և ի նմին կացցէ, ոչ եղեւ նա
լսող մոռացութեամբ՝ այլ առնելի գործոյն :
26 Նա՝ յառնելն իւրում՝ լինի երանելի : * Ե-
թէ ոք կամիցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սան-
ձահարիցէ զլեզուս իւր՝ այլ զբաղեցուցա-
նիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայրապար
27 է կրօնաւորութիւն : * Կրօնաւորութի՛ւն ա՛ր և ա-
նարատ՝ առ ի յայր և ի հօրէ՝ այս է, այցելու
լինել որբոց և այրեաց ի նեղութեան իւր
և անց անարատ պահել զանձն յաշխարհէ :

ԳԼ. Ը.

ԱՋ Նղաբաք իմ, մի աչառութիք ունկիցիք 1
զհաւատան տեառն մերոյ Յիսի քրիս, որ տէ-
րըն է փառաց : * Նթէ մտանիցէ ի ժողո- 2
վուրդ ձեր այր՝ որ ունկիցի մատանի ոսկի
և հանդերձս պայծառս, մտանիցէ անդր
և աղքատ ոք՝ ի հանդերձս աղտեղիս,
* հայիցիք ընդ այն՝ որ ունկիցի զհանդերձ- 3
սըն պայծառս, և ասիցէք՝ եթէ դու նիստ
աստ պատուով. և ցաղքատն ասիցէք՝ ե-
թէ յոտն կաց դու այսր, կամ թէ եկ
նիստ առ պատուանդանիս իմոմ : * Ոչ 4
խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դատաւորք
չարեացն խորհրդոց : * Լուարուք ինձ եղ- 5
բարք իմ սիրելիք, ոչ ապաքէն ած ընտ-
րեաց զաղքատս աշխարհիս, որ են մեծա-
տուն՝ հաւատովք. և ժառանգաւորք ար-
քայութեն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւ-
րոց : * Այլ դուք անարգէք զաղքատս : Ոչ 6
մեծատունքն յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա
քարշեն զձեզ ի դատաստան : * Ոչ նոքա 7
հայհոյեն զբարւոք անունն՝ որ կոչեցեալ
է ի վերայ ձեր : * Այդ թէ զօրէնսն կա- 8
տարիցէք զարքունականսն ըստ գրոց, եթէ
սիրեսցես զընկերն քո իբրև զանձն քո, բար-
ւոք առնէք : * Իսկ եթէ աչառիցէք, մե- 9
ղաս գործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն

10 իբրեւ օրինաձանձք : * Որ ոք զամ օրէնսն պահիցէ , և միով իւիք ինչ գթիցէ ,
11 եղեւ ամ օրինացն պարտապան : * Օ՛ի որ ասացն՝ Թէ մի՛ սպանանիցես , ասաց Թէ և մի՛ չնայցես . զի՞ եթէ սպանանիցես ոչ՝ բայց չնայցես , եղեր յանցաւոր օրինա-
12 յըն : * Այնպէս խօսեցարուք՝ և այնպէս արարէք , որպէս զի ազատուիցէ օրինօքն
13 իւիք դատելոց : * Օ՛ի անողորմ դատաստան լինելոց է այնմ՝ որ ոչ առնիցէ ողորմութիւն . քանզի բարձրագլուխ պարծի ո՛ ողորմութիւնն առ դատաստանաւն :
14 * Օ՛ինչ օգուտ իւիք եղբարք իմ՝ եթէ ասիցէ ոք հաւատս ունել՝ և գործս ոչ ունիցի . միթէ կարիցէ՞ն հաւատքն ապրե-
15 ցուցանել զնա : * Եթէ եղբայր ոք կամ քոյր՝ իւիցեն մերկ կամ կարօտեալ աւուրն
16 կերակրոյ , * ասիցէ ոք ՚ի ձէնջ ցնոսա . երթայք խաղաղութիւ , ջեռարուք և յա-գեցարուք . և տայցէք ոչ նոցա զպէտս
17 մարմնոյն , զինչ օգուտ իւիք : * Այնպէս և հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին , մե-
18 ռեալ են առանձինն : * Այլ թերեւս ա-սիցէ ոք . եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես գործս ունիմ . ցոյց ինձ զհաւատան քո առանց գործոց , և ես ցուցից քեզ ՚ի գոր-
19 ծոցն իմոց զհաւատս : * Դու հաւատաս՝ զի մի է Ած , բարւոք առնես . և դեւք հա-
20 ւատան՝ և սարսեն : * Կամիս գիտել ո՛վ

մարդ մնասի, զի հաւատք առանց գործոց
դատարկ են։ * Աբրահամ հայր մեր ոչ 21
ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ՝ հանեալ
՚ի սեղան զորդին իւր զիսահակ պատա-
րագ։ * Տեսանե՞ս՝ զի հաւատքն եղեն գոր- 22
ծակից գործոց նորա. և ՚ի գործոց անտի
հաւատքն կատարեցան։ * Եւ կատարե- 23
ցաւ գիրն՝ որ ասէ. Հաւատաց աբրահամ
յաստ, և համարեցաւ նմա յարդարութիւն.
և կոչեցաւ բարեկամ աստ։ * Տեսանէք՝ զի 24
՚ի գործոց արդարանայ մարդ՝ և ոչ ՚ի հա-
ւատոց միայն։ * Այսպէս և բանսաբ պոռ- 25
նիկ՝ ոչ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ,
ընկալեալ զլրտեան՝ և ընդ այլ ճանա-
պարհ արձակեաց։ * Զի որ օրէնսակ մարմին 26
առանց հոգւոյ մեռեալ է, այսպէս և հա-
ւատք առանց գործոց մեռեալ են։

Գ Լ. Գ.

ԲԿ Մի բազումք վարդապետք լինել եղ- 1
բարք իմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դատաստան
ընդունելոց եմք. * քանզի բազում ինչ 2
յանցանեմք ամենեքեան։ Եթէ ոք բանիւ
ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կատարեալ,
որ կարողն է սանձահարել զամ մարմին
իւր։ * Տես զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դնեմք՝ 3
նեմք՝ առ անասլոյ նոցա մեզ, և զամ մար-
մինս նոյ նուաճեմք։ * Նաւասիկ և նաւք 4

որպիսի՛ էինչ են, և՛ ի սաստիկ հաղմոյ վա-
րելն. և փոքր Թեւսպին չուչնի՝ յոր կոյս և
5 միաք ուղղէին կամիցեն: * Այնպէս և լե-
զու փոքր էինչ անդամ է՝ և մեծամեծս
բարբառի. ահա և սակաւ էինչ հուր զմո-
6 պիսի անտառս հրդեհէ: * Իւ լեզու հուր՝
զարդ անիրաւութեանց, լեզու հաստատեալ
ի յանդամս մեր, որ զամ մարմինն ապա-
կանէ, և վառէ հրոյ զանիւ ծննդեան,
7 և բորբոքեալ ստորի՛ ի գեհենի: * Ա՛մե-
նայն բնութիւն գազանաց՝ և թռչնոց և
սողոց՝ և որ՛ ի ծովս են, հնազանդեալ
է՝ և հնազանդի մարդկեղէն բնութեան:
8 * Բայց զլեզու մարդկան ոչ ոք կարէ հնա-
զանդել՝ չարն և զանկարգ՝ և զլի թու-
9 նոք մահաբերին: * Նովաւ օրհնեմք զտէ-
րըն և զհայր, և նովաւ անիծանեմք զմարդ
10 դիւիկ՝ որ ըստ նմանութեանն եղ ստեղծեալ: * Ի
նմին բերանոյ ելանեն օրհնութիւնք և ա-
նէծք: ոչ է պարտ եղբարք իմ այսպէս
11 պէս լինել: * Աղբիւր աղբիւրոյ անդամին՝ ի
միոյ ականէն բղխիցէ՞ քաղցր և դառն:
12 * Ա՛նթէ մարթ է՛ինչ է՛նչ եղբարք իմ՝ թէ
զենուց ձէթ բերել, կամ որթոյ՝ թուզ,
և ոչ աղտաղտին աղբիւր ջուր քաղցր առ-
նել:
13 * Ո՛վ է՛նչ իմաստուն և հանճարեղ՝ ի ԲԲ
ձեզ, ցուցցէ՛ ի բարւոք դնացից զպտղս
14 իւր հեզութիւք իմաստութեն: * Այլ ե-

ԹԷ նախանձ՝ և դառնութԹի և հակառա-
կութԹի ունիցիք ՚ի սիրտս ձեր, մի՛ պար-
ծիք սուտ առնել զՃշմարտութԹին: * Ոչ 15
է իմաստութԹիս այս իջեալ ՚ի վերուստ,
այլ երկրաւոր՝ հնչաւոր՝ և դիւական: * Ո՛ 16
ուր հեղ և նախանձ, անդ է անկարգութԹի և ամ իրք չարք: * Իսկ վերին 17
իմաստութԹին, նախ զի սրբ է՝ ապա խա-
ղաղարար, հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ողոր-
մութԹբ և պտղովք բարեաց, անխիղճ, ա-
նունդ կեղծաւորութԹե: * Պտուղ արդա- 18
րութԹե խաղաղութԹեամբ սերմանիւ այնո-
ցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութԹիւն:

Գ.Լ. Գ.

Ո՞ւստի պատերազմունք՝ և ուստի կռիւք 1
ՈՒրուք ՚ի ձեզ. ո՞չ յայնպիսի ցանկութԹեց
ձերոց՝ որ զօրացեալ են յանդամս ձեր:
* Ցանկանայք՝ և ոչ ունիք. սպանանէք և 2
նախանձիք՝ և ոչ կարէք հասանել. պա-
տերազմիք կռուիք՝ և ոչ ունիք. վասն զի
ոչ խնդրէք: * Խնդրէք՝ և ոչ առնուք, 3
վասն զի չարաչար խնդրէք. զի արդէն ՚ի
ցանկութԹիս ձեր մաշեսջիք: * Շնացողք՝ 4
ո՞չ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս այսորիկ
թշնամութԹի է առ Ած. զի որ ոք կամիցի
սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն
իւր ոչ: * Կամ ԹէԹ վայրապար համարիւ 5

ցկք՝ զոր ասէ գիրն . առ նախանձ լինէ՝ ո-
րում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց ՚ի
6 մեզ , * տալ զառաւել շնորհսն : վասն ո-
ր՛ոյ ասէ . որ ամբարտաւանից հակառակ
կայ , տայ շնորհս խոնարհաց :
7 * Նահանջեցարուք այսուհետեւ ա՛յ , բգ
և կացէք հակառակ չարախօսին . և լեսի
8 փախստական առ ՚ի ձէնջ : * Ներձեցա-
րուք առ Ա՛ծ՝ և մերձեսցի առ ձեզ : Սըր-
բեցէք զձեռս մեղաւորք , և ուղիղ արա-
9 րէք զսիրտս՝ երկմիտք : * Տառապեցարուք՝
սգացարուք և լացէք . ծաղր ձեր ՚ի սուգ
դարձցի , և ուրախութի՛ն ձեր ՚ի տրտմու-
10 թի՛ւն : * Խոնարհեցարուք առաջի տեա-
11 ռըն՝ և բարձրացուսցէ զձեզ : * Ա՛յլ բամ
բասէք զմիմեանս եղբարք . որ բամբասէ
զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր , զօրէն-
սըն բամբասէ՝ և զօրէնսն դատի . իսկ եթէ
զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի օրինացն ես՝
12 այլ դատաւոր : * Ա՛ն է օրէնսդիր և դատա-
ւոր՝ որ կարողն է փրկել և կորուսանել :
13 * դու ո՞ ես՝ որ դատիս զընկերն : Ա՛հաւասիկ
են , որ ասեն . այսօր՝ և վաղիւ երթիցուք
յայս անուն քաղաք , եղիցուք անդ տարի
14 մի , վաճառեսցուք՝ և շահեսցուք . * որք
15 ոչ գիտէք զվաղիւն , * ո՞րպիսի լինչ են կեանք
ձեր . զի իբրև զմըրիկ էք , որ առ սակաւ
մի երեւեալ՝ և ապա ապականեալ : փո-
խանակ զի ասէիք եթէ տէր կամեսցի՝ և

կեցցուք, արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն։
* Նա արդ՝ պարծիք յամբարտաւանու- 16
թեան են։ * Որ աք պիտիցէ զաբրին՝ և ոչ 17
առնիցէ, մեղք են նմա։

Գլ. Ե.

ԲԴ Արդ՝ այսու հետև մի՛ ծաւռնք լացէք 1
և ողբացէք՝ ի վերայ թշուառութեանցն, որ
գալոց են՝ ի վերայ ձեր։ * Օ՛ի մեծուիդ 2
ձեր յուզինչ է, և հանդերձք ձեր կերակուր
ցեցոյ։ * Ըրծաթ ձեր և ոսկի ժանգահար, 3
և ժանգ նո՛ւ լսցի ձեզ՝ ի վկայութի՛ն, և կերիցէ
զմարմինս ձեր։ իբրև զհուր գանձեցէք
աւուրցն յետնոց։ * Ահաւասիկ վարձք մշա- 4
կաց՝ որ գործեն զանդս ձեր առ ձեզ են.
զրկեալն՝ ի ձէնջ ազաղակէ, և բողոք հընձ
ձողացն եհաս յականջս տեառն զօրութեց։
* Փափկացայք՝ ի վերայ երկրի՛ և զբօսայք. 5
սնուցէք զսիրտս ձեր իբրեւ աւուր սպան-
ման։ * Օ՛ղկեցիք սպանիք զարդարն, որ 6
ոչ կայր ձեզ հակառակ։ * Երկայնամիտ 7
լերուք եղբարք իմ մինչև՝ ի գալուստն տեն.
ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պտուղ
ուսական պտղոյն երկրի, մինչև առցէ վհա-
նուխ և ցանգան։ * Երկայնամտեցէք 8
և դուք, և հաստատեցէք զսիրտս ձեր.
զի գալուստն տեառն մերձեալ է։ * Մի՛ 9

որամեցուցանէք զմիմեանս եղբարք, զի
մի դատիցէք. ահաւասիկ դատաւորն առ
10 դուրս կայ: * Օրինակ առէք եղբարք՝
չարչարանաց և երկայնմտութեան զմարգա-
11 բեան, որ խօսեցան յանուն տեառն: * Ահա
սասիկ երանեմք համբերողաց. զհամբե-
րութիւն յովբայ լուարուք՝ և զկատարումն
տեառն տեսէք. զի բազմագութ է և ո-
ղորմած:
12 * Յառաջ քան զամենայնիւ եղբարք իմ, մի
մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝ մի յերկիր՝
մի յայլ ինչ երդումն, այլ եղիցի ձեր այն
այո, և ոչն՝ ոչ. զի մի՝ ի կեղծաւորութիւն
13 ինչ անկանիցէք: * Վշտանայցէ ոք ի ձէնջ,
յաղօթս կացցէ. բերկրեսցի ոք, սաղմոս
14 ասասցէ: * Հիւանդանայցէ ոք ի ձէնջ՝
կոչեսցէ զերիցունս եկեղեցւոյն՝ և արա-
ցեն ի վերայ նորա աղօթս, օծցեն իւղով
15 յանուն տեառն. * և աղօթքն հաւատովք
փրկեսցեն զաշխատեալն, և յարուսցէ զնա
տէր. և եթէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝
16 թողցի նմա: * Խոստովան եղերուք միմ-
միանց զմեղս, և աղօթս արարէք ի վերայ
միմեանց՝ որպէս զի բժշկեսջիք. քանզի
յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոց յօգ-
17 նականութիւն: * Եղիա մարդ էր իբրև ըզ
մեզ չարչարելի. և յաղօթս եկաց՝ և ոչ
տեղացաւ երկիր զերկիս ամս և զվեց ամիս:
18 * Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և եառն

երկինք զանձրեւ՝ և բուսցայ երկիր զպըտուղ իւր։ *Նշոլաքք իմ, եթէ ոք ի 19
ձէնջ մոլորիցի ի ճշմարտութեան ճա-
նապարհէն՝ և դարձուսցէ ոք զնա. *գիտ- 20
տասցէ, զի որ դարձուսցէ զմեղաւորն
ի մոլորութեան ճանապարհէն իւրմէ,
փրկեսցէ զոգի իւր ի մահուանէ՝ և ծած-
կեսցէ զբազմութիւն մեղաց։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ Յի֊
սուսի Քրիստոսի Ջ֊
ան, ընտրեալոցդ նժդեհից, որ ի֊
սփիւռս պոնտացւոց գաղատացւոց և կա֊
պադովկեցւոց և ասիացւոց և բիւթա֊
2 նացւոց, * ըստ կանուխ գիտութեն Աստ֊
ծոյ. սրբութիւ Հոգւոյն, ի հնազանդուի
և ի հեղուման արեանն Յի֊
սուսի քրի. Շնորհք
3 ընդ ձեզ և խաղաղութի բազմացին: * Օրհ֊
նեալ է Աստ և Հայր տեառն մերոյ Յի֊
սուսի քրի, որ ըստ բազում ողորմութե իւրում ծն֊
նաւ զմեզ վերստին ի յոյս կենդանի. ի
ձեռն յարութեն Յի֊
սուսի քրի ի մեռելոց,
4 * յանեղծ և յանապատ և յանթառամ

ժառանգութիւնն որ պահեալ է յերկինս ՚ի ձեզ. * որ զօրութեամբն ՚ի պահեալ էք հաւատովք ՚ի պատրաստեալ փրկութիւն, յայտնեալ ՚ի յետին ժամանակս: * Որով ուրախ լինիջիք՝ որ այժմ առ կաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իբրեւզ տրըտմեալ էք ՚ի պէսպէս փորձութիւնս: * Զի հանդէս ձերոց հաւատոյն առաւել քան զոսկի կորստական պատուական է. որ հրով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութիւն և ՚ի փառս, և ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեանն Յիսուսի: * Զոր ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք. ըմդ որ այժմ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատայցիք. և ուրախ էք անճառ և փառաւորեալ խնդութեբն. * ընկալեալ զկատարած մին հաւատոյն ձերոց զոգւոցն փրկութի: * Վասն որոյ փրկութե խնդրեցին և քննեցին մարգարէքն. որք վասն որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին շնորհքն՝ մարգարէանային. * քննէին յորում և յորպիսի ժամանակի գուշակէր ՚ի նոսա հոգին քրիստոսի. որ նախ զչարչարանսն քրիստոսի վկայէր՝ և յետ այնոցիկ զփառացն: * Որոց և յայտնեցաւ իսկ. զի ոչ եթէ անձանց, այլ մեզ մատակարարք լինէին նոցին. որք այժմ պատմեցան այնոքիւք, որ աւետարանեցինն ձեզ հոգւովն սրբով, որ առաքէրն յերկնից. զոր ցանկային տեսանել դոնեայ ընդ աղօտ հրեշտակք:

13 * Որով պնդեալ զմիջս մտայ ձերոյ՝ Բ Ե
զուարթացեալք լովանդակ սպասեցէք
հասելոյն ձեզ չնորհաց ՚ի յայտնութեանն
14 յիսի քսի , * իբրև զորդիս հնազանդութե .
մի կերպարանեալք առաջին ձերումք ան-
15 գիտութեն ցանկութիքք . * այլ ըստ սրբոյն
որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք յամ գը-
16 նացս ձեր լինիջիք ։ * Վ ասն որոյ գրեալ է ,
եթէ եղերուք սուրբ զի ես սուրբ եմ ։
17 * Եւ եթէ հայր կոչիցէք զայն , որ առանց
անձնառուե դատի ըստ իւրաքանչիւր գոր-
ծոց , ապա երկիւղիւ զձերոյն պանդխա-
18 տութե ժամանակս գնասջիք ։ * Գիտաս-
ջիք , զի ոչ ապականացու արծաթեղինօք՝
և ոսկեղինօքն փրկեցարուք ՚ի ձերոյ ու-
19 նայնութե հայրենատուր գնացիցն . * այլ
պատուական արեամբն քրի , իբրև անբիծ
20 և անարատ գառին ։ * Ո ր յառաջ ծանօթն
էր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշխարհի . և ե-
րեւեցաւ ՚ի վախճան ժամանակաց վասն
21 ձեր . * որք նովաւ հաւատացիք յԱծ՝ որ
յարոյց զնա ՚ի մեռելոց , և եւ նմա փա-
ռս . զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յԱծ ։
22 * Ո անձինս ձեր սրբել հնազանդութէ
ճշմարտութեն , յերբայրախրութե առանց
կեղծաւորութե , ՚ի սուրբ սրտէ սիրել
23 սրտիւ զմիմեանս ։ * Ո ննեալք վերստին
ոչ յապականութեան սերմանէն . այլ յա-
նապականացուէն , կենդանի և մշտնջե-

նական բանիւն այ : * Վասնզի ամ մարմին 24
իբրև զխոտ է . և ամ փառք մարդոյ իբ-
րև զծաղիկ խոտոյ . խոտն ցամաքեցաւ՝ և
ծաղիկն թօթափեցաւ . * և բան տեառն 25
մնայ յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ ’ի
ձեզ աւետարանեցաւ :

Գ Լ . Բ .

Գկ Իբաց թօթափել այսու հեռև զամե- 1
նայն չարութիւն և զամ նենգութիւն և զկեղ
ծաւորութիւս և զնախանձ , և զամ չարա
խօսութիւն . * իբրև զարդի ծնեալ մանկու- 2
նըս խօսունս . և անխարդախ կաթինն
փափաքիցէք , զի նովաւ աճիցէք ’ի փրը
կութիւն : * Եթէ ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է 3
տէր : * Ընդ որ մատուցեալ ’ի վէմն կեն- 4
դանի , որ թէպէտ ’ի մարդկանէ անար
գեալ . այլ առ ’ի յայ ընտրեալ և պատ
ուական է . * և դուք իբրեւ զվէմս կենդա- 5
նիս շինիք տաճար հոգեւոր յանարատ
քահանայութիւն , մատուցանել զհոգեւորն
պատարագս՝ հաճոյս այ , ’ի ձեռն յնի քրի :
* Վասնզի կայ խակ ’ի գրի , Թէ ահաւասիկ 6
դնեմ ’ի սիոնի վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան
պատուական , և որ ’ի նա հաւատացեալ՝
մի ամաչեսցէ : * Ձեզ այսու հեռև հաւա- 7
տացելոց է վէմ պատուական . իսկ անհա
ւատիցն , վէմ զոր անարգեցին շինողքն ,

8 նա եղեւ գլուխ անկեան . * և վէմ գլուխ
ման և վէմ գայթագղութեան , որ գայ-
թագղին ապստամբեալք ի բանէն՝ յոր և
9 եդանն : * Ա՛ՀԼ դուք ազգ էք ընտիր , թա-
գաւորութիւն , քահանայութիւն , ազգ
սուրբ , ժողովուրդ սեպհական . որպէս զի
զձեր առաքինութիւնս նոյն իսկ ասիմ ,
որ զձեզ ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքան-
10 չելի լոյսն : * Որք երբեմն չժողովուրդ՝
բայց արդ ժողովուրդ աստուծոյ . որք չը-
11 ողորմեալք՝ այժմ ողորմութիւն գտիք : * Սի-
րելիք՝ աղաչեմ , իբրեւ պանդուխտս և
գնժդեհս ի բաց մերժել ի մարմնաւոր
ցանկութեանցն , որ զինուորին ընդդէմ ոգ-
12 ւոյ . * զվարս ձեր ի մէջ հեթանոսաց
պարկեշտս ցուցանել . զի որով բամբասին
ցեղն զձեզ իբրև զչարագործս՝ ի բարւոք
գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւորս առ-
նիցեն զաստուած յաւուրն այցելութե :
13 * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդ- ԳԲ
կեղէն առեղծուածոյ վասն տեառն . եթէ
14 թագաւորի՝ իբրև առաւել ումեք , * և-
թէ դատաւորաց՝ իբրև ի նմանէ առա-
քեալոց ի վրէժխնդրութիւն չարագործաց՝
15 և ի գովութիւն բարեգործացն : * Զի
այսպէս են կամք աստուծոյ , բարեգոր-
ծացն պատանէցուցանել զանդգամ մարդ-
16 կայ զանգիտութիւն : * Իբրև զազատս լի-
նել՝ և մի իբրև պատրուակ չարութեան

ունել զազատութիւնն . այլ իբրեւ ա-
տուծոյ ծառայք : * Ո՛ամենեսեան պա- 17
տուեցէք . զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք .
յաստուծոյ երկերուք . զթագաւորս պա-
տուեցէք : * Ո՛ստայք հնազանդ լինել 18
յամենայնի երկիւղիւ տերանց , ոչ միայն
բարեբարեացն և հեզոց , այլ և կամակո-
րացն : * Ո՛ի այս շնորհք յաստուծոյ են , 19
եթէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի ոք վշտա-
յանիւրաւի : * Ո՛րանզի զի՞նչ երախտիք է 20
ցեն , եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջի-
ցիք , և համբերիցէք . այլ թէ բարիս գոր-
ծիցէք՝ չարչարիցիք՝ և համբերիցէք , այն
շնորհք յաստուծոյ են : * Ո՛րանզի ՚ի դոյն 21
իսկ կոչեցարուք . զի և քրիստոս վասն ձեր
մեռաւ , և ձեզ եթող օրինակ՝ զի զհետ
երթայցէք հետոց նորա . * որ ոչն արար 22
մեզս , և ոչ գտաւ նենգութիւն ՚ի բե-
րան նորա . * որ բամբասեալ՝ և ոչ փո- 23
խարէն բամբասէր . չարչարեալ՝ և ոչ պա-
հէր սպառնալիս . բայց իրաւամբք մատ-
նէր դատաւորին : * որ զմեր մեղս իւրով 24
մարմնովն վերացոյց ՚ի խաչափայտն . զի
լցուք զերծեալք ՚ի մեղացս անտի , և ի-
ցեմք արդարութեանն կենակիցք . որոյ
վիրօքն բժշկեցայք : * Ո՛րանզի էիք իբրեւ 25
զոչխարս մոլորեալս . այլ այժմ դարձարուք
առ հովիւն և առաւչ ոգւոց ձերոց :

Գ.Ի. Գ.

1 Այնպէս և կանայք հնազանդ լինել ա- Գ.Գ
րանց իւրեանց. զի եթէ իցէն նոքա ա-
պրստամբք՝ ի բանէ անտի յաղագս կա-
նանց գնացից, և առանց բանին իսկ շա-
2 հեսցին, * դիտեալ երկիւղիւ զձեր պար-
3 կեշտ գնացս: * Որոց լինիցի ոչ արտա-
քուստ հիւսիւք և ոսկեհուտ ծամակալօք
4 կամ պաճուճեալ զգեստուք զարդ. * այլ
ծածուկ սրտին մարդն. անեղծուԹիւք հե-
զուԹիՀ՝ և հանդարտուԹիՀ հոգւոյն, որ է
5 առաջի Աստուծոյ բազմապատիկ: * Քանզի այսպէս
երբեմն և կանայք՝ որ յուսացեալ էին յԱստ՝
զարդարէին զանձինս հնազանդել իւ-
6 րեանց արանց: * Որպէս և սառայ՝ զի հր-
նազանդ էր աբրահամու, և աէր իւր կո-
չէր զնա. որոյ եղերուք դուք որդիք: բա-
րեգործք էին, և ոչ կասկածէիք՝ և ոչ ի
7 միջէ ինչ երկիւղէ: * Այնպէս և արք իւ-
մասուԹիՀ բնակեացեն ընդ նոսա. իբրև
ակար անօԹից առնիցեն պատիւ կանանց՝
իբրեւ ժառանգակցաց շնորհացն կենաց.
զի մի խափան լինիցին աղօԹիցն ձերոց:
8 * Ի վերջոյ ամենայնի, զի համամիաք իւ-
րեք՝ համակարիք եղբայրասէրք՝ ագնուա-
9 գուԹիք խոնարՀք: * Մի չար փոխանակ
չարի հատուցանել, կամ բամբասանս ընդ

բամբասանաց . այլ զսորին հակառակն՝ օրհնել , զի յայս իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհնու-
թիւն ժառանգիցէք :
ԳԴ * Ո՛վ որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տե- 10
սանել զառաւս բարուց , լռեցուսցէ զլեզու իւր ՚ի չարութենէ , և զշրթունս իւր ՚ի խօսել զնենգութի : * Խոտորեա- 11
ցի ՚ի չարէ , և արասցէ զբարի . խնդրեսցէ զհաշտութի , և երթիցէ զհետ նորա :
* Ո՛վ աչք տեառն ՚ի վերայ արդարոց , և 12
ականջք նորա յաղօթս նոցա . երեսք տեառն ՚ի վերայ չարագործաց : * Եւ ո՞վ իցէ որ 13
չարչարիցէ զձեզ , եթէ դուք բարուցն նախանձաւորք լինիցիք : * Այլ թէ և չար- 14
չարիցիք ևս յաղագս արդարութե , երա-
նեալ էք . բայց երկիւղ նոցա մի երկնչիցիք և մի խռովեսջիք : * Այլ զտէր զնոյն 15
զքո՝ սուրբ առնիջիք ՚ի սիրտս ձեր : Պատրաստ իցէք առ պատասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ զքանն . որ է վասն յուսոյն ձերոյ : * Այլ հեզութիւ և երկիւղիւ ու- 16
նիցիք բարս քաղցուն . զի որով չարախօսիցեն զձեզ՝ յամօթ լինիցին՝ որք բամբասեն զձեր բարուք գնացս ՚ի քո : * Ո՛վ լաւ 17
է բարեգործաց , եթէ կամիցին ըստ նմ կամացն չարչարել՝ քան չարագործացն .
* զի և քո միանգամ վն մեղաց ՚ի վերայ 18
ձեր մեռաւ , արդարն ՚ի վերայ անարդա-
բաց . զի զձեզ մերձեցուսցէ առ Աստ : Թէ

պէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է
19 հոգւով։ * Որով և ոգւոցն՝ որ էին ի բան-
20 տին, երթեալ քարոզեաց՝ * երբեմն ապըս-
տամբելոցն, յորժամ նեղէր նոցա ՚ի եր-
կայնմտութեին յաւուրս Նոյի, յորս տա-
պանն կազմէր· յոր նաւաղուխք՝ այսինքն
21 ոգիք իբրև ութ ապրեցան ՚ի ջրոյն։ * Որ
և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուցանէ մկ-
կրթութեին· ոչ զմարմնոյ աղտն ՚ի բաց
ընկենելով՝ այլ պարտուք մուտն հանգէս
22 առ Աստ ՚ի ձեռն յարութեն Յսի քրի· * որ
է ընդ աջմէ Այ՝ երթեալ յերկինս, ՚ի հնա-
զանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութեց
և զօրութեանց։

Գ Ի. Գ.

1 * Քրիստոսի չարչարին մարմնով վասն Գ ե
մեր, և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարուք·
զի որ չարչարի մարմնով՝ դադարէ ՚ի մե-
2 ղայ· * զի մի ևս ըստ մարդկան ցանկու-
թեանց՝ այլ ըստ կամացն Այ կեցցէ զայլ
3 և ժամանակն։ * Քանզի բաւական է ան-
ցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթա-
նոսաց, որք գնային գիշութիք՝ ցանկութիք
գինեհարութիք անառակութիք արբե-
4 ցութիք՝ անօրէն կռապաշտութիք։ * Ո-
րով օտարանայեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վազին ՚ի
նոյն անկարգութեն զեղխութի, և հայհո-

յեն : * Ո՛ր տայցեն պատասխանի այնմ, 5
որ ՚ի պատրաստին ունի զատել զկենդա-
նիս և զմեռեալս : * Օ՛ի ՚ի սոյն իսկ և մե- 6
ռելոց խոստացեալ է, զի զատեսցին ըստ
մարդկան մարմնով՝ և կենդանի լինիցին
ըստ ոգւոյ հոգւոյն : * Ա՛մենեցուն վախճան 7
մերձեալ է. զգաստացարուք այսու հետև՝
և լերուք զուարթունք յաղօթս : * Ա՛նախ 8
քան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ մի-
մեանս, զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մե-
ղաց : * Հատարտեղք լինել ընդ միմեանս 9
առանց տրտնջելոյ : * Իւրաքանչիւրոք որ- 10
պէս և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս
զնոյն մատակարարել, իբրև զբարւոք հա-
զարապետս պէսպէս շնորհացն ոյ : * Ա՛րդ 11
ոք խօսեցցի՝ իբրև զոյս պատգամս. եթէ
ոք մատակարարիցէ՝ իբրև ՚ի զօրութենէ՝ զոր
շնորհէ ած. զի յամենի փառաւորեցցի ած
՚ի ձեռն յիսի քրիստի, որում փառք և զօրութի-
իւն յաւիտեանս ամէն :

Գ Զ * Ա՛խերևիք՝ մի օտարոտի համարիլ զե- 12
ռանդն ինչ՝ որ ՚ի փորձութենէ ձեզ լինիցի,
որպէս թէ օտար ինչ իրք ձեզ դիպիցին :
* այլ իբրև հաղորդեալք քրիստի չարչարանաց 13
ցըն՝ ուրախ լինիջիք, զի և ՚ի յայտնութենէ
փառացն նորա ցնծացեալք բերկրեսջիք :
* Եթէ նախատիցիք ձեզ վասն անուա- 14
նըն քրիստի, երանելի էք. զի փառացն՝ և զօ-
րութենէ անուն է, և ոյ հոգին ՚ի վերայ

15 ձեր հանգուցեալ է : * Այլ որ ի ձէնջ չար-
չարեացի իբրև զսպանող, կամ իբրև ըզ
գող, կամ իբրև զչարագործ, կամ իբրև
16 զօտարատեսուչ : * Այլ եթէ իբրև ըզ
քրիստոնեայ՝ մի ինչ ամաչեսցէ . այլ փա-
ռաւորեսցէ զԱստուած անուամբ այսմիկ :
17 * Զի ժամանակ է սկիզբն լինելոյ դատաս-
տանին ի տանէն Աստուծոյ : զի եթէ նախ ի
մէնջ, իսկ զինչ կատարած այնոցիկ իցէ՝
18 որ ոչ հաւանեցան Աստուծոյ աւետարանին : * Եւ
եթէ արդարն հազիւ կեցցէ, իսկ ամբա-
19 րիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանիցի : * Վասն
զի որ չարչարիցին ըստ Աստուծոյ կամացն, հա-
ւատարիմ հաստիչին աւանդեսցեն զհո-
գիս բարեբարոյութեամբք :

Գ Լ. Ե.

1 Զերիցունս այսու հետեւ աղաչեմ՝ իբ-Գե
րեւ երիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քրի-
ստոսի, որ և հանդերձեալ փառացն յայտնելոյ
2 հաղորդ * արածեցէք՝ որ ի ձեզ հօտ է Աստուծոյ .
վերակացու լինել՝ ոչ իբրև ակամայ՝ այլ
կամաւ ըստ Աստուծոյ . ոչ զշահաքաղցութիւն , այլ
3 յօժարութիւն . * ոչ իբրև տիրելով վիճակ-
4 կացն , այլ լինել օրինակ հօտին : * Զի յե-
րեւեալ հովուապետին՝ ընդունիջիք զան-
5 թառամ փառացն պսակ : * Նոյնպէս և
երիտասարդք հնազանդ լերուք ծերոց :

Աստուածութեան ընդ միմեանս զհանարհուրթի
ունկնդիք. զի ձեզ ամբարտաւանից հակա-
ռակ կայ, տայ շնորհս խոնարհից։ * Խո- 6
նարհեցարուք ընդ հզօր ձեռամբն ՚ի, զի
զձեզ բարձրացուսցէ ՚ի ժամանակի։ * Ո՛ա- 7
մենայն հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա, զի նա
է՝ որ հոգայ վասն ձեր։
Դկ * Արթուն լերուք՝ հսկեցէք, զի սատան 8
ձեր սատանայ իբրեւ զառիւծ գոչէ, շրջի
եւ խնդրէ՝ թէ զո՛ կլանիցէ։ * Որո՛մ ՚ի դէ- 9
մի հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք
գիտացիք զնոյն անցս չարչարանաց եղ-
բայրութեանձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս
կատարել։ * Այ- ած ամենայն շնորհաց՝ որ 10
կոչեցաց զձեզ յիւր յաւիտենական փառ-
սըն քրիստ յիսու, որո՛մ փոքր մի եղերուք
չարչարակիցք, նա կազդուրեցուսցէ կա-
տարեսցէ հաստատահիմն արասցէ։
* Նմա իշխանութի՛ւն եւ փառք յաւիտեանս. 11
ամէն։ * Ի ձեռն սիղուիանոսի հաւատա- 12
րիմ եղբօր, որպէս կարծեմ՝ փոքր ՚ի չա-
ափ գրեցի առ ձեզ մխիթարել. եւ ՚ի վե-
րայ սորին վկայել. զի և այս ճշմարիտ շը-
նորհք այ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք։
* Ողջոյն տայ ձեզ՝ որ ՚ի բաբելոն ընտրե- 13
լակից եկեղեցին է. և մարկոս որդին իմ։
* Ողջոյն տալիք միմեանց ՚ի համբոյր սիրո- 14
յ քրիստեան։ Խաղաղութի՛ւն ընդ ձեզ ա-
մենեսեան, որ էք ՚ի քրիստոս յի՛ս. ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԷՈՑ Ա

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՇՄԱՒՈՎՆ պետրոս ծառայ և Դ-
ա առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, որոց
հանգիտասպատիւ մեզ հասեալ հաւատով
յարդարութիւնն աստուծոյ մերոյ և փրկչին յիսու
2 քրիստոսի։ * Շնորհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղութիւն
բազմացին ի գիտութեամբն աստուծոյ՝ և յիսուսի քրիստոսի
3 տեառն մերոյ։ * Որպէսամենայն ինչ մեզ՝ իւ-
րոյ աստուածութեանն առ՝ի կեանս և
յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ՝ ի ճանա-
չութենէ այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր
4 ի փառսն և ի վայելչութիւն։ * Որով մեծա-
մեծքն և պատուականս աւետիք պարգե-
ևալ են մեզ՝ զի նոքիմբք աստուածեղէն բնու-

Թեանն լինիցիմք հաղորդակից, փախու-
ցեալք ի ցանկութեց աշխարհիս և յա-
պականութեց : * Իւ ամին այսիկ զամ 5
փոյթ ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւատով
քըն մատակարարեսջիք զառաքինութի, և
առաքինութըն զդիտութի, * և դիտու- 6
թեամըն զժուժկալութի, և ժուժկալու-
թեամըն զհամբերութի, և համբերութըն
զծաղաշատութի, * և ծաղաշատութեամըն 7
զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութըն
զսէր : * Օ այսոսիկ ձեր յանձին կալեալ՝ 8
և ի սոյն յաճախեալ, ոչ դատարկս և ան-
պտուղս զձեզ հաստատիցեն ի տեառն
մերոյ Յսի քրստի գիտութիւնն : * Իսկ յոր 9
ոչն իցեն սոքա մերձ, կոյր է և զաչացս .
ի մոռացօնս դարձուցեալ զսրբութի ա-
ռաջնոց իւրոցն յանցանացց : * Վ ասն որոյ 10
եղբարք՝ առաւել փութասջիք՝ զի բար-
եացն գործովք հաստատուն զձեր կոչու-
նըն, և զընտրութի պահիցէք : Օ այս ա-
րարեալ՝ ոչ երբեք յանցանիցէք . * զի այս- 11
պէս առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ ի
յաւիտենական արքայութի տեառն մե-
րոյ և փրկչին Յսուսի քրիստոսի :

ԴԳ * Որով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յի- 12
շեցուցանել վասն սոցին առաւել և դի-
տակացն՝ և հաստատելոցն՝ եկեալ հաստատ
ճշմարտութեն : * Ւ ճանզի իրաւունս հա- 13
մարիմ մինչդեռ եմ ի մարմնի սոսա՝ զար-

14 Թուցանել զձեզ յիշատակօք ։ * Գիտեմ
Թէ վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յիւ
նէն մարմնոյս. որպէս և տէր մեր յՅ.ՔՆ
15 հռչակ ինձ ։ * Նաև փութամ ձեռնիմ միշտ
զձեզ յորդորել. զի և յետ իմոյ ելանելոց
յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս այսո
16 ցիկ ։ * Քանզի ոչ եթէ պատմուճեալ ինչ
առասպելոց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ
զտեառն մերոյ ՅՆ.ՔԻ զզօրութիւնն և
գգալուստն. այլ մեզէն եղեալ ականա
17 տեսք նորա մեծութեան ։ * Քանզի առեալ
յԱՒ և ՚ի հօրէ զպատիւ և զպատիւ. եկեալ
յայնպիսի բարբառոյ՝ ՚ի մեծ վայելչութե
փառացն անտի. եթէ դա է որդի իմ սի
18 րելի՝ ընդ որ ես հաճեցայ ։ * Նա զայս բար
բառ մեք իսկ լսաք եկեալ յերկինից՝ որ
19 ընդ նմա իսկ էաք ՚ի սուրբ լերինն ։ * Նա
ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէ
ական. որում եթէ անսայցէք՝ բարւոք
առնէք. իբրեւ ճրագի՝ որ տայցէ լոյս ՚ի
խաւարչային տեղւոջ, մինչեւ տիւն լու
սաւորեսցէ, և արուսեակն ծագեսցէ ՚ի
սիրտս ձեր ։
20 * Նայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք. զի ՏԴ
ամենայն մարգարէութիւն իւրոց գրոց լուծումն
21 ոչ ունի ։ * Քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց
մարդկան տուաւ մարգարէութիւն երբէք,
այլ ՚ի հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան
մարդիկ յաստուծոյ ։

Գ Ի. Բ.

1 Լինէին և սուտ մարգարէք ՚ի ժողո-
վրդեանն՝ որպէս և այժմ ՚ի ձեզ լինիցին
սուտ վարդապետք. որք սպրդեալ մա-
ծանեն հերձուածս կորստեան, և զտէր
որ զնեաց զնոսա ուրացեալ՝ ածեն ՚ի
վերայ անձանց զարագահասն կորուստ:
2 *Եւ բազումք անկեալ երթիցեն զհետ
նոցա անառակութեանցն. վասն որոյ ճշմար-
տութեն ճանապարհ հայհոյիցի: *Եւ ա-
3 գահութիւ մոացածին բանիւք առնիցեն
զձեզ վաճառանդի: որոց դատաստանն ՚ի
բնէ ոչ դատարկանայ, և կորուստն նոցա
ոչ նիրհեսցէ: *Զի եթէ ՚ի հրեշտական
4 յանցուցեալս ոչ խնայեաց, այլ խաս-
արին կապանօք արկեալ ՚ի տարտարոսն՝
ետ պահել ՚ի դատաստան: *Եւ ոչ ՚ի
5 սկզբանն աշխարհի խնայեաց. բայց զու-
թերորդն զնոյ՝ զարդարութեան քարոզ
պահեաց ՚ի ջրհեղեղ աշխարհի՝ ամբա-
րշտեցելոցն ածեալ: *Եւ զքաղաքս սոդոմ
6 մայրոցն և գոմորայրոց դարձուցեալ յա-
ճիւն՝ դատեցաւ, օրինակ առ յապայ ամ-
բարշտեցելոցն կացուցանելոյ: *Եւ զարդա-
7 րն զղջմամ ձանձրացեալ յանկարդ գիջու-
թեանն գնացից փրկեաց. *քանզի ակա-
8 նատես և ականջալուր արդարն բնակեալ

'ի մէջ նոցա, օր ըստ օրէ զհոգ սուրբ ոգի
սքն նոցա անօրէն գնացիւքն տանջէը ։
9 * Գիտէ տէր զաճապաշաս փրկել 'ի դե
փորձութէ, և զանիրաւս պահել 'ի տան
10 ջանս աւուրն դատաստանի. * մանաւանդ
որ զհետ մարմնոյ պղծալից ցանկութէից
նոցին երթեալ. արհամարհողք տէրութեն՝
ժպիրհք յանդգնութք՝ չգանգիտեն զփառս
11 սքն հայհոյել ։ * Ուր հրեշտակք զօրութք
և կարողութք քան զնոսա մեծամեծք՝ չա
ծեն զնոքօք 'ի տեառնէ զհայհոյութեանն
12 դատաստան ։ * Այլ սոքա իբրև զանխօս
անասունս ըստ բնածին բարուցն յերգծու
մին և յապականութէի՝ որոց չինն գիտակ,
հայհոյեն յապականութեան իւրեանց, և
13 ապականեսցին՝ * տանջեալք 'ի վարձուց
անիրաւութէ. որ ցանկութիւն զաւուրն
փափկութէի համարին. բծկանք արատա
ւորք՝ փափկացեալք 'ի պատիս իւրեանց.
14 լեալ ձեզ խրախճանակիցք ։ * Աչս ունին
հանգոյնս պոռնկաց՝ անդադարս 'ի մեղաց,
պատրեն զանձինս յողղողդաց. որ ունին
սիրտ հարեալ զագահութէ. մանկունք
15 անիծից ։ * Թողեալ զուղղորդ ճանապար
հն՝ մոլորեցան. զհետ երթեալ ճանա
պարհին բաղաամայ բէօրեան՝ զվարձս
16 անիրաւութէ սիրեցին. * որ կշտամբանս
իւրոց անօրէնութէն ստացաւ. զէշն ան
խօսուն, մարդկեղէն բարբառովն բար-

քառեալ՝ արդել զմարդաբէին զանօրէ-
նութիւն։ * Ա՛յսպիսիքն են աղբիւրք ան- 17
ջրդիք՝ և մէգք վարեալք ի մրրկէ. որոց
աղջամուղջք խաւարին յաւիտեան պահ-
եալ կան։ * Վասնզի մեծաբանս անուռեայց 18
բարբառեալ պատրեն զկնդութիւնք ցան-
կութիւք մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ ստոյգն փախ-
չելոցն յայնցանէ՝ որ ի մոլորութեն շրջի-
ցին։ * Նոցա ազատութիւն խոստանան, և 19
ինքեանք ապականութեն ծառայք են. զի
որով իւիք յաղթիցի ոք, նորին և ծառայ
է։ * Ո՛ւ եթէ փախուցեալք ի պղծութեց 20
աշխարհի գիտութիւն տեն մերոյ և փրկչին
յիսի քսի, և դարձեալ ընդ նոյնս շաղեալք
պատիցին՝ եղեւ նոցա վախճանն չար քան
զառաջինն։ * Ո՛ւ լաւ էր նոցա՝ եթէ բնչ 21
նաւ իակ չէր ծանուցեալ զարդարութեն
ճանապարհ, քանզի ծանեան՝ և յետս կա-
ցին ի սուրբ պատուիրանէն՝ որ նոցա
աւանդեցաւ։ * Լիկեալ ի դէպ նոցա ճըշ- 22
մարիտ առակին զգօնութեն, եթէ շուն
դառնայ անդրէն ի փսխած իւր, և խոզ
լուացեալ՝ ընդ ակիմ թաւալեալ։

Գ.Լ. Գ.

Դ՚Ջ Ո՛այս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ 1
գրեմ. որով զարթուցից ի յիշատակ զը
հաստատուն միտս ձեր. * յիշել զյառաջ 2

Ջագոյն ասացեալ պատգամն ՚ի սրբոց մար-
գարէից և յառաքելոցն ձերոց , զպատ-
3 ուէրս տեառն և փրկչին : * Ի սպց զայսնախ
գիտասջիք , զի յաւուրս յետինս եկեսցեն
արհամարհողք՝ սպասնողք , որ ըստ իւ-
4 րեանց ցանկութեանց գնայցեն . * և ասի-
ցեն՝ ո՞ր են աւետիք գալստեան նորա .
զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամ՛ ինչ
նայնպէս կայ մնայ խակզբանէ արարածոց :
5 * Այլ զայն մոռացեալ իցէ նոցա՝ որ զյայն
կամին . եթէ երկինք եղեն խակզբանէ՝ և
երկիր ՚ի ջրոց , և ջուրբք հաստատեալ բա-
6 նիւն սպ . * վասն որոյ երբեմն աշխարհ
7 ջրհեղեղաւ ապականեալ կորեաւ : * Այլ
այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ գան-
ձեալ են , հրոյ պահեալք յօրն դատաստա-
նի՝ և կորստեան ամբարիշտ մարդկան :
8 * Այլ այս և սա մի լիցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ
սիրելիք , զի մի օր ոն իբրև զհազար ամ է ,
9 և հազար ամ իբրև զմի օր : * Ոչ յամե-
ցուսցէ տէր զաւետիսն՝ ոպ ոմանք յամր
համարին , այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ .
քանզի ոչ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ , այլ զա-
մենեցունն հասանել յապաշխարութիւն :
10 * Այլ եկեսցէ օր տն իբրև զգող . յո՛ր ե
րում երկինք տագնապաւ անցցեն , և բո-
նութիք հրով լիզեալ լուծցին , և երկիր՝
11 և որ նմա գործք գտանիցին : * Այլ ՚ի
լուծանել այսպէս այսր ամենայնի , ՚ի պա՛ն

սի՛ ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել. այլ նո՛ր
և ճաշասէր կարգաւ անն ունել, * և 12
փութալ հասանել գալստեան աւուրն տեն.
յորում երկինք հրայրեացք լուծանիցին,
և քնութի՛ք հրդեհեալ հալիցին: * Նորս 13
երկնից՝ և նորս երկրի ըստ աւետեացն
հայեցեալ սպասիցեմք, յորս արդարութի՛ն
բնակէ: * Վասն որոյ սիրելիք՝ այսոցիք ըս- 14
պասեալ. փոյթ յանձին ունիջիք՝ անբիծք
և անարատք գտանել նմա՛ ի խաղաղութի՛.
* և զհեաւն երկայնամտութի՛ն փրկութի՛ն 15
համարիջիք: Ո՛րք օրինակ և սիրելի եղ
բայրն մեր պօղոս՝ ըստ շնորհելոյ իմաս-
տութե՛ն նմա յն՛ գրեաց ձեզ. * որպէս 16
և յամենայն թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ.
յորս գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց, զոր
անուամանքն և յողդողդքն կամակորեն.
որպէս և զնա՛մ իսկ գիրս առ իւրեանց ան-
ձանցն կորուստ: * Դուք այսու հետեւ սի- 17
րելիք՝ իբրեւ զկանխագէտս զգուշասջիք,
զի մի՛ անառակ մոլորութե՛ն զգածեալք՝
անկանիջիք յաստեաց հաստատութե՛ն:
* Աճեցէք շնորհօք և գիտութե՛ն տեառն 18
մերոյ և փրկչին յն՛ի քո՛ի: Նմա փառք՝ և
այժմ, և յօրն յաւիտենից. ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Որ էրն իսկզբանէ, զորմէ լուաքն՝ եկ
որում ականատեսն իսկ եղեաք.
ընդ որ հայեցաքն, և ձեռք մեր շօշափե-
2 ցին՝ ի վերայ բանին կենաց։ *Եւ կեան-
քըն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկայեմք և
պատմեմք ձեզ զկեանսն յաւիտենական կենացն,
3 որ էր առ Հօր՝ և երեւեցաւ մեզ։ *Զոր
տեսաքն և լուաք՝ պատմեմք և ձեզ, զի և
դուք հաղորդութիւն ունիցիք ընդ մեզ. և
մեր հաղորդութիւնն լիցէ ընդ Հօր՝ և ընդ
4 որդւոյ իւրում յիսուսէ քրիստոս։ *Եւ այս գը-
րեմք ձեզ, զի ձեր ուրախութիւնն կատա-
5 րեալ լիցի։ *Եւ այս են աւետիքն՝ զոր

լուաք առ ՚ի նմանէ՝ և պատմեմք ձեզ. զի
ՈՅՆ լոյս է, և խաւար ՚ի նմա չիք և ոչ մի։
* Եթէ ասիցեմք՝ եթէ հաղորդութիւն ու- 6
նիմք ընդ նմա՝ և ՚ի խաւարի շրջիցիմք,
ստեմք՝ և ոչ առնեմք զճշմարտութիւն։ * Իսկ 7
եթէ ընդ լոյս գնացցեմք՝ որպէս և նա լոյս
է, հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս.
և արիւնն Յի՛ որդւոյ նորա սրբէ զմեզ
յամենայնէ մեղաց։ * Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս 8
ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք. և
ճշմարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ։ * Այլ եթէ 9
խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատա-
րիմ է նա՝ և արդար առ ՚ի թողուլ զմեղս
մեր և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ։
* Եւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, 10
սուտ առնեմք զնա, և բան նո՛ր ոչ է ՚ի մեզ։

ԳԼ. Բ.

ԵՐԿՐՈՐԴ Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ 1
մեղայիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բա-
րեխօս առ Հա՛յր զՅի՛ զարդարն՝ և զնա-
բատ։ * Եւ նա է քաւութիւն մեղացս մերոց. 2
և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամ՛ աշխար-
հի։ * Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք 3
զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահի-
ցեմք։ * Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և 4
զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ
է՝ և ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ։ * Իսկ 5

որ պահիցէ զբան նորա, արդարև ի նմա
կատարեալ է սէրն ՝այս ուսիցեմք ճանա-
6 չեմք՝ եթէ ի նմա եմք։ * Որ ասիցէ ի նը-
մա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս
և նայն գնաց։
7 * Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուի- ՆԳ
րան՝ գրեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն՝
զոր իսկզբանէ ունէիք. և հին պատուի-
8 րան բանն է զոր լսեարուք։ * Դարձեալ
նոր պատուիրան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմար-
տիս ի նմա՝ և ի ձեզ. զի խաւարն ան-
ցանէ, և լոյսն ճշմարիտ արդէն իսկ երե-
9 ւի։ * Որ ասէ եթէ ի լոյսն իցէ՝ և զեղ-
բայր իւր ատիցէ, սուտ է՝ և ի խաւարի
10 է տակաւին։ * Որ սիրէ զեղբայր իւր, ի
լոյս բնակէ՝ և գայթագղուելի ի նմա չիք։
11 * Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ ի խաւարի
է, և ընդ խաւար շրջի. և ոչ գիտէ յա՛
երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նո՛ր։
12 * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թողեալ են ձեզ
13 մեղքն ձեր վասն անուան նորա։ * Գրեմ
ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն՝ որ ի-
կզբանէն է։ Գրեմ ձեզ երիտասարդք՝
14 զի յաղթեցիք դուք չարին։ * Գրեցի ձեզ
մանկունք՝ զի ծանեայք դուք զՀայրն։ Գր-
եցի ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն
որ ի սկզբանէն է։ Գրեցի ձեզ երիտա-
սարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և բանն
այ ի ձեզ բնակէ, և յաղթեցիք դուք

չարին : * Ամէն սիրէք զաշխարհ՝ և զմի որ ինչ 15
յաշխարհի է : * Եթէ ոք սիրէ զաշխարհ , 16
ոչ է ի նմա սէր հօր . զի ամ՛ որ ինչ յաշխար-
հի է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ , և ցանկութիւն
է աչաց , և ամբարտաւանութիւն աստի
կենացս . որ ոչ է առ ի հօրէ՝ այլ յաշ-
խարհէ աստի է : * Եւ աշխարհս անցանէ՝ 17
և ցանկութիւն նորա . իսկ որ առնէ զկամ
աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :

ԵԴ * Արդեակ յետին ժամանակ է , և որ- 18
պէս լսեարուք՝ եթէ նեռն գալոց է , և
արդէն իսկ նեռինք բազումք եկեալ են ,
որով մարթեմք իմանալ՝ եթէ յետին ժա-
մանակ է : * Ել ի մէնջ ելին , այլ ոչ էին 19
ի մէնջ . զի եթէ ի մէնջ էին՝ ապա առ
մեզ մնային . այլ զի յայտնի լինիցին՝ և-
թէ ոչ էին ամենեքեան նոքա ի մէնջ : * Եւ 20
դուք օծումն ունիք առ ի սրբոյն , և գի-
տէք ամենեքեան : * Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ 21
գիտէք զճշմարտութիւնն , այլ թէ գիտէք
զնա . և թէ՝ զի ամ՛ սուտ ի ոչ է ի ճըշ-
մարտութենէ անտի : * Իսկ ո՞ լցէ սուտ , և- 22
թէ ոչ որ ուրանայ եթէ յիւ չէ քրիստոս : Նա
իսկ է նեռն , որ ուրանայ զՀայր և զորդի :
* Ամենայն որ ուրանայ զորդի , և ոչ զՀայր 23
ընդունի . իսկ որ խոստովանի զորդի , նա
և զՀայր ընդունի : * Դուք՝ զոր լսեարու- 24
քըն իսկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեսցէ . զի ե-
թէ ի ձեզ բնակեսցէ՝ զոր իսկզբանէն

լուարուք, և դուք յորդի և ի հայր բըն-
25 նակեսջիք: *Եւ այս են աւետիքն՝ զոր ա-
ւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանս յաւիտե-
նական:
26 *Զայս գրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ եե
27 մոլորեցուցանիցէ: *Եւ դուք օծուածքին՝
զոր ընկալարուք ի նմանէ՝ բնակեսցէ ի
ձեզ. և չէ ինչ պիտոյ՝ թէ ոք զձեզ ու-
սուսցէ, այլ որպէս զի նորա օծուածքին ու-
սուցանիցէ զձեզ վասն ամի. և ճշմարիտ
է՝ եւ չէ սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ,
28 կայք ի նմա: *Եւ այժմ որդեակք՝ կացէք
ի նմին. զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք
համարձակութիւն, և մի՛ ամաչեսցուք ի
29 նմանէ ի գալստեանն նորա: *Զի եթէ գի-
տիցէք՝ եթէ արդար է նա, իմասջիք՝ եթէ
ամ՛ որ առնէ զարդարութիւն՝ առ ի նմանէ
է ծնեալ:

Գ Լ. Գ.

1 Տեսէք՝ ծրպիսի սէր շնորհեաց մեզ հայր,
զի որդիք ասի կոչեսցուք և մեք: վասն այ-
սորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝ քանզի ոչ
ճանեաւ զնա:
2 *Սիրելիք՝ այժմ որդիք ասի եմք, և չև եջ
եւս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք.
գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեսցի՝ նման
նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց եմք զնա՝

որպէս և էն ։ * Իբր ամ՛ որ ունի զայս յոյս 3
յանձին՝ սրբե զանձն իւր՝ ոյզ և նայն սր-
է ։ * Ով որ զմեղս գործէ , նա և զա- 4
նօրէնութիւն առնէ , և մեղքն իսկ մեղքն ա-
նօրէնութիւն է ։ * Իբ գիտեմք՝ զի նա յայն 5
սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձցէ , և
՛ի նմա մեղք ոչ են ։ * Ով որ ՛ի նմա 6
է հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ . և ամ՛ որ մե-
ղանչէ , ոչ ետես զնա՝ և ոչ ծանեաւ զնա ։
* Մանկունք՝ մի ոք զձեզ խաբեսցէ . որ 7
առնէ զարդարութիւն , արդար է՝ որպէս և
նայն արդար է ։ * Իբ որ առնէ զմեղս՝ ՛ի 8
սատանայէ է , զի իսկզբանէ սատանայ մե-
ղանչէ . վասն այսորիկ յայտնեցաւ որդին
Աստուծոյ՝ զի լուծցէ զգործս սատանայի ։ * Ով 9
նայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ , զի
սերմն նորա ՛ի նմա մնայ . և ոչ կարէ մե-
ղանչել , զի յԱստուծոյ է ծնեալ ։ * Այսու իսկ յայտ- 10
նի են ՛ի միմեանց որդիքն Աստուծոյ՝ և որդիքն սա-
տանայի ։

Եբ Ով որ ոչ առնէ զարդարութիւն
չէ նա յԱստուծոյ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր .
* զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք 11
իսկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմիմեանս ։ * Ոչ 12
որպէս կայէնն ՛ի չարէ անտի էր՝ և սպան
զեղբայր իւր , և վասն սակս սպան զնա . զի
իւր գործքն չար էին , և եղբօրն բարիք ։
* Իբ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք եթէ 13
աշխարհ զձեզ ատեայ ։ * Մեք գիտեմք 14

զի վախեցաք ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս, քանզ-
զի սիրեմք զեղբարս. խակ որ ոչն սիրէ,
15 անդէն ՚ի մահուն մնայ: * Ամենայն որ
ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. և
գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի
կեանս յաւիտենականս յանձին հաստա-
16 տեալ: * Այսուիկ գիտացաք զսէրն (այ),
զի նա զանձն իւր եդ վասն մեր. և մեք
վասն եղբարցդ մերոց պարտիմք դնել զան-
17 ձինս: * Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխար-
հիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ
իւիք՝ և փակիցէ զդուռն իւր առ ՚ի նմա
մանէ, զիա՞րդ սէրն այ ՚ի նմա իցէ բնա-
կեալ:
18 * Որդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք սիր զկ
բեացուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութիբ:
19 * Ընդ այսուիկ լինցուք ծանուցեալք՝ եթէ
՚ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք. և առաջի
նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց:
20 * Եթէ սոգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ այլ
այծ մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զամ:
21 * Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ լսա-
գտանիցեն, համարձակութիւնք ունիմք առ այծ.
22 * և զոր ինչ հայցեմք, առնումք ՚ի նմանէ.
զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և զհա-
23 ճոյս առաջի նորա առնեմք: * Ընդ այս է
պատուիրան նորա, զի հաւատասցուք
յանուն որդւոյ նորա Յիսուսի քրիստի, և սիրես-
ցուք զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատ-

ուէր ։ * Այլ որ պահէ զպատուիրանս նորա, 24
՚ի նմա է հաստատեալ՝ և նա ՚ի սմա. և
յայսմանէ գիտեմք եթէ քնակէ ՚ի մեզ
՚ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ ։

Գ Ի Ւ . Գ ։

Զ Ա Սիրելիք՝ մի ամ հոգւոյ հաւատայք, 1
այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յԱստուծոյ
են զի բազումք սուտ մարգարէք ելեալ են
յաշխարհ ։ * Այս մեք այսուհետև ճանաչեմք 2
զհոգին Աստուծոյ ։ Ամենայն հոգի՝ որ խոստովանի
զյն քրիստոս եկեալ՝ յԱստուծոյ է նա. * և ամ 3
հոգի որ ոչ խոստովանի զյն քրիստոս եկեալ՝
չէ նա յԱստուծոյ. և այս նեռինն է, զոր
դուք լուարուք՝ եթէ գալոց է, և արդէն
իսկ յաշխարհի է ։ * Դուք յԱստուծոյ էք որդեակք 4
կիք, և յաղթեցէք նոցա. զի մեծ է որ ՚ի
ձեզ՝ քան զայն որ յաշխարհին է ։ * Նոքա 5
քա յաշխարհէ են, վասն այնորիկ յաշ
խարհէ խօսին, և աշխարհ լսէ նոցա ։
* Մեք յԱստուծոյ եմք, որ զնծ ճանաչէ՝ լսէ մեզ, 6
և որ չէ յԱստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ ։ այսուհետև ճանա
չեմք զհոգին ճշմարտութեան և զհոգին
խաբէութեան ։

Զ Գ * Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս, զի 7
սէր յԱստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստու
ծոյ է ծնեալ՝ և ճանաչէ զԱստուած ։ * Այլ 8
որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զնծ, զի նծ սէր

9 է։ *Նո՛ւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն ա՛յ ՚ի
մեզ, զի զորդին իւր միածին առաքեաց
յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդանիք։
10 *Յայսմ է սէրն. ոչ զի մեք սիրեցաք զա՛ծ՝
այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաքեաց
զորդին իւր ՚ի քաւութիւն մեղացն մերոց։
11 *Սիրելիք՝ եթէ ա՛ծ այնպէս սիրեաց զմեզ,
ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել։
12 *Զա՛ծ ուրուք երբեք չիք տեսեալ. զո՛
եթէ սիրեացուք զմիմեանս՝ ա՛ծ ՚ի մեզ բնակէ, և սէր նորա ՚ի մեզ կատարեալ է։
13 *Այսու իմանամք, եթէ մեք ՚ի նմա բնակեալ եմք՝ և նա ՚ի մեզ, զի ՚ի հոգւոյն
14 իւրմէ ետ մեզ։ *Նո՛ւ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի հայր առաքեաց զորդին իւր
15 փրկիչ աշխարհի։ *Որ ոք խոստովանեա՛
յի՝ եթէ յի՛ս է որդի ա՛յ, աստուած ՚ի նմա
16 բնակէ՝ և նա յա՛ծ։ *Նո՛ւ մեք հաւատա՛
յաք, և ծանեաք զսէրն ա՛յ՝ զոր ունի առ
մեզ։ Աստուած սէր է, և որ կայ ՚ի սէրն՝
բնակեալ է յա՛ծ, եւ ա՛ծ ՚ի նմա բնակէ։
17 *Յայմիկ կատարեալ է սէրն նո՛ւ ՚ի մեզ,
զի համարձակութիւն ունիցիմք յաւուրն
դատաստանի։ զի որպէս և նայն է՝ նոյնպ
18 և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ։ *Երկիւղ
ոչ գոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ՚ի
բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ
տանջանաւք է. իսկ որ երկնչէն, չէ կատա
19 րեալ ՚ի սէրն։ *Մեք սիրեացուք զա՛ծ, վա՛

զի նա նախ սիրեաց զմեզ : * Եթէ ոք ա- 20
սիցէ՝ եթէ սիրեմ զԱծ , և զեղբայր իւր
ատիցէ , սուտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր
իւր՝ զոր տեսանէ , զԱծ զոր ոչն եաես՝
զնաճող կարիցէ սիրել : * Եւ զայս պատ- 21
ուէր ունիմք առ Ի նմանէ , զի որ սիրէ
զաստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր :

Գ Լ . Ե .

Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յն է քրիս- 1
տոս ծնեալ է . և ամենայն որ սիրէ զծնո-
ղն , սիրէ և զծնեալն Ի նմանէ : * Այս- 2
ուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդիսն Ած ,
յորժամ զԱծ սիրեսցուք՝ և զպատուիրան
նորա նորա արասցուք : * Քանզի այս է սէրն 3
Ած , եթէ զպատուիրանս նր պահեսցուք .
և պատուիրանք նորա չէին ինչ ծանրունք :
* Օ՛ի ամ որ յԱծ ծնեալ է՝ յաղթէ աշ- 4
խարհի . և այս է յաղթութիւնն՝ որ յաղթէ
աշխարհի , հաւատքն մեր : * Եւ ո՞ իցէ՝ 5
որ յաղթիցէ աշխարհի . եթէ ոչ՝ որ հա-
ւատայցէ՝ եթէ յն է որդի Ած : * Սա է՝ 6
որ եկն ջրով և հոգւով և արեամբ , յն
քս . ոչ ջրով միայն , այլ և արեամբ և
ջրով . և հոգին է՝ որ վկայէ , զի հոգին իսկ
է ճշմարտութիւն : (* Օ՛ի երեք են որ վկա- 7
յեն յերկինս . Հայր , բանն , և հոգին
սուրբ . և երեքեանս մի են : * Եւ երեք են 8

որ վկայեն յերկրի. հոգի, ջուր, և արիւն.
9 և երեքինն միանան։)* Եթէ զմարդկան ընդ
վկայութիւն առնումք՝ ապաքէն այ վկայու-
թիւնն մեծ է։ Այս է վկայութիւնն այ,
10 զի վկայեաց ի վերայ որդւոյն իւրոյ։ * Ո՞ր
հաւատայ յորդին այ, ունի յանձին զվկա-
յութիւնս զայս. որ ոչ հաւատայ որդւոյ
այ, սուտ առնէ զնա. քանզի ոչ հաւա-
տայ վկայութեանն՝ զոր վկայեաց այ ի վե-
11 րայ որդւոյն իւրոյ։ * Եւ այս իսկ է վկա-
յութիւնն, զի կեանս յաւիտենական ետ
մեզ այ. և այս են կեանք՝ որ յորդին նո՛ւ են։
12 * Ո՞ր ընդունի զորդին, ընդունի և զկեանս.
և որ ոչ ընդունի զորդին այ, և ոչ զսո
կեանս ընդունի։
13 * Ո՛յս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասջիք եթէ ՋԵ
կեանս յաւիտենականս ունիք. և զի հա-
14 ւատայեք յանուն որդւոյն այ։ * Եւ այս
է համարձակութիւնն զոր ունիմք մեք առ
նա, զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց
15 նորա, լսէ մեզ։ * Ո՛վ եթէ գիտեմք՝
եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց. ապա գի-
տեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր
16 հայցեմք առ ի նմանէ։ * Եթէ ոք տեսցէ
զեղբայր իւր մեղուցեալ մեղս՝ որ ոչ առ
ի մահ, խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս՝
մեղուցելոյն ոչ առ ի մահ։ են մեղք՝ որ
մահուամբ են, ոչ վասն այնորիկ ասեմ եթէ
17 խնդրեսցես։ * Ամենայն անիրաւութի՛ մեղք

են. և են մեղք՝ որ մահու՟ան են: * Վի- 18
տեմք եթէ ամենայն որ յաստուածոյ է ծը-
նեալ ոչ մեղանչէ. այլ որ յաստուածոյն
է ծնեալ՝ պահէ զանձն, և չարն առ նա
ոչ մերձենայ: * Վիտեմք եթէ յաստուա- 19
ծոյ եմք, և աշխարհ ամենայն ի չարի կայ:
* Իւ գիտեմք՝ եթէ որդին աստուածոյ եկն, 20
և ետ մեզ միտս. զի ծանիցուք զճշմարիտ
սըն. և եմք ի ճշմարտին որդւոյ նորա
յիսուսի քրիստոսի: զի նա է ճշմարիտ
ած՝ և կեանք յաւիտենական: * Որդեա- 21
կըք՝ պահեցէք զանձինս ի կռապաշտու՟է:

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 ՅԵՐԻՑՈՒՔ առ ընտրեալ կիւրիա, և առ որդեակս իւր զոր եսք սիրեմ ճշմարտութեամբ. և ոչ եթէ ես միայն, այլ և ամենեքեան որք գիտակ են
2 ճշմարտութեանն. * վասն որոյ ճշմարտութիւնն՝ որ ի մեզ հաստատեալ է, զի և ընդ ձեզ լիցէ. և դուք յաւիտենից ընդ մեզ լիցէք:
3 * Շնորհք՝ ողորմութիւն խաղաղութիւն յայ ի հօրէ, և ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցին ընդ
4 ձեզ: * Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդւոց կացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեամբ, ըստ
5 պատուիրանին զոր առաք ի հօրէ: * Եւ

այժմ աղաչեմ զքեզ կիւբիա . իբրև ոչ
եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ քեզ ,
այլ զոր իսկզբանէն ունէաք , զի սիրեսցուք
զմիմեանս : * Եւ այս է սէրն , զի գնասցուք 6
ըստ պատուիրանաց նորա . և այս է պատ-
ուիրանն , զի որպէս լուարուք իսկզբա-
նէ՝ ըստ նմին գնասջիք : * Ո՛չ բազումք 7
մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ . որ ոչ
խոստովանի զյն քս եկեալ մարմնով , նա
մոլորեցուցիչ է՝ և նեռն :
էՒ * Ո՛գաշ լինիջիք անձանց՝ զի մի կորուս- 8
սանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն , այլ զի առ-
նուցուք բովանդակ զվարձս : * Ա՛մենայն 9
որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ի վարդապետու-
թեանն քրիստոսի , զաստուած ոչ ճանա-
չէ . որ կայ ի վարդապետութեանն , նա՝ և
զհայր ընդունի : * Եթէ ոք գայցէ 10
առ ձեզ՝ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ
ունիցի , մի ընդունիցիք զնա ի տուն , և
մի ողջոյն ասացէք նմա : * Եւ որ ասացէ 11
նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց գործոց
նորա : * Բազում ինչ ունէի գրել առ 12
ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարտիսիւ և գե-
զուվ գրել . զի ակն ունիմ ինձէն իսկ գալ
առ ձեզ , և բերան ի բերան խօսել . զի
ուրախութիւնն մեր իցէ կատարեալ :
* Ողջոյն տան քեզ որդիք քեռ քո ընտ- 13
րեալ : Ճնորհք ընդ ձեզ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՐՐՈՐԴ

1 ՅԵՐԻՑՈՒԷ առ գայիոս սիրե-
ելի , զոր եսդ սիրեմ ճշմար-
2 տութեամբ : *Սիրելի՛ վասն ամ՛ իրաց
քոց յաջողութեան և առողջութե՛ աղո-
թիս առնեմ, որպէս է իսկ յաջողութիւն
3 անձինդ քո : *Յոյժ ուրախ եղէ՛ ի գալ
եղբարց՝ և լինել վկայ քոյ ճշմարտու-
թեանդ , որպէս գնաս դու ճշմարտութի՛ :
4 *Ան՛ծ ևս ինչ ուրախութիւն քան զայս
ոչ ունիմ. զի լսեմ եթէ իմ որդեակիքն
5 ճշմարտութեամբ գնան : *Սիրելի՛ հա-
ւատարիմ գործես զայդ , զոր եթէ առ-
նիցես առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս ,

* որք վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկե- 6
ղեցւոյ . որոց բարիս արարեալ յաւելուր
կես արժանիս աստուածոյ : * Օ՛ի վասն անո- 7
ւանն ելին , և ոչինչ յուժեքէ առնուն
ի հեթանոսականացն : * Մեք այսուհետեւ 8
պարտիմք ընդունել զայնպիսիան . զի գոր-
ծակիցք լինուք ճշմարտութեանն :
ԷԴ * Երեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յա- 9
ռաջադէմն ի նոցանէ է՝ դիտարէիս , ոչ
ընդունի զմեզ : * Վա՛յ այսորիկ եթէ եկիցի՝ 10
յիշեցուցից զգործս նր՝ զոր առնէ , բա-
նիւք չարեօք շառաչեալ առնէ զմեզ
աչխատս : և ոչ այսքիւքք շառաչեալ , ոչ
ինքն ընդունի զեղբարս , և զայնոսիկ որ
ընդունիցին , արգելու . նաև յեկեղեցւոյ
և հանէ : * Սիրելի՝ մի լինիցիս նմանող 11
չարի՝ այլ բարւոյ . զի որ զբարիս առնէ՝
յն է . և որ զչարիս գործէ՝ նա ոչ եռաս
երբեք զնա : * Օ՛գեմեարեայ վկայեալ է 12
յամենեցունց , և յեկեղեցւոյն՝ և ի ճըշ-
մարտութէ , և մեք վկայեմք . և դու գի-
աես՝ զի ճշմարիտ է մեր վկայութիւն : * Նա- 13
զամ ինչ ունիմ գրել քեզ . այլ ոչ կա-
միմ քարտիսիւ և գեղով գրել . * զի առն 14
ունիմ ի մտոյ իսկ տեսանել զքեզ , և
բերան ի բերան խօսել : * Խաղաղութի՛ւն 15
ընդ քեզ : Ողջոյն տան քեզ սիրելիք : Ող-
ջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց ի բարեանձիւր
յանուանէ :

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ
ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 ՅՈՒԴԱՅ՝ եղբայր Յակոբեայ, հեթանոսաց՝ որ յայն հօրէ էք սիրեցեալք, և յԱստուծոյ քրիստոսէ պահեալք և ընտրեալք։ 2 * Ողորմութիւն ձեզ՝ և խաղաղութիւն և սէր բազմացի։ 3 * Սիրելիք՝ զամ փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց փրկութեան, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ և աղաչել զձեզ ճգնիլ ի վերայ հաւատացն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց։ 4 * Քանզի սպրդեցին մարդիկ ոմանք, որ յառաջագոյն իսկ կատարեալ էին ի սոյն դատաստան, ամբարիշտք, որ զնա մերոյ շնորհն դարձուցին յանկարգութիւն, և զմիմիայն իշխանն՝ և տէր մեր յն քն ուրացեալք։ 5 * Յիշեցուցանել ձեզ այսու հե-

տեւ կամ է ինձ՝ որ գիտէքդ զամ. զի ած
միանգամ զժողովուրդն փրկեաց յեգիպ-
տոսէ . երկրորդ անգամ զանհաւատսն կո-
րոյս : * Այլ զհրեշտակն՝ որ ոչ պահեցին 6
զիւրեանց իշխանութիւնն , այլ թողին զիւ-
րեանց բնակութիւնն , ՚ի դատաստանս մե-
ծի աւուրն՝ միանձինս որ կապանօք պա-
հեաց ՚ի խաւարի : * Որպէս սոդոմ և գո- 7
մոր , և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն , որ ըստ
նմին օրինակի պոռնկեցան զհետ բնակեալ
ցըն մարմնոց , կան առաջի օրինակ՝ պա-
տուհասական հրոյն ընկալեալ զդատաստան :
* Այսո նմին օրինակի և սոքա խրթև քնով 8
դանդաչեալք՝ զմարմին պղծեն , զտէրու-
թիւնս քամահեն՝ զփառս հայհոյեն : * Այր 9
միքայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ բանսար-
կուն սատանայի վիճեալ ասայր պատասխա-
նի վասն մովսիսեան մարմնոյն , ոչ ժլտըր-
հեցաւ հայհոյութիւն դատաստանին հան-
դուրժել . այլ ասէ , սաստեսցէ ՚ի քէզ տէր :
* Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայհո- 10
յեն : և զայն եւս՝ զոր բնութիւք իւրեւ
զանխօս անասունս գիտեն , ՚ի նոսին ա-
պականեացին : * Վայ է նոցա , զի ըստ ճա- 11
նապարհին կայենի գնացին , և ըստ մոլո-
րութիւն բաղաամայ վեզիսեցան զհետ վար-
ձուց , և ըստ հակառակութիւնն կորհայ
կորեան :

Ի.Ջ * Սոքա են ատեցեալք շոգմոգք՝ երկի- 12

եաւ զՀեա ցանկուեաց իւրեանց . ի սէրս
իւրեանց խարդախուեաւ , լինին ընդ ձեզ
ուրախակից . անեղիւզ զանձինս ձա-
րակեն . ամպք անջուրք հողմակոծեալք ,
ծառք պտղակորոյսք անպտուղք կրկնա-
13 մեռք՝ խլեալք արմատաքի . * անասուն ալիք
ծովու , որ միշտ փրփրեն զնեւրեանց զան-
ձանց զամօթ . աստեղք մոլորք , որոց վիհ
14 խաւարին յաւիտենից պահեալ է : * Ա՝ար-
գարեացաւ վասն նոցա և Եօթնեերորդն
յադամայ Հենովք՝ և ասէ . ահաւասիկ ե-
կեն տէր բիւրովք սրբովք հրեշտակօք ,
15 * առնել դատաստան ըստ ամի , և յանդի-
մանել զամենայն ամբարիշտս վասն գործոց
իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին . և վասն ամ
խիստ բանից , զոր խօսեցան զնմանէ մե-
16 ղաւորք և ամբարիշտք : * Սոքա են որք
տրնջողք և շոգմոգք , երթեալք ըստ իւ-
րեանց անձանց ցանկութեանց . և բերանք
նոցա զամբարտաւանս բարբառին . առ-
նուն ակն երեսաց վասն օգտի :
17 * Ի՝սյց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկանխա- եբ
սացբանս զառաքելոցն տեն մերոյ յիսի քրսի.
18 * զի ասէին ձեզ , եթէ ի յետին ժամա-
նակս եղիցին մարդք արհամարհողք , եր-
թեալք ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն
19 ցանկութեանց : * Սոքա են նշաւակեալք չնո-
20 չաւորք , որ զոգին ոչ ունիցին : * Ա՝յլ մեք
սիրելիք՝ եղիցուք շինեալ զանձինս սրբու-

Թեամբն հաւատոց ՚ի հոգին նը . կայ-
ցուք յաղօթս , * պահել զանձինս սիրովն 21
ՅՍ . ակնուանել ողորմութեն տան մերոյ յոյ
սըն ՚ի կեանսն յաւիտենականս : * Իւ ո- 22
մանց դատապարտելոց լինիլնք՝ կշտամ
բիչք , * և զմանս ապրեցուցանիլնք՝ յա- 23
փշտակեալ ՚ի հրոյ . և ումանց ողորմելնք
երկիւղիս դառել , և զպատմուճանն որ ՚ի
մարմնոյն իսկ ապականեալ : * Իւ այնմ՝ որ 24
կարողն է պահել զձեզ անսրտմտս և ան-
բիծս , հաստատել առաջի իւրոց փառա-
կըն անեղկեւեան ցնծութեամբ . * միոյն 25
աստուծոյ փրկչին մերոյ յիսուսի քրիստո-
ոի տեառն մերոյ՝ փառք մեծութիւն զօ-
րութիւն և իշխանութիւն՝ յառաջ քան
զամենայն յաւիտեան , և այժմ և յամե-
նայն յաւիտեան . ամէն :

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԱԶԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳԼ. Ա.

1 ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ յորի քան, ի
ձեռն որոյ եաս ամ ցուցանել
ծառայից իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվա-
ղակի. և նշանակեաց առաքելով ի ձեռն
հրեշտակի իւրոյ, առ ծառայ իւր Յովհան-
2 նէս։ * Որ վկայեաց զվկայութիւն բանին Աստ,
և զվկայութիւն յիսուսի քրիստոսի զոր եաս. և որ էր՝
3 և որ լինելոցն էր յիւա այնորիկ։ * Երանի՛
որ կարդացողն կամ լսիցէ զբանս մար-
գարէութեանս, և պահեսցէ զոր ի սմա գր-
բեալ է. զի ժամանակս մերձաւոր է։
4 * Յովհաննէս առ եօթն եկեղեցիսն՝ որ
են յասիա, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի

յայ՝ յէէն՝ և որ էն՝ և որ գալոցն է, և
յեօթին ջորուքեց հոգւոյն՝ որ է առաջի
աթոռոյն իւրոյ. * և՝ ի յետ քեզ հաւա- 5
տարիմ վկայէն, որ է անդրանիկ՝ ի մե-
ռելոց, և իշխան թագաւորութեց երկ-
րի. որ սիրեաց զմեզ, և ելոյծ զիւրեան
մեղաց մերոց արեամբն իւրով. * և արար 6
զմեզ թագաւորս և քահանայս Աստ և հօր
իւրոյ. որուն փառք և զօրութի՝ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:
* Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամպս. և տես- 7
ցեն զնա ամենայն աչք, և տեսցեն զնա ծակք
երկրի, և ողբ խոցեցին զնա ամենեքեան
յերկրի, և կոծեացին՝ ի վերայ նորա. այո՝
ամէն: * Ես եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ Տէր 8
Աստ, որ էն՝ և որ է՝ և որ գալոցն է՝ ամե-
նակալ: * Ես յովհաննէս եղբայր ձեր և 9
հաւասարակից նեղութե՝ և արքայութե՝
և համբերութե՝ որ՝ ի քրիստոս. եղէ ես՝ ի
կղզւոյն որ անուանեալ կոչի պատմոս՝ վի-
բանէն և վասն վկայութե՝ն յիսուսէ: * Ես 10
եղէ յիս հոգի՝ ի կիւրակէի աւուր, և
լսայ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրև զձայն
փողոյ, որ ասէր ցիս. Ես եմ ալփա՝ և ով.
առաջին և վերջին. * զոր տեսանես՝ գրեա 11
՝ի գիրս, և տուր առնել յեօթին եկեղե-
ցիս՝ որ յեփեսոս, և զմիւռնիա՝ ի պեր-
գամոն, և՝ ի թիւատիրա, և՝ ի սարդի-
կէ, և՝ ի փիլադելփիա, և՝ ի լաւոդիկեա:

12 * Ես դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր
ընդ իս. և ի դառնալն իմում տեսի եօթն
13 ճրագարան ոսկի։ * Եւ ի մէջ եօթն ճրա-
գարանացն նման որդւոյ մարդոյ, զգե-
ցեալ պատմուճան պճղնաւոր, և գօ-
տեւորեալ առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն.
14 * և գլուխ նորա և հերքն իբրև զսպի-
սակ՝ և որպէս զձիւն. և աչք նորա ոճ
15 բոց հրոյ. * և ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ
ծխելոյ ի մէջ հնոցի հրաշէկ. և ձայն նո-
16 իբրև զձայն ջուրց բազմաց։ * Եւ ունէր
յաջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն, և
ի բերանոյ նորա ելանէր սուր երկբերա-
նեան. և երեսք նորա իբրև զարեգակն
17 ճառագայթեալ երևէին։ * Եւ իբրև տե-
սի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբրեւ զմե-
ռեալ. և եդ ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ
ցիս. մի երկնչիր, ես եմ առաջինն, և ես
18 եմ յետինն. * և ես եմ կեանք՝ և ես նայն որ
մեռայ, և եմ կենդանի այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ և ու-
19 նիմ զբանալիս մահու և դժոխոց։ * Գրեա
զոր տեսանես՝ որ էն, և որ յապա՝ և որ
20 հանդերձեալ է լինել այս. * զխորհուրդ
եօթն աստեղացդ՝ զոր տեսեր յաջս իմ, և
զեօթն ճրագարանս ոսկիս. եօթն աստեղ-
քըն՝ հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն են, և
ճրագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են։

Գլ. Բ.

Ա. Հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ կարողն՝ որ ունի զաստեղս եօթն յաջու ձեռին իւրում, և շրջի ի մէջ եօթն աշտանակին ոսկւոյ։ * Գիւ 2
տեմ զգործս քո և զվաստակս քո և զհամբերութիւն քո. և զի ոչ բառնաս զչարս, և փորձեցեր՝ որ առեն զինքեանս առաքեալս՝ և ոչ են, և հեբրայեցիս՝ և առեն։ * Նյ 3
համբերեցեր և վշտացար վասն անուան իմոյ՝ և ոչ նեղեցար։ * Ալ 4
քեզ, զի զսէրն քո զառաջին թողեր։ * Յիշ 5
չեա այժմ ուստի անկար՝ և ապաշխարեա, և զառաջին գործսն քո արա. ապա թէ ոչ՝ գամ ես վաղվաղակի, և շարժեցից զաշտանակս քո ի տեղւոջէ իւրմէ՝ եթէ ոչ ապաշխարեացես։ * Ընդ 6
զայս արա՝ զի առեացես զգործսն նիկողայտեան, զոր ես առեամ։ * Որ 7
ունի ականջս լսելոյ, լսիցէ զինչ ասէ հոգին առաքելոցս. որ յաղթէն, տացից նմա ուտել ի փայտէն կենացն՝ որ է ի մէջ դրախտին աստուծոյ։ * Նյ 8
առ հրեշտակ զմիւռնացւոց եկեղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ անսկիզբնն և անվախճանն. որ եղև մեռեալ՝ և կեցաւ գանացաւ։ * Յեսի 9
զգործս քո՝ և զնեղութիւնն և զաղքատութիւն, այլ աղքատ-

քս մեծուԹի եղիցի . և զՀայհայուԹինն՝ որ
ասէին զինքեանս հրեայս գոլ՝ և չէին ինչ ,
10 այլ ժողով սատանայի : * Ահ՛ երկնչիր՝ վը-
րայ կամիս չարչարիլ . ահա հանդերձէ
բանասարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ ,
զի փորձիցիք , և ունիք նեղուԹիւն աւուրս
տասն . լեր հաւատարիմ մինչև ՚ի մահ . և
11 տայ քեզ զպսակն կենաց : * Որ ունի ա-
կանջս լսելոյ՝ լսիցէ զինչ Հոգին ՅԲ ասէ
առ եկեղեցիս . որ յաղԹէ , ոչ անիրաւի
12 յերկրորդ մահուանէն : * Յառ հրեշ-
տանն՝ որ ՚ի պերգամոյ եկեղեցին , գրեա .
այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն երկայրի
13 սրեալ : * Ես գործս քո՝ և զի բնակեալ
ես ուր աԹոռն է սատանայի . և ունիս զա-
նուն իմ , և ոչ ուրացար զՀաւատս իմ
յաւուրս յորում անԹիսպաս վկայն իմ հա-
ւատարիմ եղեւ . զի վկայ է իմ հաւատա-
րիմ՝ ամ հաւատացեալ՝ որ սպանաւ ՚ի
ձէնջ . որ կայք՝ ուր սատանայ է բնակեալ :
14 * Ա՛յլ ունիմ առ քեզ սակաւ . զի կայ առ
քեզ վարդապետուԹին բաղաամայ՝ որ ու-
սոյց զբալակ դնել գայԹակղուԹիւն առաջի
որդւոցն իսրայէլի , ուտել նոցա զոհեալ՝
15 և պոռնկել : * Այսպէս և դու ունիս զվ-
արդապետուԹին նիկողայեացւոց՝ զոր ես
16 առեամ : * Ապ՛րդ՝ ապաշխարեա , ապա ԹԷ
ոչ՝ գամ վաղվաղակի . և պատերազմիցայց
17 ընդ նոսա սրով բերանոյ իմով : * Որ ունիս

ցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ զինչ հոգին ասէ
առ եկեղեցիս . որ յաղթէ՝ տացց նմա ու-
տել ՚ի մանանայէն թաքուցեալոյ , և տացց
նմա զգիրն սրբուհի . և գրեալ անուն նոր
՚ի գիրն , զոր ոչոք գիտէ՝ բայց միայն որ
առնուն : * Եւ առ հրեշտակն որ ՚ի Թիւ- 18
ատրոյ եկեղեցին՝ գրեա . այսպէս ասէ
որդին Աստուծոյ , որոյ աչք իւր են իբրեւ զբոց
հրոյ , և ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ : * Գիտեմ զգործս քո՝ և զսէր և զհաւատ՝ և 19
զպաշտօն քո համբերութիւն . զի բազում
է վաստակ քո վերջինն քան զառաջինն : * Այլ ասեմ առ քեզ բազում. զի թողեր 20
զկինն զԵզաբէլ . որ ասէր զինքն մարգա-
րէ , և ուսուցանէր մոլորութիւն զծառայս
իմ՝ պոռնկել և ուտել զպտհեալ : * Եւ ես 21
տուի նմա ժամանակ ապաշխարել զպոռ-
նկութենէն իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարեցին : * Ահաւասիկ ես արկանեմ զնա ՚ի հիւդ , 22
եւ զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ՝ ՚ի
նեղութիւս մեծամեծս , եթէ ոչ ապաշ-
խարեսցեն ՚ի գործոց իւրեանց : * Եւ զորդիս 23
դիս նորա սպանից մահուամբ . և ծանիցեն ամ եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդիման
մանեմ զերիկամունս և զսիրտս . և տամ
ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց :
* Այլ ձեզ ասեմ որք ՚ի Թիւատիր էք , և 24
ոչ ունիք զվարդապետութիւնս զայս . որ ոչ
ծանեայք զխորս սատանայի՝ զոր խօսին .

25 ոչ արկից զձեօք ծանրութի՛ւ: * Ա՛յլ զոր
26 ունիք, պահեցէք՝ մինչեւ ես գամ: * Այս
որ յաղթէ՝ և պահէ զգործս իմ մինչեւ
ցվախճան. տաց նմա իշխանութի՛ւն ՚ի վր
27 ազգաց: * Այս հովուեսցէ զնոսա գաւազա-
նաւ երկաթեայ. և իբրեւ զանօթ բրտի
28 փշրեսցէ զնոսա: * Որպէս և ես ընկալայ
՚ի հօրէ իմմէ, և տաց նոցա զաստղն ա-
29 ռաւօտուն: * Որ ունի ականջս լսելո՛ւ լը-
սիցէ զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս:

Գ Լ. Գ.

1 Այս առ հրեշտակ սարդիսացւոց եկե-
ղեցւոյն գրեա. այսո՛ւ ասէ՝ որ ունի զեօ-
թըն հոգին ՚ի՛ և զեօթըն աստեղս. տեսի
զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ունիս՝ և
2 մեռեալ ես: * Լեր արթուն՝ և հաստա-
տեա այսու հետեւ՝ զի հանդերձեալ ես մե-
ռանել. քանզի ոչ գտի զգործս քո կատա-
3 րեալ առաջի իմ: * Արդեօք յիշեա թէ ո՛ն
լուարն, և պահեա և ապաշխարեա. ապա
թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. և
4 ոչ գո՛ իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ: * Այ-
նիս սակաւ մի զանուն սարդիսացւոցն, որք
ոչ աղտեղացուցին զհանդերձս իւրեանց.
և շրջին ՚ի սպիտակ՝ որում արժանի եղեն:
5 * Որ յաղթէ՝ այսպէս զգեցցի սպիտակս,
և ոչ ջնջեսցի անուն նորա ՚ի գպրութէն

կենայց . և խոստովանեցայց զանուն նորա
առաջի հօր իմոյ՝ և առաջի հրեշտակաց :
* Ով ունի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ զինչ ա- 6
սէ Հոգին առ եկեղեցիս : * Եւ առ հրեշ- 7
տակն փիլադելփիայ եկեղեցւոյն գրեա .
այսպէս ասէ սուրբն ճշմարիտն , որ ունի
զբանալին դաւթի . բանայ՝ և ոչ ոք է որ
փակէ , և փակէ՝ և ոչ ոք է որ բանայ :
* Տեսի զգործս քո . ահա ետու առաջի քո 8
դուռն բացեալ , զոր ոչ ոք կարէ փակել .
զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն , և պահե-
ցեր զբանս իմ , և ոչ ուրացար զանուն
իմ : * Ահաւասիկ ես տամ քեզ ժողովրդի 9
սատանայի , որք ասեն զինքեանս հրեայս
գոլ՝ և ոչ են , այլ սուտ են . արարից զնոսա՝
զի եկեսցեն՝ և երկիրպագցեն առաջի ո-
տից քոց , և ծանիցեն զի ես սիրեցի զքեզ :
* Օրհ պահեցեր զբան համբերութեան իմ 10
մոյ , և ես պահեցից զքեզ ի ժամ փորձու-
թեան քո . որ հանդերձեալ է գալ յամ
ամենեսին փորձել զամ բնակեալս յերեսս
երկրի : * Ահա գամ վաղվաղակի , կալ զոր 11
ունիսդ՝ զի մի որ առցէ զպսակ քո : * Որ 12
յաղթէ՝ արարից զնա սիւն տաճարի Աստ
իմոյ , և արտաքս այլ մի ևս ելցէ . և գրե-
ցից ի վերայ նորա զանուն Աստուծոյ իմոյ , և
զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ՝ զնորն Երու-
սաղէմի , որ իջանէ լոյս է յերկնից Աստուծոյ իմոյ . և
զանուն նորա նոր : * Որ ունի ականջս՝ լսե- 13

ւիսկէ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս։
14 * Եւ առ Հրեշտակն լաւոդիկեայ եկե-
ղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ ամէնն՝ վե-
կայն Հաւատարիմ և Ճշմարիտ, սկիզբն
15 սկզբան արարածոց աստուծոյ։ * Գիտեմ
զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ.
պարտ էր քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ ջերմ։
16 * Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ,
Հանդերձեալ ես փսխել ՚ի բերանոյ իմմէ։
17 * Զի ասես. մեծատուն էի՝ և մեծացայ,
և ոչ իւիք կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ ե-
թէ դու ես ողորմելի և հեզդ և աղքատ՝
18 մերկ և կոյր։ * Խրդ՝ ես խորհրդակից ե-
ղէց քեզ, առ գնեա յինէն ոսկի փորձ-
եալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծասցիս, և Հանդերձս
սպիտակս՝ զի զգեցցիս, մի զի երեւեսցի
անվայելչութիւն մերկութեան քո. և դիր
19 դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես։ * Ես՝ զոր սի-
բեմ, յանդիմանեմ և խրատեմ. նախանձ
20 եա այժմ, և ապաշխարեա։ * Ահա ասիկ
գամ ես առ դուրս և բախեմ. եթէ ոք
լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ զդը-
բուռնան, մտից առ նա՝ և ընթրիս առա-
21 րիւ առ նա, և նա ընդ իս։ * Որ յաղթէ
տացից նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ, որ-
պէս և ես յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ
22 Հօր իմոյ։ * Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ
զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս։

Գ Լ. Գ.

Ես յետ այսր ասի աեսի՝ և ահա դր- 1
տունք երկնից բացեալ էին, և ձայն փո-
զան առաջնոյ զոր լսեայ՝ խօսէր ընդ իս և
ասէր. Ել այսր՝ և ցուցից քեզ զինչ լինել-
լոց է յապա ժամանակս: * Ես ժամա- 2
նեալ յիս հոգի, և աեսի աթոռ մի՝ ի
կայր յերկինս: * Ես ՚ի վերայ աթոռոյն 3
նստէր նման տեսլեան ականց յասպիս և
սարդիոնի: * Ես քահանայք շուրջ զաթո- 4
ռովն նմանք տեսլեան զմրխտի. և շուրջ
զաթոռովն աթոռք քսան և չորք, և ՚ի վե՛ր
աթոռոցն նստէին քսան և չորք երիցունք՝
զգեցեալ հանդերձս սպիտակս, և ՚ի գլ-
խոս իւրեանց պսակս ոսկիս: * Ես յաթ- 5
թոռոյ անտի ելանէին փայլատակմունք և
ձայնք և որոտմունք. և եօթն ջահք
հրոյ բորբոքելոյ առաջի աթոռոյն, որ են
եօթն հոգիքն ՚ոյ: * Ես էր առաջի աթո- 6
ռոյն ծով ապակեղէն՝ նման սպիտակու-թե
սառին, և ՚ի մէջ աթոռոյն չորք կենդա-
նիք՝ և լի էին աչօք առաջոյ և յետոյ:
* Ես էր կենդանին առաջին նման առիւ- 7
ծու, և երկրորդ կենդանին նման զուա-
րակի, և երրորդ կենդանին ունէր երես
մարդոյ, և չորրորդ կենդանին նման արծ-
ուոյ թռուցելոյ: * Ես չորից կենդանեաց 8

ցըն էին միոյ միոյ ի նոցանէ վեց թեւք,
շուրջանակի և ի ներքոյ լի էին աչօք, ոչ
հանգչէին ոչ գիւր և ոչ գիշեր՝ ասելով.
սուրբ սուրբ սուրբ տէր ՅԱ ամենակալ՝
9 որ էն և ես, և որ գալոց ես։ * Եւ յորժամ տային կենդանիքն փառս և պատիւ
և գոհութիւն նստելոյն ի վերայ աթոռոյն՝
կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից,
10 (* անկանէին քահանայքն և ծերք երիցունքն առաջի նստելոյն յաթոռ, և երկիր պագանէին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից.) և դնէին զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն ասելով, * արժանի ես
11 տէր ՅԱ մեր ընդունել զփառս և զպատիւ և զօրութիւն, զի դու ստեղծեր զամենայն. և ի կամէն քո ստեղծան՝ և կան հաստատուն։

Գլ. Ե.

1 Եւ տեսի ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր ի վերայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և
2 արտաքոյ, և կնքեալ եօթիւն կնքով։ * Եւ տեսի հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր
3 ի ձայն մեծ. ո՞ է արժանի բանալ զգիրքս՝ և լուծանել զկնիք նորա։ * Եւ ոչք կար
4 բէր՝ ոչ ի յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ ի ներքոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսին զնա։ * Եւ ես լայի ուժգին՝ զի ոչք գտաւ արժանի բանալ զգիրքն և հայել

'ի նա : * Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս . մի 5
լար , ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազ-
գէն յուդայ յարմատոյն դաւթի՝ բանալ
զգիրքն՝ և լուծանել զեօթն կնիքսն նորա :
* Եւ տեսի 'ի մէջ աթոռոյն և 'ի մէջ չո- 6
րից կենդանեացն՝ և 'ի մէջ երիցանցն գա-
ռըն կայր զենեալ, որ ունէր եօթն եղ-
ջիւրս՝ և աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք
այ՝ որ են առաքեալ ընդ ամ երկիր : * Եւ 7
եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ նըս-
տէր 'ի վերայ աթոռոյն : * Եւ յորժամ 8
առ զգիրն, չորք կենդանիքն և քսան և
չորք երիցունքն անկանէին առաջի գա-
ռինն . և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝ և
բուրվառ ոսկի լի խնկով, որ է աղօթք
սրբոցն : * Եւ օրհնէին երգս նորա և ա- 9
սէին . արժանի ես առնուլ զգիրդ՝ և բա-
նալ զկնիքք դորա , զի զեղար՝ և գնեցեր
զմեզ այ արեամբդ քով՝ յամ ազգաց և 'ի
լեզուաց և 'ի ժողովոց հեթանոսաց : * Եւ 10
արարեր զոսոսա այ մերոս թագաւորս և
քահանայս՝ թագաւորել 'ի վերայ երկրի :
* Եւ տեսի , և լուայ զձայն հրեշտակաց 11
բազմաց որք կային շուրջ զաթոռովքն և
զչորիւքն կենդանեօքն և զքահանայիւքն :
և էր թիւն նոցա՝ բիւրք բիւրուց և հա-
զարք հազարաց : * Եւսէին ձայնիւ մեծաւ . 12
արժան է գառնդ զենեալ առնուլ զմե-
ծութիւն և զիմաստութիւն և զզօրութիւն և

15 զպատիս և զփառս և զօրհնութիւն ։ * Եւ
ամ արարածք՝ որ են յերկինս և յերկրի
և ի ծովս և որ ի նոսա՝ լսեայ ես ասէին.
որ նստիս յաթոռն՝ և գառնն օրհնեալ
քարձրացեալ և փառաւորեալ յաւի-
16 տեանս յաւիտենից ։ * Եւ չորք կենդա-
նիքն ասէին, ամէն. և երիցունքն անկա-
նէին առաջի նորա և երկիրպագանէին ։

Գ Լ. Ը.

1 Եւ տեսի զի եբաց զմին ի կնիքացն, և
լսեայ ի միոյ ի չորից կենդանեացն իբրև
2 զձայն որոտման՝ զի ասէր՝ Թէ գամ ։ * Եւ
տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ, և որ հեծեալն
էր ի նմա՝ ունէր աղեղն. և տուաւ նմա
պսակ, և ելն յաղթողն՝ զի յաղթեսցէ ։
3 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ,
լսեայ երկրորդ կենդանեացն՝ զի ասէր,
4 գամ ։ * Եւ ել այլ ձի կարմիր. և որ հե-
ծեալն էր ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առ-
նուլ զխաղաղութիւն յերկրէ, զի զիմիեա-
նս զինցեն. և տուաւ նմա սուր մի մեծ ։
5 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ՝ լսեայ
երրորդ կենդանեացն՝ զի ասէր՝ Թէ գամ.
և տեսի՝ և ահա ձի սեաւ, և որ նստեալ
ըն էր ի վերայ նորա՝ ունէր կշռաք ի ձե-
6 ռին իւրում ։ * Եւ լսեայ ձայն ի միջի չո-
րից կենդանեացն. կապիճ մի ցորեան դե-

նաբի միոջ. և երեք կապիճ գարի՝ դինա-
բի միոջ, և ձէթի և գինի մի վեսասեսես։
* Իւ յորժամ եբայ զինիքն չորրորդ, լը- 7
ւայ ձայն ի չորրորդ կենդանւոյն՝ զի ա-
սէր՝ Թէ գամ։ * Իւ տեսի և ահա ձի չը- 8
լատս, և որ նստէրն ի վրն՝ ունէր զմահ,
և գժոխք երթային զհետ նր. և տուա-
նմա իշխանութիւն չորրորդ մասին աշխար-
հի՝ սատակել սրով և սովով և մահուամբ՝
և գազանօք երկրի։ * Իւ յորժամ եբայ 9
զինիքն հինգերորդ՝ տեսի ի ներքոյ սեղա-
նոյն զհոգիս նոցա մարդկան զեհեալ վասն
բանին նյ՝ և վասն վկայութեն նորա զոր
ունէին։ * Եղբ սատկին ի ձայն մեծ. մին- 10
չեւ յիջրը տէր սուրբ և ճշմարիտ՝ ոչ դա-
տես, և խնդրես զվրէժ արեան մերոյ ի
բնակչաց երկրի։ * Իւ տուաւ նոցա սր- 11
կանչիւս սպիտակս, և ասացաւ նոցա՝ զի
հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչև լցին
ծառայակիցք նոցա և եղբարք նոցա՝ որք
հանդերձեալ են կատարիլ իբրև զնոսա։
* Իւ տեսի յորժամ եբայ զինիքն վեց- 12
երորդ՝ եղեւ շարժումն մեծ, և արեգա-
կըն եղեւ սեաւ իբրև զկապերտ այծեայ,
և լուսինն բոլորովին եղեւ արիւն։ * Իւ 13
աստեղք երկնից թօթափեցան ի յերկիր,
որպէս տերեւ թզենւոյ զի ուժգին շար-
ժիցի ի հողմոյ։ * Իւ երկինն իբրեւ զմա- 14
գաղաթեայ պիսս գալարէր. և ամ լերինք

և կղզիք ՚ի տեղւոյ իւրեանց չարժեցան։
15 * Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հաւ
զարատեաք և մեծամեծք և զօրաւորք՝ և
ամ ծառայք և ամ ազատք թագուցին
16 զինքեանս յայրս և ՚ի ծերպս վիմաց։ * Եւ
ասէին լերանց՝ թէ անկեարուք ՚ի վե՛ր մեր,
17 և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ։ * Օ՛ի
եկն օր մեծ բարկութեան նորա. և ո՛վ
կարէ կալ առաջի նորա։

Գ Լ։

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝ զի կային ՚ի չորս անկիւնս երկրի. և
ունէին զչորս հողմս երկրի՝ զի մի՛ հնչեա-
յե՛ հողմ ՚ի վերայ երկրի, և մի՛ ՚ի ծովս՝
2 և մի՛ ՚ի ծառս։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝
զի ել յարեւելից, և ունէր զկնիք այ կենդ-
դանւոյ, և աղաղակեաց ձայնիւ մեծա-
ւաւ չորս հրեշտակացն՝ որոց ադեալ էր իշ-
խանութիւն տապականել զերկիր և զծով։
3 * Եւ ասէր. մի՛ վնասէք երկրի՝ մի՛ ծովու՝
մի՛ ծառոց, դադարեցէք մինչեւ կնքեցից
4 զծառայս այ իմոց ՚ի ճակատս նոցա։ * Եւ
լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն
և չորք հազար կնքեալք յազգէ որդւոցն
5 Իսրայէլի։ * Յազգէն յուդայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ Յազգէն ռուբէնի՝ երկո-
տասան հազար կնքեալ։ Յազգէն գադայ՝

երկոտասան հազար կնքեալ։ * Յազգէն 6
ասերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։ Յազ-
գէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար
կնքեալ։ Յազգէն մանասէի՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ * Յազգէն շմաւոնի՝ եր- 7
կոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն ղեւ-
եայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։ Յազ-
գէն իսաքարայ՝ երկոտասան հազար կընի-
քեալ։ * Յազգէն զաբուղոնի՝ երկոտասան 8
հազար կնքեալ։ Յազգէն յովսեփայ՝ եր-
կոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն բե-
նիամենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ։
* Ես յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժողո- 9
վուրդ բազում որոց ոչ գոյր թիւ, յամե-
հեթանոսաց և յամե ազգաց և յամե լե-
զուաց և յամե ժողովրդոց, որք կային ա-
ռաջի աթոռոյն և առաջի գառնին՝ արկեալ
զիւրեամբք հանդերձս սպիտակս, և ար-
մաւենիս ի ձեռս իւրեանց։ * Աղաղակէ- 10
ին ի ձայն մեծ՝ և ասէին. փրկուԹի այ
մերոյ՝ որ նստի ի վերայ աթոռոյն, և գա-
ռնին։ * Ես ամե հրեշտակք կային շուրջ 11
զաթոռովն և զերիցսամբքն և զչորիսեքն կեն-
դանեօքն, և անկանէին յերեսս առաջի
աթոռոյն՝ և երկիրպագանէին այ, * ասե- 12
լով. ամէն. օրհնուԹի և փառք և իմաս-
տուԹի և գոհուԹի և պատիւ և զօրուԹի
և շնորհք տեառն այ մերոյ՝ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն։ * Ես ասէ ցիս մի 13

յերկրացոց անտի . ոտքս որ զգեցեալ են
պհանդերձս սպիտակս՝ քո՛ք են՝ և կամ ուս-
14 տի՞ գան : * Եւ ասացի ցնա . տէր՝ դու
գիտես : և ասէ ցիս . սոքա են՝ որ գան ի՛
վշտաց մեծաց , և լուացին զարկանելիս
իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ
15 գառնին : * Վ ասն այնորիկ են առաջի աթ-
ռոյն նո՛ց՝ և պաշտեն զնա զտիւ և զգի-
շեր ի տաճարի նորա . և որ նստի ի վե-
16 րայ աթոռոյն՝ բնակեսցէ է ի նոսա : * Ո՛չ
քաղցեսցեն և ոչ ծարաւեսցեն , և ոչ զո՛ր մե-
17 ղեսցէ նոցա՝ ոչ արեգակն և ոչ ամէ՛ն : * Եւ
գառնն ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսց-
ցէ զնոսա , և առաջնորդեսցէ նո՛ւ ի կեա-
նաց աղբիւրս ջրոց կենդանեաց . քանզի և
հաւա՛ծ զնո՛ւմ ապուծար յերեսաց նոցա :

ԳԼ . Ը .

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթնեւորդ՝
եղեւ լռութի՛ւն յերկինս՝ որպէս կէս ժա-
2 մու : * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն , որ ա-
ռաջի նո՛ց կային , և տուա՛ւ նո՛ւ եօթն փո-
3 ղս : * Եւ այլ հրեշտակ եկն և կայ առ սե-
զանն . և ունէր խնկանոց ոսկի . և տուա՛ւ
նմա խունկ բազո՛ւմ , զի մատուսցէ զաղօ-
թըս սո՛ւրբոց՝ ի վերայ ոսկեզէն սեղա-
4 նոյ առաջի աթոռոյն : * Եւ ել ծուխ խընկ-
կոյն աղօթիւք սրբոցն՝ ի ձեռաց հրեշտա-

կայն առաջի ՚ի ։ * Եւ եղեալ հրեշտակին 5
զինեկանոցն ՚ի հրոյ սեղանոյն՝ եւ արկ զնա
յերկիր . և եղեւ որոտումն և ձայնք և
փայլատակումն և շարժումն մեծ ։ * Եւ 6
եօթն հրեշտակքն որ ունէին եօթն փողս՝
պատրաստեցին զինքեանս առ ՚ի հարկա-
նել ։ * Եւ առաջին հրեշտակն եհար զփո- 7
ղըն , և եղեւ կարկուտ և հուր և արիւն
խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր , և վերփրծդ
մասն երկրի այրեաց , և վերփրծդ մասն
ծառոց այրեաց , և զամենայն դալար խո-
տոյ այրեաց ։ * Եւ երկրորդ հրեշտակն 8
փողեաց , և իբրեւ պեհառն մի մեծ հըր-
դեհեալ անկաւ ՚ի ծով , և եղեւ երրորդ
մասն ծովու արիւն . * և սատակեցաւ եր- 9
րորդ մասն լուսակաց , և որ ունէր շունչ
կենդանի՝ ապականեցաւ . (և երրորդ մա-
սըն նաւուց ընկղմեցաւ ։) * Եւ երրորդ 10
հրեշտակն փողեաց , և անկաւ յերկնից
աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրեւ զչամ
բար , և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և
աղբերաց . * և էր անուն աստեղին դառ- 11
նութիւն . և բազումք մեռան ՚ի դառնու-
թենէ ջուրցն ։ * Եւ չորրորդ հրեշտակն 12
փողեաց , և վիրաւորեցաւ երրորդ մասն ա-
րեգական՝ և երրորդ մասն լուսնի՝ և եր-
րորդ մասն աստեղաց . և խաւարեաւ եր-
րորդ մասն նոցա , և երրորդ մասն գիշե-
րոյ նոյնպէս ։ * Եւ տեսի՝ և լսայ ձայն հր- 13

քեշտակի Թառուգելա՝ ի մէջ երկնից՝ զի ասէր՝ ի ձայն մեծ, վայ վայ վայ՝ որ բնա-
կեաց են յերկրի. յորժամ լինիցի ձայն երիցն ևս փողոց, զոր կամիցին հրեշտակ-
քըն հարկանել։

Գլ. Թ.

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր. և տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկինից, և
2 տուաւ նմա բանալի գբոյն անդնդոց. * և եբանէր ծուխ ի գբոյն որպէս զծուխ հնոցի
մեծի. և խաւարեցաւ արեգակն և օդք։
3 * Եւ ի գբոյն եբանէր մարախ ի յերկիր. և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրեւ զկաշ-
4 ԹՈՑս կարճի. * և ասացաւ նոցա՝ զի մի մեղցեն խոտոյ երկրի և մի ամ ծառոց,
բայց միայն մարդոյ երկրայնոց, որ ոչ ու-
նիցին զկնիք ի վերայ ճակատուս իւրեանց։
5 * Եւ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպա-
նանիցեն զնոսա, այլ չարչարեացեն զնոսա
ամիսս հինգ. և չարչարանք նոցա իբրեւ
զխայԹոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ։
6 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեացեն մարդիկ զմահ՝ և մի գտցեն. և ցանկասցեն մե-
7 ռանել՝ և փախիցէ ի նոցանէ մահ։ * Եւ նմանութիւն մարախոյն, նմանութիւնն ձիոց
պատրաստեալ ի պատերազմ. և ի վերայ գլխոց նոցա իբրեւ զպսակ՝ նմանեալ ոսկ

ւայ . և երեսք նոցա իբրեւ զերեսս մարդ
դայ . * և հեզք նոցա իբրեւ զհեզս կնոջ . 8
և առամունք նոցի իբրև զառիւծու : * Իւ 9
ունէին զրահս իբրեւ զզրահս երկաթի .
և ձայն թեւոց նոցա իբրև զձայն կառա
վար ձիոց բազմաց՝ որ ազշաւեն ի պա
տերազմ : * Իւ ունէին ապիս ըստ նմանու 10
թեան կարձի . և խայթոց յապիս նոցա .
և ունէին իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ
ամիսս հինգ : * Իւ ունէին թագաւոր ի վր 11
իւրեանց զհրեշտակն գժոխոց . և անուն
նորա եբրայեցերէն՝ աղբադան , որ կոչի ի
հայ բառիւառ՝ կորուստ : * Հաւասիկ վայ 12
մի էանց , և վայք երկու գալոց են : * Իւ 13
վեցերորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն .
և լսեայ ձայն ի չորից կենդանեացն՝ որ
էին առաջի սեզանոյն ոսկ . * զի առէր ցհր 14
եշտակն վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն . լոյծ
զչորս հրեշտակսն զկապեալս ի վերոյ գե
տոյն եփրատայ : * Իւ լուծան չորս հրեշ 15
տակքն՝ պատրաստեալք ի ժամ և յօր և
յամիս և ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ
մասն մարդկան : * Իւ հասմարք հեծելոց 16
զօրաց նոցա՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք
հազարաց՝ լուեայ զթիւ նոցա : * Իւ տես 17
ի ձիս ի տեսլեանն , և հեծեալս ի նոսա՝
որք ունէին զրահս հրեղէնս , և յակինթեայ
հրեղհեալս ծծմբով . և գլուխք ձիոցն իբ
րեւ զգլուխս առիւծուց . և ի բերանոց

նոցա հաւր ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ ։
18 * Յր ի հարուածոցս յայսցանէ մեռաւ
երրորդ մասն մարդկան՝ ի հրոյն և ի ծո-
խոյն և ի ծծմբոյն , որ ելանէր ի բերանոց
19 նոցա ։ * Զի իշխանութիւն ի բերանս է
նոցա՝ և յառիս նոցա , և ապիք նոցա նը-
մանութի օձի . և ունէին գլուխք՝ որով
20 սատակէին զանիրաւս ։ * Եւ այլք ի մարդ-
կանէ որ ոչ մեռան ի հարուածոցս յայս-
ցանէ , ոչ ապաշխարեցին և ոչ դարձան
ի գործոց ձեռաց իւրեանց , յերկրպա-
գութենէ դիւաց և կռոց յոսկւոյ և յար-
ծաթոյ և ի պղնձոյ և ի քարէ
և ի փայտէ , որք ոչ տեսանել կարեն՝ և
21 ոչ լսել և ոչ գնալ . * և ոչ ապաշխարե-
ցին ի մարդասպանութենէ՝ և ի դեղատու-
թենէ , և ի պոռնկութենէ և ի գողու-
թենէ իւրեանց ։

Գ Լ . ԺԱ .

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի ի
ջանէր յերկինից , և պատեցեալ էր ամպ՝ և
ծիածան ի գլուխ նորա . և երեսք նորա
իբրեւ զարեգակն , և ոտք նորա որպէս սիւն
2 հրոյ ։ * Եւ ունէր ի ձեռին իւրում գրքոյկ
մի բացեալ . և եդ զաջն իւր զայջ ի
վերայ ծովուն , և զձախն ի վերայ երկրի ։
3 * Եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝ գոչեաց

իբրև զառիւծ . և յորժամ ազատակեաց՝
խոսեցան եօթին որոսմունքն յիւրեանց ձայ-
նըս : * Եւ յորժամ խոսեցան եօթին որոս- 4
մունքն՝ կամէի գրել . և լուայ ձայն յերկ-
նից՝ զի ասէր , կնքեա զոր խոսեցան եօթին
որոսմունքն՝ և մի գրեր : * Եւ հրեշտակն 5
զոր տեսի , որ եդ զտան իւր ՚ի վերայ ծո-
վու և զվիւսն ՚ի ցամաքի , համբարձ զդ-
ձեռն իւր զաջ յերկինս . * և երդուաւ ՚ի 6
կենդանին յաւիտենից՝ որ հաստատեաց
զերկինս և որ ՚ի նմա , և զերկիր և որ ՚ի
նմա . զի ոչ ևս կայ այլ ժամանակ . * այլ 7
յաւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝
յորժամ հարցէ զփողն , կատարեսցի խոր-
հուրդն ՚ի՝ որ աւետարանեցաւ ՚ի ձեռն
ծառայից իւրոց մարգարէիցն : * Եւ ձայ- 8
նըն զոր լսեայ յերկինից՝ դարձեալ խոսե-
ցաւ ընդ [illegible] առ գգրկոյն՝
ըսէր՝ ընդ [illegible] հրեշտակն բացեալ ՚ի ձեռն
իւրում , և կայ ՚ի վերայ ծովուն և ցամա-
քի : * Եւ ես երթեալ առ հրեշտակին՝ 9
խնդրեցի ՚ի նմանէ . և ասէ ցիս , առ ըզ
սա՝ և կեր զդոյն , և դառնասցի յորովայն
քո . այլ ՚ի բերան քո է քաղցր իբրև զդ-
մեղր : * Եւ առի զգրկոյն բացեալ ՚ի հր- 10
բեշտակէն՝ և կլայ զնա . և էր ՚ի բերան
իմ որպէս մեղր . և յորժամ կերայ , դառ-
նացաւ որովայն իմ : * Եւ ասէ ցիս . Հա- 11
սանէ քեզ դարձեալ մարգարէանալ ՚ի

ժողովուրդս՝ և ՚ի հեթանոսս և ՚ի լեզուս
և ՚ի թագաւորս երկրի ։

ԳԼ. ՅԸ.

1 Եւ տեսաւ ինձ եղեգն նման գաւա-
ղանի. և կայր հրեշտակին՝ և ասէր ցիս. ա-
րի և չափեա զտաճարն Ա՚Ի և զսեղանն՝ և
2 զերկրպագուսն որ ՚ի նմա ։ * Եւ զգաւիթն
որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և մի չա-
փեր. զի տուեալ է զնա հեթանոսաց. և
զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն ամիսս քառա-
3 սուն և երկուս ։ * Եւ տացե երկուց վկա-
յից իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հա-
զար երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ
4 քուրձ ։ * Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ և
երկու ճրագք, որ կան առաջի Ա՚Ի յերկրի ։
5 * Եւ որք կամիցին վնասել նոցա, հուր
ելցէ ՚ի բերանոյ նոցա՝ և կերիցէ զթշնա-
միս նոցա. և որք կամիցին մեզանչել նո-
6 ցա՝ այսպէս սատակեսցին ։ * Սոքա ու-
նին իշխանութիւն փակել զերկինս՝ զի մի
տեղասցէ զաւուրս մարգարէութեե նոցա.
և ունին իշխանութի ՚ի վերայ ջուրց՝ դար-
ձուցանել զնոսա յարիւն, և հարկանել
զերկիր յամենայն հարուածս՝ քանիցս ան-
7 գամ և կամիցին ։ * Եւ յորժամ կատա-
րեսցեն զմա՛ աւուրս վկայութեան իւ-
րեանց, յայնժամ գազանն որ ելանէ յան-

դընդոց՝ տայէ ընդ նոսա պատերազմ, և
յաղթեսցէ նոցա և սպանցէ զնոսա։ *Այլ 8
դի նոցա անկեալ կայցէ ՚ի մէջ հրապա-
րակաց քաղաքին նոցա մեծի, որ անուա-
նեալ կոչի ըստ հոգեւոյն՝ սոդոմ և եգիպ-
տոս, ուր և տէրն նոցա խաչեցաւ։ *Այլ 9
տեսցեն զնոսա ամ ցեղք և ժողովուրդք՝
և ամ լեզուք և հեթանոսք, զի դի նոցա
անկեալ կայցէ զերիս աւուրս և կէս. և
ոչ տացեն թաղել ՚ի գերեզմանս զոսկերս
նոցա։ *Այլ որ բնակեալ են յերկրի՝ ու- 10
րախ լինին և խնդան ՚ի վերայ նոցա, մին-
չև ընծայս և պատարագս տանել միմեանց.
վասն զի սոքա երկոքեան մարգարէքս չար-
չարեցան զբնակիչս երկրի։ *Այլ յետ ե- 11
րից աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յոյ
մտցէ ՚ի նոսա, և յարիցեն կացցեն ՚ի վե-
րոյից իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ ան-
կաւ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ սպանին զը-
նոսա։ *Այլ լուայ ձայն մեծ՝ որ ասէր ցը- 12
նոսա. վերացիք եկէք ասա, և վերացան
եղեն յերկինս ամպովք. և տեսին զնոսա
թշնամիք իւրեանց։ *Այլ ՚ի ժամուն յայն 13
միկ շարժումն մեծ եղեւ, և տասներորդ
մասն քաղաքին ընկղմեցաւ, և մեռան ՚ի
շարժմանէն արք եօթն հազար. և յետ այ-
նորիկ ահ մեծ եղև յամենեսեան, և փա-
ռս տային ՚ի երկնաւորի։ *Այհաւասիկ 14
վայն երկրորդ էանց, և վայն երրորդ գա-

15 լոց է վաղվաղակի : * Իւ յորժամ եօթ-
նեքորդ հրեշտակն հարկանէր զիւղն, ե-
ղեւ ձայն յերկինս՝ և ասէ. եղև թագա-
ւորութիւն ամ տիեզերաց տեառն մերոյ՝ և
յի՛ւր քրի՛ստոյ. և թագաւորեսցէ՛ ի վե-
16 րայ ամի՛ յաւիտեանս յաւիտենից : * Իւ
քսան և չորս երիցունքն՝ որ նստեին յա-
թոռս իւրեանց առաջի՛ ամ, անկանէին ի՛
վերայ երեսաց իւրեանց՝ և երկիրպագա-
17 նէին տեառն ամ, և ասէին. * Խոհանամք
զքէն տէր ամ ամենակալ, որ էն և եա՝ և
առեր զզօրութի՛ քո մեծ, և թագաւորե-
18 ցեր : * Իւ հեթանոսք բարկացան, և եկն
բարկութի՛ քո, և ժամանակ մեռելոց՝ զև
դատեսցին. և տաս վարձս ծառայից քոց
մարգարէից, և սրբոց երկիւղածաց ա-
նուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց, և ա-
19 պականես զապականիչս երկրի : * Իւ բա-
ցաւ տաճարն ամ որ յերկինս, և երեւե-
ցաւ տապանակն ամ՝ ի՛ տաճարն իւր. և
եղեն փայլատակմունք և ձայնք և որոտ-
մունք և շարժումն, և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Իւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին
մի արկեալ զիւրև զարեգակն, և լուսին
ի՛ ներքոյ ոտից նորա. և ի՛ վերայ գլխոյ
նորա պսակ աստեղաց յերկոտասանից :

2 * Յե էր յամն. և ճչէր յերկնեղէն, և քա-
զում վշոյք մերձ էր ի ծնանել: * Յե և 3
րեւեցաւ այլ նշան յերկինս՝ և ահաւա-
սիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ էին գլ-
լուխք եօթն և եղջիւրք տասն. և ի վե-
րայ գլխոց նորա եօթն խոյրք: * Յե տա- 4
սըն նորա քարշէր զերրորդ մասն աստե-
ղաց երկնից, և արկ զնոսա յերկիր. և
վիշապն կայր առաջի կնոջն որ հանդերձ
ձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի կինն
զորդի իւր՝ կլցէ զնա վիշապն: * Յե ծնաւ 5
կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հովուել
զամ հեթանոս գաւազանաւ երկաթեաւ.
և յափշտակեցաւ որդի նորա առ Աստ, և
առ աթոռ նորա: * Յե կինն փախեաւ յա- 6
նապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ
յաստ, զի կերակրեսցի անդ աւուրս հա-
զար երկերիւր և վաթսուն: * Յե եղեւ 7
պատերազմ յերկինս, Միքայէլ և հրեշտա-
կք իւր կռուէին ընդ վիշապին. և վիշա-
պն պատերազմէր զօրօք իւրովք: * Յե 8
ոչ կարացին կալ ընդդէմ, և տեղի ոչ գը-
տաւ նոցա յերկինս: * Յե անկաւ վիշա- 9
պն մեծ՝ օձն առաջին, որ անուանեալ
կոչի բանեղբուզ և սատանայ, որ մո-
լորեցուցանէ զամ տիեզերս երկրի. և հրեշ-
տակք նորա ընդ նմա անկան: * Յե լսեայ 10
ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր. արդ եղեւ
զօրութիւն և փրկութիւն և աքքայութիւն

մերոց, և իշխանութիւն օձելոց նորա. զի
անկաւ չարախօսն եղբարց մերոց, որ չա-
րախօսէր զնոցանէ առաջի Աստուծոյ զիւրաքանչ
11 պիւրն։ * Իսկ նոքա յաղթեցին նմա ա-
րեամբ գառնին, և բանիւ վկայութեանն.
և ոչ հաճեցան ընդ վիշապին մինչեւ ի
12 մահ։ * Վասն այսորիկ ուրախ լերուք
կինք՝ և ամենայն որ բնակեալ են ի նմա։
Վայ երկրի և ծովու՝ զի անկաւ բանսարկու
կուն առ ձեզ, որ ունի զգաստութիւն քա-
զում. և կացցէ առ սակաւ մի ժամանակ
13 կրս։ * Իսկ յորժամ հասեալ վիշապն թէ անկաւ
յերկիր, զհետ եղեալ կնոջն՝ որ ծնա-
14 նաւ զմանուկն արու։ * Իսկ առաւ կնոջն երկու թեւք արծուոյ մեծի՝ զի թռչի
ի անդն իւր, ուր կերակրեր անդ ժամանակ և ժամանակս և
15 կէս ժամանակի՝ յերեսաց օձին։ * Իսկ հեղ օձն ի բերանոյ իւրմէ զհետ կնոջն
16 ջուր՝ զի զնովաւն զնա։ * Իսկ օգնեաց երկիր կնոջն, և եբաց երկիր զբերան
իւր և եկուլ զջուրն զոր եհեղ վիշապն
17 ի բերանոյ իւրմէ։ * Իսկ բարկացաւ վիշա-
պն ընդ կնոջն, և գնաց պատերազմել
ընդ այլ զաւակս նորա՝ որք պահէին զպա-
պատուիրանս Աստուծոյ, և ունէին զվկա-
18 կայութիւնն Յիսուսի։ * Իսկ եկաց ի վե-
րայ աւազոյ ծովուն։

Գ Ի Ր Ք Ս Գ Ր Ո Ց

1 Ես տեսի զի եղանէր ի ծովէն գազան, և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղջիւրս տասն, և ի վերայ եղջերաց նորա տասն թագք, և ի վերայ գլխոց նորա անուն հայհոյութեան։ * 2 Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման ընձուի, և ոտք նորա իբրեւ զարջոյ, և բերան նորա որպէս զառիւծու. և եհաս նմա վիշապն զզօրութիւն իւր՝ և զաթոռ իւր և զիշխանութիւն մեծ։ * 3 Եւ մի ի գլխոց նորա վիրաւորեալ էր ի մահ. և վէր մահուան նորա ողջացաւ։ Եւ զարմացաւ ամ երկիր ընդ գազանն, զի եհաս նմա վիշապն զթագաւորութիւն իւր։ * 4 Եւ երկիրպագին վիշապին՝ որ եհաս զիշխանութիւնն գազանին, և ասեն. ո՞վ իցէ նման գազանիս. կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ դա։ * 5 Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս, և զհայհոյութիւն. և տուաւ նմա իշխանութիւն զամիսս քառասուն և երկու։ * 6 Եւ բացաւ զբերան իւր հայհոյութիւն առ Աստուած, և հայհոյեաց զանուն նորա՝ և զխորանն նորա, և զերկնայինն խորանին։ * (7 Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն առնել պատերազմ ընդ սրբս՝ և յաղթել նոցա.) և տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ ամ ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց։ * 8 Եւ երկիրպագեսցեն նմա

ամ որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի. ո-
րոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա ի գիւղ-
րուքիի կենաց գառինն զենլոյ իսկզբանէ
9 աշխարհի: * Եւ լայր ուներն ականջս լսելոյ՝
10 լուիցեն: * Օ՛ի են ոմանք՝ որք ի գերու-
թեան վարեսցին, և են ոմանք՝ որ սրով
մեռցին, և են ոմանք՝ որ անձամբ զան-
ձինս սպանանեն. ասա է համբերութիւն և
11 հաւատս սրբոց: * Եւ տեսի այլ գազան՝
զի ելանէր յերկրէ, և ունէր եղջիւրս
երկու նման գառինն. և խօսէր իբրև վի-
12 շապն: * Եւ զիշխանութիւն զամ զառաջնոյ
գազանին գործէր առաջի նորա. և առ-
նէր զերկիր և զամ բնակիչս նորա՝ զի եր-
կիրպագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մին-
13 չեւ ողջասցի վէր մահու նորա: * Եւ առ-
նէր նշանս բազումս, և ասէր հրոյ իջա-
նել յերկնից յերկիր՝ առաջի մարդկան:
14 * Եւ մոլորեցուցանէր զսոս բնակեալ են
յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են ի ձեռս
նմ՝ առնել առաջի գազանին: ասէն ցնս
բնակիչս երկրի. արա պատկեր գազանին,
15 որ ի վիրաց սրոյն եկեաց: * Եւ տուաւ
նմա իշխանութիւն, զի տացէ հոգի պատ-
կերի գազանին, և զի խօսեսցի պատկերն.
և երկիրպագցեն նմա ամ բնակիչք երկրի.
և որ ոչ պագցէ երկիր պատկերի գազա-
նին, սպանցէ զնա: Եւ արասցէ զամ՝
փոքունս և զմեծամեծս և մեծատունս և

զաշատս և զաղքատս և զծառայս , զի տաց
ցէ նոցա դրոշմ յաջոյ ձեռին՝ ՚ի վերայ
ճակատուս նոցա : * Եւ ոչ ոք կարասցէ գնել 16
նել և վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ
գրոյն՝ և զանուն գազանին և զթիւ ան
ուան նորա : * Այստ է իմաստութի՛ն . որ ու 17
նի միտս՝ համարեսցի զթիւ գազանին .
թիւ եղեալն մարդոյ , և թիւ անուան նո՛
է այս . վեց հարիւր վաթսուն և վեց : .

ԳԼ . ԺԴ .

Եւ տեսի՝ և ահա գառն կայր ՚ի վե՛ 1
ւերինն սիովնի . և ընդ նմա հարիւր քա
ռասուն և չորս հազարք , որ ունէին զա
նուն նորա՝ և անուն հօր նորա գրեալ ՚ի
վերայ ճակատուց նոցա : * Եւ լսեայ ձայն 2
յերկինից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝ և
ձայն որոտման մեծի . և լսեայ իբրև ըղ
ձայն զքնարահարաց , զի հարկանէին ըզ
քնարս իւրեանց : * Եւ երգէին զերգս նո՛ 3
ւոյնի առաջի աթոռոյն՝ և առաջի չորից կենդա
նեացն՝ և առաջի երիցանցն . և ոչ ոք կա
րէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հա
րիւր քառասուն և չորս հազարքն , որք
ազատեալ են յերկրէ : * Սոքա են՝ որք ընդ 4
կանայս ոչ խառնակեցան , և են կուսանք .
սոքա զկնի երթան գառինն՝ ուր և երթի
նէ . սոքա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առա

5 ջի ՝ոյ և գառինն : * Եւ ՚ի բերան նոցա
6 ոչ գտաւ սուտ՝ զի անբիծք են : * Եւ սե-
ա այլ հրեշտակ թռուցեալ ՚ի մէջ երկ-
նից . և ունէր աւետիս յաւիտենական՝
աւետարանել ՝մ ազգաց և լեզուաց՝ որ
7 բնակեալ են յերկրի : * Եւ ասէր ՚ի ձայն
մեծ . երկերուք յ՝ և տուք փառս նմա ,
զի եկն ժամ դատաստանի նորա . և երկիր-
պագէք արարչին երկնի և երկրի և ծովու
8 և աղբերաց ջուրց : * Եւ այլ հրեշտակ
երկրորդ գայր զհետ նորա և ասէր . անկ-
աւ անկաւ բաբելոն մեծն՝ ՚ի գինւոյ սո-
բեցուէ՝ ՚ի յաւանէ՝ ՚ի պոռնկուէ իւրմէ .
9 որ արբեցոյց զ՝մ հեթանոսս : * Եւ այլ
հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և ՚ի
ձայն մեծ ասէր . ով ոք երկրպագեսցէ գա-
զանին և պատկերի նորա՝ և կամ ընդու-
նիցի նորա առ ՚ի ճակատս իւր՝ և կամ ՚ի
10 վիզ աջոյ ձեռին իւրոյ , * այնպիսի արբեցէ
՚ի բաժակէ ցասմանն ՝ոյ՝ արկեալ յանա-
պակէ բարկութե՛ բաժակին . և տանջեսցի
յի հրով և ծծմբով առաջի ՝ոյ և գառինն :
11 * Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս յաւի-
տենից . և ոչ ունիցին հանգիստ՝ որք երկիր-
պագին գազանին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի .
և որք երկիրպագին պատկերին , և առնու
12 զդրոշմ և զանուն նորա : * Եւ համբերուն
սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն զպատ-
13 ուիրանս ՝ոյ , և զհաւատս յիսուսի : * Եւ

լսեայ ձայն յերկինից՝ որ ասէր ցիս . գրեա ,
երանի մեռեալոցն՝ որք ի տէր նընջեցին . այժ-
միկ վաղվաղակի զայս ասէ Հոգին , քանզի
հանգեան յաշխատութիւնէ իւրեանց . բայց
միայն գործք իւրեանց չոգան զհետ նոցա ։
* Յե տեսի և ահա ամպ սպիտակ , և ի վր 14
ամպոյն նստեր նման որդւոյ մարդոյ , և ի
գլուխ իւր պսակ ոսկի , և ի ձեռին իւ-
րում սուր գերանդի սրեալ ։ * Յե այլ 15
հրեշտակ ելանէր յերկնից , աղաղակէր ի
ձայն մեծ՝ և ասէր . որ նստիսդ ի վերայ
ամպոյդ՝ առաքեա զգերանդիդ քո՝ և հնձ-
ձեա , զի եկն ժամանակ հնձոց , և հասեալ
են հունձք երկրի ։ * (Յե արկ՝ որ նստէր ի 16
վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր յերկիր , և
հնձէր զամ բնակիչս երկրի ։) * Յե այլ հր- 17
եշտակ ելանէր ի տաճարէն՝ որ յերկինս ,
և ունէր և սա գերանդի սրեալ ։ * Յե այլ 18
հրեշտակ ելանէր ի սեղանոյն՝ որ ունէր
իշխանութիւն ի վր հրոյ , և աղաղակեաց ի
ձայն մեծ առ հրեշտակն՝ որ ունէր զգե-
րանդին սրեալ՝ և ասէր . կիթեա զողկոյզս
այգւոյ երկրի , զի հասեալ է խաղողդ ի
դմա ։ * Յե արկ հրեշտակն զգերանդի իւր 19
յերկիր , և կիթէր զխաղողն երկրի , և արկանէր ի
հնձանն ոյ ի մեծ ։ * Յե կոխեցաւ հնձանն 20
արտաքոյ քաղաքին , և ելանէր ի հնձանէն
արիւն մինչեւ ի սանձս ձիոյն , և երկայ-
նութի նր հազար և վեց հարիւր ասպարէզ ։

Գ Լ. Ժ Ը.

1 Լ՚ս տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և
սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին
եօթն վերջս զկնի. զի նոքօք կատարեր
2 բարկութի՛ն ա՛յ: *Լ՚ս տեսի որպէս ծով ա-
պակեղէն խառնեալ հրով. և որք յաղթե-
ցին գազանին՝ և զթուոյ անուան նորա՝ և
պատկերի նորա՝ և զրոշմի նորա, նստա
կային ՚ի վերայ ծովուն ապակեղենի. և
3 ունէին զքնարս ա՛յ: *Լ՚ս երգէին զերգս
մովսէսի առաջի ա՛յ, և զերգս գառինն՝
ասելով. Թէ մեծամեծ և սքանչելի են
գործք քո՝ տէր ամենակալ. արդար՝ և
ճշմարիտ են ճանապարհք քո, թագաւոր
4 ամ՛ հեթանոսաց: *Լ՚ս ո՛վ որ ոչ երկիցէ՝
և փառաւորեսցէ զքեզ անուն քո. զի դու
միայն սուրբ, և արժանի երկրպագելոյ.
զի ամ՛ հեթանոսք եկեսցեն և երկիրպագ-
ցեն առաջի քո տէր՝ յորժամ արդարու-
5 քո յայտնեսցի: *Լ՚ս հետ այսորիկ տեսի՝
և բացաւ տաճարն խորանին վկայու-թե՛
6 որ էր ՚ի յերկինս: *Լ՚ս ելանէին եօթն
հրեշտակք որք ունէին եօթն հարուածս,
և զգեցեալ էին ՚ի տաճարին կտաւս մա-
քուրս՝ և պայծառս. և գօտեւորեալ էին
առ ստեամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս:
7 *Լ՚ս ՚ի չորից կենդանեացն տուաւ եօթն

հրեշտակացն՝ եօթն սկաւառակս լի ցասմամբն ՚ի կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից։ * 8 Եւ լցաւ տաճարն ծխով փառացն ՚ի՝ և զօրութենէ նորա. և ոչ ոք կարէ մտանել ՚ի տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն հարուածքն յեօթն հրեշտակացն։

ԳԼ. ԺՕ.

Եւ լսեայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ ասէր 1 եօթն հրեշտակացն, երթայք հեղէք զեօթն սկաւառակսդ ցասմանն ՚ի յերկիր։ * Եւ գնաց առաջին հրեշտակն՝ 2 և եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր, և եղև հարուածք չարաչար ՚ի վերայ մարդկան, որ առնէին զդրոշմ գազանին, և երկիր պագին պատկերի նորա։ * Եւ երկրորդ 3 հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր ՚ի ծով և դարձան ջուրքն յարիւն մեռեալ. և ամ շունչ կենդանւոյ որ էր ՚ի ծովու՝ սատակեցաւ։ * Եւ երրորդ հրեշտակն եհեղ 4 զսկաւառակ իւր ՚ի գետս՝ և յաղբերս ջուրց, և եղև արիւն։ * Եւ լսեայ ՚ի հրեշտակէն՝ զի ասէր. արդար է՝ որ էիր և է, և սուրբ ՚ի դատաստան իւր՝ զի այսպէս դատեցար. * վասն զի զարիւն սրբոց՝ և զարիւն մարգարէիցն հեղին՝ ամբարիշտք. վասն այնորիկ արիւն ետ ըմպել նոցա զոր արդ

7 ժանեայն ։ * Իւ լուայ ի սեղանոյ անտի զի
ասէր , այո՝ տէր ամ ամենակալ , արդար
8 և ճշմարիտ են դատաստանք քո ։ * Իւ չորք
բոլոր հրեշտակին եհեղ ի սկաւառակէ իւր
9 ի վերայ արեգական ։ * Իւ տուաւ նմա
խորշակահար առնել զմարդիկ հրով . և
տապացան մարդիկ ի տապ մեծ , և հայ-
հոյեցին զանձ՝ որ ունի իշխանութիւն ի վե-
հարուածոցս այսոցիկ . և ոչ ապաշխարե-
10 ցին ի փառս նմա ։ * Իւ հինգերորդ հր-
եշտակին եհեղ ի սկաւառակէ իւրմէ ի
վերայ աթոռոյ գազանին , և եղեւ թագա-
ւորութիւն նորա խաւարեալ . և ծամէին լը-
11 եզուս իւրեանց յախտէ ցաւոցն , * և
հայհոյեցին զանձ երկնից ի ցաւոց իւր-
եանց՝ և յախտէ դառնութեանն , և ոչ ա-
12 պաշխարեցին ի գործոց իւրեանց ։ * Իւ
վեցերորդ հրեշտակին եհեղ ի սկաւա-
ռակէ իւրմէ ի վերայ գետոյն մեծի եփ-
րատայ , և ցամաքեցան ջուրք նորա՝ զի
պատրաստեսցի ճանապարհ թագաւորի
13 ելիցն արեւու ։ * Իւ տեսի զի ելանէր ի
բերանոյ վիշապին՝ և ի բերանոյ գազա-
նին և ի բերանոյ սուտ մարգարէին ո-
14 գիք երիք անսուրբք իբրև զդորս ։ * Ոգիք
զի նոքա էին ոգիք դիւականք , որք առ-
նէին զնշանս՝ և երթային առ թագաւորս
ամենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա ի պատե-
րազմ , յօրն մեծ տեառն ամենակալի .

քանզի այսպէս ասաց տէր . * ահա գամ 15
եբրեա՛ զգող , երանի որ խոհեն արհամարհանք ,
և պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց . զի մի
մերկ շրջեսցին , և երեւեսցին ամօթանք
իւրեանց : * Յե՛ժողովեցից զնոսա ՚ի տե՛ 16
զի մի , որ կոչի եբրայեցերէն՝ արմաքե՛
դոն : * Յե՛ոօՆներորդ հրեշտակն եհեղ 17
՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վերայ օդոյ . և
ել ձայն մեծ յերկինէ՛ և յաԹոռոյն՝ ասե՛
լով . եղև : * Յե՛ եղեն փայլատակմունք և 18
ձայնք և որոտմունք . և եղեւ շարժումն
մեծ՝ որպիսի չէք եղեալ իսկզբանէ՝ յորմէ
հետէ եղեւ մարդ ՚ի վի՛ երկրի՝ այնպիսի
շարժումն մեծ : * Յե՛ եղեւ քաղաքն մեծ 19
յերիս մասն , և քաղաքք ազգացն անկան .
և բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի , տալ
նմա զբաժակն գինւոյ ցասման բարկուԹե
նարա : * Յե՛ ամենայն կղզիք փախեան , և լերինք 20
՚ի միջոյ բարձան : * Յե՛ կարկուտ մեծ իբ՛ 21
րեւ կշիռ տալանդոյ միոյ իջանէր յերկ՛
նից ՚ի վի՛ մարդկան . և հայհոյեցին մարդ
կիկ զԱստ յերկինս՝ վասն հարուածոյ կար՛
կտին , զի մեծ էր հարուածն և սաստիկ :

ԳԼ . ԺԷ .

Յե՛ եկն մի ոմն յոեՀն հրեշտակաց՝ 1
որք ունէին զեոեՀն սկաւառակն . խօսե՛
ցաւ ընդ իս՝ և ասէ . եկ այսր և ցուցից

քեզ զգաստասանս մեծ պսակին՝ որ նախ
2 ի վերայ քոյոց բազմաց։ * Ընդ որում
պսակեցան թագաւորք երկրի՝ և արքե-
ցան բնակիչք երկրի ի գինւոյ արբեցու-
3 թեան պոռնկութե նորա։ * Իւ առ տա-
բաւ զնա յանապատ հոգւովն. և տես
կին մի՝ զի նստեր ի վերայ կարմիր գազա-
նի, և լի էր անուամբ հայհոյութե. և
գազանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխ եօթն
և եղջիւրս տասն։ * Իւ կինն զգեցեալ էր
ծիրանիս և կարմիրս, և զարդարեալ ոսկ-
ւով և մարգարտով և ակամբք պատուա-
կանօք, ունելով բաժակ ոսկի ի ձեռին
իւրում, և լի էր գարշելի և անմաքուր
5 պոռնկութե։ * Իւ ի ճակատն նորա գր-
բեալ անուն՝ խորհրդով. մեծն բաբելոն՝
6 մայր պոռնկաց և գարշելեաց երկրի։ * Իւ
տեսի զկինն արբեցեալ յարեանէ սրբոց՝ և
յարեանէ ամ վկայիցն. և զարմացայ՝ տես-
7 եալ զնա՝ զարմացումն մեծ։ * Իւ ասէ ցիս
հրեշտակն. ընդէր զարմացար, ես ասա-
ցից քեզ զխորհուրդս կնոջն, և զգազա-
նին որ բարձեալ ունի զնա. որ ունի զեօ-
8 թիսն գլուխն՝ և զտասան եղջիւրս։ * Իւ գա-
զանդ զոր տեսեր՝ որ էր, և չէր, և հան-
դերձեալ է ելանել ի գժոխոց՝ և ի կո-
րուստ երթալ. և զարմանան ամենեքեան՝
որ բնակեալ են ի վերայ երկրի. որոց ոչ
էր գրեալ անուանք նոցա ի գիր կենաց

իսկզբանէ աշխարհի . զոր տեսանէիր ըղ-
գազանն , զի էր՝ և չէ , և մերձ է : * Այստ 9
է իմաստուն՝ որ ունի միտս : և եօթն գլ-
լուխն՝ եօթն լերինք են , ուր կինն նստեալ
էր ՚ի վերայ նոցա . և նոքին թագաւորք
են եօթն . և թագաւորք եօթն գոլով ,
* հինգն անկան , և միւն եկաց , և միւնն ոչ 10
է եկեալ . և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի
ժամանակ ունի : * Եւ գազանն՝ որ էր՝ և 11
չէ՝ և նա ութերորդ է . և է յեօթանց
անտի , և ՚ի կորուստ երթալոց է : * Եւ 12
տասն եղջիւրն՝ զոր տեսեր՝ տասն թագա-
ւորք են . որոց չեհաս է առեալ զթագա-
ւորութիւն , այլ առնուն՝ և կան իշխանք ՚ի
մի ժամ: և առնուն նոքա զիշխանութիւն
ընդ գազանին : * Սոքա մի կամս ունին , և 13
զզօրութիւն և զիշխանութիւն գազանին տան :
* Եւ ընդ գառնին պատերազմին . և գառ- 14
նէն յաղթէ նոցա . զի տէր է նոցա , և
թագաւոր թագաւորաց . և որք ընդ նմա՝
կոչեցեալք են , ընտրեալք՝ և հաւատա-
ցեալք : * Եւ ասաց ցիս . և զջուրն զոր 15
տեսեր՝ ուր նստէր պոռնիկն , ժողովուրդք
են , և բազմութիւնք և ազգք և լեզուք :
* Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր գազա- 16
նին , նոքա տեսցեն զպոռնիկն՝ և ատե-
ցեն զնա , և զմերկին նորա կերիցեն՝ և
զրեացեն զնա հրով : * Վասնզի ած եղ ՚ի 17
սիրտս նոցա առ ՚ի լինել նոցա մի կամս ,

և տալ զԹագաւորութի՛ն գազանին՝ մինչև
18 կատարեսցի բանն Աստ։ * Իւ կինն զոր տե-
սեր՝ է քաղաքն մեծ, որ ունի զԹագա-
ւորութի՛ն ի վերայ Թագաւորացն երկրի։

Գ Լ. Ժ Ր.

1 Իւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ
իջեալ յերկնից՝ որ ունէր իշխանութի՛ւն
մեծ, և երկիր լուսաւորեցաւ ի փառաց
2 նորա։ * Իւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝ ա-
սելով. անկաւ բաբելոն մեծն, որ եղեալ
էր բնակութի՛ւն դիւաց՝ և արգել ամենայն
այսոց պղծոց, և բանտ պահպանուե՛ամ
3 ոգւոց անսրբից՝ և ատելոց։ * Վ՚ըզի ի
բարկութե՛ն գինւոյ պոռնկութե՛ն նորա ար-
բին ամ ազգք և Թագաւորք երկրի՝ որ
ընդ նմա պոռնկեցան. և վաճառականք
երկրի՝ ի նորա զօրութե՛ն յօրանալոյ մե-
4 ծացան։ * Իւ լսեա ձայն յերկնից՝ զի ա-
սէր. ելէք ի միջոյ դորա ժողովուրդ իմ,
զի մի հաղորդ լինիք մեղաց դորա, և մի
5 զհարուածս դորա ընդունիցիք. * զի հա-
սին կտեցան մեղք դոցա մինչեւ յերկինս.
և յիշեաց Աստ զամբարշտութիւնս դո-
6 րա։ * Իւ հատուցանէ դմա՝ որպէս և հա-
տոյն մեզ, և առցէ դա երկապատիկ ըստ
գործոց իւրոց. և զբաժակն որով խառ-
7 նեացն՝ խառնեցէք դմա կրկին։ * Իւ որ-

չափ փառաւորեաց զինքն և խայտաց ,
այնչափ հատուցէք դմա սուգ . զի ՚ի սրտի
սի իւրում ասէր՝ Թէ յաւէտ ժամ նստայց
ես Թագուհի՝ և այրի ոչ ևս եղէց : * Վ ՚ի 8
այնօրիկ ՚ի միում աւուր եկեսցեն ՚ի վերայ
դորա հարուածք՝ մահ և սուգ և սով, և
՚ի հուր այրեսցի . զի հզօր է տէր աՁ՝ որ
դատեցաւն զդա : * Եւ լսցեն՝ և կոծեսց- 9
ցին ՚ի վերայ դորա Թագաւորք երկրի ,
որք ընդ դմա պոռնկեցան և խաղացին .
և հեծեծցեն՝ յորժամ տեսցեն զծուխ կիզ-
ման տանջանաց դորա : * Ի հեռաստանէ 10
կայցեն վասն երկիւղի տանջանաց դորա՝
և ասասցեն . վայ քաղաքիդ մեծի բաբե-
լոնի . քաղաք հզօր , զի ՚ի միում ժամու
եկին հասին դատաստանք քո : * Եւ վաճա- 11
ռականք երկրի ողբասցեն և սգասցեն ՚ի
վերայ քո , զի բեռն նոցա ոչ ոք գնէ : * Եւ 12
շահք որ ՚ի քէն՝ ոչ ևս լսցէ՝ ոսկւոյ և ար-
ծաթոյ և ականց պատուականաց՝ և մար-
գարտոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և ոսկե-
թելոյ և որդան , և ամ փայտ խնկոյ՝ և ամե-
նայն անօթ փղոսկրեայ և ամենայն անօթ
՚ի փայտե պատուականէ և ՚ի պղնձոյ և
յերկաթոյ և ՚ի կճոյ . * և կինամոմն և ա- 13
մենայն խունկ և իւղ և կնդրուկ , և գինի
և ձէթ և նաշիհ և ցորեան , և ստացո-
ուածք ամ՝ արջառ և ոչխար . և երիվա-
րաց և կառաց՝ որ վայել է մարմնոց և ոգ-

14 ւոց մարդկան։ * Եւ ամ յանկուլթի ան-
ձին քոյ գնաց ի քէն, և ամ լուսափայլ
վայելչուլթին, պարարան և գերն և սպի-
տակն գնաց ի քէն, և ոչ ևս գտցես զայդ։
15 * Եւ ամ շահավաճառք այսոքիւք մեծա-
ցեալք՝ ի քէն ի բաց կայցեն վասն եր-
կիւղի տանջանաց քոց լալով՝ և սուգ առ-
16 նելով։ * Եւ ասասցեն. վայ վայ քաղաք
մեծ. որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրա-
նիս և որդան և ոսկեզօծս՝ և քարինս պատ-
17 ուականս՝ և մարգարիտս. * զի ի միում
ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծուլթի քո.
և ամ նաւավար՝ և ամ որ ի տեղիս տեղիս
նաւեն, և նաւազք և որք միանգամուռ
կանաչ գործեն՝ ի հեռաստանէ կայցեն
18 լալով, * և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զդ
ծուխ կիզման նորա, ասելով. ո՞ նման է
19 քաղաքիս այսմիկ մեծի։ * Եւ արկցեն հող
ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գուժալով
ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ասասցեն.
վայ վայ քաղաք մեծ, որով ամենեքեան
մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս ի ծովս՝
վասն պատուականուլթե քո. զի ի միում
20 ժամու ապականեալ կործանեցար։ * Ու-
րախ լերուք ի վերայ նորա երկինք՝ և նք
առաքեալք և մարգարէք. զի դատեցաւ
21 ձեզ զդատաստան ձեր ի դմանէ։ * Եւ ա-
հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան
մեծ, և ընկէց ի ծով՝ ասելով. այսպէս

յարձակմամբ անկցի բաբելոնի քաղաք
մեծ, և այլ ոչ ևս գտցի: * Եւ ձայն քնա- 22
նարերգաց և երաժշտականաց՝ արուես-
տականաց և փողահարաց՝ և թմբկի, այլ
ոչ ևս լսելցի 'ի քեզ: * Եւ լոյս ճրագի և 23
ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս երեւեսցի 'ի քեզ,
և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ ևս
լսելցի 'ի քեզ. և ոչ վաճառականք քո՝
փառաւորք և մեծամեծք երկրի, որ ըզ-
արձացեալ էին 'ի քեզ, վասն զի կա-
խարդութեամբ դեղասուութեանդ քո մոլորե-
ցան ամ ազգք: * Եւ 'ի քեզ ամ արիւն 24
մարգարէից և սրբոց գտաւ, և ամ գրե-
լոց յերկրին կենդանեաց:

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

Եւ յետ այնորիկ լսեայ ձայն մեծ բազ- 1
մութեան յերկինս ասելով. ալէլուիա, փրկու-
թիւն և փառք և պատիւ և զօրութիւն
այ մերում. * զի ճշմարիտ և արդար են 2
դատաստանք նորա. զի դատեաց զպոռ-
նիկն մեծ 'ի պոռնկութեան իւրում, և
խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց
'ի ձեռաց նորա: * Եւ կրկին անգամ օրհ- 3
նեցին՝ և ասացին, ալէլուիա. և ծուխ
նորա ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից:
* Եւ անկան քսան և չորք երիցունքն՝ և 4
չորք կենդանիքն, և երկիրպագին այ՝ որ

նատէրն յաթոռս փառաց, ասելով, ամէն՝
5 ալէլուիա: * Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր
ասելով. օրհնեցէք զԱստուած մեր ամ՛ծառայք
նորա, և որք երկնչիք ի նմանէ՝ փոքունք
6 և մեծամեծք: * Եւ լուայ ձայն բազմութե
մեծի՝ իբրև զձայն ջուրց բազմաց, և իբ-
րեւ զձայն հզօր որոտման, ասելով դարբ
ձեալ. ալէլուիա, վասն զի թագաւորեաց
7 տէր Աստուած մեր ամենակալ: * Խնդամք՝ (և
ցնծամք) և տամք փառս նմա, զի եկն
հարսանիք գառնին, և կինն հարսն նորա
8 պատրաստեաց զինքն: * Եւ տուաւ նմա
զգենուլ բեհեզս սպիտակս նքս և լուսա
փայլս. որ է բեհեզն արդարութի սրբոցն:
9 * Եւ ասէ ցիս. գրեա զայդ, երանելիք են ամենեքեան՝ որ կո
չեցեալ են յընթրիս հարսանեաց գառնի
10 նըն: * Եւ ես անկեալ առաջի ոտից նորա,
երկիրպագի նմա: և ասէ ցիս. անսա՝
մի անկանիր առաջի իմ, քանզի և ես ծա
ռայակից քո եմ, և եղբարց քոց՝ որք ու
նին զվկայութիւնն յիսի քում. տեառն զա
միայն երկրպագեա. քանզի հաստատուք
յիսի է տեսիլք, և հոգի մարգարէութեդ.
զի վկայութիւն յիսի է հոգւոյն սրբով,
11 որ ի մարգարէսն էր: * Եւ տեսի զերկինս
նըս բացեալ. և ահա ձի սպիտակ. և որ
հեծեալն էր ի նմա՝ հաւատարիմ և ճըշ
մարիտ, և արդարութիւք դատի՝ և պատե

բազմի ։ * Եւ աչք նորա բոց հրոյ , և ի 12
վերայ գլխոյ նորա պսակս բազումս . և
ունէր անուն գրեալ , զոր ոչ ոք գիտէ՝
բայց միայն ինքն ։ * Եւ արկեալ վերբեաւ 13
հանդերձ ներկեալ արեամբ . և կոչէր ա-
նուն նորա՝ բան Աստուծոյ ։ * Եւ զօրավարք երկ- 14
նից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նորա
ձիովք (սպիտակօք), զգեցեալ բեհեզս
սուրբս և սպիտակս ։ * Եւ ի բերանոյ նո՛ր 15
ելանէր սուր սրեալ , զի նովաւ հարցէ
զազգս . և նա հովուեսցէ զնոսա գաւա-
զանաւ երկաթեաւ . և նա կոխեսցէ զըզ
հնձան գինւոյ՝ բարկութեան Աստուծոյ
ամենակալի ։ * Եւ ունէր ի վերայ պատ- 16
մուճանի իւրոյ , և ի վերայ անդամոց իւ-
րոց գիր գրեալ . Թագաւոր թագաւորաց ,
և տէր տերանց ։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ 17
որ կայ ի մէջ արեգական , զի աղաղակեաց
ի ձայն մեծ ամ հաւուց թռուցելոց ընդ
մէջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժողովեցա-
բուք յընթրիս մեծին Աստուծոյ . * և կերիջիք զըզ 18
մարմինս Թագաւորաց , (և զմարմինս հր-
զոցաց), և զմարմինս երիվարաց՝ և ամ-
հեծելոց ի նոսա , և զմարմինս ազատաց
և ծառայից՝ մեծի և փոքու ։ * Եւ տեսի 19
զգազանն՝ և զԹագաւորս երկրի և զզօրս
նոցա ժողովեալս առնել պատերազմ ընդ
այնմ , որ հեծեալն էր ի ձին սպիտակ՝ և
ընդ զօրս նորա ։ * Եւ ըմբռնեցաւ գա- 20

զանն, և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝
որ առնէր զնշանսն առաջի նորա, և զորս
մոլորեցոյց. և էառ առնուլ զդրոշմ գա-
զանին՝ և զերկրպագուս պատկերի նորա.
և կենդանւոյն արկին զնոսա ի լիճ հրոյ
21 այրեցեալ ծծմբաբուխ։ * Եւ այլքն մեռան
ի սրոյ հեծելոյն ի վերայ ձիոյն. յորոյ
բերանոյ ելանէր սուրն. և ամ թռչունք
յագեցան ի մարմնոց նոցա։

Գ Լ. Ի.

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր
յերկնից, և ունէր զբանալիս գժոխոց, և
2 շղթայս մեծ ի ձեռին իւրում. * և բռ-
բռնեաց զվիշապն (զօձն) զառաջինն, որ
է բանսարկուն և սատանայ, և կապեաց
3 զնա հազար ամ, * և արկ զնա յանդունդ
դրս զժոխոց, և փակեաց և կնքեաց զնա՝
զի այլ մի՛ ևս մոլորեցուսցէ զազգս, մին-
չեւ կատարեսցին հազար ամն. և յետ այ-
նորիկ պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի
4 ժամանակ։ * Եւ տեսի աթոռս. և նստան
ի վերայ նոցա. և դատաստան տուաւ
նոցա, բնտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն
վկայութեանն Յի՛ և վասն բանին Ա՛. և
զորս ոչ երկրպագին գազանին, և ոչ ա-
ռնին զդրոշմ նորա ի ճակատս իւրեանց՝ և
ոչ ի վերայ աջոյ ձեռին իւրեանց. և կա-

ցին՝ և Թագաւորեցին ընդ քեզ Հազար
ամ: * Իսկ յետ այսորիկ ի մեռելոց ոչ որ 5
եկայց, մինչեւ ի կատարել Հազար ամին:
այս է յարութիւն առաջին: * Երանի որոյ 6
ցըն. որք ունին բաժին ի յարութեանն
առաջնում, ի վերայ սոցա երկրորդ մա-
հըն ոչ ունի իշխանութիւն. այլ եղիցին քա-
հանայք ՚ի՚ և աստուծոյ և քրիստոսի. և Թա-
գաւորեսցեն ընդ նմա Հազար ամ: * Իսկ 7
յետ Հազար ամին լուծցի սատանայ՝ և
Հանցէ ի բանտէ անտի. եկիցէ և մոլորե-
ցուսցէ զազգս որ ընդ չորս կողմանս երկ-
րի. և զգոգ և զմագոգ առցէ ի ձեռս՝
ժողովել նոքօք զնոսա ի պատերազմ.
որոց Թիւ նոցա իբրեւ զաւազ ծովու: * Իսկ 8
եկեալն ի լայնութիւն երկրի, և պատեսցեն
շուրջ զբանակս սրբոցն, և զքաղաքին սի-
րելւոյ: * Իսկ էջեալ Հուր յերկնից առ ի 9
յի՝ և կերիցէ զնոսա և զլերդապետսն նո
զատանայ՝ որ մոլորեցուցէ զնոսա. և արկ-
ցէ զնոսա ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ, ուր
էր գազանն՝ * և առաւ մարգարէն: և չար 10
չարեսցին զտիւ և զգիշեր: * Իսկ տեսի ա- 11
Թոռ սպիտակ մեծ. և ի վերայ նորա նըս-
տեալ՝ յորոյ երեսացն երկինքն և փախ-
չէին երկինքն և երկիր, և տեղի ոչ գտաւ
նոցա: * Իսկ տեսի զմեռեալսա մեծս առաջի 12
և զփոքրսն նա, որ կային առաջի աԹոռոյն.
և գրեանք բանային. և այլ գիրք բացաւ

կենայց, և գաւեցան մեռեալք ի գերեզ-
13 մանն՝ ըստ գործոց իւրեանց։ *Իւ եւս ծով
պիտի մեռուսցէ իւր, և մահ և դժոխք պիտի
եանց մեռուսցէ. և գաւեցան իւրաքան-
14 չիւր ըստ գործոց իւրեանց։ *Մահ և դը-
ժոխք մատանեցան ի լիճ հրոյն։ (այս է մա-
15 հն երկրորդ)։ *Իւ որ ոչ ոք գտաւ ի
գիրն կենացդ գրեալ՝ արկաւ ի լիճ հրոյն։

ԳԼՒԽ ԻԸ.

1 Իւ տեսի երկինն նոր՝ և երկիր նոր.
քանզի առաջինն երկինք և երկիր էանց.
2 և ծով ոչ գոյր։ *Իւ զքաղաքն սո՛ր տեսի
եմ՝ զնոր Երուսաղէմ՝ իջանելոյ յօդ՝ և յերկնից,
զարդարեալ և պատրաստեալ որպէս հարսն
3 առն իւրոյ։ *Իւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ
ասէր. ահաւասիկ խորանն ումն ի մէջ մարդ-
կան, և բնակեսցէ ընդ նոսա. և նոքա ժո-
4 ղովուրդ նմա. և սա ինքն նոցա։ *Իւ ջնջեսցէ
զնմա արտասուս յաչաց նոցա. և մահ ոչ ևս գոյ,
ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ, ոչ ցաւք՝ և ոչ աշ-
խատանք ոչ ևս գոյ, զի առաջինն էանց։
5 *Իւ ասաց ինձ՝ որ նստէր ի վերայ աթոռոյն.
ահաւասիկ առնեմ զնմանոյ. և ասէ ինձ,
գրեա. սոյա բանքդ ճշմարիտ և հաւաստ
6 բիմք։ *Իւ ասէ ինձ. եղէ՛ ես եմ ալփա
և ով, սկիզբն և կատարած, ես ծարաւեա-
7 ցեալն ասեմ յաղբերէ ջրոյ կենացդ ձրի։ *Ո՞ր

յաղթէ, ժառանգեսցէ զայս ամ. և եմ
եղէց նմ՝ աստ, և նոքա եղիցին ինձ որդիք։
* Իսկ ծուլացան և անհաւատից՝ սպանողաց 8
և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կռապաշտից՝
և դեղատուաց, և ամ՝ստոց՝ ամբարշտաց.
որոց բաժինն լուրեանց՝ ի լճին այրեցելոյ
հրով և ծծմբով. որ է մահն երկրորդ։ * Իսկ 9
եկն առ իս մի յեօթն հրեշտակացն, որք
ունէին զեօթն սկաւառակսն լցեալս եօ-
թըն վախճանաւ կատարածովք, խօսեցաւ
ընդ իս և ասէ. եկ՝ ցուցից քեզ զհարսնն
և զկինն գառնին։ * Իսկ առ սարաւ զիս 10
՝ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգւովն. և
ետուց ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ երու-
սաղէմ. զի իջեալ էր յերկնից առ՝ի յած-
ուծոյ, * և ունէր զփառս այ. և էր՝ի 11
նմա լուսաւորուի, նմանեալ ականոյ պատ-
ուականաց՝ քար յասպիս սառնատեսակ և
կենդանի։ * Իսկ էին պարիսպք նորա մեծ 12
և բարձր, և ունէր դրունս երկոտասան.
և յերկոտասան դրունսն երկոտասան հր-
բեշտակս, և անուանք իւրեանչիւրոցն՝ ի
վերս դրանցն գրեալ էին՝ ըստ երկոտասան
ցեղից իսրայէլի։ * Յարեւելից կողմանէ 13
դրունք երեք, և՝ ի հիւսիսոյ կողմանէ դր-
րունք երեք, և՝ ի հարաւոյ կողմանէ դր-
րունք երեք, և յարեւմտից կողմանէ դր-
րունք երեք։ * Իսկ պարիսպ քաղաքին ու- 14
նէր հիմունս երկոտասան, և՝ ի նոսա եր-

կոտասան անուանք երկոտասան առաքե-
15 լոց գառինն : * Եւ որ խօսէրն ընդ իս , ու-
նէր եղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւրում . զի չա-
փեսցէ զքաղաքն և զդրունս նր՝ և զպա-
16 րիսպս նր : * Եւ էր քաղաքն քառակուսի .
և որչափ երկայնութիւն նր՝ նոյնչափ և լայ-
նութիւն՝ և բարձրութիւն՝ հաւասար : և էր
չափ երկայնութիւն նր երկոտասան հազար
ասպարէզս . և լայնութիւն նր և բարձրու-
17 միաչափ՝ կիվլօս : * Եւ չափեաց զպարիսպն
նորա՝ հարիւր և քառասուն և չորս ա-
պարէզս . չափ մարդոյ՝ որ է հրեշտակի :
18 * Եւ էր շինուած պարսպաց քաղաքին յաս-
պիս . և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝ նման ա-
19 և սպիտակ ապակւոյ : * Եւ հիմունք քա-
ղաքին յամ՚ ականց պատուականաց . հիմն
առաջին պարսպին յասպիս , երկրորդն շա-
փիղա , երրորդն պղնձագոյն , չորրորդն
20 զմրուխտ , * հինգերորդն եղեգնաքար ,
վեցերորդն սարդիոն , եօթներորդն ոս-
կեքար , ութերորդն բիւրեղ , իններորդն
տպազիոն , տասներորդն քրիսոպրասոս ,
մեռասանն յակինթ , երկոտասանն ամե-
21 թիստոս : * Եւ էին երկոտասան դրունք յեր-
կոտասան մարգարտաց՝ միաձև : և իւրա-
քանչիւրոցն դրունք՝ էին մի մի դուռն՝ ՚ի
միոյ միոյ մարգարտէ . և ընդարձակութիւն
քաղաքին ոսկի մաքուր՝ ոպ զապակի պայ-
22 ծառ : * Եւ տաճար ոչ տեսի ՚ի նմա , քանի

պէս տէր ձեզ ամենակալ տացէ ձեզ էր ի նմա՝
և գտանիցէ ։ * Եւ քաղաքին չէին պէտք ա- 23
րեգական և լուսնի, զի լուսաւորութեան
նմա. քանզի փառքն ՅԻ լուսաւորէին զնա
յեղեմ ժամ. և ճրագ ի նմա գտանիցէ ։ * Եւ 24
գնային հեթանոսք ի լոյս նորա. և թագա-
ւորք երկրի լուսաղեաց լինէին ի փառաց
նէ ։ * Եւ դրունք նէ ոչ փակէին ի տուէ 25
և ի գիշերի, այլ բաց կային հանապա-
զորդ. և գիշեր ոչ էս լինէր ի նմա. * այլ 26
փառք և պատիւ ազգաց ։ * Եւ ոչ մտցէ 27
անդ ամ չարակամ՝ և պիղծ և սուտ թիւն,
բայց միայն որ գրեալ են ի գպրութիւն
կենաց գառնին ։

ԳԼ. ԻԲ.

Եւ ցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի 1
ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր յաթոռոյն
ՅԻ և գառնին ։ * Եւ գնայր ի մէջ հրապա- 2
րակաց քաղաքին. և զեղերք գետոյն առ-
ին և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պըղ-
տուղս երկոտասան. ըստ միոյ միոյ ամսոյ
տային զպտուղս իւրեանց. և տերև ծա-
ռոյն էր բժշկութիւն հեթանոսաց ։ * Եւ նըզ- 3
զուք անդ ոչ էս էին. և աթոռն ՅԻ և գա-
ռնին նորա էր ի նմա. և ծառայք նէ պաշ-
տէին զնա. * տեսանէին զերեսս նորա. և 4
անուն նէ գրեալ էր ի ճակատս նոցա ։ * Եւ 5

դիշերը ոչ անդ՝ և չէր լինչ անդ պէտք ճըր-
բադի և լուսոյ արեգական . վասն դի տէր
Ած լուսաւորէր վնոսա . և թագաւորեա-
6 ցին յաւիտեանս յաւիտենից : * Այս ասէ
ցիս . այս բանք հաւատարիմ է և ճշմա-
րիտ . և տէր Ած մարգարէից սրբոց՝ ա-
ռաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծառայիդ իւ-
րում ցուցանել՝ որք լինելոց է վաղվաղակի :
7 (* Ահաւադիկ վաղվաղակի) . երանի՝ որ պա-
8 հէ զբան մարգարէութեան գրոյս : * Այս ես
յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամ. և
յորժամ լուայ և տեսի , անկայ՝ և երկիր-
պագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս
9 ամ: * Այս ասէ ցիս . մի անկանիր առաջի
իմ՝ և երկիրպագաներ . քանզի և ես ծա-
ռայակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պա-
հեացեն զբան մարգարէութեանց գրոյս այսո-
10 րիկ . աստուծոյ երկիրպագ : * Այս ասէ ցիս
դարձեալ . մի կնքեր զբանս մարգարէու-
կան գրոյս այսմիկ . քանզի ժամանակ
11 մերձ է : * Որ ամբարշտեցցի՝ ամբարշտե-
սցի , և որ աղտեղանալոցն է՝ աղտեղաս-
ցի , և որ արդարանալոցն է՝ արդարասցի ,
12 և որ սրբելոցն է՝ սրբեսցի : * Ահա գամ
վաղվաղակի և վարձք իմ ընդ իս , հատու-
ցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր-
13 եանց : * Այս եմ ալփայ և ամ , սկիզբն և
14 կատարած , առաջին և վերջին : * Երան-
ելիք են՝ որ պահեն զպատուիրանս նորա .

նոքա ուղին իշխանութիւ ուսել ՚ի փայտէն
կենաց՝ և մտանել ընդ դրունս քաղաքին :
* Այլ եղեն արտաքս շունք՝ և դեղատուք 15
և պոռնկագք և կռապաշտք , և ամենեքեան
որ սիրեն զստութիւն : * Ես յիս առաքեցի զիս 16
հրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեաց
զկզ . ես արմատ և սերմ ՚ի դաւթայ , և
աստղ պայծառ առաւօտին : * Եւ հոգի , 17
և փեսայն՝ որ գալոյն եմ՝ և որ լսէ՝ ասէ-
լիք թէ եկ , և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ ,
և որ ոք կամի առնուլ զջուրն կենաց ձրի :
* Վկայեմ և ես ամէն՝ որ լսէ զբանս մարգ- 18
գարէութեան գրոցս այսմիկ . թէ ոք յա-
ւելցէ ՚ի սա , յաւելցէ աստուած ՚ի վէ-
րայ նորա զեօթն հարուածսն՝ գրեալս ՚ի
գիրս յայս : * Եւ եթէ ոք պակասեցուցէ 19
ցե ՚ի բանից մարգարէութեան գրոցս
այսմիկ՝ պակասեցուսցէ և Հայցէ ած զզ
բաժին նորա ՚ի ծառոյն կենաց՝ և ՚ի քա-
ղաքէն սրբոց՝ որ գրեալ է ՚ի գիրս յայս :
* Ասաց՝ որ վկայեացն զայս . գամ ես վաղ 20
վաղակի . ամէն : Եկն տէր յիսուս :
Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 21
՚ի վերայ ամենեցուն սրբոց : Ամէն :

1424